

**KARLHEINZ
DESCHNER**
Kriminal-
geschichte des
Christentums
BAND I/ DIE FRÜHZEIT

ROWOHLT

Karlheinz Deschner

Krima historio de kristanismo

Unua volumo

La fruaj tagoj

De la originoj en la Malnova Testamento ĝis la
morto de St. Augustine (430)

Dediĉite precipe al mia amiko Alfred Schwarz kaj al ĉiuj kies sindoneman
subtenon mi ĉiam ricevis
dankeme lernis:

Gepatroj,

Wilhelm Adler
prof. Dr. Hans Albert Lore
Albert Klaus
Antes Else
Arnold Josef
Becker Karl
Beerscht Dr.
Wolfgang Beutin Dr.
Otto Bickel Dr.
Dieter Birnbacher Dr.
Eleonore Kottje-Birnbacher Kurt Birr
Dr. Otmar
Einwag Dr. Karl Finke
Franz Fischer
Klare Fischer-
Vogel Henry Gelhausen
Dr. Helmut Häußler
prof. d-ro. Dr. Norbert
Hoerster Profesoro Dr. Walter
Hofmann Dr. Stefan Kager kaj
s-ino Lena Hans Kalveram Karl Kaminski
kaj s-ino Dr.
Hedwig Katzenberger Dr.
Klaus Katzenberger Hilde kaj
Lothar Kayser Prof. Christof
Kellmann Dr. Hartmut Kliemt
Dr. Fritz Köble Hans Koch Hans
Kreil Ine kaj Ernst
Kreuder Eduard
Küsters

Robert Mähler

Jürgen Mack

Volker Mack

Dr. Jörg Mager

prof. Dr. HM

Nelly Moia

Fritz Moser

Regine Paulus

Hildegunde Rehle M.

Renard

Germana Rüdell

Dr. K. Rügheimer kaj s-ino Johanna Heinz

Ruppel kaj s-ino Renate Martha Sachse

Hedwig kaj Willy

Schaaf Friedrich Scheibe Else

kaj Sepp Schmidt Dr.

Werner Schmitz Norbert

Schneider Dr. Gustav

Seehuber Dr. Michael

Stahl-Baumeister Prof.

Dr. Dr. Wolfgang Stegmüller Almut

kaj Walter Stumpf Artur Uecker Dr. Bernd

Runde Helmut Weiland Klaus

Wessely Richard

Wild Lothar Willius

Dr. Elsbeth

Wolffheim Prof.

Hans Wolffheim

Franz Zitzlsperger

Dr. Ludwig Zollitsch

Enkonduko al la tuta verko

Pri la temo, la metodo, tio Objektiveca problemoj kaj ĉiuj problemoj historiografio

»Kiu ne skribas mondan historion kiel krimrakonton, estas vi
Komplikulo.»

KD ¹

"Mi kondamni Kristanismo, mi leviĝas kontraŭ la kristano
Preĝejo la plej terura el ĉiuj akuzoj kiujn akuzanto iam faris en la
prenis lian buŝon. Por mi ĝi estas la plej alta el ĉiuj imageblaj
Koruptoj... ĝi havas malvaloron por ĉiu valoro, por ĉiu
Vero estas mensogo, ĉiu justeco transformiĝis en animon
fifamon... Mi nomas kristanismon la granda malbeno, a
la granda interna korupto, la granda instinkto de venĝo, al a
kiu neniu rimedo estas venena, sekreta,
subtera, malgranda sufiĉas — mi diras al li a senmortaj
Malhonoro al la homaro..."

Friedrich Nietzsche ²

"Bruligu en la nomo de la Eternulo, brulu en la nomo de la Eternulo,
murdu kaj transdonu al la diablo, ĉio en la nomo de la Sinjoro."

Georgo Christoph Lichtenberg ³

»Por historiistoj, militoj estas sanktaj, ili estas sanigaj;
aŭ neeviteblaj fulmotondroj, el la sfero de la supernatura
en la memevidanta kaj deklarita kurso de la mondo. mi
malamu la respekton de historiistoj por io ajn nur ĉar ĝi estas
okazis, iliaj falsaj, retrospektivaj normoj, iliaj
Senforteco kiu kuŝas sur sia stomako antaŭ ajna formo de potenco."

Elija Canetti ⁴

Mi komencos dirante tion, kion la leganto ne povas atendi.

Kiel en ĉiuj miaj kritikoj pri kristanismo, multe mankas ĉi tie, kio ja ankaŭ apartenas al ĝia historio, sed ne al la krima historio de kristanismo, kiun la titolo promesas.

Tio, kio temas, plenigas milionojn da skribaĵoj en bibliotekoj, arkivejoj, librovendejoj, akademioj, en la subtegmentoj de pastrejdomoj, kaj ĉiu povas legi tie, tiel longe, kiom sufiĉas ilia vivo, pacienco kaj kredo.

Ne, mi ne interesas paroli pri la homaro kiel "brulebla maso" por Kristo (Dieringer) aŭ pri la "varmiga potenco" de Katolikismo (von Balthasar) – krom okaze de la Inkvizicio. Mi ankaŭ ne sentas min devigita laŭ di la komforton, kiu regis en "katolikaj landoj... ĝis la tre lastatempa nuntempo" aŭ la "malkaŝitajn verojn kun la plej granda ĝoja karaktero", kvankam katolika Rost opinias ilin parto de la "esenco de Katolikismo."

Mi ankaŭ ne povas eltiri min reliefigi la "Gregorian ĉanton", "Pejzaĝojn kun Vojbordaj Krucoj" aŭ "la baroka vilaĝa preĝejo", kiun Walter Dirks tiom amis. Eĉ malpli allogas min honori la annus ecclesiasticus - ekzemple la "Blanka dimanĉo", malgraŭ la napoleona dikto, kompreneble elparolita baldaŭ antaŭ la morto: "La plej bela kaj plej feliĉa tago de mia vivo estis la tago de mia unua sankta komuneco" (kun "Imprimatur"). Aŭ ĉu mi diru, ke la Kvara Konkilio de Toledo (633) malpermesis la kantadon de la Aleluja ne nur por la Sankta Semajno sed por la tuta Karesmo? Ke ĝi ordonis, ke la Trinitara doksologio fine de la Psalmoj legu «Gloria et honor patri» kaj ne nur «Gloria patri»? Kaj ankaŭ pri gloria et honor ecclesiae malmulte oni diras,

nenio pri supozataj aŭ, escepte, vere pozitivaj sekvoj de kristanismo. Mi ne respondas al la demando: Por kio utilas kristanismo? – la titolo jam ekzistas. Estas miloj, centoj da miloj, kiuj defendas tiun ĉi religion, festas ĝin, kaj verkas librojn, en kiuj – kun ĉiuj «makuloj», «faŭltoj», «malfortaĵoj», kun ĉiuj «homaj nesufiĉecoj» — ho, do respektinda,

glora pasinteco, la "luma koridoro de la preĝejo tra la aĝoj" (Andresen), kun "en la sekva citaĵo kaj la "Preĝejo" ankaŭ, kiel ĉi tie, plej de la tempo, ŝi estas Kristo" kaj sanktigo" "Unu", "tiu, kiu plu vivas (Benedictine von "sankta", ĉar "ĝia esenco estas sankteco, ĝia celo estas Rudloff); dum ĉiuj aliaj, Antaŭ ĉio, la "herezuloj", ĉiam en la malĝusta, malmorala, krimulo, plene korupta, ruinigita, jam foriris, aŭ tiuj kiuj estas "progresintaj" rekonas ilin Lumo kaj ombro estas ankoraŭ avantaĝe distribuataj Ekleziaj historiistoj havas certan meriton, inkluzive de tio kontribuis al la eterna procezo kaj progreso de savo.⁶

Estas nedireble, ke ĉiuj malfeliĉaj aferoj pri ĝi - Religia lukto, persekutado, pesto, milito, malsato - la volo de Dio estas, nekomprenible ofte, certe, sed tro pravigita, plena de signifo kaj resaniga potenco denove, sed ankaŭ plena de repago: "Venĝo ke la katolika eklezio batalu kontraŭ la papofico, anstataŭ esti agnoskita kiel gvidprincipo" (Rost).⁷

Ĉu ĝi estas kun la giganta supereco de ĉiuj stultigaj, trompaj, mensogaj gloroj ne estas necesaj, eĉ tio Montri la malon, legi? Precipe ĉar estas tiom pli al ĝi? Estas negativa historio de kristanismo ne estas ĝuste la desideratum, post kio ĉiu adulado krias aŭ almenaŭ igas homojn kriegi devus? Almenaŭ ĉiuj, kiuj volas vidi la malbonan flankon, la reala flanko de la afero?

La principo "audiatur et altera pars" apartenas al akuzo apenaŭ. Tamen, premiaj parolantoj aperas ofte - certe, plejofte mallonga, sarkasma, kiel mi iam studis ĉi tie, en centoj de diskutoj kaj, kiam eblas, eksplicite rekomendi Mi ne povas sufiĉe rekomendi ilin: kondiĉe ke vi komparas ilin almenaŭ kun iuj bone fundamentaj kontraŭ skribaĵoj.

La leganto povas atendi "kriman rakonton", kiu ne estas "kristanismo", nur rakonto. (La distingo de preĝejoj

La eklezio kaj kristanismo estas relative junaj, eĉ nur ĝenerale konataj ekde la klerismo, kaj kutime kun malplivalorigo de la eklezio kiel malmoderna peranto de kredo.) Ĉi tio estas certa

Entrepreneoj en grandaj partoj de eklezia historio, reprezentado de instituciaj ekleziaj strukturoj, ekleziaj patroj, ekleziestroj, de pure ekleziaj potenco-ambicioj kaj perfortaj entreprenoj, pure eklezia ekspluatado, pure eklezia fraŭdo, pure eklezia mutiĝo.

La tielnomitaj ĉefaj kristanaj eklezioj estas certe ekzamenitaj detale, precipe la papofico, "la plej artefarita el ĉiuj konstruaĵoj", kiun Schiller vidas kiel "nur konservita per daŭra neado de la vero", kiun Goethe nomas "Babel" kaj ". Babilono", la "patrino de tiom da trompoj." kaj eraro". Sed la ekster-ekleziaj formoj de kristanismo estas ankaŭ detale inkluzivitaj, la hereziarkoj kune kun la hereziologoj, la sektoj, specialaj asocioj, kaj ĉiuj mezuritaj ne nur laŭ la ĝeneralaj konceptoj pri krima kaj humana, sed ankaŭ laŭ la centra etiko. ideoj de la sinoptiko, laŭ la kristana membildo Religio de la Bona Novaĵo, amo, paco, ankaŭ kiel "savrakonto"; kompreneble nur en la 19-a jarcento.

Termino kiu ekestis en la 19-a jarcento kaj estis kontraŭ batalita en la 20-a fare de protestantaj teologoj kiel ekzemple Barth kaj Bultmann, sed nun estas populare uzita eĉ fare de protestantoj Ĝamplaksas la periodon de la "kreado" de la mondo (aŭ la unua " advento de Kristo") al la "Lasta Juĝo". – "Ĉio, kio certigas savon (kaj katastrofon)": Darlapp8 .

Sed kristanismon mezuras ankaŭ tiuj, kiuj estas malatentataj Postuloj de la posta eklezio, kiel malpermeso de militservo, unue por ĉiuj kristanoj, poste por la pastraro, malpermeso de simonio, intereso, uzuro kaj aliaj aferoj. "Kristanismo estas la bona novaĵo de ĝojo", skribis St. Francis de Sales, "kaj se ĝi ne alportas ĝojon, ĝi ne estas kristanismo Kaj por Papo Leono XIII." "La supernatura principo de la eklezio ankaŭ povas esti rekonita per tio, ke oni vidas tion, kio okazas kaj estas farita per ĝi"9 .

Nun, kiel sciante, estas okulfrapa kontraŭ diro inter la vivo de kristanoj kaj ilia instruado, kontraŭ diro, kiu ĉiam estis klarigita per la eterna kontraŭ staro inter idealo kaj realo.

provoj kvietigi kaj bagateliĝi — vane. Neniu kondamnas kristanisman ĉar ĝi ne plene, parte aŭ eĉ malpli plene realigas siajn idealojn. Sed, kiel mi diris en parolado en 1969, kiu venigis min antaŭ la juĝisto, "la koncepto de la homa kaj eĉ la tro-homa estas iom larĝa, kiam oni rimarkas ĝuste la malon de jarcento al jarcento, de jarmilo al jarmilo. , mallonge, kiam oni estas identigita tra sia tuta historio kiel la epitomo kaj fizika enkorpigo kaj la absoluta pinto de mondhistoria krimeco«10 .

Do pri tio temas. Vi ne nur parte sopiras la idealon, nur iom post iom, ne, vi senĉese vangofrapas ĝin, por tiel diri, kaj samtempe ŝ ajnigas esti defendanto de via idealo kun ĉiuj pretekstoj, jes, la unua moralo. aŭ toritato en la mondo. Ĉi tiu krimrakonto estiĝis el la rekono de tia hipokriteco, esprimo ne de "homa malforteco" sed de senekzempla spirita malnoteco: (postnoto).

Dio iras tion ŝ uoj de la diablo en_{(vidu}

Sed mia laboro ne temas nur pri eklezia historio, sed, kiel diras la titolo, historio de kristanaj dinastioj, kristanaj kristanismo, princoj, kristanaj militoj kaj abomenaĵoj, historio preter ĉiuj instituciaj aŭ konfesiaj baroj, historio de multaj formoj de ago kaj konduto en kristanismo, inkluzive de la sekularigitaj sekvoj kiuj ekestas , dekroĉita. de la deirpunkto, ene de kulturo, ekonomio, politiko, en la tuta amplekso de la socia vivo. La kristanaj ekleziaj historiistoj mem konsentas, ke ilia disciplino ampleksas "la plej vastan eblan radiuson de kristanaj vivesprimoj" (K. Bornkamm), integras ĉiujn "imageblajn dimensiojn de historia realeco" (Ebeling), eĉ "kun ĉiuj ŝ anĝoj de substantiva, fakta. naturo" (Rendtorff).11

Historiografio distingas inter tiel nomata profana historio (termino uzata de teologoj kaj historiistoj: la malo de savo, tro sankta) kaj

Eklezia historio, kompreneble, estas nur aparta disciplino ekde la 16-a jarcento. Sed kiel similaj ili ambaŭ estas — ne hazarde! - ankaŭ skribita aparte, fakte la eklezia historio estas nenio alia ol subfako de la tuta historio, kaj kontraste al tio, kiel "savhistorio" ĝi ŝatas kaŝi malantaŭ "la sava ago de Dio", la "kunekzisto de dia kompato kaj homa kulpo" (Bläuer). la providentia, metafizika profundo – la mistero.¹²

Katolikaj teologoj ofte faras mirindajn aferojn. Por Hans Urs von Balthasar, ekzemple, iam jezuito kaj konsiderata kiel la plej grava katolika teologo de la jarcento post sia frato Karl Rahner, la plej interna procezo de la historio estas la "elverŝo" de la "Semo de Dio... en la uteron". de la mondo... generado kaj koncipiĝo tamen okazas en sinteno de ekstrema cedo kaj manko de superrigardo... La eklezio kaj la animo, kiuj ricevas la nomon de la vorto kaj la signifon, povas ĝin ricevi nur kun ina malfermiteco kaj volemo, kiu ne rezistas, ne konvulsiiĝas, ne provas iun viran recipokon, sed prefere donas sin en la mallumo."¹³ En la realo, tiu ĉi „savhistorio“, kiu estas tiel mistera – kaj ĉi tie tiel embarasa – nebuliĝis. , supozeble histori-kritike movita, kaj fakte fabrikita sen (racia) scio, estas nedisigeble ligita al historio ĝenerale kune, jes, estas unu el ĝiaj plej vulgaraĵoj, malbonaj areoj. Kvankam la regno de Kristo ne estu de ĉi tiu mondo, kvankam la historio estas laŭdata kiel spiriteco, "transcenda enteleĥio", kiel "daŭrigo de la misio de la Dio-homo" (Jedin), precipe kompare kun la marksisma vidpunkto de la historio, katolikoj en precipe emfazas la misteran karakteron de la "vera" historio, "Le mystère de l'histoire" (de Senarclens), ili lasis "la transe de ĉia progreso" esti "jam ĉeestanta" en Kristo (Daniélou), kvankam liaj "reprezentantoj" kaj iliaj predikistoj ĉiam zorgas pri nur unu afero, tiu necesa. En realeco, tamen, papoj kaj episkopoj aparte ŝatis laŭvorte nenion por submeti sin al la potenculoj, konkuri kun ili, spioni ilin,

Ŝ ajnigi povi regi. Fakte ili enradikiis en i tiu mondo kvaza ili ne volus foriri eterne.14

Tio komenciĝas dramece en la frua 4-a jarcento kun imperiestro Konstantino, kiu ne hazarde estas la temo de la plej longa ĉapitro en Volume I, kaj daŭras tra la teokratia mezepoka Okcidento ĝis la nuntempo. La imperioj de Klodvigo, Karlo, Olaf, Alfred kaj aliaj, precipe la mezepokaj germanaj imperioj, povus esti konsistigitaj nur sur kristana bazo. Multaj regantoj motivigis sian politikon - pro konvinko aŭ por ŝ ajni esti - per referenco al sia kredo, same kiel mezepoka kristanismo rilatigis preskaŭ ĉion al Dio kaj Kristo. Eĉ en la 16-a jarcento, eklezia historio daŭre estis plejparte ĝenerala historio kaj ĝis hodiaŭ la diversa influo de la eklezio sur la ŝtato kaj inverse ne povas esti ignorita; ĝis kia grado, kun kia intenseco, kiel, kadre de la temo, prilumitajn tra la diversaj epokoj estas unu el miaj ĉefaj intencoj.

La tuta historio de kristanismo estis, en siaj plej okulfrapaj trajtoj, historio de milito, ununura milito ekstere kaj interne, de agresema milito, de interna milito, de subpremado de propraj regatoj kaj kredantoj. Ke homoj donis almozon - de la ŝtato kaj prirabita - (por mildigi popolan koleron) aŭ pagis artistojn (por havi sin kaj sian historion eternigitaj) aŭ konstruis vojojn (por ke ili povu daŭre fari militojn, fari komercon, mortigi kaj ekspluati), ne interesas ĉi tie.

Aliflanke, kio estas interesa estas la implikiĝo de la alta pastraro, precipe la papofico, en politiko, la amplekso kaj graveco de ĝia influo sur la regantoj, la registaro kaj la konstitucio: la rakonto de parazita aspiro al potenco kun posta emancipiĝo, unue de la Orienta Romia Imperio, tiam la Okcident-Romia Imperio, kun la celo venki super laika potenco per religiaj sloganoj. Multaj historiistoj konsideras nekontestebla, ke la prospero de la eklezio estis kaj sekvo kaj kaŭzo de la kolapso de la romia ŝtato. La mesaĝo "Mia regno estas

"ne de ĉi tiu mondo" estis anstataŭ igita per la doktrino de du potencoj (laŭ kiu auctoritas sacrata pontificum kaj regalis potestas kompletigas unu la alian), tiam eĉ la imperiestro, la reĝo, estis deklarita nur la plenuma organo de la eklezio; pretendo formulita en la buleo "Unam Sanctam" de Bonifaco VIII, kiun nur Leono XIII. (d. 1903) oficiale distancigis sin, sed tio signifas nenion. Ĉiukaze, okcidenta kristanismo "estis esence la kreado de la katolika eklezio"; "La eklezio, organizita ĝis la lasta grado sub la papa hierarkio, estis la ĉefa institucio de la mezepoka ordo" (Toynbee).¹⁵ Al tiu ĉi kunteksto apartenas la militoj, kiuj okazis laŭ insisto de

kun la partopreno aŭ sub la komando de la eklezio: la detruo de tutaj popoloj, la vandaloj, la gotoj, en la Oriento la senĉesa masakro de la slavoj - por la kristanaj kronikistoj de la karolingoj kaj otonanoj, ili estis nur krimuloj kaptitaj en pagana mallumo, kiu uzis ĉiujn rimedojn, perfido, fraŭdo kaj krueleco devis esti konvertita. En la Alta Mezepoko, ĉiu religia instruo estis ĉefe direktita al argumentoj kaj bataloj por Kristo, la glavmisio, la "sankta milito", la "nova religio", la garantio por ĉio bona, granda kaj eterna.

Kristo, jam kantita kiel batalanto en la fruaj mezepokaj himnoj, nun fariĝas militestro, la reĝo, la venkinto ĝenerale.

Kiu batalas por li, por Jerusalemo, lia "malnova lando de heredo", la "Sankta Lando", batalas kun la anĝeloj, la sanktuloj, tiu elportas ĉian aflikton, malespero, malsaton, malfacilaĵojn, morton. Ĉar se li falos, lin atendas la plej alta rekompenco, miloble garantiita de la pastroj. Sen purgatorio kaj la turmentoj de la infero, li iras rekte de la batalkampo al la paradizo, rekte al la koro de Kristo, gajnas la "eternan saelde heil", "la helan kronon de la ĉielo", requies aeterna, vita aeterna, salus perpetua... Tiuj ĉi delogitaj homoj imagas sin - kiel ankoraŭ la milionoj da kampaj pastroj mistraktataj dum la mondmilito - immune kontraŭ ĉio; Kun la okuloj larĝe malfermitaj kaj samtempe blindaj, ili ŝanceliĝas en ruiniĝon.¹⁶ Ĉi tio inkluzivas, kompreneble, la krucmilitojn,

en la mezepokaj militoj pure romkatolikaj, gravaj krimoj de la papofico, kvankam

Ili predikas: "Eĉ se nur orfoj, malgrandaj infanoj, vidvinoj kaj la persekutitaj batalas, ni venkos super la diabla popolo Sed eĉ la unua kristana imperiestro estis malhelpita nur krucumi kontraŭ la persoj per sia morto (p. 284). . Kaj baldaŭ tiuj "armitaj pilgrimadoj" apenaŭ ĉesas. Ili fariĝas konduto "longdaŭro", ideo, temo "kiu trairas sociojn, tra la homaro kaj la diversaj psikologiaj strukturoj en senfina ripetado" (Braudel). Ĉar la kristano volas feliĉigi la tutan mondon per siaj "pli altaj valoroj", sia "ĉiosaliva vero", sia "savo", kiu ofte kondukas al ia fina solvo: jarmilo kaj duono antaŭ Hitler, por la unua fojo kontraŭ la judoj en la granda kristana katolika stilo hl. Cirilo de Aleksandrio. Preskaŭ ĉie, en Eŭropo, Afriko, Azio, Centra kaj Sudameriko, eŭropanoj surkampas kiel "krucistoj" - "eĉ se temas nur pri kotono kaj oleo" (Friedrich Heer).

La usonaj episkopoj deklaris la Vjetnaman militon krucmilito kaj dum la 2-a Vatikano eĉ postulis, ke la atombombo estu ĵetita sur Vjetnamion por defendo de la katolika lernejo!

Ĉar: "Eĉ atombomboj povas servi bonfaradon" (Protestanto Kunneth, 13 jarojn post Hiroŝimo).¹⁷

La krucmilita psikozo: fenomeno kiu ankoraŭ ekzistas en la Oriento-Okcidento La nuna konflikto estas virulenta – dum mini-krucmilitoj estas ekzercitaj tie kaj tie; En 1971, ekzemple, en Bolivio. "La universitato estis la sekva objekto sturmita", notis la monata Antonio, la revuo de la franciskanoj en Bavario. »Ili batalis sub la batalkrio: Por Dio, patrujo kaj honoro kontraŭ komunismo... La heroo de la tago estis la estro de la regimento... Cl. Celich...: Mi venis en mia propra nomo por ekstermi komunismon en Bolivio. Li mortigis ĉiujn knabojn, kiujn li trovis per armiloj... Celiĉ nun estas ministro pri internaj aferoj kaj certe agos. Estas atendite, ke la aferoj iom pliboniĝos nun, kiam Nia Sinjorino vere ĉesigis komunismon ĉi tie."¹⁸

Krom la sennombra implikiĝo de la eklezioj en aliaj "laikaj" abomenaĵoj, estas registritaj specifaj klerikalaj agadoj de teruro, kiel la batalo kontraŭ paganoj, la inkvizicio, pogromoj kontraŭ judoj, ekstermado de sorĉistinoj kaj indianoj, ktp. al la vendettoj inter la princoj de la eklezio kaj la monaĥejoj. Eĉ la papoj fine aperas kun kaskoj, kiraso kaj glavoj. Ili havas propran armeon, propran mararmeon, siajn armilforĝejojn - en 1935, dum la atako de Mussolini kontraŭ Abisenio, kiun la italaj prelatoj freneze laŭ dadis, unu el la plej gravaj militprovizantoj estis Vatikana municifabrika! Dum la Otoniana epoko, la imperia eklezio estis tute militarigita, kaj ĝia batalpotencialo foje estis duoble pli granda ol tiu de la "laikaj" sinjoroj. En ĉiuj direktoj, kardinaloj kaj episkopoj komandas tutajn armeojn, ili falas sur la batalkampon, gvidas grandajn partiojn, estas kortegaj pastraroj, ŝtatistoj, kaj ne ekzistas diocezo, en kiu la episkopo ne faras vendetojn, foje dum jardekoj; Krueleco pligrandiĝas kun la malsato de potenco, kaj eĉ en la Alta Mezepoko multaj aferoj, kiuj estis praktikataj poste, estis neeblaj.¹⁹

Detalaj diskutoj temigas la aperon kaj pliiĝon de eklezia posedaĵo (oficiale, almenaŭ ekde Pelagio la 1-a, la "varoj de la senhavuloj") per aĉeto, interŝanĝo, dekonajtoj, duoblaj dekonajtoj, tra ĉantaĝo, fraŭdo, rabo, kaj tra la reuziĝo de la ĝermana kulto de la mortintoj kaj la ofero por la mortintoj al la kulto de la animo, trarompante la ĝermanan relativan heredan leĝon ("La heredanto estas naskita, ne elektita"), per ekspluatado de naiveco, la kredo je la postvivo, prezentante inferon, turmentojn, ĉielan feliĉon, el kiuj rezultis ne laste la dotoj de la princoj, la nobelaro, sed ankaŭ, precipe en la frua Mezepoko, etaj terposedantoj, lufarmistoj, pro salute animae.

Ĉio en la preĝejo posedis grandegajn kvantojn de tero, la monaĥejoj de viroj, la monaĥejoj de virinoj, la kavaliroj, la katedraloj, la vilaĝaj preĝejoj. Multo de ĝi aspektis pli kiel grandbieno ol didomo kaj estis prizorgita fare de duonliberaj homoj, servutuloj kaj sklavo. En sia apogeo, Abatejo Tegernsee sole posedis 11 860 bienojn, kiel la monaĥejo de Sankta Germain des Prés proksime de Parizo.

430.000 hektaroj, la abato de Sankta Marteno en Tours provizore havis 20.000 servistojn. Kaj dum laikaj fratoj, neliberaj kamparanoj, faras la laboron, dum la monaĥejoj fariĝas ĉiam pli riĉaj per dotoj kaj heredaĵoj, la riĉaĵo regule koruptas la monaĥojn.

"Religio kreis riĉecon", estis mezepoka diro, "sed riĉeco konsumis religion En tiu tempo, la kristana eklezio posedis trionon de Eŭropo." En la Oriento, la Ortodoksa Eklezio posedis trionon de la vasta Rusa Imperio ĝis 1917. Kaj hodiaŭ la Eklezio de Kristo ankoraŭ estas la plej granda privata terposedanto en la mondo. »Kie troviĝas la preĝejo? Kompreneble, kie okazas libereco..." (teologo Jan Hoekendijk).²⁰ En la Mezepoko, la laborsistemo determinita de la mastroj same kiel la teritoria ekspansio de laikaj kaj spiritaj sinjoroj antaŭ enigis la subpremon de grandaj partoj de la loĝantaro, la ruino de la pauperes liberi homines kaj minus potentes per politiko de konkero, Milit servo, impostoj, ideologia-religia devigo, rigoraj tribunalaj punoj. Ĉio ĉi provokis la individuan kaj ĝeneralan reziston de la kamparanoj, kies ĵuroj kaj ribeloj, kies "conjuraciones" kaj "conspiraciones" trapenetras la okcidentan historion de Karlo la Granda ĝuste en modernajn tempojn.

Specialaj esplorobjektoj en ĉi tiu kunteksto: la leĝo de pekliberigo, la brachium saeculare, la sekularaj iniciatoj por malobeoj kontraŭ la ordonoj kaj ordoj de la eklezio, per kio mortpuno (per senkapigo, pendumo, fajro, kvaronigo, maldungo, palisumigo kaj aliaj) pliiĝis. El la dek kvar provizaĵoj de Karlo trudantaj la mortopunon post la sanga submetiĝo de la saksoj, dek rilatas sole al deliktoj kontraŭ kristanismo. Stereotipa "morte moriatur" minacas ĉion, kion la predikantoj de la Bona Novaĵo volas ekstermi: ekŝtelon de preĝejo, bruligi kadavrojn, rifuzi bapton, manĝi viandon dum la "sankta duonmonata fasto" ktp. Laŭ la malnova pola puna juro, dum la granda fasto antaŭ Pasko, al iu ajn kondamnita pro manĝado de viando, oni eltiris la dentojn.²¹

Krome, la ekleziaj punoj pro malrespekto fariĝas ŝ tataj Leĝoj diskutitaj. La spiritaj kortoj fariĝis pli kaj pli malamataj. Vasta prezento: la pentopraktikoj (ŝ telitaj preĝejaj havaĵoj devis esti repagata kvarfoje en la Mezepoko, kaj dudek sep fojojn laŭ alemana juro); la preĝejaj kaj monaĥejaj malliberejoj, karakterize nomataj ergastula (ergastula estis ankaŭ la nomoj de la ĉerkoj), kiuj sammaniere tenis "pekulojn", malobeemajn kaj mensmalsanulojn, foje en subteraj ĉambroj sen pordoj aŭ fenestroj, sed ĉiam bone sekurigitaj. kun ĉiaj katenoj, kun ŝ losilaj virŝafoj, Mankatenoj, ĉenoj. Ekzilo estas dokumentita, kiel estas familia enfermo, kiu, se kardinalo estas mortigita, etendiĝas al la tria membro de la vira sinsekvo. Torturo havis grandan estontecon.

Korpa puno pliiĝis, precipe en la Oriento, inkluzive de fortranĉado de membroj, eltranĉado de okuloj, kaj fortranĉado de nazoj kaj oreloj. Kaj aparte populara, kiel kutime en teokratiaj medioj, estis korpa puno, kiu jam estas indikita per abundega abundo da nomoj (corpis castigatio, flagellum, flagelli disciplina, flagellorum poena, percussio, plagae, plagarum virgae, verbera, verberatio, verberum vindicta, ktp.). Korpa puno, aplikita eĉ al la plej eta el deliktoj, estis ĉefe uzata en monaĥejoj por monaĥoj kaj monaĥinoj, sed ĉefe por knaboj, sed ankaŭ por pastroj, precipe por malsuperaj klerikoj, kiuj ĉiuj estis almenaŭ de la 5-a ĝis la 19-a. jarcento.

Jarcento batita; per kio episkopoj kaj abatoj batis per bastonoj, rimenoj kaj skurĝoj, kaj foje episkopoj ankaŭ mistraktis abatojn, kaj la nombro da batoj estis permesita altiĝi super la maksimumo de la mozaika leĝo de 40 aŭ 39 batoj, al 72, 100, 200 batoj. , sed la persistemo de tiu nombro estis farita lasis ĝin al la "diskreto de la abato" kaj nur en esceptaj kazoj permesis al li "procedi ĝis la punkto de vipado al morto" (katolika Kober rilate al Reg. Magistri ĉ. 13) . Supozeble ne ĉiuj superuloj iris tiel malproksimen, kaj verŝajne ne ĉiuj estis tiel kruelaj kiel abato Transmundo, kiu elŝiris la okulojn de monaĥoj en la monaĥejo Tremiti kaj detranĉis iliajn langojn – kaj kiu ankaŭ estis protektita de la fifama papo Gregorio la 7-a. Neniu alia ol Petro konkludis

Damiani, kardinalo, sanktulo kaj doktoro de la eklezio: se disciplino de 50 battoj estas permesita kaj bona, tio devas esti eĉ pli kun disciplino de 60, 100 ĝis 200, eĉ 1000 kaj 2000 battoj. Dum la Mezepoko estis ripetaj monaĥaj ribeloj kiel rezulto de furiozaj abatoj kiuj estis sangigitaj, mutilitaj, blindigitaj, venenitaj kaj ponarditaj de siaj monaĥoj. Eĉ antaŭ la altaro, superuloj estis mortpikitaj aŭ murdigis ilin fare de pagitaj banditoj. Sed korpa puno estis tiel regula por la malsuperaj klasoj en la frua kaj alta Mezepoko, ke la vizitanta episkopo devis demandi, u iu batas siajn sklavojn a kolonianoj.22 Ankaŭ la pozicio de la eklezio pri sklaveco kaj laboro estas detale registrita. – La agrikulturaj, komercaj kaj financaj politikoj de la monaĥoj kaj bankistoj en la frua Mezepoko, kies monaĥejoj (en Loreno) jam funkciis kiel pruntedonejoj kaj bankoj en la 10-a kaj 11-a jarcentoj kaj estis ekonomiaj gigantoj de unua rango. Sed la agitado de la monaĥoj en la mondo de la politiko kaj de la mono daŭras senĉese, precipe dum

la germanaj ofensivoj en la Oriento, en la implikiĝo de la ordenoj en la setlejo kaj kolonia historio, kaj en la sanga submetiĝo de tutaj popoloj. En la frua 20-a jarcento, la jezuitoj sole kontrolis trionon de la tuta hispana kapitalo; en la malfrua 20-a jarcento

En la 19-a jarcento, ili posedis 51 procentojn de la plej granda privata banko de la mondo, la Banko de Ameriko. Kaj la papofico nun estas monda financa potenco, kiu tenas proksimajn kontaktojn kun la submondo, inkluzive per la Banko de Sicilio, konata kiel la "Mafia Banko", financa instrumento de la Kurio.

La jezuita lernanto Michele Sindona, "la plej sukcesa italo post Mussoloni" kaj stelbankisto de la mafio (fokuso de lia financa piratado: Italio, Svislando, Usono, (tempo) Vatikano), siciliano kiu posedis pli da bankoj ol aliaj viroj kaj konsiderindan parton de lia mono de komerco Li laŭdire ŝuldis sian ŝuldon al heroino kaj estis tre bona amiko de la Ĉefepiskopo de Mesino, same kiel de Ĉefepiskopo Marcinkus, la estro de la Vatikana banko "Instituto por Religiaj Verkoj" ("mia

Pozicio ene de Vatikano estas escepta, "unika"), bona amiko de Paŭlo la 6-a. same kiel financa konsilisto kaj proksima komerca partnero de la "Sankta Seĝo", kies bankoj ankoraŭ konjektis kun la nigra mono de itala gangsterismo. Mafioso Sindona, "verŝajne la plej riĉa viro en Italio" (Lo Bello), kiu estis "nomumita fare de papo Paŭlo la 6-a. "Donita la ordonon reorganizi la eklezian financon" estis kondamnita al 25 jaroj da malliberejo en 1980 kiel la respondeculo de la plej granda banka kolapso en usona historio, tiam ekstradiciita al Italio, sed tie en 1986 du tagojn post lia kondamno (pro instigo al murdo) li estis kondamnita al vivkondamno Malliberigita en malliberejo, malgraŭ ĉiuj imageblaj sekurigiloj, venenita per cianido.

La milana prokuroro Guido Viola, kiu persekutis la financajn agojn de Sindona dum dek du jaroj (perdoj de unu miliardo kaj duono da markoj nur en Italio), diris rimarkinde: "Ni ne purigis la malpuraĵon kiu bolas en ĉi tiu poto eĉ kun la proceso." Roberto Calvi, alia mafio, ankaŭ apartenis -Bankisto kiu finiĝis pendigita sub Temso-ponto en Londono en 1982 sub Paŭlo la 6-a. al la ekskluziva rondo de la kurial "uomini di fiducia" kaj, kiel "Dia bankiero", kiel li estis nomita en Italio, disvastigis "la kancero de Vatikano-inspira ekonomia krimo tra la mondo."

(Ekzemple, la 25-an kaj 26-an de aprilo 1973, ĉe la Vatikana Ŝtata Sekretariejo, la 25-an kaj 26-an de aprilo 1973, la estro de la Organizita Krimo kaj Korupto-Divizio de la Usona Departemento de Justeco, Lynch, akompanata de polico kaj FBI oficialuloj, prezentis "la originan leteron en kiu la Vatikano" al la Novjorka mafio, "mendis falsajn valorpaperojn kun fikcia ekvivalento de preskaŭ miliardo da dolaroj", "unu el la plej grandaj fraŭdoj de ĉiuj tempoj", kiu ŝajne estis "reĝisorita" de neniu krom ĉefepiskopo Marcinkus, la "tre bona amiko" de Sindona [Yallop] .) La antaŭulo de Paŭlo, Pio la 12-a, mortis en 1958 kun riĉaĵo - kiun li supozeble uzis tute por savi judojn sub Hitler! - de 80 milionoj da DM en oro kaj valuto. La nepotismo sub li estis de Renesancaj proporcioj. Nur la enspezo el ĝi estas certa pri elaĉeto.23

Privata

La avideco de la prelatoj pruvigas tra la jarcentoj, la privata riĉigo de papoj, episkopoj, abatoj estas dokumentita, ilia kutime enorma lukso, la malŝparo de ekleziaj posedaĵoj sur parencoj, simonio, la akiro de profitoj, la delokiĝo de la bonfarantoj, la marĉando de la elekto de la papo ĝis la nomumo. de landaj pastroj, de la aĉeto de voĉoj ĉe sinodoj ĝis la vendo de Vino, biero, sanktoleo, oblatoj, kontraŭ koncipaj piloloj (!) nomataj "Luteolas", ĝis subaĉetaĵoj de la plej famaj kuracistoj de la eklezio, papo Gregorio la 1-a. , St. Cirilo, kiu efektivigis marian dogmon helpe de grandegaj sumoj kaj aliaj aferoj - interezaj transakcioj, komerco, uzuro, peco de Petro, indulgoj, kolektoj, hereda kontrabando dum du jarmiloj, grandegaj armilaraj profitoj. La sekvoj de superŝarĝado de la alta pastraro per privilegioj, per imunecaj rajtoj, per grafoj, merkataj rajtoj, doganaj rajtoj, impostaj avantaĝoj, per krimaj sendevigoj, kaj kompreneble pli mildaj punoj anstataŭ pli severaj!

Sen paroli pri la aroganteco de la romia pontifiko: sic volo, sic jubeo (tiel mi volas, do mi ordonas). – La ekonomia flanko de la ekstermado de paganoj, judoj, "herezuloj", sorĉistinoj, indianoj kaj nigruloj. – La ekonomia faktoro de la mirakla kulto, la vivoj de sanktuloj, libroj de mirakloj, pilgrimlokoj kaj aliaj aferoj. ²⁴ La "pia fraus" kun siaj diversaj specoj de falsado (apostolado, pilgrimkonkurso, sekureco

de posedaĵo, jura sekureco) estas ekzamenata en sia propra pli granda komplekso, des pli ke en Eŭropo ĝis la alta Mezepoko la falsistoj preskaŭ ĉiam estis pastraro. Ĉie en monaĥejoj kaj episkopejoj ili provis, pro ekleziaj politikaj kialoj, plenumi siajn rivalajn asertojn produktante falsajn diplomojn aŭ interpolante originalajn. La aserto ke ekzistis preskaŭ tiom da falsaj dokumentoj, analoj kaj kronikoj en la Mezepoko kiel aŭ tentaj estas apenaŭ troigo; "Pia" fraŭdo iĝis politika faktoro, "la falsaj laborejoj fariĝis ordona aŭ toritato por eklezio kaj leĝo" (Schreiner).²⁵

La senskrupula ekspluatado de nescio kaj superstiĉo, per kio la relikvo, saniga libreto, miraklo- kaj legenda trompo (science parolante: la "relego de historiaj eventoj en la senco de hagiologia kaŭ zeco": Lotter) festas triumfojn, atentigas la kulturan, precipe edukan, areon.

Certe la eklezioj, precipe la romia eklezio, estigis gravajn kulturajn valorojn, precipe konstruaĵojn, kiuj kutime havis tre egoismajn kialojn (reprezento de potenco), same kiel en la kampo de pentrado, kiu ankaŭ estis ideologie determinita (senfinaj ilustraĵoj). de Bibliaj scenoj kaj legendoj de sanktuloj). Sed krom la fakto, ke la multfamada entuziasmo por la kulturo kontrastas kun la kultura malinteresiĝo de la tuta frua kristanismo, kiu estis "ne de ĉi tiu mondo", kiu estis plena de eskatologia malestimo al ĝi kaj atendis ĝian tujan finon, fundamenta trompo, inkluzive de Jesuo: la plej multaj el la kulturaj atingoj de la eklezio estis ebligataj per la senkompata lanugado de la amasoj, per sklavigo kaj elĉerpiĝo de jarcento al jarcento. Kaj ĉi tiu promocio de kulturo estas kontraŭata de multe pli, kio malhelpas, venenas kaj detruas kulturon. Preskaŭ ĉie la plej grandiozaj adoratorioj de paganismo estas detruitaj, altvaloraj konstruaĵoj estas bruligitaj kaj eldetruitaj, ne laste en Romo, kie restaĵoj de temploj estis uzataj kiel ŝtonminejoj ĝis la 10-a jarcento.

En la 19-a jarcento kuŝis amasoj da statuoj, arkitravoj, pentraĵoj frakasitaj, belaj sarkofagoj uzataj kiel lavkuvojn aŭ porkaj trogoj. Ankaŭ la grandioza maŭra kulturo de Hispanio estis tretita - - "Mi ne diros per kiaj piedoj" (Nietzsche). Kaj katolikismo en Sudameriko ruinigis multajn milionojn da vivoj! - multe pli el la plej grandaj kulturaj trezoroj ol li iam kreis tie, malgraŭ la tuta ekspluatado. [26](#) Malfacile imagi ruiniga: ĝia damaĝo en la kampo de edukado. La malnova ĝenerala edukado estas ĉiam pli forigita de lernejoj, kaj teologiaj lecionoj fariĝas parto de la klasĉambro.

absolute. Dum la Mezepoko, ĉiu scienco estis nur utila tiom kiom ĝi apogis eklezian predikadon. Ĉe la Koncilio de Kalcedonio ekzistis 40 episkopoj kiuj estis analfabetoj.

Papoj de la sekvaj jarcentoj fanfaronas pri sia nescio, ne povas paroli la grekan, kaj parolas la latinan malbone. Laŭ tradicio, Gregorio la 1-a, "la Granda", la nura papa Doktoro de la Eklezio kune kun Leono la 1-a, fajrodetruiis riĉan bibliotekon sur la Palatina Monteto. Eĉ ne ĉiuj papoj de la 9-a kaj 10-a jarcentoj verŝajne povis legi kaj skribi.

En la Mezepoko la artes estis nur instrumentum theologiae, jes, estis foje kondamnitaj de multaj kiel "malsaĝeco kaj farso".

("Mia gramatiko estas Kristo.") La "illiterati et idiotae" estas ankaŭ multaj en la ordoj. Restas nenio de la floranta librokomerco de la antikveco la agado en la monaĥejoj estas pure akceptema. 300 jarojn post la morto de Alcuin kaj Rhaban, studentoj daŭre estas instruitaj de la samaj lernolibroj kiujn ili skribis. Kaj laŭ Tomaso de Akvino, la oficiala eklezia filozofo, la serĉado de scio estas "peko" se ĝi ne celas "la konon de Dio"!27

Entute estas nur malaperanta tavolo de instruado.

Eĉ hodiaŭ, la plej granda parto de la saĝeco de la pastraro konsistas en la stulteco de laikoj. Eĉ la plej multaj kristanaj princoj ne sciis skribi ĝis la epoko de Hohenstaufen - certa liniostilo estis konsiderata kiel deklaro de ekzekuto de imperiaj dokumentoj. La mezepoka nobelaro estis "dikfingro" dum longa tempo kaj povas facile esti trompita fare de la pastraro. Kaj la popolamasoj vegetis en stato de kompleta analfabeteco ĝis nun ĝis nun.

Post la unua mondmilito, kiam du trionoj de ĉiuj hispanoj estis endemie subnutritaj kaj eĉ en Madrido en 1930 estis ankoraŭ 80.000 infanoj sen edukado, la katolika Eduka ministro Bravo Murillo konfesis, kiam li devis aprobi lernejon por 600 laboristoj: "Ni ne bezonas homojn, kiuj pensas, sed bovojn, kiuj povas labori."28 En la universitatoj oni subpremis hipertrofian aristotelismon.

la ebleco de sendependa scio estas konsiderinda. Ne nur

Filozofio kaj literaturo estis plejparte sub la diktaĵoj de teologio, kaj historio kiel scienco ankaŭ estis nekonata.

Eksperimentoj kaj indukta esplorado estis malpermesitaj, la empiriaj sciencoj estis sufokitaj de la Biblio kaj dogmo, kaj sciencistoj estis pelitaj en malliberejojn kaj al la paliso. En 1163 papo Aleksandro la 3-a malpermesis – por memori vin, li havas kvar kontraŭ-papojn! – ĉiuj klerikoj por studi fizikon. En 1380, franca parlamenta rezolucio malpermesis ajnan implikiĝon kun kemio, citante dekreton de Johano la 22-a. Kaj dum en la araba hemisfero – laŭ la vortoj de Mohamedo: "La inko de la studento estas pli sankta ol la sango de la martiroj" – la scienco, precipe la medicino, floras, en la katolika mondo ĝiaj fundamentoj ne ŝanĝiĝis signife dum pli ol unu jaro. jarmilo, ĝis la 16-a jarcento. La malsanuloj devas recurri al preĝo prefere ol al kuracistoj. Dissekcado de kadavroj estis malpermesita fare de la eklezio. La uzo de naturaj kuraciloj ofte estis konsiderita puninda interveno sur la regno de la dio. Eĉ grandaj abatejoj ne havis kuracistojn en la Mezepoko. En 1564, la Inkvizicio kondamnis al morto la kuraciston Andreas Vesalius, la fondinton de moderna anatomio, ĉar li dissekis kadavron kaj determinis, ke al la viro ne mankas la ripo, el kiu venis Eva.²⁹ La eklezia paternalismo koheras kun la eduka politika paternalismo. Cenzuro, kiu ofte – ekde la laboro de Paŭlo en Efeso – iris ĝis la forbruligo de kontraŭstaraj libroj, paganaj, judaj, saracenaj skribaĵoj, la detruo (aŭ malpermeso) de konkuranta kristana literaturo, de Arius, Nestorio, ĝis tiu de Lutero. Sed la protestantoj ankaŭ cenzuris ĉion foje, eĉ

multajn funebrajn predikojn, jes, ĉiujn neteologiajn verkojn, kondiĉe ke ili tuŝis ekleziajn, religiajn aŭ moralajn demandojn.

Ĉi tiuj estas nur kelkaj el la pli gravaj temoj pri kiuj mi zorgas en ĉi tiu krimrakonto. Kaj tamen mia rakonto ĉi tie estas nur eta parto de la tuta rakonto.

Rakonto!

Napoleono nomis ĝin fablo, Henry Ford nomis ĝin disrespekto, Carlyle distilado de onidiroj, Seume - tiom leginda, tiel malofte leginda! – plejparte la honto de la homa raso. Kaj mi aldonus: la plej certa pruvo de lia erara edukado.

Nekontesteble: la plej kompleksa kaj komplika, ĉar ĉio-ampleksa kaj integra fenomeno de la homa mondo, la historio de individuoj kaj popoloj, en ĉiu momento giganta ŝpruco, samtempuloj kaj posteuloj de plejparte nekonataj momentoj, sentoj, pensoj, eventoj, antaŭ kondiĉoj de la eventoj, reproduktado de la Eventoj, kaoso de pasintaj eventoj, kiuj eĉ ne povas imagi, konfuza reto de sociaj kaj juraj formoj, normoj, rolaj atendoj, konscio kaj konduto, de multaj heterogenaj aŭ antagonismaj vivritmoj, de intelektaj influoj, geopolitikaj faktoroj, ekonomiaj procezoj, klasaj strukturoj, la klimato kaj ĝiaj fluktuoj estas same parto de ĝi kiel la statistiko de naskiĝoj, sklaveco kaj ankaŭ Bach-koncertoj, Nokto de Sankta Bartolomeo, hazardludo kaj ankaŭ prezo-faltoj, ekleziaj neŭrozoj, prostituado, parlamentaj debatoj kaj vivisekcio, papaj enciklikoj kaj la punsistemo, trafiko, modo kaj nek la senkonsciaj instigfluoj rivelitaj per psikanalizo, analiza socia psikologio aŭ historiografio same kiel la historio de historia scienco, mallonge, kun Max Weber: "eĝe. kaosa fluo de eventoj kiuj ruliĝas tra la tempo"; kun Droysen: Historio antaŭ ĉiuj rakontoj.³⁰ Ĉu estas io konstanta en tiu ĉi mirige bobelanta homa konfuzo? Iu ripozpunkto en la aperflugo? Ĉu estas io, kiu ĉiam revenas, restas senŝanĝa?

la

Nu, ĉi tiu certe ne estas la rolo, kiun Cicerono atribuis al historia kiel *magistra vitae*. Sed ĉu estas la malo? Ĉu la nura aĵo kiun sperto kaj historio instruas "ke popoloj kaj...

"La registaroj neniam lernis ion el la historio kaj agis laŭ la lecionoj, kiuj povus esti lernitaj de ĝi"? Preskaŭ ĉiu grava vorto de Hegel provokas min en kontraŭdiron, kaj ankaŭ ĉi tio validas nur pri la popoloj. Ĉar registaroj lernis el la historio, kaj tiel sukcese, ke la nura arto, kiu ankoraŭ ne elpensis ion novan, estas ŝtatismo - kiom ni povas retrorigardi.
havi

Ni komencu de la nuntempo.

Ĉiuj povas ne nur legi historion, sed ankaŭ ...

Li povas sperti ĝin ankaŭ per siaj okuloj - certe malpli rekte per "realo" ol per mediaj tekstoj, ekzemple, per novaĵoj, paroladoj, predikoj li povas sperti ĝin "kun cent vizaĝoj" (Braudel); Sed kiel nedisigebla la sovaĝa implikaĵo de historiaj eventoj, intereso, influoj, kiom komplika estas la organismo de la socio, unu afero, ekzemple, ĉiu povas determini, ŝajnas ne nur nediskutebla, sed nekontestebla: ĉie en la mondo estis kaj estas malgranda; minoritato, kiu regas, kaj granda plimulto, kiu estas regata, estis kaj estas eta koterio de perfidaj profitantoj kaj giganta armeo de humilitoj kaj insultitaj. "Ne gravas kiel ni difinas ŝtaton kaj socion, ĉi am restas kontrasto inter la amaso de la regatoj kaj la malgranda nombro de tiuj, kiuj regas" (Ranke). Tio validas por la epoko de kosmovojaĝoj kaj la industria revolucio same kiel por la epoko de koloniismo aŭ la tuta okcidenta komerca kapitalismo kaj antikva sklav-posedanta socio. Almenaŭ tiel ĉiam estis en la 2000 jaroj kiuj nin koncernas, eble ne kiel leĝo, sed kiel reguleco. La "homoj" neniam regis!

Ĉiam estis tiel nomata strebo al potenco kaj sekureco, estis minoritato, kiu premis la plimulton, konsumis ilin, buĉis ilin kaj buĉis ilin per ilia helpo, pli-malpli, certe, sed kutime pli. La historio, pri kiu ni traktas, estas konsistigita en ĉiuj jarcentoj de regado kaj humiligo, de ekspluatantaj superaj kaj ekspluatitaj malsuperaj klasoj - hodiaŭ ankaŭ nomataj "registara respondeco".

ankoraŭ la historio de la homa civilizacio, ja de la homa kulturo, kaj ĝuste, la "kulturitaj popoloj" estas la gvidantoj en tio.³¹

"Historio ne ripetas sin"; tio ripetiĝas konstante – kiel la historio: en sociaj streĉiĝoj, ribeloj, ekonomiaj krizoj, militoj, t.e. en siaj ĉefaj kaj ŝtataj agoj, kiuj kompreneble speguliĝas en la plej malgranda, plej privata kadro, en la mastro-kaj-sklavo, en la amiko- kaj malamika rilato.

Tiel vidite, nenio nova "okazas" en la historia restas same ĉu vi ekzercas potencon per arko kaj sago, per muzelŝarĝiloj, maŝinpaŝiloj aŭ nukleaj armiloj.

Historio estas spektaklo de sennombraj agoj – precipe perforto; konstanta progreso de la kapĉasisto al la cerbolavisto, de la blovpafilo al la raketo, de la leĝo de la pugno al la leĝo, la leĝo de la pugno en alineoj, la masko de perforto, de pacinterkonsento al pacinterkonsento, de metastazo al metastazo, de kazo al kazo.

Ĉi tio estas la kontinuumo en la ŝanĝo de la historio, la strukturo kiu formas ĝin en sia profundo. Jen kio certas en ŝanĝo, la efektiva "histoire de longue durée" (Braudel), sed pli longa ol la tempoperiodoj kiujn ĉi tiu termino ampleksas, "modelo" kiu kovras milojn da jaroj, pli-malpli konstantan ritmon, specon de "histoire biologique". Ĝi estas preskaŭ kiel la ondoj de la maro, la kreskado de la naturo, kiu ripetas sin laŭ sia maniero, eĉ se tio okazas neintence (per kaŭzaj leĝoj de nur statistika probableco karaktero) kaj historio kun intenco kaj volo, per homa intencitaj agoj. ³²

Certe la tuta historio konsistas ankaŭ el unikaj, neripetebaj homaj agoj. Certe la antropologia dimensio elstarigita de la historiismo, la kategorio de individueco, havas sian rajton ĉi tie, kiel ĉi tie alie: la signifo de la propreco de aparta historia persono, la graveco de la unikeco de la fenomenoj. Sed ekzistas ankaŭ la ĝenerala, la kontinua, la konstanta, miloble empiria

pruvebla; Sen, kompreneble, ke oni devas kredi, kiel Hobbes, Gobineau, Buckle, ke oni povas trakti la historion kun la perfekteco kaj precizeco de naturscienco, historio pri kiu Edmund Burke skribis en sia 1790, ke ĝi konsistas "plejparte el mizero, kiu estis alportita sur ĝin. Reflektas la on revolucio en Francio la mondon de fiero, ambicio, avideco, venĝo, volupto, ribelo, hipokriteco, senbrida fervoro kaj la tuta serio de senbridaj impulsoj... Ĉi tiuj malvirtoj estas la kaŭzoj de ĉi tiuj ŝtormoj. Religio, moralo, leĝoj, prerogativoj, privilegioj, liberecoj, homaj rajtoj estas la pretekstoj. Eĉ se Kant "ne povis supozi ajnan racian intencon kiam ĝi venas al homoj kaj iliaj ludoj grandskale", li povis paroli pri la "kontraŭintuicia kurso de homaj aferoj" kaj "ne povis ne senti certan indignon. kiam oni vidas kion ili faras kaj ne faras montrite pro la granda mondscenejo." ; kaj, kvankam estas de tempo al tempo ŝajna saĝo en la detaloj, fine ĉio entute estas kunplektita pro malsaĝeco, infana vantaĵo, kaj ofte ankaŭ pro infana malico kaj deziro al detruo: per kio finfine oni ne scias, kio oni volas de nia specio, kiu tiom fieras pri siaj avantaĝoj devus fari koncepton«33 .

Estas multo por diri por la opinio de Burke kaj Kant, precipe post du pliaj jarcentoj. Jes, ĉu ne estas preter la kapablo de la homaro leviĝi al tia nivelo, ke ĝi fariĝas eĉ morale freneza? Fakte: la infero estas la historia, la historio estas la resurekto de io, kio neniam devus esti revivigita, almenaŭ neniam tia; mizera spektaklo, en kiu la popoloj - ĉenhundoj, kiuj revas pri libereco - mortas pli rapide sub la sloganoj ol la sloganoj inter la popoloj; per kio regi kutime signifas nenion krom malebligi justecon, fari kiel eble plej malmulte por la multaj kaj kiel eble plej multe por la malmultaj; Leĝo ne estas antaŭulo de justeco, sed prefere malhelpas ĝin.

Entute: Vi ne povas veni al "veraj politikistoj" kun etiko. La buĉisto pensas pri porkoj, diras la ĉinoj, kiam oni parolas kun li pri ideoj. Ideoj estas nur fono sur la mondscenejo; Antaŭ vi mortas pro ĝi, malantaŭ vi ridas pri ĝi.

Milita estas la mistikismo de murdo, historio estas nenio alia ol komerco, riĉeco malofte estas pli ol la resto de krimo, kaj dum kelkaj malsatas, aliaj estas plenaj antaŭ ol ili eĉ komencas manĝi. Kaj la fakto ke, kiel Voltaire plendas, ni forlasas la mondon tiel stulta kaj kompatinda kiam ni foriras, kiel ni trovis ĝin kiam ni eniris, estus eĉ pli eltenebla ol devi supozi, ke ĝi estos same stulta kaj kompatinda post 2000 jaroj kiel ĝi. estis antaŭ ol 2000 jaroj estis. Vi devas koni historion por malestimi ĝin. La plej bona afero pri ĝi estas ke ĝi pasas.

Homoj juĝos tion alimaniere, jes, oni eĉ farus, ĉu ni povus plene kapti la historion, la tutan homan mondon; kvankam tiam, mi pensas, ĉio estus eĉ pli terura.

Sed ĉiu kompleteco de eventoj estas utopia, niaj historiaj konoj estas limigitaj, multe da valora informmaterialo hazarde perdis aŭ intence detruigis, kaj la granda plimulto de ĝi neniam ekzistis. Sed ĉion, kion ni scias - krom la atestantoj, kiuj estas ŝtonĵetitaj, ankoraŭ staras ĉirkaŭe aŭ estis elterigitaj de arkeologoj - ni scias ĝin nur el la historiografio. Kaj kiom ajn malgranda estas ilia parto en la rakonto, ni scias nenion alian pri ĝi - quod non est in actis, non est in mundo.

Kiel ĉiu historiisto, mi konsideras nur unu rakonton inter sennombraj rakontoj, apartan, pli-malpli difineblan rakonton, kaj kompreneble nek en ĝia tuta "intrigokomplekso", absurdan ideon, nek kun la sumo de la datumoj pri ĝi - kvankam teorie. imagebla, praktike neebla, eĉ ne dezirinda.

Ne, la temo »Krimhistorio de la kristanismo« devigas la aŭtoron priskribi nur la malbonajn flankojn de ĉi tiu religio. Sed kompreneble li ne donas kompletan kontinuumon, kio ankaŭ ne eblus, sed nur "konstruaĵo de la realo", kiu respondas al lia intenco, nur la elstarajn, simptomajn eventojn tra la tempo, nur la esencajn, historie trafajn trajtojn. tio havis gravajn konsekvencojn, negativajn, terurajn konsekvencojn, la

supozitaj aŭ eĉ vere pozitivaj senfine superas. mi
Montru do la historiofaran tendencon, la decidan
Tendenco kiu influis la sorton de ĉiuj en la lastaj 2000 jaroj
vivanta, tuŝ ita, regita kaj batalita de kristanismo
Influis aŭ formis generaciojn kaj naciojn, montru tion
gvidaj ideoj kaj mensoj de tiu ĉi kristana politiko, iliaj
Deklaroj, agoj, multaj miloj da faktoj, tipaj faktoj,
kiu ne estas malica, kalumnia en aparta
estis kuntekstigitaj, sed kiuj efektive estas en
stari apud unu.

Se vi volas vidi aliajn flankojn, legu aliajn librojn. - > Pli feliĉa
Fido' 'La Evangelio kiel Inspiro', vera ke la > Ĉu ĝi estas
Katolikoj ne estas pli bonaj ol la aliaj? 'Kial mi amas
mia preĝejo?', 'La mistika korpo de Kristo', 'La beleco de
Katolika Eklezio', 'Sekureco en la Romkatolika Eklezio', 'La
Feliĉo en la Katolika Eklezio, Dio ekzistas. Mi estas li
renkontis', 'Feliĉa promenado kun al Dio', 'Katolika mortas', 'Kunbona
la rozario al la ĉielo', 'Heroeco en kristana 'SOS al Purgatorio',
edziĝo'. 34

Aŭ , se ĉi tiu elekto estas farita, preskaŭ ĉiam kun "Imprimatur".
estas unuflanka - ne nur heroeco estas en kristana geedziĝo:

Niaj Etnaj Konsuloj, Milito, Milito, La Kruco en la Pentekosta Prediko, > La
religia-morala konscio, mondmilitoj, World War I, La Germana Protestant Milito-Prediko,
'Batalo kaj Venko.
Sankta vendredo kaj paska pensoj kiel saluto de la pastora armeo
Navy', »Kampa himnaro por la protestantaj teamoj
de la armeo', 'vortoj de beno por ĉi tista fronto' al la
Militoservo', 'Pastraj Armeoj de Hitler, la Pusinoj, Pleda
sed en tiu Mi »Juna, bona »Felita estas la Okcidento. Fatima kaj la
Mortoj', 'Maria savas
'venkinton de ĉiuj diaj bataloj' de la decido en Rusio'. ĉirkaŭ e
34a

Por-kristana literaturo: unu groŝ o po dekduo! Kaj al 10,000
Apenaŭ iu tiaspeca povas trovi tian titolon

"Krimrakonto"! Estas ankoraŭ milionoj da kopioj de sennombraj kristanaj gazetoj kaj revuoj. Almenaŭ duono de la mondo ankaŭ svarmas de subtenantoj de kristanismo, de preĝejoj, monaĥejoj, jes, la ekranoj de la okcidenta hemisfero tiel flagras de kruco kaj Kristo, ke Goethe havus pli da motivoj por moki hodiaŭ, ke "oni timas ĉiujn; kruco kaj Kristo / Li nur kaj forgesas lian krucon" - de la inĝenia en ĉi tiu lando ĝis enfiltriĝoj en ĉiaj programoj en la kultura sektoro ĝis la beno de la Papo urbi et orbi en mi ne scias kiom da lingvoj. Inter kristanoj estas eĉ vere bonaj homoj, kiel en ĉiuj religioj, ĉiuj partioj, kio ne parolas por tiuj ĉi religioj >Vorto por dimanĉo< kaj partioj, alie ĝi devus paroli por ĉiuj — kaj kiom da kanajloj tiam parolus kontraŭ ĝi! Estas eĉ "paŝtistoj", kiuj homece ofertas sin por la ŝafoj – dum ĉefpaŝtistoj ŝatas oferi la ŝafon. Sed ĉiu religio ankaŭ prosperas pro tio, ke kelkaj el ĝiaj servistoj estas pli bonaj ol ili. Kaj la bonaj kristanoj estas la plej danĝeraj – ili estas konfuzitaj kun kristanismo. Aŭ kun Lichtenberg: "Estas multaj justaj kristanoj, ne estas demando pri tio, same kiel estas bonaj homoj ĉie kaj en ĉiuj klasoj, sed tio estas certa, en korpo kaj tio, kion ili faris kiel tia, neniam multe valoris."³⁵ Analogajn aferojn multe pli akre diras tiaj diversspecaj geniuloj kiel Giordano Bruno, Bayle, Voltaire, Diderot, Helvetius, Goethe, Schiller, Schopenhauer, Heine kaj Feuerbach, Shelley kaj Bakunin, Marx, Mark Twain, Nietzsche. Aŭ Hebbel, kiu vidas "Kristanismon alportanta malmulte da beno kaj multe da damaĝo al la mondo" kaj vidas "la plej noblajn kaj unuajn virojn" kiel konsentante pri tio; Kvankam li ne trovis la kialon, kiel la plej multaj homoj, "en la kristano

Preĝejo" sed "en la kristana mondo ĉi tiu "folio Religio", veneno de la homaro", la "radiko de ĉio konflikto"; "Mi malamas kaj abomenas kristanismon, kaj nenion kun pli granda rajto"; li atribuas ĝin al "kristana fiero". "nur unu Demando" antaŭ e: "De kie ĝi venas, ke ĉio tio

La tasko estas doni signifa estis, pensis pri kristanismo kiel historian

pruvon, ke la kristanoj, por reveni al Lichtenberg, neniam multe valoris korpe kaj kion ili entreprenis kiel tia, kaj ke ĉe Hebbel oni havas ĉiujn kialojn por malestimi kristanisman mian "kriman historion".

Sur kio baziĝas mia laboro?

Kiel plej multaj historiaj studoj, ĝi baziĝas sur la fontoj, la "tradicio", la nuntempa historiografio, kaj ĉefe sur tekstoj. Ĝi baziĝas sur historia sekundara literaturo kaj ĝiaj helpaj sciencoj, numismatiko, heraldiko, sfragistiko kaj aliaj. Ĝi baziĝas ne malplej sur esploroj en subdisciplinoj kaj najbaraj areoj de historio, precipe eklezia historio kun siaj ofte imbrikitaj temoj de la historio de misio, kredo, teologio kaj dogmo, la historio de martiroj kaj monaĥoj, la historio de la papoj, eĉ la historio de "pieco". Arkeologio, ekonomia kaj socia historio, jura, konstitucia, milita kaj milita historio, geografio kaj statistiko estas ankaŭ enkalkulitaj. Larĝa spektro de esplordirektoj kiuj jam estis evoluigitaj ĝis tia grado, ke eĉ spertulo apenaŭ povas konservi superrigardon pri ili, aŭ almenaŭ nur parte, selekteme, utiligi ilin.

Pli gravas tamen ol la bazoj de mia laboro, kiuj efektive estas memkompreneblaj: Kiel mi vidas la historion? Kaj kiel mi reprezentas ilin? La diferenco en metodika aliro ofte implicas diferencojn en observado kaj taksado. La scienca teoriulo Wolfgang Stegmüller skribas: "Kiu metodo estas elektita grandparte determinas la teorion vidon kiu rezultas el la esploroj."³⁷ Neniu atendas, ke la aŭtoro estas unu.

›Krimrakonto

de kristanismo‹ la principoj de lia historiografio el la Revelacio, el Romo, transprenas aŭ de iu ajn alia

spiritigitaj protestantaj ekleziaj konceptoj, ajna "progresema" teologia kompreno de historio.

Mistifikaj transpasoj de limoj, kategorioj de supernatura perspektivo, la vojo de la historio al "superhistorio", de la tera al la ĉiela eono, ĉio ĉi estas lasita al la apostoloj de sav-fondita historia frenezo, al tiuj tro multaj ekleziaj ministroj. kiuj plejparte jam informiĝis per bapto, patrina brusto, familio, ktp Komence ligitaj per geografia koincido, poste per dignoj, honoroj, katedroj, bonfaroj kaj, laŭ mia sperto, ju pli inteligentaj estas la "kredantoj", des pli nekredantaj ili estas.

Sed kio pri mia objektiveco? Ĉu ankaŭ mi ne estas unuflanka? Partia?

Kompreneble! Kiel ĉiu homo! Ĉar ĉiuj estas subjektivaj, ĉiu estas formita laŭ malsamaj manieroj, individue kaj socie, laŭ origino, edukado, socia medio, laŭ sia tempo, siaj vivspertoj, kognaj intereso, sia religio aŭ nereligio, resume, per multego da diversaj influoj, tuta reto. de kravatoj.

Sed se ĉiu estas antaŭ determinita, ankaŭ la historiisto, kiun Chladenius verŝajne la unua pripensis (por la scienco de historio). Do ankaŭ mi havas, kun la iom malnoviĝinta frazo de Chladenius, mian "vidpunkton" aŭ, uzante la terminon de Karl Mannheim establita en la sociologio de la scio, mian "lokon", kaj ankaŭ mi estas sendube determinita de certa klimato de opinioformado. Ĉirkaŭ mi, per miaj studoj Antaŭ scio. Kompreneble, mi faris decidojn longe antaŭ ol mi komencis skribi ilin ĉi tie. Nur iu tute senscia povus komenci ĉi tiun laboron senpartie.

Sed krom tio, ke tio estas apenaŭ imagebla, ke oni apenaŭ scivolemus pri tia esploro: post iom da tempo eĉ la plej malklera homo ne plu estus tute malklera — kaj ankaŭ li havus „antaŭ konceptitajn opiniojn”³⁸.

Recenzisto nomis min "partia" ĉar mi rekomendis tezojn en la antaŭparolo al verko kiu devus esti ĉe la fino en la plej bona kazo. Sed krom tio, ke mi havas antaŭparolojn, kiel

Verŝ ajne la plej multaj aŭ toroj emas nur skribi laste - mi kompreneble, kiel ĉiu aŭ toro, jam scias komence de libro, kio estos proksimume en ĝi - tion jam scias ĉiu letero. Antaŭ ĉio, historia esplorado kaj prezentado ne prosperas per koincidoj, kiel diras Droysen, sed prefere serĉas ilin. Sed ŝi devas "scii, kion ŝi volas serĉi; nur tiam ŝi trovos ion. Vi devas ĝuste demandi aferojn kaj tiam ili donos al vi respondon."39 Jardekoj da studado de historio, precipe tiu de

Kristanismo, ĉar mi pli kaj pli konatiĝis kun ĝi, mi formis certan historiofilozofion (vorton elpensitan unue de Voltaire), opinion pri kristanismo kiu nur ne plimalboniĝas ĉar ĝi ne povas plimalboniĝi, kiu estas pri kio mi konsentas Tamen, mi estas en bona kompanio. Sed klare kaj klare prezentante mian subjektivecon, mian "vidpunkton" kaj "lokon", la leganto ne sentas sin trompita de mi kiel de tiuj senskrupulaj verkistoj, kiuj neas sian kredon je mirakloj kaj profetaĵoj, transsubstanciigo kaj la relevigo de la mortintoj, en infero kaj pli senhonte ligas supreniron kaj aliajn miraklojn kun engaĝiĝo al objektiveco, al vero kaj scienco.

Ĉu mi, la memproklamita partia homo, ne estas ankoraŭ malpli partia kompare kun ili? Ĉu mi ne, per mia vivo kaj mia evoluo, ne kapablas pli memstaran taksadon de kristanismo? Post ĉio, malgraŭ miaj proksimaj ligoj al tre kristana patrino, mi rezignis la kristanan kredon tuj kiam mi rekonis ĝin kiel malvera. Ja mi dum la tuta vivo vidis la branĉon, sur kiu mi povus sidi. Kaj mi ĉiam miras, kiel malmulte kristanoj prenas prezentajn de sovetia historio de sovetiaj fakuloj – kaj kiel serioze kristanoj prenas kristanajn teologojn!

Ni konfesu ĝin: ni ĉiuj estas "unuflankaj"! Ĉiu, kiu neas ĝin mensogas de la komenco. Gravas ne nia unuflanka. Gravas, ke ni akceptu ilin; ne mensogante "objektiveco"

hipokriteco, eĉ "la sola vero, kiu savas"! Gravas, kiom da kaj kiom bonaj kialoj subtenas nian "unuflankan", kian gravecon la fontbazo, la metodikaj instrumentoj, kia nivelo de argumentado kaj kritika potencialo ĝenerale, mallonge, kio estas decida estas la evidenta supereco de unu. "unuflanka" super la alia.

Ĉar ĉiuj estas unuflankaj! Ĉiu historiisto havas sian propran vivhistoriajn kaj psikologiajn determinantojn, liajn antaŭ konceptitajn opiniojn. Ĉiu estas socie decidita kaj estas determinita de klaso kaj grupo. Ĉiuj estas submetataj al ŝatoj kaj malŝatoj, konas siajn ŝatatajn hipotezojn kaj iliajn valorsistemojn. Ĉiu juĝas persone, spekulacie, estas jam kondiĉigita de sia horizonto de demandado, kaj malantaŭ ĉiu el iliaj verkoj estas "ĉiam, esprimataj aŭ, kiel estas la regulo, neeldiritaj... bazaj historia-filozofiaj konvinkoj de vasta naturo" (WJ Mommsen).⁴⁰ Tio estas precipe vera de tiuj historiistoj, kiuj kutime neas tion plej, ĉar ili kutime plej mensogas

- kaj poste pelas unu la alian en la kristanan paradon. Kiel ridinde estas kiam katoliko parolas al protestanto, protestanto al katoliko, kiam miloj da teologoj de diversaj konfesioj plurfoje, dum jardekoj kaj jarcentoj, akuzas unu la alian pri unuflanka kun mezurita seriozececo.

Kiam, ekzemple, la jezuito Heinrich Bacht vidas "tro multe de la reformasento kontraŭ monaĥismo kiel tia" en la protestanta Friedrich Loofs; "Tial liaj juĝoj restas tro unuflankaj." Jes, ĉu Bacht ne devus havi ian jezuitan efikon al la reformado? Li, la membro de ordeno, kies membroj kredas, ke blanka estas nigra kaj nigra estas blanka, kiam la eklezio ordonas tion?⁴¹

devas,

Kaj kiel Bacht, ĉiuj katolikaj teologoj estas baptitaj, Dogmo, instrua aŭ toritato, presa permeso kaj aliaj obligacioj kaj Devigita en ekstreman submetiĝon kaj jaron post jaro en sekura salajro por esprimi certan opinion Instruado, kiom ajn amase teologie impregnita

interpretado de la historio, kiu, kiel konate, malhelpas al multaj homoj salti ŝipon; ĝi ofte havus terurajn sekvojn. En Italio, post la konkordato finita kun Mussolini en 1929, neniu kleriko kiu forlasis la eklezion povis instrui ie ajn, aŭ eĉ plenumi oficon. Ĉiu el ĉi tiuj pastroj estis traktita dum jardekoj "kvazaŭ li murdis iun. La celo de ĉio ĉi estas ĵeti la mallojalulojn sur la stratojn kaj peli ilin senkompate al malsato" (Tondi SJ).

Signife, kardinalo Faulhaber, Munkeno, rekomendis ĉi tiun Artikolon 5 de la Itala Konkordato al Adolf Hitler la 24-an de aprilo 1933. Anstataŭ rezigni, la plej multaj ekleziaj servistoj estas pelataj pli-malpli, sed prefere pli, precipe kiam ili iĝas pli inteligentaj kaj pli scipovaj pri historio, plu ŝajniĝi - pastroj ne estas pli spertaj en kredo, sed en nekredemo - malpli indulgi sin pri memtrompo ol kulpigi la trompon de aliaj konfesioj kontraŭ uloj, esti unuflanka kaj agi kvazaŭ vi, el ĉiuj homoj, ne povus fari tion kiel katoliko: kvazaŭ estus pli perfida partianeco dum preskaŭ 2000; jaroj ol ĉe la katolika flanko, precipe tiuflanke do ĉiam faras la plej decidajn engaĝiĝojn al vero, scienco, objektiveco.⁴²

Sed la statuso de la historio kiel scienco, kiel objektiva scienco, kaj la ebleco de historia objektiveco (problemo de la "teorio de historio" aŭ "historio") estas nun pridubita aŭ tute neata de multaj historiistoj mem - mi aldonus. : de multaj "fakaj historiistoj" . Ĉar iu ajn, kiu almenaŭ en ĉi tiu lando, ne apartenas al la bone ekzercita scienca komunumo, kiu ĉiam estas ĝisdatigita pri la plej novaj esploroj, la plej lasta ŝanĝo de potenco, aŭ al la glora gildo de universitato aprobitaj interpretoj de la pasinteco, estas tute ne tie; almenaŭ komence - poste foje estas inverse. Mi legas tro da historiistoj por esti respekto al multaj el ili - sed por kelkaj mi havas eĉ pli! Sed legi la plej multajn historiajn librojn estas same utila kiel legi la aŭgurojn dum la flugo de birdoj, sed almenaŭ ĝi estas eĉ pli bela.

estis. Ne estas hazarde, ke tia rimarkinda viro en sia fako kiel la franco Fernand Braudel avertas kontraŭ "l'art pour l'art" en la fako de la historiisto. Kaj laŭ William O. Aydelotte, angla fakulo, la kriterio de konsento ene de klera faka publiko "ofte", li skribas, "kondukas al malboniĝo de la historia metio" ĉar la historiisto povas esti "ekster-gvidita" kaj tiam ne diru "tio, kion li kredas aŭ kredas, estas plej grava, sed prefere tio, kion li pensas, allogos sian publikon"⁴³.

Kiel rimarkinda estas la fakto, ke ĉiu generacio de historiistoj denove verkas la saman historion, ke ili ĉiam reverkas la samajn malnovajn historiajn intervalojn kaj historiajn figurojn, same kiel la antaŭa generacio de fakuloj relaboris ilin kompare kun siaj antaŭuloj - ŝajne al la malkontento de tiuj, kiuj; venis poste? Ĉar se ili diskutus aferojn, ĉu ili jam estus valide solvitaj? Kaj ĉu reverkado en si mem signifas pli riĉajn esplorrezultojn? Vastiĝo kaj profundigo de scio?

Progreso en scio? Mi trovis multajn aferojn pli bonajn ĉe pli maljunaj historiistoj, ofte signife pli bonaj, ol ĉe pli junaj.

Kompreneble, la historiistoj trovis klarigojn pri ĉi tiu "reinterpreto de la historio" (Aham) kaj pri siaj "historiografiaj novigoj" (Rüsen), kiuj havas sencon, sed ne ŝanĝas la fakton, ke la generacio de historiistoj post ili denove reverkos la historion. De tempo al tempo novaj kriterioj, superregadoj, manieroj de artikulacio, metodoj kaj "modeloj", novaj modaj ĝisdatigoj kaj malplivalorigoj, tempo-konvenaj malĉifradoj kaj ĉifradoj. En la 19-a jarcento, "okazaĵo historio" plejparte dominis la kampon, sed hodiaŭ intereso turniĝas pli al "kvanta historio". Iam la klasikaj paradigmoj estis diplomatio kaj ŝtatpolitiko, hodiaŭ ili estas pli sociekonomikaj studoj. Ekzistas ankaŭ mediaciaj pozicioj. Kaj de tempo al tempo vi reprenas al pli malnovaj teknikoj, kondiĉe ke vi tute ne konservis ilin,

kiel la rakonto "histoire événementielle", historio, bazita sur tradicio kiu reiras al la antikveco, estas rigardata kiel ĉefe literatura disciplino, sed, escepte de Anglio, preskaŭ ĉie la "histoire structurallle", la analiza pripensado, la kritika. diskurso kiu devis doni prioritaton al la plej preciza koncepta fiksado ebla; ĝis antaŭ nelonge okazis tutmonda renesanco de la malnova rakonta rigardo de la historio kaj ia ekvilibro. La sekvantaj jarcentoj alportos novajn specojn de observado, kredebleckriteriojn, disputojn pri metodoj, novajn hibridajn formojn kaj novajn perantojn ktp.44.

Oni demandas nur per kia memfido historiistoj hodiaŭ "ridetas" (Koselleck) pri iuj "historie naivaj ... deklaroj" de la 19-a jarcento, kiam multaj historiistoj de la 21-a jarcento

Jarcento denove ridetos je certa nivelo de scio kaj scio de multaj historiistoj de la 20-a jarcento kaj multaj de la 22-a jarcento ĉe multaj el la 21-a jarcento - ĉiam supozante, ke ĉi tiuj jarcentoj ankoraŭ venos.

Ĉu ne estos eterna rideto de historiistoj ĝis historiistoj? Eterna iluzio, io kiel la veraj aŭ almenaŭ pli verŝajnaj principoj de historia scienco malkovritaj

havi aŭ almenaŭ esti alproksimiĝi al ili?45 Oni povus respondi, ke tiu konstanta reverkado, reverkado kaj malsame vidado de la historio rezultas nur el ilia propra pretendo je scienco kaj vero, el la strebo al pli objektiveco, pli granda precizeco, kaj precipe; plibonigitaj laborkondiĉoj aldoniĝas pli funkciaj instrumentoj, ŝanĝitaj esplorteknikoj kaj interpretaj proceduroj, pli profundaj sondoj, pli bonaj kontrolaj opcioj, novaj teoriaj kaj metodikaj konceptoj, pli limigitaj aŭ plivastigitaj aŭ pli precize konstruitaj problemoj, sen mencii la malkovron de novaj fontoj.

Sed en realeco, historiografio montras ke la fokuso de iliaj interesoj kutime nur ŝanĝiĝas kiam

la nuntempa historio ŝanĝas siajn interesojn, siajn ideologiojn, siajn konceptojn; ke historiografio estas sub certa limo de ekstersciencaj kriterioj, la metascienca medio, la regantaj potencoj, politika praktiko, ke ĝi estas submetita al la influo de ŝtata determino, ke ĝi sekvas la dispoziciojn kaj intencojn de diktatoroj kaj tiel - precipe tiuj de la usonaj Prezidentoj, disvolvita de historiistoj (kontraŭ pozitivismo), instruas, ke ĝi estas nur projekcio de nunaj interesoj sur la pasinteco; La 20-a jarcento precipe montras tion ĉi en la mondo. Kaj en la 19-a jarcento kaj en antaŭaj epokoj, mutatis mutandis, aferoj apenaŭ estis malsamaj. Kiom utilas la plej belaj teorioj pri la objektiveco de la historia scienco, kiam la realeco de tiu ĉi historiografio refutas siajn proprajn teoriojn!

Ĉi tio preskaŭ rememorigas la kontraston inter la predikado de kristanismo kaj ĝia praktiko.

Eĉ ĉe metodikaj disputoj – kiel la tiel nomata metodika disputo fine de la 19-a jarcento – temas multe malpli pri faktaj disputoj kaj pli pri politikaj disputoj kaj sociaj revalorigaj procezoj. Tio, kio ŝajne okazas pro scienco, esplorado kaj teoria pripensado, estas reale pli determinita de antaŭsciencaj kaj ekstersciencaj realaĵoj, de ĉiutaga politiko, la socia sfero de vivo, subjektiveco, egoismo.

46

Nun, krom la ĝenerala problemo de objektiveco, estas pli specifa, delikata fenomeno, kiu rilatas al ĝi. La malfacilaĵoj fontas malpli el tio, ke la fontoj ofte estas nekompletaj kaj la datoj estas necertaj – sen menciis konsiderindajn diferencojn inter tutaj sciencbranĉoj, ekzemple inter arkeologio kaj lingvistiko aŭ historio. Prefere, ĉar la historio plejparte koncernas tekstojn, ĉar ĉiu historiografio estas lingvo, temas pri la lingvo de la historiisto.

Por Louis Halphen (1946) sufiĉis “esti en certa maniero
Maniero porti dokumentojn unu post la alia

aliaj legis kiel ili proponas sin al ni por vidi la ĉenon de faktoj esti establita preskaŭ aŭ tomate." Sed bedaŭ rinde "historiografiaj" faktoj ankoraŭ ne estas "historiaj" faktoj, konceptoj ne estas realo, ne faits bruts.

Bedaŭ rinde, ekzistas "ne akra rompo inter historio kaj mitologio... neniu akra limlinio inter "faktoj" kaj teorioj" (Sir Isaiah Berlin fakte, la du estas "tiel interplektitaj ke oni vane provus difini ilin); rigore kaj precize apartigi" (Aron). Bedaŭ rinde, historiaj faktoj estas videblaj kaj taksataj tre malsame, ili povas esti unuflanke lumigitaj aŭ obskuritaj, distorditaj, misformitaj, falsitaj, ili povas per si mem esti kompleksaj, eĉ "sciencaj konstruoj" (Bobinska), "konstruo de la historiisto". " (Kreu). Resume, la historia vivo ne povas esti adekvate kaptita per reproduktado, sed nur proksimume ĉiu historiografio estas nedisigebla reto de faktoj, hipotezoj, teorioj;

"Ĉiu fakto jam estas teorio", kiel Goethe klare asertis.⁴⁷ Dum la historio pasis, ni neniam estas kun unu.

historia okazaĵo rekte, neniam konfrontita kun la nuda fakto kiel tia, kun la "kiel ĝi fakte okazis" de Ranke; Kiu, cetere, sonas pli modesta ol ĝi estis intencita esti. La konservativa historiisto, al kiu la ofico de historiisto ŝajnis - sufiĉe hontige - komparebla nur kun tiu de la pastro, kiu ankaŭ havis kialon por ofte atesti sian senpartiecon, ekstreman senpartiecon, volis "forigi sian memon, por tiel diri", ". parolas nur aferoj, "lasi la potencajn fortojn aperi" kaj atribuis al la "vera" historio la taskon iri preter "partiaj avantaĝoj kaj malavantaĝoj" kaj "nur vidi, penetri... kaj poste raportu tion, kion ĝi vidas"⁴⁸.

Ĉi tiu memcerta kredo je objektivismo, priskribita de grafo Paul York Wartenburg kiel "okularismo", kaj de Droysen ("nur la senpripensa persono estas objektiva!") kiel esprimo de "eŭ nuka objektiveco".

mokita, estas iluzia. Ĉar ne ekzistas objektiva vero en historiografio, neniuj historio kiel ĝi vere okazis; "Povas ekzisti nur historiaj interpretoj, kaj neniuj el ĉi tiuj estas finaj" (Popper). Se temas pri historiografio - sed baze eĉ pri la "fonto", la (ĉefa) informportilo, la surskriboj, dokumentoj - ni ĉiam temas nur pri "okazaĵoj", "faktoj".⁴⁹ Tamen ĉi tiuj priskriboj estas ĉiuj originalaj el aŭ toroj,

Priskribo

kiuj povis labori nur per retorikaj kaj rakontaj aparatoj, kiuj - ĉiam - elektis, devis elekti, kaj ankaŭ devis aranĝi la faktojn iel, malpli sciencan ol literaturan. La priskribojn venas de aŭ toroj, kiuj havas bonon aŭ malbona kredo preterlasita, kiu subpremis, kiu kompreneble gvidis ĉiujn interesojn en pli aŭ malpli mezuro, kiuj kompreneble ĉiuj raportis pli-malpli unuflanke, kiu formis siajn tute ĝustajn fontdokumentojn (kvankam ĉi traduko estas kompreneble pli-malpli). interpreto) laŭ certa maniero, metitaj en certajn kuntekstojn, kiuj faris sian mondkoncepton, pli-malpli konscie, la ĉefmotivon de sia interpretado, per kiu krom la problemo de tiuj tekstoj estas ankaŭ tiu de tradicio, la ne malofta fenomeno de falsado kaj interpolado. Kaj modernaj historiistoj, kompreneble, ne pritraktas la dokumentojn unu ion malsame, elektante, preterlasante, lumigante, klarigante, klarigante en la spirito de sia mondkoncepto.

Lumaĵoj precipe ne plifortigas nian fidon al la objektiveco de sia kampo. Theodor Mommsen (Nobel Premio 1902) nomis fantazion, de ĉiuj aĵoj, "kiel ĉi poezio, ankaŭ la patrino de ĉi historio." Bertrand Russell skribis la titolon > Historio filo

Arto«. AL Rowse, plej elstara angla historiisto de la 20-a jarcento. Jarcento, vidas historion kiel multe pli proksima al poezio ol plej multaj homoj pensas; »vere, mi pensas, esence estas la sama«. Laŭ Geoffrey Elton (1970) ĝi estas antaŭ ĉio "rakonto", "rakonto, rakonto pri la ŝanĝanta sorto de homoj, kaj politika historio do.

venas unue ĉar, antaŭ ĉio la formoj de historia studo, ĝi volas, eĉ bezonas, disigi rakonton«. Hayden White ankaŭ lastatempe nomis historiajn tekstojn nenio pli ol "literaturaj artefaktoj". En la sama tempo, fakuloj kiel

ekzemple Koselleck kaj Jausss emfazis la interpleksadon de fakto kaj fikcio. Sed eble en 1966 H. Strasburger trovis la plej taŭgan formulon por historio,

kiun FG Maier eksplicite aprobis en 1984: "Hibrido de scienco kaj arto", "ĝis hodiaŭ" - post kiam Ranke jam difinis la taskon de la historiisto en 1824. kiel "samtempe literatura kaj... klera" kaj nomis la historion mem "kaj arto kaj scienco"⁵⁰.

Se oni konscias, ke la tuta neobjektiva, "ne-naturalisma" aliro de postaj historiistoj baziĝas sur la klarigoj, interpretaj ŝablonoj kaj tipigoj de pli fruaj historiistoj, kiuj faris precize la samon, pli-malpli devis fari tion, tio eĉ niaj "fontoj" ĉiam okazis simile, ĉiam peritaj, ĉiam trapasitaj tra aliaj konceptoj, ĉiam elekto, miksaĵo en la plej bona kazo de historia fakto kaj teksto, tio estas, "literaturo", tio estas, enfluanta interpreto, en mallonge, nur "restaĵo", "tradicio" Se vi klarigas ĉion ĉi, evidentiĝas, ke ĉiu historiografio estas verkita el la fono de la propra mondkoncepto.⁵¹

Iuj fakuloj tute ne havas tian mondkoncepton kaj do sentiĝu, se ne aparte progresema, almenaŭ aparte senpartia, justa kaj honesta. Ili estas reprezentantoj de "pura scienco", reprezentantoj de supozeble valorneŭtrala, supozeble indiferenta sinteno. Ili malakceptas ĉian lokrilatecon, ĉian subjektivan implikiĝon kiel nescienca, kiel preskaŭ blasfema malobservo de la adorata postulato de objektiveco, la "sine ira et studio" kiu estas sankta por ili, kiun, kiel Heinrich von Treitschke mokas, "neniu havas. sekvis malpli ol ĝia aŭtoro." Ĉio "kio nomiĝas pura scienco, nome la registro de sistemoj kaj hipotezoj, de klarigoj kaj vidpunktoj, estas ĉio plenigita, plenigita, plenplena de la plej malnova, malĉasta kaj

"supersensaj mitologiemoj", kiujn Charles Péguy rimarkas, sufiĉe trafe por escepto, kompreneble el sia katolika pozicio.⁵² Nun la ŝajnigo de scienc-teoria senkulpeco, la subpremado de ideologiaj premisoj

de historiaj prezentoj, povas malklarigi multajn aferojn, ekzemple profesiajn. inercio, malvastigo de perspektivo, sed antaŭ ĉio rekta en sciencaj rondoj, en la "muzeo de la elektitoj" (de Sybel), senbrida timemo, etika relativismo kaj eskapo, la malkuraĝa fuĝo de klara ideologia decido – kiu; estas ja decido, sed de nerespondeco nome de scienca respondeco! Ĉar scienco, kiu ne juĝas, ĉu ĝi ŝatas aŭ ne, subtenas la status quo-on, ĝi subtenas tiujn, kiuj regas kaj damaĝas tiujn, kiuj estas regataj. Temas nur pri pseŭdo-objektivismo kaj praktike kutime nenio krom konsidero por la propra paco, sekureco kaj la propra kariero.

Mi neniel neas, ke taksata vidpunkto de historio ankaŭ povas esti malakceptita aŭ malakceptita pro scienca konvinko. Sed la malemo de la historiisto interpreti la historion, lia timo konfesion, kio efektive okazas, estas nur "alia ekzemplo de la konata 'trahison des clercs', la rifuzo de specialistoj vivi laŭ siaj agoj" (Barraclough).⁵³ Certe, ekzistas ne nur unu aŭ du metodoj por fari historion. Estas tre diversaj metodoj, kiel montras precipe usona historiografio, kvankam neniu metodo rajtas je ekskluziva reprezentado. Sed kvankam ekzistas multaj diversaj formoj de scio kaj scienco, ĉi tie ni parolas nur

pri du: scienco, kiu faras sciencon pro si mem, por kiu la scienco estas la finfina, la plej alta, speco de religio, kaj ankaŭ kiel ĉi tiu. oni povas kaj trapasas kadavrojn; kaj pri tiu scienco, por kiu ĝi mem ne estas la finfina, la plej alta, kiu funkcias kiel servisto, estas je la servo de la homo, de la mondo, de la vivo, kiu aparte rilatas al...

Historio estas kombinata kun la "devo de politika pedagogio", vorto de Theodor Mommsen, kiu nomas historion "mortsonorilo" kaj, rigardante ĝian "nudan malnoblecon" kaj ĝiajn "terurajn barbarecojn", avertas "kontraŭ la infana kredo, ke la civilizo povus fini "elradiki bestecon el la homa naturo"54 .

Tiuj du sciencaj konceptoj trovis siajn plej konatajn manifestiĝojn en la 19-a jarcento, en la scienca optimismo de naturscienco kaj historia scienco, en pozitivismo kaj objektivismo, kaj en la radikala scienca pesimismo de Nietzsche. Li rekonis la natursciencan de sia tempo kiel "io terura kaj danĝera", kiel esprimo de tiu "plej fatala stulteco" pro kiu ni eble "iun tagon pereos". Li taksas la regan historian sciencan simile kaj postulas historion "por la celo de la vivo", historion kiu proponas "rolmodelojn", "instruistojn, konsolantojn", sed precipe "kritikan historion" kiu "prenas la pasintecon". svati kaj skrupule enketas pri ĝi kaj finfine kondamnita", ĉar "ĉiu pasinteco... estas kondamninda"55 .

Aliflanke estas Max Weber, la reprezentanto de unu ĝenerala disiĝo de scienco kaj valorjuĝo, por kiu scienco estas nur empiria esplorado, analiza inventaro kaj fundamente havas nenion komunan kun valoro, signifo aŭ devus; e se Vebero, distingante inter valorjuo kaj (la nov-kantiana vorto) valorrilato, akceptas la lastan en la scienco kaj volas meti sciencajn trovojn en la servon de valor-rilataj decidoj, kio ne okazas sen evidentaj kontradioj.56 Sed niaj. la vivo ne estas senvalora, sed valorplena, kaj la Scienco, kiel parto de ĝi, povas nur ŝ ajnigi valorliberecon. Ni devas kompari, ekzameni kaj decidi de tago al tago, kial ni ne faru ĝin en scienco, inter ĉiuj aferoj, areo kiu ne estas apud nia vivo aŭ eĉ super ĝi, sed estas parto de ĝi, kio donas al ni. , la homaro kaj la mondo,

povas endanĝerigi aŭ promocii? Mi tenis en miaj manoj verkojn de historiistoj, dediĉitajn al virino, kiu mortis en la bombado, foje al du aŭ tri falintaj filoj, kaj foje ĉi tiuj homoj daŭre skribis "puran sciencan" kiel antaŭe. Tio estas ilia afero. Mi pensas malsame. Ĉar eĉ se ekzistus senpolitika, senjuĝa historia esploro, kion mi neas, ĝi tamen ne estus dezirinda ĉar ĝi subfosas etikan pensadon kaj kuraĝigas malhomecon. Tia "esploro" fakte tute ne estus esploro, ne malkovranta ligojn, sed, kiel substrekas Friedrich Meinecke, nura preparlaboro, pura kolekto de materialo.⁵⁷ Kiomgrade la realo de la historio akordas kun mia prezento?

Ĉi tie mi lasas la epistemologian problemon (inkluzive de la strukturo de nia perceptaparato) flankenmetite. Mi demandas: ĝis kia grado!

Mi ne demandas: ĉu la realeco de la rakonto konsentas kun mia reprezentado! Ĉar Wittgenstein mem diras pri matematika propono: "Ne estas ke ĝi havas sencon por ni, ke ĝi estas vera, sed ke ni akceptas ke ĝi estas evidenta, tio faras ĝin matematika propono"; Einstein ankaŭ diras: "Kiel la leĝoj de matematiko rilatas al la realo, ili ne estas certaj; kaj kiom ili estas sekuraj, ili ne rilatas al la realo" - kiom pli suspektindaj ni devas esti

Konsideru historiografion.⁵⁸ Ĉiu historiisto skribas

en aparta politika-

socia referencsistemo, kiu nekonfuzeble speguliĝas laŭ lia opinio, jam en liaj elektmekanismoj, lia elekto. Ĉar ĉiuj "elprenas aferojn el kunteksto", neniu povas objekte reflekti, aŭ, por tiel diri, fidele bildigi, la realan objekton de la pasinteco kun ĝiaj tre komplikaj ĉenoj de eventoj, kiuj neniam povas esti rekte ekkapteblaj, ĉi tiun gigantan reton de pensado. kaj farado, formita de la plej diversaj similaj kaj kontraŭaj eventoj, rilatoj kaj procezoj. Sed ĉiuj ne nur elektas, ĉiuj ankaŭ interpretas, tial ne temas nur pri tio, kion iu diskutas el la historio, sed kiel ili faras tion.

faras, per kio mi ignoras la formalan flankon de la afero ĉi tie - ne tiel neesenca, sed tro longvola, konfuza: la maniero kiel la historiisto proponas la rakonton lingve, la respektivan modelon de sia raporto, la elektitan literaturan ĝenron, la "reprezenta tipo", senĝene: kiel li "misformiĝas", "fremdiĝas", "seksperfortas", ne nur en malbona kredo, sed ankaŭ en la plej bona kredo.

Do, kiel ĉiuj, kiuj skribas historion, mi baze elektis "elprenita el kunteksto" - la plej stulta el ĉiuj akuzoj, ĉar ne ekzistas alia maniero. Kiel ĉiuj aliaj, mi faris kelkajn elektojn ene de la temo. Kiel ĉiuj aliaj, mi kompreneble ne kaptis ĉiujn detalojn de la homoj malantaŭ la eventoj, ĉiuj kronitaj, nekronitaj, memkronitaj krimuloj, la episkopoj kaj papoj, la sanktuloj, generaloj kaj aliaj komercaj kaj historiaj farantoj (ĉar komerco fariĝas historio), ĉiuj individuaj procezoj, personaj problemoj, kun ĉiuj siaj amoj (kiuj kompreneble estas foje ne seninflujaj) aŭ kun ĉiuj digestaj problemoj - kvankam ili foje havas pli da efiko al politikaj makrookazaĵoj ol oni pensus. Sed ni kutime ne scias pri tiuj plendoj, kaj certe ne eblus determini ilian influon al la monda historio, almenaŭ ne facile - ĉi tie, kiel aliloke, ankoraŭ estas vere grandaj ŝancoj por doktoraj studentoj kaj habilitiĝkandidatoj, kaj efektive, tute nova branĉo de scienco povus malfermiĝi, krom la jam ekzistanta jurmedicino, povus doni al ni historian medicinon (ne konfuzu kun la jam establita, tre instrua medicina historio) kun riĉeco de subsekcioj kaj temoj tiaj. kiel: "Sistema historio de la digesto de kronitaj kaj sanktoleitaĵoj kaj ilia efiko al la kristana Okcidento de la komenco de la investitura disputo ĝis la fino de la 30-jara Milito. Kun apendico pri digestoj, digesto kaj digestorio de ĉiuj sanktaj lokoj. Papoj kaj kontraŭ papoj de ĉi tiu periodo.«

Eble la ĉi-supra ne sonis ĝusta por iuj homoj foje nur iom teoria — sed la historio nun estas tie

unufoje plena de teorio, ĉiu! – sed ankaŭ tre skeptikaj. Sed estas kialo por skeptiko – eĉ se ĝi ne kondukas al la punkto de rezigni kaj tute ne plu kredi ion.

La – prave – malkreskanta fido al la

La ebleco de historia objektiveco neniel subfosas "la sciancan etoson de la historiisto" kaj kondukas al "malkresko en pensado" (Junker/Reisinger). Ĝuste estas la insistado ĉar tia insistado estas maljusta, nome motivita nur de la pri la objektiveco de tiu ĉi etoso, neceso savi "la fundamenton de la historia scienco", tio estas ĝia scienca karaktero, kiu ne estas hazarde senĉese kontestata, kiu apenaŭ interesas min. Por mi, vero aŭ, por diri ĝin pli singarde, probableco estas pli grava ol iu scienco, kiu kontraŭas la veron en la nomo de la scienco. Kaj fundamente mi preferas la vivon, ajnan vivon, al la scienco, precipe scienco, kiu minacas la vivon, eble la tutan vivon ĝenerale. La objektiveto ke tio ne estas "scienco" estas individuaj sciencistoj (almenaŭ multaj el ili, se ne la plej multaj el ili) ne estas pli valida ol la aserto ke la eraroj de kristanismo ne estas tiuj de kristanismo.

Kompreneble mi ne pledas puran subjektivismon, kiu ne ekzistas, same kiel mi pledas por pura objektiveco. Kompreneble, mi ne neas utilajn valorojn, kontroleblajn faktajn referencojn, komunikajn kaj kontroleblajn spertojn, intersubjektajn sciojn kaj intersubjektajn sindevigojn. Sed mi neas la intersubjektivan interpreton! Kaj la historia filozofo Benedetto Croce sciis, kial li permesis subjektivajn juĝojn en la observado de la historio, pro "tre bonaj kialoj", ĉar "ili neniel estas ekskludeblaj"⁶⁰.

Do oni ne povas fari ĝin kun rigoro en la historio. Fini logikajn konkludojn ne signifas, ke oni tute ne konkludu, nek ke oni devas malĝuste konkludi. Multaj aferoj povas esti problemaj aŭ, laŭ la plej radikalaj skeptikuloj, ĉio estas problema.

Oni povas proksimiĝi al historia fakto aŭ ne, ĉar oni sendube povas proponi pli bonajn kaj pli malbonajn kialojn por certa maniero vidi la aferojn, kiuj estas pli, malpli aŭ tute ne veraj. Aŭ por diri negative kun William O. Aydelotte: "La deklaro, ke ĉiuj deklaroj estas necertaj, ne signifas, ke ili ĉiuj estas same necertaj."⁶¹ Mi supozas ĉi tion same kiel la konvinkon ke unu,

malgraŭ la tuta komplekseco, la tuta ĥaoso kaj konfuzo de la historio, fari ĝeneralajn asertojn, ke oni povas reliefigi tion, kio estas esenca, tipa, decida, resume, ke oni povas ĝeneraligi historie; tio, kio estas supozeble tro konjekta, ne pruvebla, estas ofte ankoraŭ neata aŭ bagateligita, kvankam historiistoj, kiuj ne nur rigardas la historion kun muzea vidpunkto, ne povas malhavi ĝeneraligo, se ili volas diri ion ajn, kio indas komuniki. Kompreneble, ili ne rajtas iri pli ol iliaj dokumentoj permesas.⁶²

Por fari ĉi tiujn ĝeneraligojn kiel eble plej koherajn, unu el miaj ĉefaj metodoj estas kvantigado, la kompilo de kompareblaj kazoj, variantoj kaj datumoj, kiom ili estas trafaj kaj reprezentaj. Skribi historion signifas reliefigi la ĉefajn trajtojn. Do mi resumas la informmaterialon. Kaj ĝeneraligo kaj kvantigo apartenas kune.

Se mi subtenus la tute ne novan tezon, ke kristanismo estas krima per nur kelkaj specimenoj, ĝi estus sen iu ajn konvinka potenco. En plurvoluma verko oni tamen ne plu povas paroli pri izolitaj, neevidentaj ekzemploj. Por mi, kun Cicerono, "la unua leĝo de la historiografio estas, ke oni ne kuraĝas diri ion malbonan". Kompreneble, Cicerono daŭrigas: "Do: ke oni ne kuraĝas diri ion ajn vera, por ke ne ekestiĝu suspekto, ke oni skribas pro favoro aŭ malamikeco"⁶³, tiam ĉi tiu suspekto tute ne bezonas ekesti en mia menso. Mi skribas "pro malamikeco"! Ĉar la historio de tiuj, kiujn mi priskribas, faris min ilia malamiko.

Kaj ne ĉar mi ne faras,

Kio

estas ankaŭ vera, mi skribis, mi estas refutita. mi estas refutita nur ke estas malĝusta, mi skribis.

Sed ĉar mi legis la tuton - mi ankaŭ ŝatus diri vorton pri ĝia strukturo teksti en - skribita en la fundamenta espero, multnombra Esti utila al homoj, kiuj havas malmulte aŭ nenian tempon por pasigi por trakti la studon de kristanismo, mi donas ĉiujn Faktoj, okazaĵoj, la paraleloj kaj kaŭzaj rilatoj kiujn mi montru la konkludojn, kiujn mi tiras el ĝi kiel eble plej klare sekvaj ĉapitroj kaj volumoj denove: ofte kronologie, ne malofte sistema, kun speciala ellaborado de pli gravaj aspektoj, kun cezuroj, konscia apartigo de la fakoj tempaj procezoj, kun ilia kuntiriĝo, kun larĝaj Antaŭ en rigardante foje, malantaŭajn referencojn, deturniĝojn - nur de la deziro faciligi la legadon por la leganto Superrigardo, la konekto.

Nun estas sufiĉe multaj homoj, kiuj opinias, ke kritiki estas facila. Ĉi tio validas precipe por tiuj, kiuj neniam, aŭ neniam serioze, provas havas, pro oportunismo, maldiligento aŭ nekompetenteco. Jes, ekzistas Homoj, kiuj trovas nenion pli malbela ol kritiko - kiam ĝi celas ilin. Ŝi neniam konfesus tion. Ili ĉiam dirus kaj diros: Ni Ni havas nenion kontraŭ kritiko, ni estas tre favoraj al kritiko. Sed por unu subtena, konstrua, konstruiva kritiko. Ne por unu koroda, malkonstruanta kritikon. Per kio konstrua estas ĉiam, Plej malbone, ili faras tion nur hazarde, se ne nur ŝajne kritikita por tiam pli bone aserti kaj aplaŭdi ilin povas. Sed "detrua", "senfrukta", "malbeninda", estas kompreneble ia atako, kiu atakas kaj ruinigas iliajn fundamentojn. Ju pli konvinka ĝi estas, des pli ĝi estas demonigata — aŭ silentiĝis.

Klerikalaj rondoj estas plej sentemaj al kritiko. Precipe tiuj kiuj ja krias: "Ne juĝu!", sed faras ĉion, kio ne estas ilia taŭgas sendi al la infero ĝuste tiujn, kies preĝejo estis la unua morala aŭ toritato en la mondo, agas dum jarcentoj kaj daŭre agas, precipe tiuj, kiuj estas indignigitaj, komenciĝas tie iam iu devas mezuri kaj alĝustigi ilin mem, kaj ju pli akre, des ĉiam Ju pli ruiniga tio okazas, des pli ili koleras, pli koleras -

per kio ilia kolero kaj kolero (kontraste al niaj emocioj) estas sankta kolero, sankta kolero aŭ ankaŭ kolera kuraĝo, "ordonita kolera kuraĝo" kompreneble, laŭ Bernhard Häring, la morala fakulo, "treege valora forto por venki reziston al bono". , por Strebado al alta streĉa sed malfacile atingebla celo. Kiu ne povas koleri, lia amo ne estas sanga[!].

Ĉar se ni amas bonon per nia tuta sango kaj animo, ni rezistos malbonon per la samaj energioj. Kio estas kristana, ne estas maldiligenta trankvileco antaŭ la malbono, sed prefere kuraĝa agado kontraŭ ĝi, penanta ĉiujn siajn fortojn; Kaj ĉi tio inkluzivas ankaŭ la potencon de la kuraĝo de kolero.⁶⁴ Kun flama indigno oni paŝas en ĉi tion el ĉiuj lokoj.

Rondoj kontraŭ la "manio de voli sidi en juĝo" (Altmeyer), oni ŝajnas "science" indigni kiam aŭ toro, kiom ajn terura, "iras al valoroj" "la historiisto, senkapabligita de la moralisto, falas en la rolon; kupeo de la publika akuzanto" kiam li cedas al "la tento" "rigorisme superstreĉi la horizonton de atendoj", kiam li sinkas en la "ombron de idealismaj maksimumaj postuloj", metas en sian buŝon "jurmedicina patoso", kaj ĉio ĉi sen; zorgo en la mondo "la demando de la malnova historiisto pri la konkreta farebleco de etikaj postuloj" (Volk SJ).⁶⁵.

Ĉu ne estas groteska kiam reprezentantoj de antikva mita magio, la kredo je la Triunuo, je anĝeloj, diabloj, infero, la virga naskiĝo, la fizika ĉieliro de Maria, la transformo de akvo en vino, de vino en sangon, kun (ilia)

Ĉu vi volas impresi "sciencon"? Kiam jezuita popolo (al kiu la dektria regulo de lia ordeno ordonas "ke tio, kion mi konsideras kiel blanka, estas anstataŭe nigra, se la hierarkia Eklezio tion determinas") estas fama per la "spirito de senpartia sobreco kaj objektiveco"?! Kaj ĉu ne estas la alteco de grotesko vidi tiajn figurojn vaste aprezatajn eĉ de la scienco?!⁶⁶

Sed ĝuste ili preferas ligi kun siaj

Malakcepto de juĝo, de la deziro sidi en juĝo (de aliaj!), la farisea frazo, kiu ornamas la plej multajn historiajn librojn, ke oni devas kompreni tion kaj tion "el la tiama situacio" (Dempf) - la malfrua antikva imperia leĝo pri Ekzemplo kiu traktas kondamnitajn "herezulojn" kiel ribelantojn, la eklezian politikon de la imperiestro kontraŭ la "herezuloj" tiutempe aŭ "same kiel", kiel Dempf helpeme aldonas, "kiel la responda periodo de nia okcidenta kulturo [!], la tempo de ĉirkaŭ 1560 -1648, la daŭro de la religiaj militoj«67. Ĉio ĉi kaj multe pli, inkluzive de la tuta tempo intere, devas esti komprenita kaj klarigita "el la spirito de la tempo"! Precipe la teologiaj ekleziaj historiistoj neniam povas eviti tiun ĉi geston de trankviligo, bagateligo kaj bagateligo, kiu neniel estu funde malakceptita. Oni devas ĝin kompreni, tio estas, oni kompreneblas, ĝi fariĝas komprenebla kaj tiam, kiam oni komprenas ĝin "el la spirito de la tempo", ĝi ne plu estas tiel malbona, devis esti tiel, por tiel diri la tuta historio estas la volo de Dio.

La teologo Bernhard Kötting klarigis al la Rejna-Vestfalia Akademio de Sciencoj en 1977, ke hodiaŭ oni ne povas atendi, ke la episkopoj de la konstantina periodo "sugestus al la imperiestro, ekzemple, la egalecon de ĉiuj religiaj kultaj grupoj, el la spirito de Kristana amo.

Tio signifus arbitre determini la intelektan horizonton en kiu vivis la homoj de la antikveco kaj projekcii nian ideon pri la derivado de la ŝtata potenco en la 4-an jarcenton.⁶⁸ Ĉi tiu argumento, prezentita en la nomo de la historia pensado, estas preciza Malinda por tio. pensado mem estas absurda plurmaniere.

Unue, pagana antikvo estis ĝenerale religie tolerema. Due, la kristanaj verkistoj de la 2-a, 3-a kaj komenco de la 4-a jarcentoj precipe plurfoje kaj pasie alvokis religian liberecon el la "spirito de kristana amo"! Trie, kio estas la "spirito?"

"Kristana amo" valoras ĝin se vi konstante faras ĝin ignorita - en la 4-a jarcento same kiel en ĉiuj jarcentoj ekde tiam, ne laste en la 20-a (en la unua mondmilito, en la dua, en la Vjetnama milito), en kiu kristanoj apenaŭ estis spiritaj plu Horizonte de antikveco, sed certe ankoraŭ same malmulte en la " Spirito de Kristana Amo ". Nenio el ĉi tio estas

Projektante en anakronismaj ideoj! La "spirito de la "Kristana amo" estis por tiuj en potenco - en preĝejo kaj ŝtato ne utila iam ajn, tial ĉiam nur alvokata sur papero, sed en la realo ĝi ĉiam estis hide perfidita. Ĉi tiu estas la vera spirito de la tempoj, kaj ĝi restis la sama ĉiam - la alia estas nenio krom fenestra vestaĵo.

Tamen, la "spirito de la tempo", tiel utila pardonpete, fariĝas ĉiam elvokita en la menso de homoj, pardonpeta, kulpigi, negrave. Kvazaŭ Goethe ne jam mokis:

>Pugno<

»Kion vi nomas la spirito de la tempoj,
Tio estas esence la propra spirito de la sinjoroj."

Sed se vi estas taŭge kontraŭ kristana, tre Se vi malfidas kontraŭ klerikalaj poetoj, St. Augustine ĉi tie stari. »Malbonaj tempoj, malfacilaj tempoj, tion oni diras Homoj," li skribas. "Ni vivu bone, kaj ili estos bonaj fojojn. Ni estas la tempoj; Kiel ni estas, ĉi tiuj estas la tempoj « 69 Kaj

Ankaŭ aliloke Aŭ gusteno ne akuzas tempon kaj predikadon "Zeitgeist", sed la homoj, kiuj ĉiuj kulpas - kiom da Historiistoj ankoraŭ hodiaŭ - kulpigu la tempojn, la ĝenajn tempojn, malfacilaj tempoj, mizeraj tempoj. Sed: »La tempo doloras neniun. La estas homoj, kiuj estas vunditaj, kaj estas homoj, kiuj estas vunditaj de ili ili vundiĝas. Ho granda doloro: homoj estas vunditaj, Homoj estas rabitaj, homoj estas subpremataj! De kiu? Ne de leonoj, ne de serpentoj, ne de skorpioj, sed de homoj. En doloro estas tiuj, kiuj estas vunditaj. Kaj Ĉu ili ne faras tion, kion ili mem riproĉas, kiam ili povas?"⁷⁰

Aŭ gusteno sciis, kion li diras; La lasta frazo estas aparte preciza kaj tute sin (kp. Ĉapitro 10). Mi tute ne pensas tiel

same firme kiel Voltaire en sentempa raison universale. Eĉ malpli mi transdonas ĉiujn ideojn kaj valorojn de la nuntempo al malproksimaj pasintecoj, kiujn Montesquieu ĝuste, se troige, nomas "la plej terura el la fontoj de eraro".⁷¹ Sed ĉiam estis rabo kaj murdo, almenaŭ . en la lastaj 2000 jaroj , ekspluatado, milito por tio, kio ili estis kaj estas. Kristanoj precipe bezonis tion scii. Ĝuste ili havis la forte pacifistan kaj socie influitan proklamon de la sinoptika Jesuo; ili havis preskaŭ tri jarcentojn da pacifisma frua kristana kaj frua eklezia predikado; Ili ankaŭ havis la pasiajn "karajn" komunistajn pledojn de la ekleziestroj kaj instruistoj same malfrue kiel la 4-a jarcento. Resume, estis ĉiam pli kristana mondo – kaj multrilate ĉiam pli malbona. Ĉar kristanismo baziĝas sur diversaj ordonoj, kiel la ordono ami la proksimumon, ami la malamikojn, la ordonon ne ŝteli, ne mortigi kaj sur la saĝo ne observi iun el ĉi tiuj ordonoj.

Ofte la apologiistoj, kiuj fundamente ne povas nei tion, instruas al ni, ke jen kaj tiam – ĉiam tie kaj ĉiam tiam, kie ajn kaj kiam ajn oportune, kia ajn historio estas pridiskutata – homoj estis „ankoraŭ ne veraj kristanoj"! Sed kiam ili estis? En la tempo de la teruraj merovingoj, la frankaj rabmilitoj, la laterana virina regimento? Dum la grandaj kristanaj ofensivoj, la krucmilitoj? En la forbruligo de herezuloj kaj sorĉistinoj, la ekstermado de indianoj, la (preskaŭ dumiljara)

Persekuto de judoj? Aŭ en la Tridekjara Milito? En la unua mondmilito? En la dua? En la Vjetnama Milito? Ili devis esti kristanoj iam!?

Ĉiukaze, la spirito de la tempo neniel estis la sama ĉie samtempe.

Kiam la kristanoj disvastigis siajn evangeliojn, siajn kredojn, siajn dogmojn, ĉar ili infektis pli kaj pli multajn partojn de la mondo, estis homoj, kiel la grandaj unuaj ĉampionoj de kristanismo, Celso en la 2-a kaj Porfirio en la 3-a jarcento, kiuj

Kristanismo, entute, estis akre kritikata kaj esence pravis ĝis hodiaŭ, kion almenaŭ kristanaj teologoj de la 20-a jarcento klarigas (p. 212).

Sed ne nur paganoj ribelis kontraŭ kristanaj instruoj. En la sama tempo, ke homoj vaste vivis kaj mortis en kredo je la dogmo de la Triunuo, judoj kaj islamanoj malakceptis ĝin kiel senekzempla provoko; Por ili estis ankaŭ absurda la paradokso de la enkarniĝo de Dio, tiu ĉi „maljusto”, tiu ĉi „malhonoro”; La islama filozofo kaj mistikulo Al Ghazali (1059–1110) vidis la kontraŭdirajn dunaturajn instruojn de monofizitoj, nestorianoj kaj ortodoksuloj kiel nur esprimon de "nekomprenebleco, eĉ stulteco kaj mensa malforteco"⁷².

Kiel en pensado, la homoj de la sama tempo malsamis ankaŭ en ago.

Dum kristanismo faris siajn monstrajn abomenaĵojn, budhismo, kiu ne kreis organizitan eklezion en Barato laŭ la stilo de la Okcidento, nek centran aŭ toritaton kiu decidis pri la ĝusta kredo, estis multe pli tolerema. Li nek postulis de siaj laikaj sekvantoj ekskluzivan engaĝiĝon al la budhana kredo nek la retiriĝon de aliaj religioj, nek li faris perfortajn konvertiĝojn. Prefere, toleremo de eksterlandaj konfesioj en aliaj landoj estis preskaŭ "karakteriza" de li (Mensching).⁷³ Lia pacisma laboro, ekzemple, estas pruvita de historio.

Tibeto, kies popolo, unu el la plej timitaj kaj militemaj nacioj en Azio, fariĝis unu el la plej pacaj sub budhisma influo, kun plena toleremo inter ĉiuj specoj de kredoj kaj sektoj, malgraŭ profunda pieco kaj bone organizita spirita hierarkio. La budhana lamao Anagarika Govinda ĝuste skribas: „Religioj, kiuj donas plenan legitimecon al homa individueco, aŭ tomate fariĝas iniciatintoj de la homaro. Sed tiuj, kiuj pretendas esti la sola posedanto de la vero aŭ kiuj subtaksas la valoron de la individuaj kaj individuaj konvinkoj, povas fariĝi malamikoj de la homaro, kaj des pli.

kiam religio fariĝas demando pri politika aŭ socia potenco volo."74

Eĉ inter la kristanoj, ne ĉiuj estis venkitaj per tio
Zeitgeist! Ne ĉiuj estas blindaj! Tiel mokas Peire Cardinal, la granda
Trobador, pri Hugo von Montfort kaj lia tomboŝ tonsurskribo:

"...se iu verŝis sangon pro murdado de homoj,
igis animojn esti perditaj per konsento pri murdaj agoj,
sekvis koruptajn konsilojn, ekbruligis incendiojn, detruis,
profanis, forprenis terojn perforte, mortigis virinojn kaj infanojn
sufokita: tiam li portos la kronon kaj brilos en la ĉielo."75

Jes, en la 13-a jarcento ekzistas tuta satira-ironia

Krucmilita literaturo. Jen kiel mokas la franco Rutebeuf:

»Vi multe trinkas antaŭ ĉio

Kaj etendas sin ebriigita de la fajro,

Tiam vi atingas la krucon kun urĝo -

Kaj rigardu, la krucmilito jam estas ĉi tie,

Poste ĉe la unua lumo de la mateno

Colapsas en sovaĝa flugo.«76

Do ne ĉiuj estis obsedita de la spirito de la tempoj, ne ĉiuj estis senkritikaj
nekapabla kompari, ekzameni, juĝi. De ĉiuj

Etika pensado ankaŭ ekzistas dum jarcentoj, ne laste en

Kristanaj rondoj, inter "herezuloj". Kaj kial kristanismo?

ne ankaŭ en sia propra biblia, foje eĉ eklezia

Ĉu mezuri normojn? Kial ne kristanismo de ĉiuj aferoj?

volas rekoni ĝiajn fruktojn?

Kiel ĉiu socia kritikisto, mi estas engaĝita esti juĝema

historiografio. Mi rigardas la historion tiel

utila ĉar ŝajnas necesa, etike farita sub la

Aserto de "historia homaro".

Por mi ĝi estas maljusto

krimo, 500, 1000, 1500 jaroj same viva kaj

indigniga kiel maljusto, krimo kiu okazas hodiaŭ

aŭ en 1000, en 5000 jaroj.

Do mi skribas kun politika instigo, tio estas, kun kleriga kaj emancipa
intenco. La "histoire existential" certe konvenas al mi
pli proksima ol la "histoire scientifique". Kaj tiuj lastatempe

La tre diskutata demando, ĉu la historio entute estas scienco - eĉ Schopenhauer kaj Buckle malmulte disputis kun mi; Jes, la - , zorgas argumentaj klopodoj (kaj tordoj) de tiom da profesiaj historiistoj por konservi la sciencan karakteron de sia disciplino (kaj ilia reputacio) ŝ ajnas al mi suspektindaj, ofte malpli "sciencaj" ol "tro homaj". Tiel longe kiel ekzistas homoj kiel ni, la historio estos praktikata, ĉu ni donos al ĝi la titolon de scienco aŭ ne. Kial la ekscito!

Teologio ankaŭ ne estas scienco, plej bone ĝi estas la sola, kies reprezentantoj - kaj pri historiistoj tion oni ne povas diri - ne havas ideon pri la objekto de sia esploro; kaj tamen ĝi havas kompare multe pli da seĝoj ol iu ajn alia. Almenaŭ en ĉi tiu lando, en la 1970-aj jaroj ekzistis

Jarcento en Würzburg por 1149 studentoj de la fakultato pri ekonomiaj kaj sociaj sciencoj 10 katedroj, por 238 teologoj 16! Jes, en Bamberg tiutempe la Kristan-socie regata Liberŝtato Bavario financis 11 profesorecojn por 30 teologiaj studentoj! Por 30 estontaj diistoj, kondiĉe ke ili ne forlasas malgraŭ ĉio, restas ankoraŭ pli da plenaj profesoroj ol por 1149 studentoj de fako malpli rilata al la transo!77

Mi ne povas esplori historion - eĉ ĉi tiu ekzemplo, nur guto el maro de maljusteco, devus igi ĝin komprenebla - sine ira et studio. Ĝi kontraŭas mian justecon; ankaŭ mia kompato. Ĉiu, kiu ne estas malamiko de multaj homoj, estas malamiko de ĉiuj. Kaj kiu rigardas aŭ eĉ priskribas la historion sen malamo aŭ favoro, ĉu li ne similas al iu, kiu vidas la viktimojn de granda fajro sufokiĝantaj, brulantaj, falantaj al morto kaj registras ĉion ĉi indifere? Historiistoj, kiuj kroĉas al "puraj" normoj de valoro, al "pura" scienco, estas malhonestaj.

Ili trompas la aliajn aŭ sin mem, ĉar ne ekzistas krimo pli malbona ol indifereco, ili estas krimuloj; Esti indifereca estas murdi senĉese.

Ĉi tio povas soni nekutima kaj severa, sed ĝi sekvas el tio Duobla signifo de nia koncepto de historio, kiu priskribas kaj la eventon kaj ĝian reprezentadon - res gestae kaj rerum

gestarum memoriae. Historio ne estas nur parto de historio, sed ĉi iam parto historiografio, de ĝi Rakonto, de la sama, ne nur reflektante ilin, en kia ajn maniero, sed ankaŭ efektivigante ilin, ne nur priskribante ilin, sed ankaŭ farante ilin.

Gravas, ke tiu ĉi pripensado fariĝas ago, ke ĝi influas, kundeterminas, kaj eble eĉ decide influas la pensojn kaj agojn de homoj, inkluzive de iliaj gvidantoj kaj delogantoj, kaj ke la tuta historiografio do havas "trioblan aspekton": "Ĝi rakontas, estas kaj kaŭzas historion" (Beumann).⁷⁸ Historiistoj neniam havis malaltan opinion pri si. Ĝi kreskis laŭ longe de la

tempo kaj verŝajne neniam estis tiel evoluinta kiel hieraŭ kaj hodiaŭ – malgraŭ ĉiuj teoriaj deficitoj, metodikaj skrupuloj, memduboj kaj memakuzoj kaj ĉiuj rivalaj direktoj en la historiografio, sen paroli pri eksteraj atakoj. »La loko de malrealigita pasinta historio estas la kapo de la historiisto. Kio povas esti konservita tie el reala historio estas ĝia « (Junker/Reisinger).

Enhavo

Multaj historiistoj, precipe de la 20-a jarcento, vidas sin.

Fine de la 19-a jarcento, tiom kiel aktoro en historio, ke Edward Hallet kritikis Carr: "Historio estas tio, kion faras la historiisto."⁷⁹

Ĉi tio estas nur parto de la vero. Pli grava kaj la regulo tio la historio estas farita por kaj kontraŭ homoj, por ke minoritato regu por la malplimulto kaj kontraŭ la plimulto, kontraŭ la tolerantaj, suferantaj amasoj; la regulo, ke la politika historio baziĝas sur potenco, perforto, krimo; Bedaŭ rinde, ankaŭ estas regulo, ke la plimulto de historiistoj ankoraŭ ne mencias tion laŭ nome, sed prefere laŭ das ĝin – ankoraŭ je la servo de potenculoj kaj la spirito de la tempoj. La regulo tiel daŭrigas tion

Historio ne plibonigas politikon, sed "kutime estas koruptita de ĝi"

(Ranke) - kaj ĝi mem fuŝas ĝin denove! Ĉar kiel fari politikon por la (amaso de)

homoj, sed kutime agas kontraŭ ili, la historio estas kutime skribita kontraŭ ili. Tamen, por paroli kun Voltaire, ni zorgas pri la sorto de la homoj, ne pri la revolucio de la trono. Ĉiuj

Historiistoj devus esti dirinta ke la plej homo sumo, sed la multaj el ili nur priskribis batalojn. Tiel estos longe laŭ Voltaire, ĝi estas ankoraŭ ofta hodiaŭ. Kaj ekzistas Almenaŭ principe la frazo de Johano Krizostomo estas ĝusta: "Kiu laŭ das pekon, estas multe pli malbona ol tiu, kiu ĝin faras." tiam ĉiu, kiu estas historia krimulo, estas ankaŭ krimulo prezo, pli malbona ol i mem.80

Estiĝas la demando, kio estas krimo? kiu estas Krimea?

Mi ne uzos la krimkodon por fari tion, ĉar ĉiuj Tiaj kodoj estas, por tiel diri, socie konservantaj, esprimo la ideologio de la establado ĉar ĝi estas sub la influo de unu reganta malplimulto kaj do kontraŭ la regata Plimulto estas skribita. Mi iras de la komunisma opinio, Cetere, ankaŭ el jurisprudenco, ke la murdinto estas tiu intence mortigas alian homon, precipe se li faras tion faras "bazajn" motivojn, ekzemple por rabi lin aŭ por utiligi lian loko. Nun ĝi faras grandan diferencon por Justeco ĉu viro aŭ murdita aŭ Milionoj, nur tio estas konsiderata krimea; a granda diferenco, ĉu milionoj da milionoj - murdita fariĝi aŭ nur tio estas justiciable. Gajnita por mi Tia "justeco" ne havas nomon.

Sed la ĝenerala konscio kredas, ke ĝi scias klare kiu Krimuloj, estas ankaŭ klare, kiu estas heroo. Kaj kiu, krom la ŝtato kaj Church, kontribuintus pli al tio ol historiografio sin? Por la granda plimulto de nia tempoperiodo, la ĝentilecoj Fonttradicio subpremas kaj ignoras la prematojn tavoloj, ĝi kutime brile prezentas la aktorojn en historio, la malgranda despota pako de tiuj, kiujn ŝi faris, kaj malofte, se iam la ĝibo de tiuj, kiuj ilin portis. Sed tiel ĝi funkciis historiografio, precipe en la lastaj jarcentoj, laŭ vorte katastrofa. Daŭris ĝis 1984 ke Michael Naumann aperis lia skribado ke sekutas manĝo de la Heroismo<, Absolutismo »politika potenco, sociaj institucioj, Historio kaj nacia identeco, por tiel diri, bilde

Naciaj herooj "kunmetis" kaj enkorpigis" ke la Meso ricevis la agojn de tiaj "herooj" kiel "ekziste reprezentaj", kiel "imitindaj", kaj "tio inter ĉi tiuj viroj la Historiistoj mem ĉiam komprenis ke "herooj" temas fariĝis « 81 .

Heroismo, politika heroeco, estas ĉiam multe malpli la bona volo al la propra detruo ol la malbona volo al la detruo de aliaj. Kaj kial Jean Paul nomas historion ne nur la plej vera romano, kiun li iam legis, sed ankaŭ la plej bela, verŝajne restos lia sekreto por ĉiam. Same, kial Goethe - "en unu el siaj plej famaj vortoj" (Meinecke) - laŭdas la entuziasmon, kiun ĝi vekas, kiel la plej bonan aferon, kiun ni havas el la historio. Intelekta historio eble, arthistorio certe. Sed politiko? La aĉa kanto?!82 Ĉiuokaze, Thomas Carlyle, "La guberniestro de Goethe en

Anglio," en 1840 prezentis mondan historion kiel la historion de Herooj kaj Heroo Adoro grandaj viroj en la programe titolita: Povo egalas rajton. Kaj la superforta plimulto de la profesiaj historiistoj, kiuj fakte devus esti nomitaj ŝtathistoriistoj, sed kutime ankaŭ ŝtataj oficistoj, vidis kaj vidas ĝin ne malsame multaj vidas ĉiun el tiuj "grandaj" viroj kiel riĉe talenta por peko same kiel por beno; , kiel Treitschke, la filo de la saksa generalo, laŭdas, ne sen kritiki la moraligantan sobrecon "kiun homan grandecon nur povas kompreni kiel la malon de indigno"83 .

Eĉ menso tiel ruiniga kiel Hegel ne pensas alie. Ne mirinde, konsiderante spiriton, kiu unuflanke kredas sin firme posedi la absolutan veron (kiu kontraŭdiras sian propran evolusistemon), sed ankaŭ konsideras sin kredanta "lutra kristano" kaj, aliflanke. Aliflanke, konsideras la mondan historion, en sia historiofilozofio, kiel la realigo de la revelacio de Dio kiel akra defendanto de tre netolerema ŝtata aŭtoritato, batalas kontraŭ ĉio eksterulo kaj devianta, ĉar foje malamas la "frenzecon de la juda nacio", ". Ĉi tiu nacio nekongrua kun aliaj", sed ankaŭ ĉio ribelema kaj malforta,

"gangrenaj membroj", "vivo proksima al kadukiĝo"; per kio li ne havas
Aprobas alproksimiĝon "kun lavenda akvo", "ne mildaj
Kontraŭ provoj," pli ĝuste, perforto estas glorata denove kaj denove, "tio
plej perfortaj proceduroj", kaj rekomendas sin al la ŝtato
pravigi "perforte" ĉar "do submetiĝi al li
la homo". Ankaŭ la "komuna sorto de la germana popolo...
devus esti kolektitaj e ~~Perforo~~ "konkerinto
devus esti "devigita aparteni al Germanio
konsidero". »Do ĉiuj ŝtatoj estis fonditaj de ili
la subluma potenco de grandaj homoj." Sekve, por Hegel tio estas la kazo
Paco, eĉ la ideo de Kant pri eterna paco, koŝmaro, "sur la
longeco, marĉo de homoj", jes, "morto". Kontraŭ ĝi havas
milito havas "la pli altan signifon" kaj ke per ĝi "la moralo
Sano de la popoloj... estas konservita, same kiel la movado de la
"La ventoj protektas la maron kontraŭ putro." Pri la "militista klaso" diras
Hegel klarigis "ke li havas la devon... oferi sin."
Sed "ofero" estas - ofte pli rafinita kun "fremdiĝo"
parafrazite - ankaŭ "por la individueco de la ŝtato". »generalo
Devo", Obeo ĝenerale, kiel por Aŭgusteno, estas la komenco
de ĉia saĝo - fakte, precipe ĉi-rilate, ofte nur la komenco
de la "heroo" morto. »La vera braveco de kleraj [!] popoloj estas
la volo oferi en la servo de la ŝtato." Kaj tie
Ŝtatoj rekonas unu la alian eĉ en milito, eĉ "en milito mem".
Milito estas celita esti provizora" kaj "la
Konservu la eblecon de paco", Hegel ankaŭ konkludas: "La
La lastatempaj militoj do estas kondukitaj homece, kaj la persono estas
ne" - cetere, en maniero tipe kristana, preskaŭ paŝtista
- "en malamo al la persono." Se Hegel havus eblecon
Se li jam sciis pri la ABC-milito, li certe farus tion denove
vidita konfirmita. Dio sendas ĉion en la ĝusta tempo. "La
La homaro bezonis pulvon, kaj baldaŭ ĝi estis tie." La
La homaro bezonis Hegelon, kaj baldaŭ li estis tie. La
La homaro bezonis homajn militojn, kaj jen ili venis. Ĝi
Nenio superas kuraĝan pensulon, kiu povas
rekte de la aktoroj de la rakonto skribas kion ili
kion ili faris, vere faris, estas "sia gloro". Tia heroo

nenio pli malbona povus esti dirita ol ke li agis senkulpe. Estas la honoro de grandaj karakteroj esti kulpa." Por la "malgrandaj" karakteroj, tio estas ilia honto. Atendante ilin, ili estas kulpaj, kaj ne malofte eĉ, ili estas senkulpaj, la karcero, la pendumo, la elektra seĝo — la panegiroj de historiistoj kaj historiaj filozofoj atendas la grandajn krimulojn.⁸⁴

Estas klare, ke se tutaj generacioj havas tiajn instruistojn, ili ankaŭ estos mistraktataj de ĉiu mondhistoria fiulo. Se la homaro kaj la historio ne estus malsamaj, ili estus ekskluditaj de historiografio – kaj lernejoj! – lumigita kaj formita? Ĉu la krimoj etike de tiuj en povo ne estus festitaj sed kondamnitaj? Sed la plej multaj historiistoj disvastigis la malpuraĵon de la pasinteco kvazaŭ ĝi estus la humo por estontaj paradizoj. Kaj la germana historia scienco precipe subtenis la tradician formon de la historio, de la socio, la tradician "ordon" - fakte socian kaoso, daŭran internan kaj eksteran militon - anstataŭ kontribui al ĝia renverso. Precipe germana historiografio estis aparte ligita al la nacia apriora. Ĝi venis al fino en la 19-a jarcento.

Jarcento pli kaj pli en la tiro de la naciŝtata ideo, patriotisma optimismo kaj kredo je suprena movebleco. Tio influis ĝin pli forte ol la historiaj sciencoj de aliaj landoj, sed ĝi ankaŭ forte influis tiun ĉi tendencon siavice. Aliflanke, ĝi preskaŭ malpermesis la interplektiĝon de politikaj kaj sociaj procezoj, t.e. socia historio - kiu ludas konsiderindan rolon ĉi tie, precipe ĉar ĝiaj ĉefaj aliroj fine de la 19-a jarcento, servis eĉ por Friedrich Meinecke, kiu poste ŝanĝis al la liberala maldekstra Unua Mondmilito "nia ŝtato, nia potencopolitiko, nia milito estas la plej altaj valoroj de nia nacia kulturo"; Germanio reprezentis "la nacian ideon en sia plej alta formo" kaj la malamiko reprezentis "krudan naciismon". Kaj eĉ post Hitlero, kiam homoj ekvekiĝis tie kaj tie, la granda plimulto de la historiistoj, eĉ preter niaj limoj (kiuj malgrandiĝas pro politiko de granda potenco), klinas, se ne en la malĝustan direkton.

Idealigo, por idoligi la ŝtaton, sed ankaŭ por ĝin pravigi kaj defendi, la germana historiografio, eĉ en la lastaj tempoj, estas determinita malpli de tiel nomataj sciencaj vidpunktoj ol de la projekcio de iuj aktualaj interesoj en la pasinteco, de "germana poŝto". -milita historio kun siaj klare restarigaj tendencoj « (Groh).⁸⁵ Sed eĉ pli malbona ol la nacipolitika aŭ „eŭropa” pensado – kutime nenio krom pli granda, pli malbona naciismo – estas en la menso de la homoj,

bedaŭrinde ne nur la historiistoj, la potenc-politika, imperiisma pensado mem, kaj estas naŭ zelegi la samajn eŭfemismojn ree kaj denove, de ekleziaj kaj neekleziaj, eĉ kontraŭ ekleziaj, kleruloj.

Mi nur aldonas kelkajn referencojn al Karlo la Granda, heroo kiu estis altigita preskaŭ universale, kiu faris preskaŭ konstantan militon en kvardek-sesjara regado, gvidis preskaŭ 50 kampanjojn, kaj en sia "imperium Christianum" (Alcuin), la "regnum sanctae ecclesiae" (Libri Carolini) praktike. Ĉio en la nordoriento kaj sudo, centojn da miloj da kvadrataj kilometroj - post kio li estis enkanonigita en 1165 fare de Paschalis III, kontraŭ papo de Aleksandro la 3-a, kaj ĉi tiu kanonigo de Gregorio la 9-a. konfirmita kaj ne estis deklarita malvalida fare de pli postaj papoj: kiel infano mi ankoraŭ festis mian nomtagon en St. Karlo la Granda.

Kompreneble, historiistoj ne supozas, ke tia viro estis Predmilitoj de la plej granda stilo, krimfajro, murdo, mortigo, terura sklavigo - ĉiu, kiu tiel metas ĝin, estas dubinda ekde la komenco.⁸⁶ Veraj esploristoj, el fakaj rondoj, havas tute malsamajn kategoriojn de taksado, kaj kiam temas pri la plej malbona. atakoj kaj amasbuĉado en la historio, ili parolas maksimume pri ekspansioj, atakoj, Radiadoj, ŝanĝoj en fokuso, translokiĝaj procezoj, enkorpiĝo en la areon de kontrolo, kristanigo kaj pacigo de landlimaj popoloj.

Se Karolo la Granda "la Granda" subigas, ekspluatas kaj murdas ĉion ĉirkaŭ li, tiam tio estas "centrismo", "konservi la pacon en granda imperio". Se la aliaj prirabas kaj mortigas, tiam ĉi tiuj estas "rabo kaj prirabaj ekspedicioj de la eksteraj malamikoj (saracenoj, normandoj, slavoj, avaroj)" (Kämpf). Kiam Karlo, kun sia selo plena de la plej sanktaj relikvoj, raboj kaj murdoj mondscale, kiam li fariĝas la aŭ gusta kreinto de la Granda Frankona Imperio, tiam katolika Fleckenstein parolas pri "politika integriĝo" kaj povas ankaŭ emfazi, ke tio estas "ne unufoja evento.. sed procezo kiu implikas konstantan taskon." Tre vera. Laŭ Fleckenstein (sed preskaŭ ĉiuj historiistoj skribas tiel), la "Okcidento" "baldaŭ kreskis preter la germana orienta limo"; kiu memorigas pri tute harmonia kreskoprocezo en la naturo, en la homa vivo, pri la disvolviĝo de arbo, pri elkreskado el infanaĝo... Iuj fakuloj eĉ pli afable, pli senkulpe, pli hipokrite diras, kiel Camill Wampach, a. iama profesoro ĉe la Universitato de Bonn: "La lando invitis enmigradon, kaj la najbara Frankonia areo devis rezigni loĝantojn por la nova tero kiu fariĝis libera."87

Tamen oni povas vidi pli klare kio estis en ludo kaj tamen la "grandeco" ne suferas pro tio, prefere ĝi ŝ ajnigas ĝin pli granda: "Charle estis granda kiel konkerinto. La tasko starigi novan ordon de aferoj, kie li de tiam aperis kiel detruanto, postulis de li eĉ pli grandan taskon Do unue vi venkas, vi detruas. Tiam vi konstruas "novan ordon". El tiu ĉi "nova ordo" oni daŭ re detruigas preter la limoj, aŭ rekonstruante "novan ordon" kie oni denove "aperis kiel detruanto" aŭ denove farante landlimajn militojn, se oni ne povas konstrui "novan ordon" -

kaj fariĝas pli kaj pli granda.

88

La citaĵo estis de pli malnova "Historio de la Diocezo de Hildesheim" (1899), kiu estis verkita fare de ne nekonata kleriko, la tiama katedralkapitano Adolf Bertram, "sobra Malsupra Saksio" (Volk SJ). Ĉi tiu sopra povus

kompreneble ne nur St. Karl festas, sed, kiel kardinalo kaj prezidanto de la Germana Episkopa Konferenco, ankaŭ alian konkerinto kaj reorganizanto en la sudo, okcidento kaj oriento, Hitler, kiu ne estis enkanonigita sed neniam ekskomunikita, kaj dum kies aneksado de Aŭstrio, primato Bertram, por ekzemple, ne mankis diri "Gratulon kaj "Dankon ... esti esprimita plej respekteme kaj ordigi ceremonian sonorilon dimanĉe."

La 10-an de April, 1942, li certigis "la altan komandantan gvidanton kaj Reich Chancellor" ke la germanaj episkopoj preĝis "por pliaj venkaj sukcesoj en la brula milito..."

Ĉar ekleziaj princoj, sobraj aŭ ne, ĉiam, se entute eblas, kun la stelbanditoj de la historio, kiel montriĝos ĉi tie denove kaj denove, ĉar ili estas ĉiam (portempe) la plej sukcesaj, kaj nenio impresas la eklezion. princoj pli ol sukceso, precipe tiu Armita sukceso (post festo ili ŝatas fariĝi rezistantoj). Freneza subtenanto de la Unua kaj Dua Mondmilito, kiel la Kardinalo Ĉefepiskopo de Munkeno-Freising, "rezistanto" Faulhaber, klarigis: "Kiam la mondo sangas pro 1000 vundoj kaj la lingvoj de la popoloj estas konfuzitaj kiel en Babilono. , tiam venas la horo de la katolika Eklezio!« Jam en la 5-a jarcento - kiam Aŭstrio gusteno jam estis tre varma al milito, eĉ al militoj de agreso - eklezia patro Teodoreto: "La historiaj faktoj instruas, ke milito alportas al ni pli grandan profiton ol paco. "89 Sed alia historiisto kiu estas kritika de la eklezio kaj grava

kiel Johannes Haller deliras - cetere: en 1935 - pri "la meritoj de la granda reĝo" Karlo kaj skribas koncize, ke la submetiĝo de la saksoj por la Franka Imperio estis "imperega postulo pri sia propra sekureco kaj ke ĝi povas esti nur efektivigita kun senkompata forto, tio estas Juro ne estis ekskluzive ĉe la flanko de la saksoj. Oni ankaŭ ne devas forgesi, ke temis pri la enkorpiĝo de primitiva popolo en ordan ŝtaton, tio estas, pri la ekspansio de la regno de la homa civilizacio..."90

Sed kie historio okazas "kun senkompata perforto",

Ĉu ĉi tio okazas "la ekspansio de la regno de homa civilizacio"? Evidente – kaj tio daŭras laŭe, en Eŭropo, Ameriko, pretere, precipe sub kristana aŭ spicio: daŭra evidenta ekspluatado kaj milito post alia – sed neniu troigo! - ĝis fine minacos la falon de Eŭropo aŭ eĉ de la homaro, la jezuito Hirschmann postulas la "kuraĝon aserti la oferon de atomarmilaro antaŭ la perspektivo, ke milionoj da homaj vivoj estos detruitaj en la nuna situacio", la jezuito Gundlach. eĉ alvokas la falon de la tuta mondo akceptas: "Ĉar, unue, ni havas certecon, ke la mondo ne daŭros eterne, kaj due, ni ne respondecas pri la fino de la mondo"; kompreneble kun la aprobo de Pio la 12-a, kiu mem permesis la ABC-militon kontraŭ "senskrupulaj krimuloj". Kaj ĉio ĉi post "la ekspansio de la regno de la homa civilizacio"! Do ni konfesu, ke ne temis pri la batalo inter ordigitaj ŝtatoj kontraŭ primitivaj popoloj kaj estas ĉi tie de almenaŭ 1000 jaroj, sed pri la senkompata aserto de la pli forta kontraŭ la pli malforta, de la pli korupta kontraŭ la — eble! – malpli korupta, mallonge la leĝo de la ĝangalo. Ĝregis la homan historion ĝis ĉi tiu momento, kiam iu ŝtato volis (aŭ ne volis ŝtato alian), certe ne nur en la kristana mondo.⁹¹ Ĉar kompreneble oni ne asertas, ke nur kristanismo kulpas pri la tuta mizero. . Iun tagon aferoj povas daŭri same mizere sen kristanismo. Ni ne scias ĉi tion. Ni scias nur, ke aferoj tiel daŭros kaj devas daŭri ĉe li. Ne laste pro tio, mi videbligas lian kulpon en ĉiuj gravaj kazoj, kiujn mi renkontis, kiel eble plej amplekse, sed neniam troigita, neniam troigita, kiel ĝi povas ŝajni nur al tiuj, kiuj ne havas ideon pri la kristana historio aŭ kiuj. estis trompita pri ĝi.

Ke apud ĉiu perforta politiko estas teologia diskuto
Oni diris, ke en la ariana polemiko, ekzemple, "teologia laboro

"La fakto, ke ne la tuta eklezia vivo pereis en la potencbatalo de la partioj" (Schneemelcher) verŝajne neniam estis neita kaj validas por la tuta historio de kristanismo. Sed la aŭtoro, kiu vidas multan plagiaton de Kristnasko ĝis la Ĉieliro, pensas nenion pri teologia laboro aŭ pri eklezia vivo. Male: ĉar ĝuste ili servas – kun dogmaj mensogoj, homiletika instigo, liturgia anestezo: kion la prediko lasas malfermita, la orgeno sufokas – la nudan lukton por potenco, kiu estis kaj daŭre estas farita tiel sukcese ĝuste ĉar el ili.92

1-a ĉapitro

La komenco en la Malnova Testamento

»Kaj kio okazas? ... 'La anĝelo de la Eternulo,' ĝi diras, 'eliris kaj batis 185 000 virojn el la tendaro de la Asirianoj; kaj kiel unu Kiam li eliris frue la sekvantan matenon, ili trovis nenion krom kadavroj.' La estas la fruktoj de la pieco kontraŭ Dio ... «.

La St. Eklezia kuracisto Cyril de Aleksandrio ¹

»... evidentiĝas, ke intelekta historio kaj politika historio ne povas esti apartigita. Ĉi tio estas ĝenerale vera, tamen precipe por Israelo, kiu apenaŭ havas batalon en sia historio estas menciita, kiu ne havas religian motivon en la fono staras."

Martinus Adrianus Beko ²

»Sed pli danĝera ol la strata petolo kaj la rabistaj patriotoj de la montoj estis la progresoj de juda teologio."

Theodor Mommsen ³

»Estas facile vidi ĉi tie, ke la plej stranga Minacoj de puno estas ĉiam kie teologio venas en ludo ...«; "ke ekstermi la naciojn estas ĝisfunda detruo oni aldonas iliajn kultojn kaj kultajn objektojn... La murdo de la Pastroj de malsamaj kredoj, kune kun virinoj kaj infanoj, estas konsideritaj tipaj Israelita procedo."

Eriko Brock ⁴

»La batalo kontraŭ la Kananidoj estigis paganismon venkita kaj la lando promesita de Dio al la patroj kiel Etapo de revelacio tute konkerita. La batalo kontraŭ la Tiel estis Kananido Religia milito, post.^{do} bonakiel la kristana batalo Krucistoj sur la sama tero, kaj tial kun la samaj religiaj armiloj de fido al Dio "Dio volas, ke ĝi gvidu."

Kardinalo Michael Faulhaber ⁵

Israelo

La lando kie estiĝis kristanismo, mallarĝa marbordo ĉe la orienta rando de Mediteraneo, ĉe la okcidenta rando de Azio, formas la ponton inter Malgranda Azio kaj Nordafriko, precipe Egiptio. La plej malnovaj grandaj potencoj de la mondo furiozis en la "veterangulo" de ambaŭ kontinentoj. En antaŭ -israelaj tempoj ĝi estis nomita Kanaano (kiel ĝi aperas naŭ dek ok fojojn en la Biblio), kaj ĝiaj loĝantoj estis nomitaj Kanaanidoj (verŝajne laŭ la akada "kinahhu", la ruĝa purpuro, grava komerca objekto en tiu tempo). Ekde la konkero de Israelo en la Dua Juda Milito (p. 115 f) sub imperiestro Hadriano, ĝi estis nomita Palestino, kiu celis forigi ajnan memoron pri la judoj. La Biblio ne konas la vorton. Nur la Vulgato, ĝia latina traduko, parolas pri "Palaestini", sed per tio ĝi signifas la Filiŝtojn (p. 74). Foje la romianoj, kaj ofte ankaŭ bibliaj aŭtoroj, nomis la tutan Palestinon post la suda parto de la areo kiel Judeo, el kiu devenas la nomo judoj, kiun komence uzis nur la nejudoj; la judoj mem nomis sin la popolo Izraela.⁶

Aliflanke, pri la "Lando de Israelo" oni relative malofte parolis, dum la frazo "Lando de judujo" iĝis ofta, kiel jam menciite, por la tuta Palestino, eĉ en la momento de ĝia plej granda ekspansio ne pli granda ol Hesio. aŭ Sicilio. Sed ĉio, kio estis ŝtelita kiel "heredaĵo" per dia ordono, estis ankaŭ nomita "Promesita Lando", kiel en la hebreoj, aŭ "Sankta Lando"; La termino "sankta" donas vere brilan brilon al la plej malhelaj areoj, faktoj kaj figuroj. La Talmudo ankaŭ simple skribis: la lando - "la lando por ekscelenco", gajigas Daniel-Rops, senintence ironia, "la lando de Dio"⁷.

La forkapto de tero kaj la "bona Sinjoro"

La izraelidoj, kiuj laŭ kelkaj esploristoj estis malgrandaj brutaj nomadoj, okupis, eble en la 14-a, sed verŝajne en la 13-a jarcento a.K. BC, partoj de Kanaan kaj rapide kunfandiĝis kun la hebreoj kiuj antaŭe - eble sufiĉe paca, certe longedaŭra procezo: nomita la konkero de la lando, ankoraŭ polemika problemo. Tamen, ĝia historia fono estis sendube la malstreĉiĝo de egipta rego. La dek du triboj, kiuj antaŭe funkciis aparte, nun formis forte religian "amphiktyony", specon de sankta ŝtato, kun la sanktejoj, kiuj ankaŭ estis pilgrimlokoj, kiel la centro. Kun la tempo, tiuj triboj koncentriĝis pri adorado de Yahweh, ĉar ilia unueco estis nek sango nek natura, sed prefere bazita sur sia interligo kun li. Kompreneble, ili ankaŭ adoris aliajn diaĵojn kaj spiritojn: la semitan El, sinjoron kun aparte granda penisio kiu poste kunfandiĝis kun la Eternulo. Ili ankaŭ konis la kulton de la steloj, la kulton de naturaj diaĵoj, hejmaj dioj (teraphim), de bestoj (bovido, serpento), de sanktaj arboj, fontoj kaj ŝtonoj.

Iom post iom la hebreoj detruis la proksiman reton de la Kanaanaj urboŝtatoj de la Malfrua Bronzepoko de Palestino kaj Sirio, ĝiajn malgrandajn armeojn, kelkaj el ili konsistigitajn de profesiaj militistoj, ĝian konsiderinde pli altan kulturon, landon fame fluantan per lakto kaj mielo - "granda kaj belajn urbojn, kiujn vi ne konstruis, kaj domojn plenajn de posedaĵoj, kiujn vi ne plenigis, kaj putojn, kiujn vi ne elfosis, kaj vinberĝardenojn kaj olivarbojn, kiujn vi ne plantis. La Eternulo transdonis ĉion ĉi en iliajn manojn. Kaj aldone al la daŭra buĉado de la Kanaanidoj (ankaŭ nomitaj "amoridoj" kaj "hitidoj" en la Malnova Testamento kaj karakterizitaj kiel tute depravado), la hebreoj batalis kontraŭ amonidoj, moabidoj, el kiuj, laŭ la Biblio, ili mortigis "proksimume 10,000 viroj" ĉe unu poento, "ĉio fortaj kaj batalemaj viroj." Ili plurfoje batalis kontraŭ la Filiŝtojn, de kiuj Samgar sole supozeble mortigis 600 "per bastono da bovoj"; »kaj elĉetitaj

"Ankaŭ Israelo", tradukas Luther. La malamikeco kontraŭ la filiŝtoj, kiuj regis kvin urbojn en la marborda zono (Gazao, Astod, Ekron, Askalon, Gath) kaj verŝajne venis de la egeaj insuloj, servis por breidi judan naciismon kaj kunvendi la antaŭe dividitajn tribojn. La Izraelidoj batalis kontraŭ la Cikal, Midjanidoj, Arameoj kaj kompreneble sin mem, tiel ke, ekzemple, Bethel (= Domo de Dio) estis konstruita inter 1200 kaj 1000 a.K. estis detruita kvarfoje.⁸

Nun ĉi tiu buĉado ne okazis "profane", de sangavidaj kavaliroj, stepaj bandoj, de rabistoj, detranĉuloj, kiel nomas tiam raporto de Tell-el-Amarna, sed de "regno de pastroj kaj sankta popolo" (Eks. 19.6), per puraj paŝtistaj naturoj "pelitaj de la spirito de Dio" (Noth), laŭ ordono de "karismaj gvidantoj" (Würthwein). Antaŭ ĉio batalas la Eternulo, kiu "neniun lasas senpuna", el kies nazo eliras fumo, el kies buŝo "konsumas fajron", kiu "ŝprucas flamojn", pluvas sulfuron, sendas fajrajn serpentojn kaj peston, la "Dion Cebaot"., "la Batallinioj de Israelo", "la vera militisto", "terura heroo", "terura Dio", "ĵaluza Dio, vizitanta la maljustecon de la patroj ĝis la tria kaj kvara generacio de la infanoj". Certe, la Eternulo ankaŭ aperas "kompata" kaj faras "farojn de savo". Sed li entute zorgas pri nacioj, nur tiom kiom "kiel la nacio estis ebla judo" (Fairweather). Plej ofte, tamen, "malfeliĉo" venas de li, "detruo, subita ruiniĝo", kaj egale por "ĉiuj loĝantoj de la tero". Kiam li venas, la mondo tremas, la montoj balanciĝas, kaj la malamikoj mortas kiel muŝoj. Ora regulo por trakti malamikajn urbojn: "Kiam la Eternulo, via Dio, transdonos ĝin en vian potencon, vi mortigu per glavo ĉiujn virojn, kiuj estas en ĝi, kaj ankaŭ la virinojn kaj infanojn, la brutojn kaj ĉion alian en la urbo. .enjoy." Kompreneble, tia mildeco estas donita nur al malproksimaj malamikoj. Por tiuj, kiuj loĝas proksime, validas la jena: "Ne lasu animon viva."⁹

Sed ĉi tiu Dio, posedata de absoluteco kiel neniu alia kreaĵo en la religia historio antaŭe kaj de krueleco kiu ankaŭ

neniu superas ĝin, estas malantaŭ la tuta rakonto de la Kristanismo! Oni ankoraŭ hodiaŭ supozas la homaron kredi al li, adori lin, morti por li. Ĝestas dio kun tia eksterordinara sangosoifo, ke li "sorbis ĉion demonan". Ĉar li mem estis "la plej potenca demono, ne estis bezono de demonoj en Israelo" (Volz). Estas Dio, kiu ŝi aŭ mas pro ĵaluzo kaj venĝo, kiu ne permesas ajnan toleremon, malobeon, sed prefere ajnan komunumon kun paganoj, la goyim, kiuj estas absolute rasha', sen diaj, strikte malpermesitaj, kiu postulas "akrajn glavojn" por ataki ilin. Fari "reprezalion" - "pro eraro...

Haleluja!" "Kiam la Eternulo, via Dio, venigos vin en la landon... kaj Li pereigos antaŭ vi multajn naciojn... kaj vi venkobatos ilin, vi pereigos ilin. Ne faru kun ili interligon, kaj ne faru al ili kompaton...; Viajn filinojn ne donu al iliaj filoj, kaj iliajn filinojn ne prenu por viaj filoj... Vi ekstermos ĉiujn naciojn, kiujn la Eternulo, via Dio, donos al vi. Vi ne indulgu ilin."10 Ĉi tiu Dio ĝuas nenion tiom kiom venĝon kaj ruinon. Li ekstaras

en sangavido. Ekde la "konkero de la tero", la historiaj libroj de la Malnova Testamento estas "longtempe la kroniko de ripeta buĉado sen kialo aŭ sen kompto" (Brock). "Vidu nun, ke estas mi sola kaj ne ekzistas Dio krom mi! ... Kiel mi vivos eterne, kiam mi akriĝos mian brilantan glavon kaj prenos mian manon por puni, mi venĝos kontraŭ miaj malamikoj... Mi ebriĝos miajn sagojn per sango, kaj mia glavo manĝos karnon per sango de la mortigitoj kaj kaptitoj, de la kapoj de batalemaj malamikoj."11

Malfermita la 7-an de februaro 1980 en la Universitato de Munkeno En evento organizita de "Societo por Kristana-Juda Kunlaboro", la juda teologo Pinchas Lapide prelegis pri "La Specialeco de Judismo" kun la deklaro: se li devis redukti la kredon de Israelo al unu vorto en telegramstilo, li nomus ĝin "soifo je unueco". Krom tio, ke, kiel instruas la historio, soifo je unueco kutime havas katastrofajn sekvojn - ĉu ne estus pli trafa soifo je sango? Lapide tamen la

ne havis biblian mensuron, sed, kiel preskaŭ ĉiuj teologoj, tuj konkludis, ke la "unua sekvo de ĉi tiu monoteismo" estas "unuetiko" kaj asertis, ke la plej alta valoro de tiu ĉi kredo estas la konservado de la homa vivo!

"Ĉar por savi vivon, inkluzive de la propra, ne nur povas, sed preskaŭ ĉiuj ordonoj estu provizore rompitaĵoj..." Sed ĉu la biblia historio de Israelo (kaj kelkaj el ĝi hodiaŭ) ne montras, ke ĝi ofte estas ĉiuj rompas ordonojn, ne por savi vivojn, sed por detruo ilin? Lapide, kompreneble, konkludas, due, el la juda kredo je unu Dio, ke "la egaleco de ĉiuj infanoj de Dio" kaj trie "la egala rajto al savo de ĉiuj mortontoj" - "la bona novaĵo de la monto Sinajo, kiu mordas iun ajn. speco de malhumileco de elekto en la burĝono..."¹² Nu, en la Biblio, pri kiu ni traktas, regas malsama tono; en la Biblio, tiu ĉi Dio estas eĉ pli malbona ol sia popolo.

Li ne postulas la konservadon de la vivo, ne la egalecon de ĉiuj homoj, ne la egalan rajton al savo, sed la malon.

Li kontinue ĝemas pri la malrespekto de siaj ekstermordonoj kaj la interfratiĝo kun la paganoj. "Kaj ili ne pereigis la naciojn, kiel la Eternulo ordonis al ili, sed ili miksiĝis kun la nacioj kaj lernis iliajn farojn kaj servis al iliaj idoloj..." Ĉar ĉi tiu Dio volas esti sola Dio, kaj nenion toleros krom Si a dio "ĉiam en milito kun aliaj dioj" (Dewick). Ĉiu konkurenco devas malaperi. Tuta religia milito estas baldaŭ a - tabula rasa! "Detruu ĉiujn sanktejojn, kie la nacioj, kiujn Vi forpelas, servadis al iliaj dioj... kaj detruu iliajn altarojn kaj rompu iliajn ŝtatojn kaj forbruligu iliajn sanktajn stangojn per fajro, kaj detruu la idolojn de iliaj idoloj kaj forviŝu eksteren sian nomon..." - ordonas, ke la "bona Dio" ĉiam denove eldonas en la Malnova Testamento. Kaj kiu rifuzas, kiu eĉ konsilas servi aliajn diojn, ĉu ĝi estas via frato, via filo, via propra filino, "via edzino en viaj brakoj aŭ via amiko, kiu estas tiel kara al vi kiel via vivo", ĉiuj devas morti. "Via mano estos la unua kontraŭ li, por mortigi lin..."¹³

Transfuĝo de la Eternulo, kiu ankaŭ aperas kiel "edzo" (ne de diinoj, certe, aŭ de unuopa diino, sed de Israelo), estas ofte nomata "putininoj" kaj signifas laŭ vorte: la patrino "putinistino", la infanoj "infanoj de putinoj", la filinoj "putininoj", la fianĉinoj. "adultulinoj", la viroj iras "kun la malĉastistinoj", "la templomalĉastistinoj", la "lando forkuras de la Eternulo post malĉasteco", prenas "salajron de malĉastistinoj sur ĉiu draŝejo" - la "Vorto de Dio" neniam laciĝas. foje, la "Promesita Lando" por ni ", la "Sankta Lando" kiel speco de paradizo de putino.

Pionira: Hosea, la profeto kies propra edzino trompis lin dum la kanaanaj fekundecaj ritoj, kiuj eble inspiris lin konsiderinde. Sed Jeremia ankaŭ komparas la defaladon de Israelo al idoloj kun la agado de kornecaj bestoj - "Vi ĉirkaŭ kuras kiel kamelo en varmego, kiel sovaĝa azeno en la dezerto, kiam ŝi estas en granda varmego..."¹⁴ Sed ĉi tiu popolo ne faras; obeu, Dio anoncas al li sennombrajn abomenaĵojn, afliktojn "kun teruro, kun malŝparemo kaj febro, tiel ke viaj okuloj estingiĝu kaj via vivo malaperu...

Kaj Mi sendos sovaĝajn bestojn inter vin, kaj ili formanĝos viajn; infanojn kaj dissxiru viajn brutojn." Jes, li tiam volas, li koleras denove kaj denove, "por puni sepoble pli viajn pekojn, por ke vi mangxu la karnon de viaj filoj kaj filinoj... Kaj mi faros vian; urboj dezertiĝu kaj ruinigu viajn sanktejojn... kaj kun elingita glavo malantaŭ ili estu post vi..." Ĉi tiu Dio neniam ĉesas minaci sian venĝon pro ĉiu malobeo: "Malbenita vi estos en la urbo, malbenita vi estos en la urbo. la kampo... Malbenita estos la frukto de via ventro... Malbenita .. La Eternulo metos sur vin la peston... La Eternulo frapos vin per egiptaj ulceroj, per variolo, per krusto kaj krusto. vi ne povas resaniĝi... La Eternulo frapos vin per ulceroj... de la plandoj de la piedoj ĝis la supro de la kapo... jen kio ĝi fariĝas

la Eternulo venigu sur vin ĉiujn malsanojn kaj plagojn." 15 kaj tiel plu.

Mortpuno kaj "sankta milito"

Krom amasa murdo en milito, la mortpuno estis kompreneble uzata, sed ĝia aplikado – kutime ŝ tonumado, escepte brulanta viva – ne estis rezervita por iu speciala aŭ toritato.¹⁶ Leĝigita de la Mozaika Leĝo kaj bazita sur religio, tiu puno estas aplikata al multaj aferoj. Ne nur murdisto devas morti, sed ĉiu, kiu

ŝ telas homon, kiu batas sian patron aŭ patrinon, ankaŭ malbenas ilin. Same, malĉasteco estas puninda per morto (kompreneble nur por virino kaj ŝ ia amanto), sekskuniĝo dum menstruo, malĉasteco de pastra filino kaj ne kriadado de fianĉino dum seksperforto; plue: incesto, samseksemo, sekskuniĝo kun bestoj, per kio eĉ la malvirtaj bestoj ne plu rajtis vivi. Virino estis eĉ mortigota, se ŝ i alproksimiĝis al "iu besto" malĉaste - "kaj ankaŭ al la besto" (Levitiko 10:16). Virinoj, kiuj estis konsiderataj neinstrueblaj kaj frivolaj, ricevis malmulte da respekto de la judoj, kiel jam esprimas la kompilo "Virinoj, Sklavoj, Infanoj". Ŝ i ofte estis kalumniita, mokita, neglektita, forpuŝ ita el la publika vivo kaj ŝ ia signifo en la vivo estis vidita elĉerpita en patrineco; ĉio ĉi revenas poste en kristanismo.

Kompreneble, ĉiu kultado al alia dio estis puninda per morto, same kiel ĉiu propra blasfemo, same kiel malsukceso cirkumcidi, sorĉadon, aŭ guradon aŭ tuŝ i la monton Sinajon. Alproksimiĝo al la tabernaklo ankaŭ rezultigis morton, nedeca vesto de la ĉefpastro en la templo, laboro en la sabato, manĝado de macoj en la Pasko, malfrua ofero de la Paska ofero, manĝado de oferviando post tri tagoj, intence malobservante la oferordonon, malobeo al pastroj aŭ juĝistoj kaj aliaj pli. ¹⁷ La mortpuno, ofte trudata pro bagateloj aŭ pura plezuro, havis religian karakteron. Ĉar kiel en la spirito de la Eternulo ili mensogis kaj trompis: Tamar al Jehuda, Rebeka al Esav, la hebreaj ventroj;

la Faraono, Laban trompis Jakobon, kaj kiel Jakobo (tio estas, la trompanto), "civilizan homon", siavice trompis lin denove, tiel ili ankaŭ mortigis en la spirito de la Eternulo. Jes, la Eternulo mem formanĝas, spiras fajron, sendas marajn inundojn, mortigas senfine, ne nur individuojn, sed tutajn grupojn: ĉiujn unuenaskitojn el la Egiptoj, la ribelantojn kaj malĉastulojn en la dezerto, tri mil adorantojn de la ora bovido - "Tiele diras la Eternulo, Dio de Izrael: Ĉiu zonu sian glavon... kaj mortigu sian fraton, amikon kaj proksimulon."

Yahweh mortigas "la tutan armeon de Faraono... tiel ke neniu el ili restas... glora faro." La Eternulo mortigas la familion de la ĉefpastro Eli, la domojn de la reĝoj Jerobeam, Baasxa kaj Aĥab, Li detruas urbojn kiel Sodom kaj Gmora per "sulfuro kaj fajro el la ĉielo", kaj la tutan homaron per la diluvo. »La Biblio enhavas la historion de la grandaj faroj de...

mirabilia, ke Dio faris en la kosmo kaj en la historio" (Katolika Daniélou).¹⁸ Sed ĉar la Eternulo faras ĉion ĉi, kiel Li

senĉese kuraĝigas Izraelon: "De nun Mi metos la timon kaj teruron antaŭ vi sur ĉiujn popolojn sub la tuta ĉielo dum li tondras: "Vi ĉasos viajn malamikojn, kaj ili falos de glavo antaŭ vi. Kvin el vi ĉasu cent, kaj cent el vi ĉasu dek mil," tiam ĉio ĉi ne estas tute krima, sed bona, esence religia, la milito mem pia ago, io sankta (qiddes milhama = konsekri). batali), la milittendaro estas fakte la plej malnova sanktejo. "La militoj estas batalitaj ĉefe kiel militoj... La milito fariĝas la afero de Yahweh mem" (Granda). Ĉiuj batal sukcesoj estas atribuitaj sole al lia potenco. La venkoj estas la venkoj de la Eternulo, la militoj estas la militoj de la Eternulo, la malamikoj estas la malamikoj de la Eternulo, la propraj murdintoj estas "la popolo de la Eternulo", kaj kompreneble ankaŭ la militakiro apartenas al li. Ĉiuj batalĉevaloj devas esti kulte puraj kaj fidi Dion ĉiuj ~~Strukturoj~~ sekritaj", same kiel la armiloj; Oferoj estas faritaj antaŭ la masakroj Estas organizita, influa pastraro.

Estas precipe grave pridemandi Dion antaŭ la batalo. La Kesto de la Interligo garantias lian ĉeeston kaj akompanas la militistojn. A

Pastro ĝojigas ilin, forpelas timon, donas al ili kuraĝon: "Ĉar la Eternulo, via Dio, iras kun vi..." "La Eternulo estas mia standardo."19 Kiom tio ripetiĝas en la kristanismo! Do nenio mankas, la kontraŭ uloj

de la Eternulo devas fali, por ke vivu la "popolo de la interligo", la elektita instrumento por la savo de la mondo. Dum la vivo de Moseo, la Izraelidoj detruis la gravajn regnojn de Siĥon kaj Og norde de Moab. Ili ekstermis Siĥonon, reĝon de la Amoridoj, "ekstermante ĉiujn urbojn, virojn, virinojn, kaj infanojn, lasante neniun. Nur la brutojn ni ŝtelis por ni kaj la militakiraĵon el la urboj." Tiel ili batis Ogon, reĝon de Baŝan, "kaj liajn filojn kaj ĉiujn liajn militistojn, ĝis restis neniuj"; "Kaj ne estis urbo, kiun Ni ne forprenis de ili: sesdek urboj... Kaj Ni ekstermis ilin... virojn, virinojn kaj infanojn. Sed la tutan brutaron kaj la rabaĵon ni ŝtelis por ni el la urboj." Ankaŭ la "Sankta Skribo" raportas pri la venko super la Midjanidoj: "Kaj ili eliris al la batalo... kiel la Eternulo ordonis al Moseo, kaj mortigis ĉion. , kio estis vira. Ili ankaŭ mortigis la reĝojn de Midjan kun ĉi tiuj mortigitoj... Kaj la Izraelidoj kaptis la Midjanidojn kaj iliajn infanojn. Ili ŝtelis sian tutan brutaron, ĉiujn siajn havaĵojn kaj ĉiujn siajn havaĵojn kaj forbruligis per fajro ĉiujn iliajn urbojn, kie ili loĝis, kaj ĉiujn siajn tendvilaĝojn." Sed eĉ tio ne sufiĉis por Moseo, por kiu la skribaĵoj de 1598 jam priskribis "la plej grandaj kaj plej gravaj krimoj" (summa et gravissima Mosis crimina). Li "koleris" ĉar la virinoj ankoraŭ vivis, la knaboj, kaj kriis: "Kial vi lasis vivi ĉiujn virinojn? ...Tial mortigu ĉiun viran infanon kaj ĉiun virinon, kiu ne plu estas virgulino; ĉiuj knabinoj, kiuj estas netuŝitaj, vivu por vi... Kaj la militakiro estis... 675.000 ŝafoj, 72.000 bovoj, 61.000 azenoj; de homoj sed 32,000 knabinoj kiuj ne estis tuŝitaj de viroj" - murdo kaj perfortaj raboj, kiuj ĉiuj, cetere, malobservis la 5-an kaj 7-an ordonojn de Moseo.20

> De la tri fraŭduloj<

Jen kiel la "popolo de Dio" faris ĥaoson inter ĉirkaŭ 1250 kaj 1225 a.K. En la 4-a jarcento a.K., la plej granda parto de Kanaano, ĝi murdas - plejparte per religiaj krioj (kiel: "Glavo por la Sinjoro kaj Gideon") - "aŭ dace" ĉiujn malbonajn homojn, trenante, en la plej bona kazo, virinojn kaj infanojn, sed ĉiam la gregoj; Resume, ili faras la plej abomenajn abomenaĵojn kaj laŭdas ilin, ofte bruligante vilaĝojn kaj urbojn ĝis la grundo. Dum elfosadoj de kanaanaĵoj, dika tavolo de cindro ofte atestas pri detruo per fajro. Asdod, la tell-isdud, sur la internacia "Vojo ĉe la Maro" (Via Maris), unu el la plej grandaj urboj de la Ferepoko laŭ palestinaj normoj kaj poste la ĉefurbo de la Kvin-Urba Ligo de la Filiŝtoj, estis forbruligita en la 13-a jarcento.

Ankaŭ probable la najbara tell mor Hazor, unu el la plej gravaj fortikigitaj lokoj en Kanaano, inter la lago Hule kaj la Galilea Maro, ankaŭ ekbrulis. La strategie grava Lachis, hodiaŭ tell ed-duwer, unu el la plej bonaj fortikigitaj urboj en Palestino, same kiel Debir (tell bet mir-sim), Eglon (tell el hesi) kaj aliaj ankaŭ estis detruitaj. Estas, kompreneble, neniu solida indico ke ĉiuj tiuj rabadoj estis kaŭzaj de la invadantaj Izraelidoj. Sed: "Estas vere, ke ekzistas etna maltoleremo tra la historio de Israelo" (Parkes).²¹ Ifoje tutaj triboj mem estis ekstermitaj. Malamikoj estis ofte alportitaj, la plej strikta formo de milito postulita de la Eternulo, la neo de

vivo ĝenerale, per anatemo (hebree herem) - rilata al radiko kiu signifas "sankta" inter la okcidentaj semidoj - al la Eternulo kiel speco de "konsekrodonaco", kiel grandega "brulofero". Ne estas hazarde, ke la biblia bildigo de ĉi tiu "konkero" estis komparita kun la multe pli posta, sed malpli sangavida, triumfo de Islamo kaj emfazis, ke la konkerintoj certe sentis sin kiel "portantoj de la vorto de Dio" kaj faris "sanktan" milito. "Nur "sanktaj militoj", ne la profanaj, finiĝis per anatemo" kaj signifis "ĉiam la ekstermado de ĉiu vivo sub la ordono de la Eternulo" (Gamm). Ĝuste "la neforgesebla ĝisfundeco de la detruo permesis ĝin... kun religia fanatikeco.

de la Izraelidoj." La "ribelo" estis "ĉefe religia kaj socie decidita" (Cornfeld/Botterweck). En ĉi tiuj kazoj la Eternulo eksplicite ordonas: "Ne lasu vivi ian spiron, sed ekstermu ilin: la Ĥetidojn, la Amoridojn, la Kanaanidojn, la Perizidojn, la Ĥvidojn, kaj la Jebusidojn, kiel donis la Eternulo, via Dio. vi, ordonis, por ke ili ne instruu vin fari ĉiujn abomenindaĵojn, kiujn ili faris en la servado de siaj dioj, kaj tiel vi peku kontraŭ la Eternulo, via Dio, per la tute eksterlanda ekskluziveco de la juda monoteismo. Ambaŭ plifortigis unu la alian - netolerema malmodestemo de esti elektita, kiu estis perceptata frue kiel odium generis humani, kiel malamo al la cetera homaro, sed neniam estis transcedita de la "popolo de Dio", eĉ ne en la katastrofo de ekzilo: "adversus omnes alios hostile odium", kiel Tacitus skribas, kiu laŭdas la judojn por la "obstino de ilia superstiĉo" (pervicacia superstitionis) kaj punas ilin en la ekskurso sur la judoj en siaj "Historioj" kiel "raso de homoj malamataj de la dioj" (genus hominum ... invisum deis), "abomeninda popolo" (taeterrima gens), nomante siajn kutimojn "malbona kaj malpura", "absurda kaj mizera". La dua antaŭkondiĉo de la juda religia fanatikeco estis la supozata malvirto de ĉiuj "malfideluloj", kiu estiĝis ĝuste el "malkredo": kvazaŭaj seksaj krimoj, longtempe listigitaj en la Biblio, teruraj "abomenaĵoj" per kiuj la lando "malpuriĝis", jes, kiel tiu "hontinda kutimo" de la paganoj, "ke la lando kraĉas siajn loĝantojn." "Ĉar ĉiuj, kiuj faras tiajn abomenindaĵojn, estos ekstermitaj... Mi estas la Eternulo, via Dio."²³

Sed kvankam la nacioj ĉiam estis pretaj akcepti la Dion de... Por rekoni judojn, kvankam aŭ ĉar ili faris siajn militojn averaĝe multe malpli kruele, la hebreoj ankoraŭ faris la plej terurajn krimojn en antaŭdavidaj tempoj kaj festis la tutan detruon kiel diservon, kiel kredan profesion, por tiel diri. . Kaj ĉi tiu "Sankta Milito" - ĉi tie kaj poste

ĉiam entreprenita kun aparta impeto, per kio estu neniu intertraktado, neniu pacinterkonsento, nur ekstermado, ekstermado: de la necirkumciditoj, nebaptitoj, la "herezuloj", la "malbonuloj" - estas "tipe hebrea fenomeno" (Ringgren).

La Malnova Testamento, kiu priskribas la unu kaj duonon jarcentojn post la "Konkero", la periodon inter 1200 kaj 1050, en la Juĝlibro, kiu laŭ la plej multaj fakuloj ne ĉiam estas fidinda sed tamen valida fonto de informoj, preskaŭ sen escepto rakontas pri "sanktaj militoj". Ili komenciĝis per religia preskribo kaj seksa abstinado kaj kutime finiĝis kun la totala likvidado de la malamiko kaj la mortigo de homoj kaj bestoj. »La ruinoj de multaj plurfoje detruitaj vilaĝoj kaj urboj de la 12-a kaj 11-a jarcentoj. havigu viglan arkeologian komenton" (Cornfeld/Botterweck).²⁴ Sed la libro de Josuo - kun la sama historia fono kaj proksime ligita al la libro de Juĝistoj - priskribas la "konkeron" kiel "sanktan militon de la Eternulo", kiu estas priskribita kun brutaleco apenaŭ superebla neas. La Kesto de la Interligo, garantio de la ĉeesto de Dio, akompanas la buĉadon. Kun la helpo de la Kesto de Interligo vi transiras Jordanon.

Ili estas portataj ĉirkaŭ la sieĝita Jeriĥo dum sep tagoj, dum kiuj sep pastroj "konstante" blovas per la trumpetoj ĝis la elpelo estas efektivigita "sur ĉio" "per la glavo, sur viro kaj virino, junaj kaj maljunaj, brutoj, ŝafoj kaj azenoj «. Same faris Josuo kaj la "idoj de Izrael" kun ĉiuj aliaj urboj, kiujn ili ruinigis, kun Aj, Makeda, Libna, Laŝis, Eglon, Ĥebbron, Debir, Ĥacor, kaj Gibeon, kie estis la suno dum la tempo. batalo "staris en la mezo de la ĉielo dum preskaŭ tuta tago."

(Hodiaŭ, laŭ katolika interpreto, "la nekredebla rakonto de la Biblio" diras nenion alian ol "ĉi: la suno estis kovrita de pezaj nuboj": Msgr. Rathgeber.) La "Vorto de Dio" anoncas ĉiujfoje kun laciga monotoneco. : "... kaj neniu foriru," "... kaj neniu forlasis," "... kaj neniu foriris," "... kaj ekstermis ĉion, kio havis spiron," "dividis ĉiujn militakirajxo de cxi tiuj urboj kaj brutoj la Izraelidoj

inter si; Sed cxiujn homojn ili mortigis per glavo, gxis ili estis ekstermitaj, lasante nenion spirantan." 25

La fina setlejo de la Izraelidoj eble ne nur okazis per ruinigaj kampanjoj. Malrapida enfiltriĝo kaj laŭ paŝa miksado kun la lokuloj ankaŭ estas imageblaj.

Ĉar eĉ la Eternulo estis esence paca. Kiam vi staras antaŭ urbo, vi unue oferu al ĝi pacon.

Se ĝi respondas al vi pace kaj malfermas al vi siajn pordegojn, ĉiuj homoj, kiuj troviĝos en ĝi, submetiĝos al vi kaj servos al vi." Alie, kompreneble, ordonas la "Sankta Skribo", "ĉiun homon en ĝi vi pereigos; mortigita per la glavo."

Do apenaŭ estis paco en Palestino, kaj ĉiuj tiamaj militmetodoj estis uzataj: spionado, surprizatakoj, noktaj marŝoj, noktaj atakoj, subfosado de la muroj, penetro tra ŝaktoj, balistikaj maŝinoj kaj aliaj.

(Sed la Izraelidoj havis nek ĉarojn nek kavaleriojn dum longa tempo.

Kiel iamaj nomadoj, ili longe ne sciis kion fari kun ĉevaloj - nur Abŝalom aperis kun ili en Jerusalemo. Kaj Josuo tranĉis iliajn tendojn kaj iliajn ĉarojn forbruligis. Sed David, kiu ankaŭ ordonis paralizi la ĉevalojn de siaj kontraŭuloj, uzis nur azenojn kaj mulojn.26)

La abomenajtoj de David kaj modernaj tempoj Biblia tradukisto

En la reĝa epoko, la militoj, atakoj kaj atakoj daŭris senĉese.

Samuelo, la lasta juĝisto kaj unua profeto de Israelo, batalis kaj venkis la Filiŝtojn, sed poste, kiam li estis tro maljuna, li sanktoleis Saulon kiel armean komandanton. Li ordonis al li en la nomo de Dio: "Iru nun kaj batu Amalekon kaj detruu ĝin kaj ĉion, kion ĝi havas; ne indulgu ilin, sed mortigu viron kaj virinon, infanojn kaj infanetojn, brutojn kaj ŝafojn, kamelojn kaj azenojn..." - kaj ĉi tiu volumo de Katoliko atestas ĝis hodiaŭ.

›Leksikono por

teologio kaj Preĝejo Ĉi tiu profeto simple laŭdas "malĝustecon", jes: "Pura fervoro por teokratio, por justeco kaj leĝo, konstanta obeo al la volo de Dio ornamas la karakteron de Saul. Saul (1020-1000), la unua reĝo de Israelo, sanktoleita de Samuelo Tipa "karisma" figuro, kiu kvankam "la spirito de Dio" venis super lin, sed kiu tamen "klare suferis de deprimado kaj paranojo" (Beek), forte ligita kun la tradicio de "sankta milito". Laŭ la Biblio, Saul batalis "kontraŭ ĉiuj siaj malamikoj ĉirkaŭ li," kontraŭ Moab, Amonidoj, Edomidoj, reĝoj de Koba, la Filiŝtoj kaj Amalekidoj. Tamen, kiam li, en la plej alta ordo, mortigis ĉiujn Amalekidojn, inkluzive de la infanoj kaj infanetoj, sed indulgis la plej bonajn brutojn, li faris la koleron de la Eternulo kune kun sia profeto Samuel, estis disbatita de la Filiŝtoj kaj mortigis sin. - la unua en memmortigo menciita en la Biblio.27

Lia posteulo David, tio estas la plej ŝatata de Dio, kiu aĉetis la filinon de Saul Miĥal kiel edzinon uzante la prepuciojn detranĉitajn de cent filiŝtoj, kondukis Israelon al ĝia plej granda potenco-disvolviĝo ĉirkaŭ la jarmilŝanĝo, forlasante la principon de la nacia ŝtato. Ĝin etendiĝas de centra Sirio ĝis la limo de Egiptujo kaj estas la plej forta lando inter la grandaj imperioj de Mezopotamio, Hamat kaj Egiptio.

Kiel ĉe Saul, tiel kun David (1000–961) "la Spirito de la Eternulo" kaj li mem iris unu militkampanjo post alia - "kontraŭ nenio krom premantoj": kontraŭ la lastaj enklavoj de la Kanaanidoj en la nordo, kontraŭ la Amonidoj, kaj la Moabidoj, la Edomidoj, la Sirianoj, la Hadadezeroj. "Mi persekutis miajn malamikojn kaj detruis ilin, kaj mi neniam revenas ĝis mi mortigis ilin," konfesas la dankkanto de David. "Mi dispremos ilin en la polvon de la tero, Mi disĵetos ilin kiel malpuraĵon sur la stratoj kaj piedpremos ilin sub la piedojn. Sed "li neniam komencis militon", laŭdas la eklezia instruisto Ambrozio, "sen konsultinte la Sinjoron. Tial li eliris venka el ĉiuj bataloj, kun la mano sur la glavo eĉ en sia maljuneco..." Kiel elprovita iama bandokapitano - kies laboro tiurilate estas priskribita en la "Kiu estas Kiu en la Malnova Testamento" sub la alloga titolo "La Geriljaroj" - La "altanima militheroo" (Preĝejo Doktoro Basil) estis aparte detale kaj tamen (esence pro tio!) li estas respektata ne nur de judoj, sed ankaŭ de ĉiuj kristanaj kaj islamaj teologoj kiel viro de elstara religia graveco! "Kiam David invadis la landon, li lasis nek viron nek virinon vivantaj", laŭdas la "Sankta Skribo". "Tiel faris David, kaj tia estis lia maniero dum li loĝis en la lando de la Filiŝtoj li ĝuis la protekton de Aĥiŝ, reĝo de Gat, kontraŭ Saul dum dek ses monatoj. Poste, David venkis la Filiŝtojn tiel decide ke la Biblio apenaŭ mencias ilin plu. La elektito de Dio - kiu unuafoje kreis la kernon de staranta profesia armeo, faris la fidon al la Eternulo, pli emfaze ol antaŭe, la oficialan ŝtatan religion kaj faris la ĉefajn pastrojn reĝajn oficialulojn kaj membrojn de la kortego - foje havas ĉion el la ĉevaloj de liaj malamikoj paralizitaj aŭ liaj propraj manoj kaj manoj dehaku piedojn. Kaj "la dia Davido, ĉi tiu tiel milda kaj granda profeto" (eklezia historiisto Episkopo Teodoreto), volonte metis la kaptitajn homojn - tiel rememorigante la Hitlerajn metodojn - "sub ferajn segilojn kaj pikilojn kaj ferajn kojnojn kaj bruligis ilin en brikfornoj. Tiel li faris al ĉiuj urboj de la Amonidoj."28

Ne tute hazarde: Ĉi tiu citaĵo estas el la Konsilio de Evangelia Eklezio en Germanio en interkonsento kun la Asocio de Evangeliaj Bibliaj Societoj en Germanio 1956 kaj Biblio aprobata en 1964 kaj presita en 1971 »Post la germana la traduko de Martin Luther" denove: "Sed la homoj en ĝi gvidis Li eliris kaj metis ilin labori kiel trudlaboristoj ĉe la segiloj, la feraj Picks kaj la feraj hakiloj kaj lasis ilin ĉe la Brikfornoj laboro." Lutero mem, kompreneble, tradukis: "Sed la homoj Interne li eliras / kaj metas ilin sub ferajn benojn kaj dentitajn / kaj feraj kojnoj / kaj bruligu ilin en zigzagaj fornoj. « 29

La responda trairejo en la Unua Libro de Kronikoj 20:3 estas tiu de la Konsilio de la Evangelia Eklezio en Germanio Rajtigita Biblio »Laŭ la germana traduko Martin tiu de Luther": "Sed li kondukis la homojn tien eksteren kaj lasis ilin kun li Segiloj kaj ferpikiloj kaj hakiloj Luther Faru devigan laboron." Kompreneble, li mem denove tradukis: "Sed la homoj ene estas gravaj li li el / kaj kun benoj dividu ilin kaj feraj pikoj kaj Kojnoj."30

Kaj eĉ se ĝi estas falsaĵo, ankoraŭ ekzistas metodo por ĝi.

La Evangelia Eklezio metita malsupren ene de la lastaj 100 jaroj tri Luther Biblio-revizioj. En la reviziita versio de 1975 Apenaŭ du trionoj de la teksto povas esti spuritaj reen rekte al Luther. Almenaŭ ĉiu tria vorto estis ŝanĝita, foje nur iomete, parte seriozaj - el 181.170 eksterpolitaj vortoj Nova Testamento pri 63 420 vortoj! (Necesaj ŝanĝoj por kompreni la tekston, laŭ kritika esploro: ekzemple 1000, esti malavara, maksimume 2000 ĝis 3000 vortoj!) Tio havas Luther estis la nuntempa plenumanto de tio, por tiel diri Biblia revizio daŭras, apenaŭ oni povas songi, precipe ĉar ĝi estas La principo de tradukado estis "ke vortoj servas aferojn devas, ne la aferojn post la vortoj", ke "ne la signifo." vortoj, sed la vortoj servas la signifon kaj devus sekvi"31 .

Certe la menciitaj trairejoj povas esti "miligitaj"

traduki - vi ŝanĝas la originalan tekston. Sed la Evangelia Eklezio proponas Biblion »laŭ la germana Traduko de Martin Luther«

kaj tiam falsas ĉi tion malkaŝe. Krome, ruiniga sorto ankaŭ atendus tiujn paganajn "sklavojn" (ne partoprenantoj en la milito!). La arkeologo Glueck, elkavatoro de Eilat, diras pri ŝi tataj sklavoj, kiuj laboris tie en simila maniero: "La mortokvanto devis esti terura." 32 En la Biblio, iu Simej ĵetas ŝi tonojn al Davido, la "sanhundo" - do, plurfoje vokis. Kaj ne nur por Erich Brock ĉi tio estas "ĝusta". Eĉ la Eternulo

konfirmas: "Vi verŝis multe da sango kaj faris grandajn militojn." Ĉiam: KUN DIO! Tial oni ofte diras: "La Eternulo helpis Davidon kien ajn li iris": post kiam David venkis "dudek du mil" Sirianojn. Do laŭ vorte tuj post kiam David frapis "dek ok mil" Edomidojn. "Ĉio, kio estas en via koro, faru tion; ĉar Dio estas kun vi", ĝi diras aliloke; "Mi estis kun vi ĉie, kien vi iris, kaj Mi ekstermis viajn malamikojn antaŭ vi, kaj Mi donis al vi nomon similan al la nomoj de la granduloj de la tero." 33 Sed la nomoj de la "granduloj sur la tero" ofte estas nenio krom la nomoj de grandaj krimuloj.

"Bloohund" David, kompreneble - la tipo de ĉiuj piaj sanghundoj - atestas al si "justeco", "pureco". "Mi agas prudente kaj honeste." "Mi ne intencas malbonon," "Mi observas la vojojn de la Eternulo", "Mi estas senriproĉa antaŭ Li."

Eĉ en siaj lastaj vortoj, David ŝajnas al si pura "kiel la lumo de la mateno kiam la suno leviĝas, matene sen nuboj." Kaj la Dio de la Malnova Testamento - en bela kontinueco ankaŭ la Dio de la kristanaj jarmiloj - estas unuflanke, kiel Davido, "senriproĉa" aliflanke, li estas nekompareble pli granda "sanghundo" kiu, ekzemple, estas; nur pro tio, ke li rigardis la Keston de Interligo, 50 700 homoj estas mortigitaj - el tiuj "kvindek mil sepdek viroj" de Lutero, la EKD-Biblio modeste faras "sepdek virojn"! 34 Sed same kiel Dio ladas la "sanhundon" Davidon. Ĉar li "observis miajn ordonojn kaj sekvis min per sia tuta koro,

tio faris, li nur ion

Mi ŝatis ĝin," kaj kiel David laŭdas sin, tiel la kristana pastraro senĉese laŭdas lin. Li pensas tiel ankaŭ - ĉi tiu

Pruvo estas ĉefa intenco de mia laboro - ĉiuj ĉefaj

Historio krimuloj, Ĉar kaj tiel longe kiel ili profitas al li. se

David, la "sanhundo", kompreneble profitis al la servantoj de Dio - kaj tial ili faris lin modelo dum miloj da jaroj: ĉar li estis fidela al

Dio, por kiu la Eternulo militis, volonte subtenis Liajn militakirajxojn "sanktigita", celis ilin por la konstruado de la templo (sur defraŭ do

ĝuste nun, kune kun la konstruado de la klano tuta

minacata), "ankaŭ la arĝenton kaj oron, kiujn li donis al la nacioj

prenite de la Edomidoj, la Moabidoj, la Amonidoj, kaj la Filisxtoj

kaj Amalekidoj", kaj ĉar li faris ĉion, kio estis kontraŭ Dio kaj lia

servisto estis silentigita. »Mi ne povas ludi la malbonulon

suferu... Ĉiumatene mi silentas ĉiujn malpiulojn en la

landon, por ke mi ekstermu ĉiujn malbonulojn el la urbo de la Eternulo." Do

ĝi konvenas al la pastraro. "La grandeco de David kaj liaj sukcesoj," skribas

En 1959 la »leksikono por teologio kaj Preĝejo«,

aprezon, kiun li poste ricevis," kaj atestas lin

ankaŭ "homaj avantaĝoj", "eksterordinaraj avantaĝoj".35

Jehuda, Israelo kaj "la teruro de la Eternulo"

Post la kolapso de la ĉirkaŭ 1000 a.K. La granda imperio fondita de Davido kiu ampleksis la tutan Palestinon kaj ĝian dividon en 926 en la sudan regnon de Judujo (sub la dinastio de Davido) kun Jerusalemo, la norda regno de Israelo (sub ŝ anĝiĝantaj reĝoj) kun Samario kiel la ĉefurbo, rompis la ĉenon de potencbataloj, ribeloj, puĉoj kaj militoj inter la du sendependaj landoj.

De generacioj, iliaj princoj kverelis unu kun la alia kaj atakis unu la alian en la bruo de batalo ĉe la sono de militrumpetoj, ĉar Jerusalemo estis nur 16 kilometrojn de la norda limo. En la suda pugo regno de Judujo, konsistanta nur el la triboj de Jehuda kaj Benjamen, la filo de Salomono Reĥabeam komence regis, kaj en la dek-triba regno de Israelo, la maljuna kontraŭ ulo de Salomono Jerobeam regis. "Sed estis milito inter Reĥabeam kaj Jerobeam dum iliaj tagoj," la Biblio registras. "Kaj estis milito inter Asa kaj Baesa, reĝo de Izrael, dum ĉiuj iliaj tagoj, se oni povis kredi la "Vorton de Dio", sango fluis kiel akvo. Do restas "kvincent mil homoj elektitaj, mortigitaj de Izrael, ĉar "la filoj de Jehuda... fidis la Eternulon, Dion de siaj patroj." Kaj Abija postkuris Jerobeamon... Kaj la Eternulo frapis lin, kaj li mortis. Sed Abija fariĝis potenca. Kaj li prenis dek kvar edzinojn kaj naskigis dudek unu filojn kaj dek ses filinojn.

(Kompreneble: Salomono, 961-922, epitomo de saĝo, havis 700 ĉefaj kaj 300 malĉefaj edzinoj; kaj nur ĉar ili fine turnis lin al fremdaj dioj, ke "lia koro ne estis plena kun la Eternulo"³⁶ .)

Kiam la judoj batalis kontraŭ judoj, militkaptitoj laŭ supoze estis liberigitaj, kvankam tio ne estis strikte observita, dum ili estis alie senprokraste buĉitaj aŭ venditaj kiel sklavoj, kiel atestas la Malnova Testamento, kiu ankaŭ deklaras ilin aparte bezonataj. de dia helpo promesis al ili savon – sed nur por la mesia periodo.³⁷

Foje, tamen, homoj tenas denove kontakton kaj eĉ batalas kune, kiel la reĝo de Israelo Jehoram (852-841) kaj la reĝo de Judujo Jehoŝafat (870-849), kontraŭ la moabidoj, proksimaj aliancanoj de la hebreoj. Grandaj areoj de Moab estas terure detruitaj, kaj ia taktiko de bruligita tero jam estas praktikata. "Ili detruis la urbojn, kaj ĉiuj ĝetis tonon kontraŭ ĉiujn bonajn kampojn, kaj ili plenigis ilin per ĝi, kaj ŝtopis ĉiujn akvoputojn, kaj faligis ĉiujn bonajn arbojn, Sed ankaŭ novaj fratidaj militoj estas farataj." rabi, ruinigi, inciti aliajn ŝtatojn unu kontraŭ la alia, bataloj kun ili kaj kontraŭ ili - 150 jaroj da preskaŭ daŭra milito - kun la Biblio, kiel kutime troigante, iam fanfaronante: "... kaj Israelo venkis la arameojn cent mil infanterion en; iun tagon. Kaj la ceteraj forkuris al la urbo Afek, kaj la muro falis sur la restintojn, dudek sep mil homojn." "Kiel dezerta ĝi estas nun, la fama kaj ĝoja urbo," mokas Jeremia el Sirio (Damasko) kaj profetas tion "ĝiaj junaj... "La soldatoj falos sur siaj stratoj kaj ĉiuj iliaj militistoj pereos."

"Kaj mi fajrodetrus la murojn de Damasko, tiel ke ĝi konsumos la palacojn de Banhadado Do "la plej persona, plej interna el ĉiuj profetoj", kiu estas konsiderita unu el la "plej grandaj religiaj spiritoj de ĉiuj tempoj." " venas "proksime al la Tolerantoj de Getsemani" movoj (Nötscher).³⁸

Precipe la profetoj denove insistas pri la "sankta milito", kaj precipe Jesaja konsideras la tutan historion de Israelo kiel tia. Ja ĝiaj bataloj estas falsitaj en "la batalon de Dio en la fina juĝo".³⁹ Sed same kiel ĉiuj venkoj okazas KUN DIO, malvenkoj estas la puno pro malobeo al li - "filozofio de historio", kiu ne nur regas la du librojn de Reĝoj ĉie.

Nek la St. Cirilo de Aleksandrio, tre inda objekto de nia krima historio, formulita de la reĝoj "en la lando de la judoj": "Kelkaj indigne subtaksis la timon antaŭ Dio... kaj ĉi tiuj mizeruloj mizere pereis;

... Aliaj, aliflanke, estis zorgemaj gardantoj de pieco al Dio ... kaj tiuj facile venkis siajn malamikojn kaj batis iliajn kontraŭ ulojn."⁴⁰ Kiel Israelo "el la Arameoj, cent mil pedsoldatoj."

"En unu tago," la Eternulo transdonis "ĉi tiun grandan homamason" en la manon de Izrael, "por ke vi sciuj, ke Mi estas la Eternulo." En la fratocida milito inter Judah sub reĝo Abija (914-912) kaj Israelo sub reĝo Jerobeam (931-910), Judah triumfas kun la helpo de dio en batalo inter supozeble 1200,000 viroj. "Jen kun ni ĉe la kapo estas Dio kaj Liaj pastroj..." Kiam la Etiopo estas venkitaj, "ĉiuj urboj ĉirkaŭ Gerar estas venkitaj; ĉar la teruro de la Eternulo estis sur ilin. Kaj ili prirabis ĉiujn urbojn..." Konsiderante la proksimiĝon de la Amonidoj kaj Moabidoj, la Eternulo kuraĝigas: "Ne timu kaj ne tremu antaŭ ĉi tiu granda armeo; Ĉar ne vi batalas, sed Dio." Tiamaniere "teruro de la Eternulo venos sur ĉiujn regnoj de la landoj, kiuj estis ĉirkaŭ Judujo." Ĉiuj regantoj devas "detruj fortajn urbojn en amasojn da ŝtonoj", kaj iliaj loĝantoj devas "timi kaj hontigi, kaj fariĝi kiel herbo de la kampo kaj kiel verdaj herboj, kiel herbo sur la tegmentoj, kiu velkas antaŭ ol ĝi estas matura."⁴¹

Tamen, ne malofte venas al ili "la teruro de la Eternulo".
propraj vicoj.

Preskaŭ duono de ĉiuj israelaj reĝoj estas murditaj. La Sankta Skribo, kiu resumas la vivon de preskaŭ ĉiu el ĉi tiuj princoj en la frazo: "li faris malbonon antaŭ la okuloj de la Eternulo", tiel priskribas ĝin: "En la tridekoka jaro de Azarja, reĝo de Judujo; venis Zeĥarja, filo de Jerobeam, "Reĝo super Izrael." Sed li reĝis nur ses monatojn en Samario. Ĉar: "Konspiris kontraŭ li Ŝalum, filo de Jabeŝ, kaj mortigis lin kaj fariĝis reĝo anstataŭ li. Sed Ŝalum nur unu monaton reĝis. "Por Menaĥem ... mortigis Ŝalumon, filon de Jabeŝ en Samario kaj fariĝis reĝo anstataŭ li, kaj Menaĥem, kiu "havis ĉiujn ŝiajn gravedulinojn fendetigitaj" kiam li konkeris Tiphŝaĥon, estas almenaŭ ĉe Dio."

Helpu jardekon kaj mortu pace. Kompreneble lia filo Pekaĥja nur reĝis du jarojn. Tiam "Pekaĥ ... konspiris kontraŭ li ... kaj mortigis lin en Samario en la kastelturo de la reĝa domo, kun Argob kaj Arjeh, kaj fariĝis reĝo anstataŭ li kaj li ordonis al Pekaĥ dum dudek jaroj, sed nun." Hoŝ ea ribelis kontraŭ Pekaĥ, "kaj mortigis lin, kaj fariĝis reĝo anstataŭ li"42 .

Certe, kun videbla subteno de Dio, okazis dinastiaj sangobanoj de eĉ pli grandaj proporcioj. Ekzemple, kiam Baaŝ a murdis la Izraelidan reĝon Nadab (910-909), filon de Jerobeam, kaj fariĝis "reĝo anstataŭ li", la Biblio registras, "li mortigis la tutan domon de Jerobeam; Kaj neniu el la domo de Jerobeam li restigis, ĝis li tute ekstermis ilin, laŭ la vorto de la Eternulo. Jerobeam kolerigis "la Eternulon, Dion de Izrael".

Baësa (909-886) povis regi dum 24 jaroj ĝis lia filo Ela prenis la stirilon de la ŝtato; Tamen li pasigis nur du jarojn. Ĉar "Lia servanto Zimri, estro de duono de la ĉaroj, mortigis lin kaj fariĝis reĝo anstataŭ li." Kaj same kiel Baesa, "laŭ la vorto de la Eternulo", iam ekstermis la tutan domon de la peka Jerobeam, nun Zimri, "laŭ la vorto de la Eternulo", denove, en la vigla germano de Luther, forigis "la tutan domon". de Baaŝ a / kaj ne lasis ĝin sola Eĉ tiun, kiu pisas sur la muro«43 .

Sed Zimri nur sidis sur la trono en Tirza dum sep tagoj en 885, poste li bruligis sin en la kastelturo de la palaco ĉar "la tuta Israelo" faris Omri, la armean kapitanon, reĝo. Sed kvankam Omri (885-874) ekregis sensange kaj firmigis Israelon interne, kvankam li, unu el la plej kapablaj reĝoj de la Norda Regno, fondis dinastion kiu regis dum 40 jaroj (per kio li kaj lia filo Aĥab politike, ekonomie, ne malplej kulture tiel sukcesa ke asiriaj surskriboj poste nomis la Regnon de Israelo "Bit Humri", la "Domo de Omri"), la Malnova Testamento raportas surprize malmulte pri li. Ja Omri promociis la religian sinkretismon, farante denove "kio estis malbona antaŭ la Eternulo kaj farante ĝin pli malbona ol ĉiuj, kiuj venis antaŭ li"44 .

Ankaŭ lia filo Aĥab (874–853), en la lumo de lastatempa esplorado lerta administranto de sia tero (precipe por la avantaĝo de la supera klaso) kaj granda urbokonstruanto, estas portretita fare de la Biblio kiel la epitomo de malboneco kaj deturnado de Dio, kiel malbona despoto per ekscelenco. Kvankam li, oficiale lojala al la kredo de la Eternulo, kutimis konsulti la profetojn de la Eternulo antaŭ ol fari ĉiujn gravajn decidojn kaj ankaŭ donis al siaj filoj javisajn nomojn, li tamen toleris aliajn kultojn. Kaj lia edzino, la fenica princino Jezabel de Tiro (Vulgato: Jezabel; denunciata kiel idola virino por ĉiam en Apoc. 2:20), estis fervora adoranto de Baal de Tiro kaj gvidis la fekundecan kulton de la Atirat-konfitaĵo, la Azera de la Maro, denove.

Aĥab mem konstruis altaron kaj templon por la amata Baal, ankaŭ faris bildon de Azera kaj povis "inciti la Eternulon, Dion de Izrael, pli kolere ol ĉiuj reĝoj de Izrael, kiuj estis antaŭ li"⁴⁵.

Do sekvas puno en la krucmilito kontraŭ la fremda religio la piedo. Iniciatinto: Profeto Eliŝa, studento kaj kunulo de la fifama Elija, fanatika batalanto kontraŭ Baal, kies ĉefaj atakoj estis kontraŭ la reĝa paro Aĥab kaj Izebel. Elisa operaciis zorge kaj sen malpurigi la manojn kun "disciplo de la profetoj". Tio estis la nomo donita al homoj kiuj, rememorigante kristanajn pastrojn, plenumis profetajn servojn por mono, batalis la liberalan religian politikon de la registaro, sed sekvis la armeon al la batalkampoj kiel fervoraj patriotoj kaj propagandis la "sanktan militon". Per tia viro, Eliŝa pelis la armean generalon Jehu ribeli kaj sanktoleis lin reĝo, kiun li mem, Eliŝa, evitis ĉar li sciis ke "la murdinto" Jehu nur fariĝos reĝo post multe da sangoverŝado. Sed la "disciplo de la profetoj" ordonis en la nomo de la Eternulo: "Vi frapu la domon de via sinjoro Ahxab... Kaj Mi ekstermos ĉiun virseksulon de Aĥab, ĝis la lasta homo en Izrael..."

Kaj la hundoj manĝos Izebelon sur la kampo de Jizreel..."⁴⁶ Tiam Jehu (841-814) likvidis la tutan dinastion de Omri.

Unue li mortigis Joram (852-841), la filon de Aĥab. Poste li enlasis

En Jizreel estis mortigita la reĝino Izebel, kaj baldaŭ poste la filo de Joram Aĥazja, reĝo de Judujo, kaj en Samario 70 aliajn filojn de la reĝo Aĥab, kies kapoj estis senditaj al Jehu en korbojn, post kio li komprenis, ke "ne la vorto de la Eternulo faris; falis sur la teron, pri kiu la Eternulo diris pri la domo de Ahxab. Sed por pli bone aranĝi la dian kalkulon, "Jehu mortigis ĉion, kio restis el la domo de Aĥab en Jizreel, ĉiujn liajn eminentulojn, liajn parencojn kaj liajn pastrojn, ĝis restis neniu."

Ne sufiĉas: Kiam Jehu renkontis la fratojn de Aĥazja, la reĝo de Judujo, kiuj jam estis mortigitaj de li, survoje al Samario, li ordonis, ke ili estu ankaŭ buĉitaj. »Kaptu ŝin viva! Kaj ili prenis ilin vivaj kaj mortigis ilin ĉe la putro Beteked, kvardek du virojn, kaj li restis neniu el ili."47 Tiel estis laŭ la "vorto de la Eternulo" de la disĉiplo de

Elisxa transdonis al Jehu. Kaj eble en tiu ĉi okazo Eliŝa ankaŭ sugestis la eliminon de la pastroj de Baal, precipe ĉar lia sinjoro kaj mastro, la profeto Elija - konsiderata de la katolikoj kiel la "faranto de korpureco en familioj" (!) (Hamp) iam adorata. Ĉiuj pastroj de Baal ĉe la rivereto Kison de la regno, "kvarcent kvindek viroj", laŭ la Biblio, unu el la "ĉefaĵoj de lia vivo"; -, Kristana esplorado eksplicite notas: "La profetoj de Baal ne iĝis agresemaj" (Caspari). Sed "la profeto", laŭ das la eklezia instruisto Hilario, "ĉiam estas plena de la Spirito de Dio." Precipe ĉar estis Elija (tio signifas: Yahweh estas mia Dio), kies nomo estis "jam teologia programo" (Preuss). Reĝo Jehu nun draste daŭrigas la pian tradicion. Li invitas ĉiujn sekvantojn kaj pastrojn de Baal al "sankta festo" - "ĉar mi havas grandan oferon por oferi al Baal" - kaj ordonas: "Eniru kaj mortigu ĉiujn; neniu eskapu! Kaj ili batis ilin per la glavo." Dio persone laŭ das la reĝon Jehu: "Ĉar vi volis fari tion, kio plaĉas al mi... viaj filoj sidos sur la trono de Izrael, ĝis la kvara generacio. "

Kaj Jehu mem, kvankam li ne forlasis «la pekojn de Jerobeam», tenis ĉi tiun tronon dum 28 jaroj.⁴⁸ Sed la ĉeno de buĉadoj ne finiĝis tie. Ahxazja

Patrino Athalia (841-835), sola reganto de Judujo post kiam ŝia filo estis murdita, ŝia unua oficiala ago kiam ŝi ekoficis devis mortigi ĉiujn membrojn de la Davidodomo kiuj povus esti prezentintaj minacon al ŝi, preventan iniciaton, do por paroli, ĝis la reĝino Atalja, laŭ la ordono de la ĉefpastro Jehojada, mem estos mortigita. Kiel filino de Aĥab kaj Izebel, ŝi disvastigis la kulton de Baal kaj tiel faris sin aparte malamata de la pastraro. "La spirito de Elija kaj Eliŝa triumfis en la nordo kaj en la sudo" (Beek).

Jarcenton poste, en 722, la asiroj koncedis en la unua Atako kontraŭ la norda regno de Israelo - juĝo de Dio pro ĝia konstanta pekado kontraŭ la vera kredo! En 597/587 la babilonanoj sub Nebukadnecar ankaŭ konkeris la sudan regnon de Judujo. Jerusalemo estas sturmita kaj tute detruita en 586, la lando estas detruita, kelkaj nobelaro, inkluzive de la ĉefpastro Seraja, estas ekzekutitaj, la supera klaso estas deportita, postlasante nur parton de la "malsupera popolo", "vitejoj kaj farmistoj." Kaj la pereado de Jehuda estas ankaŭ la puno, antaŭ ĉio, por la apostateco de Salomono - li ne faris eĉ unu militon! – kaj iuj aliaj reĝoj. Nenio krom la rezulto de la "granda kolero", per kiu la Eternulo "koleris kontraŭ Judujo pro ĉiuj ofendoj"⁴⁹.

Babilono, monda imperio kaj sekura en la tempo de Nebukadnecar, preskaŭ neatablebla, ĝi falis duonjarcenton poste en la manojn de Ciro la 2-a, fondinto de la persa superpotenco, kie li konkeris Babilonon, la urbon mem, en 539 sen pafo de sago. Sed 200 jarojn poste, la Persa Imperio, ĝis tiam la plej granda en la mondo, ne plu ekzistis. Ĝi ĝis la predo de la makedonoj sub Aleksandro la Granda, kiu loĝis en Babilono (331-323). Ĝiaŭ re ludis konsiderindan rolon sub liaj posteuloj, en la Seleŭcida Imperio (312-64). Tiam la romianoj progresis, kaj nur 100 jarojn post Kristo, Babilono estis nur fama amaso da ruinoj.

Klerikala reago kaj komenco Pastra regado

Reĝo Jehojaĥin (597) de Judujo, kiu estis ekzilita en Babilono, ŝ ajne ĝuis honorindan malliberecon. Kaj kiam la persa reĝo Ciro la 2-a konkeris la babilonan imperion, la viro - kiu jam praktike sekvis principojn, kiujn nur la teorio de la hodiaŭ a internacia juro devigas: ŝ pari la malsuperan sed egalan kontraŭ ulon kaj toleri fremdajn religiojn - donis al ĉiuj judoj, kiuj tion deziris, konsentis, ke la persa reĝo Ciro la 2-a konkeris la babilonan imperion. 538/37 la reveno al Palestino; jes, li ordonis konstrui la templon koste de la reĝa trezorejo, kaj redonis al la judoj la orajn kaj arĝentajn ilojn, kiujn Nebukadnecar ŝ telis el Jerusalemo. Eĉ la Malnova Testamento do favore parolas pri la nacia reĝo; en Readmono-Jesaja: "Paŝ tisto de Dio" kaj "Sanktisto". Kaj lia „spirito“ kompreneble estis vekita de „la Eternulo“ – kies spirito estis kaj estas tiel tute alia.⁵⁰ La pli malgranda parto de la ekzilitoj nun revenis hejmen kaj komenciĝis en 520 a.K. BC kun la rekonstruo de la templo, la tielnomita dua templo; En 515 ĝi estis pli granda ol antaŭ e finita - plejparte dank' al persaj subvencioj. Jerusalemo, nun la ĉefurbo de la persa provinco Jehud, sed kun konsiderinda interna sendependeco, iom post iom denove leviĝis. Aliaj urboj ankaŭ estis repoblataj kaj kontrolitaj de persaj

reprezentantoj; unue de la Davidid Zorobabel, de kiu la pastraro rapide elprenis potencon: la komenco de evoluo, kiu igis la ĉefpastron la gvidanton de Judujo en la helenisma periodo; li regis kiel la reĝo en aliaj landoj. Sed li jam estis la efektiva spirita kaj laika estro kaj la juda komunumo de Judujo estis teokratio, en kiu la pastraro, kiel la plej potenca kaj plej riĉa klaso en Jerusalemo, gvidis la kreskantajn homojn politike kaj ekonomie – mallonge, ĉiurilate. La "interligo" kun la Eternulo estis renovigita, kie la "nova interligo" (berit hadasah) estas io tute malsama de la malnova.

Sinaja Interligo, sed esence ĝi estis nur infuzaĵo de ĝi - "la nacioj scios, ke Mi estas la Eternulo." En la praktiko, ili daŭre predikis ekskluzivecon, religian maltoleremon, nacian malbonon, kaj nur prokrastis la eskatologiajn entuziasmojn, la totalan venkon de la Eternulo, la starigon de la "Regno de Dio". Por la judaj profetoj tamen ĉiu kosmopolita ideo fariĝis absolute "idolkulto"⁵¹.

La pastro Ezra estis elstara tiusence oficiala reprezentanto (sofer, "sekretario") de la Yahweh-kulto ĉe la persa kortego (oficiala titolo: "skribisto en la leĝo de la Dio de la ĉielo"). Li estis membro de la gvida pastra familio de la Zadokids, kiu estis la ĉefpastro dum tri jarcentoj ekde la Restarigo, la kvazaŭa religia kaj etna renovigo, kaj venis nome de la persa reĝo Artaxerxes (aŭ I aŭ II), verŝajne en 458, sed eble ne ĝis 398 v. BC aŭ iam alie, "de Babelo". Kompreneble li havis "la manon de la Eternulo" super li kaj nur unu celon, restarigi la ortodoksan kredon, la Mozaikan Leĝon.

Ĉiuj eksterlandaj virinoj kaj iliaj infanoj estis forpelotaj de judaj hejmoj kaj eksterlandaj influoj estis malhelpotaj.

Ezra, kiu estas konsiderata la plej grava juda jura instruisto kaj reformanto de la 5-a kaj 4-a jarcentoj, ŝiris siajn harojn kaj barbon pro la intergeedzigo, ĝetis sin sur siajn genuojn, kriis, preĝis kaj petegis la judojn: "Vi estas fidelaj al la Eternulo rompita... apartigu vin de la popoloj de la lando kaj de la fremdaj virinoj." Ezra estis radikala kaj eĉ ne donis al tiuj virinoj la ŝancon konvertiĝi al la juda religio. Ŝajne li batalis por rasa pureco. Kaj kompreneble Ezra jam havis preta la klarigon de ĉiuj pastroj pri katastrofoj: "Pro niaj malbonagoj ni kaj niaj reĝoj kaj pastroj estas transdonitaj en la manojn de la reĝoj de la landoj, en la glavon, en malliberejon, por prirabi kaj por honto, kiel ĝi estas hodiaŭ" – kiu ankaŭ enhavis ĉiajn ŝovinismajn elementojn. Li devontigis sin al eterna malamo kaj ruino de la nacioj. "Kaj ne lasu al ili pacon kaj prosperon eterne, por ke vi povu

kaj manĝu la havaĵojn de la lando kaj transdonu ilin al viaj infanoj por ĉiam."52 Neĥemja (= la Eternulo

konsolas), kiu altiĝis al la alta ofico de vinisto al Artahŝtano kaj estis nomumita guberniestro (tirsata), ankaŭ post sia reveno foriris Persujo. al Jerusalemo (kiel nun certe: 445-444) pasie subtenis la saman kornon. Li ankaŭ plendis pri la fremdaj virinoj - kvankam Abraham, la "prapatro" kaj en la favoro de Dio "malgraŭ sia prepucio" (Sankta Justino), havis la egiptan Hagar kiel kromvirino, kaj lia edzino Sara ankaŭ estis idolano komence; kvankam ilia filo Isaak edziĝis kun plensanga pagano, Rebeka, kaj ilia filo Jakob edziĝis kun la fremda naskita Bilha kaj kun la pagano Zilpa. Same kiel Moseo, malgraŭ la protestoj de Mirjam kaj Aaron, prenis Etiopan virinon: kun la aprobo de la Eternulo. Sed kiam Neĥemja venis de "Babel" al Jerusalemo, li ankaŭ demonigis la regantan liberecon. "Kaj mi riproĉis kaj malbenis ilin kaj batis kelkajn homojn kaj kaptis ilin je la haroj kaj petegis ilin de Dio... Do mi purigis ilin de ĉio fremda..." - por konservi la rason pura, sed precipe por edukado de la homoj de Dio, por plifortigi la kredon esti elektita super ĉiuj aliaj popoloj - la efektiva kialo de la disiga regulo. Fakte, kia ajn tumulto, kia ajn mizero ili kaŭzis, la fanatikuloj Ezra kaj Neĥemja sukcesis. Pastroj ne nur devis pruvi sian judan devenon per devenaj testoj kaj kontrolado de la geneologiaj registroj. La miksitaj geedziĝoj ankaŭ estis dissolvitaj kaj la eksterlandaj edzinoj kaj infanoj estis forpelitaj. Dio mem iam permesis edziĝi al eksterlandaj militkaptitoj, kaj eĉ konsilis al homoj edziĝi kun "bela knabino", kies patro kaj patrino ĵus estis mortigitaj, almenaŭ ĝis ili "ne plu ŝatos ŝin". Sed nun la Torao iĝis la normiga gvidlinio, kaj intergeedziĝo restis malaprobata en ortodoksa judismo ĝis hodiaŭ; Esceptoj estas permesitaj nur se la nejudaj partneroj konvertas.53

Nehemiah, la poste tre honorita patrioto, ankaŭ instigis lin Juda naciismo, impone rememorante la triumfan pasintecon de la piaj prapatroj: "Kaj Vi donis al ili regnojn kaj popolojn... Kaj vi humiligis la loĝantojn de la lando antaŭ ili..." Sed nun "en la lando, kiun Vi donis al niaj patroj; havas ... jen, en li ni estas servantoj"54 .

Ne estis hazardo, ke Neĥemja jam tri tagojn malfruis

Post sia alveno en la mallumo, li ekiris "sekreta lunluma inspekta turneo" (Comay) kaj "ne rakontis al iu ajn kion mia Dio donis al mi", nome por "precize" inspekti la staton de la urbomuroj - la efektiva celo, pri kiu li kriis: „Venu, ni rekonstruu la murojn de Jerusalema, por ke ni ne plu estu ridindaĵo!"55 La „granda bezono", kiun li alvokis preskaŭ ekskluzive, koncernis politikan senpovecon, kiel ĉe Ezra. Ĉar la reganta klaso, la pastroj - kiuj ĉiam profitis el katastrofoj - brile faris; Fakte tiel grava kaj ripetiga en la kristana historio, kiel ĉio, kio estis ĝis nun tuŝita, ke ĝi ankoraŭ devas esti pruvita.

Multe da mono por "Dio" - "Skt. Mono"

La grekaj historiistoj Hecateo kaj Aristeas, kiuj vivis en la tempo de la Restarigo ĉirkaŭ 300 a.K. Tiuj, kiuj vojaĝis al Palestino en la 1-a jarcento a.K. miris pri la pompo, per kiu aperis la ĉefpastro kaj la 700 pastroj, kiuj festis en la templo. Sed la aŭtoro de Jesuo Siraĥo, verŝajne jerusalemano kaj skribisto, ankaŭ laŭdis ĉirkaŭ 170 a.K. BC la impreson de la pastro-princo sur la homamaso: "Kiel glora li estis... kiel la matena stelo inter la nuboj... kiel la grandiozeco de la plantoj de Libano... ĉirkaŭ li la krono de liaj filoj kiel cedraj ŝosoj. ... Tiam rapide la tutan popolon kune kaj falis sur lian vizaĝon... Tiam li malsupreniris kaj levis siajn manojn... kaj la beno de la Sinjoro estis sur liaj lipoj."⁵⁶ Preskaŭ kiel la antaŭa parolo de papo. apero hodiaŭ — nur, malgraŭ ĉio, kiel modesta!

Sed ankaŭ la pastroj de Romo havas multon komunan kun sia rolmodelo.

De la komenco kaj denove kaj denove la juda pastraro solene prizorgis sin – per "diaj" ordonoj, kompreneble.

"La plej bonan el la unuaĵoj de via kampo alportu en la domon de la Eternulo, via Dio." Tiel same cxiuj oferoj el cxiuj sanktaj donacoj de la Izraelidoj, kiujn ili alportas al la pastro, apartenu al la pastro. pastro. Kaj kion ajn homo konsekras, tio apartenu ankaŭ al la pastro." - "Ĉio plej bona el la oleo kaj ĉio plej bona el la vino kaj greno, la unuaĵoj, kiujn ili alportas al la Eternulo... Ĉio, kio estas elpelita en Izrael. ... Ĉio, kio venas unue La ventro trapenetras en ĉia karno, ĉu homo ĉu besto..." - "Kaj ke neniu aperu antaŭ mi kun malplenaj manoj!" - "Sed alportu la dekonaĵon plene al mia provizejo." 57

Ĉiuj devis oferi, kaj kolektive kaj private. Kaj ŝajne la nombro de impostoj iom post iom duobligis, se ne triobligis. Krom la bruta dekonaĵo, ekzistis ankaŭ "dua" dekonaĵo, kiu ankaŭ povus esti elacĉetita se la distanco estis tro longa aŭ la ŝarĝo estis tro peza - "tiam transformu ĝin en monon kaj prenu la monon en via mano kaj iru al la loko, kiun elektis la Eternulo, via Dio..." Jes,

triono aŭ dekonaĵo de malriĉulo – Palestino svarmis de malriĉuloj, kaj mizero pliiĝis en la unua jarcento antaŭ kaj en la unua jarcento post Kristo – devis esti provizita; Kompreneble, "nur" ĉiujn tri jarojn.

La pastroj ricevis dekonon "el la produktaĵoj de la tero kaj el la fruktoj de la arboj", same kiel "el bovoj kaj ŝafoj, ĉio, kio pasas sub la kruĉo de la paŝtisto". Se oni ne liveris en speco, "la kvina parto preter tio" estis pagenda. La Templo en Jerusalemo derivis signifan enspezon de impostoj. La unua fiksa imposto menciita en la Malnova Testamento, la "pekliberigo", estis religie bazita kaj estis por la "tabernaklo". Ĉiu vira judo pli ol dudek devis pagi "duonon de talero" "laŭ la monerpezo de la sanktejo" "por ke plago ne okazu al li." talero pezas dudek gramojn."

Malkaŝante: "La riĉulo ne donu pli kaj la malriĉulo ne malpli ol duonon de talero!" La Izraelidoj, kies palaco estis ligita per pordo al la domo de la Eternulo, la Templo de Salomono – kiu ekzistis dum preskaŭ kvar jarcentoj kaj restis preskaŭ senŝanĝa – ankaŭ faris donacojn al la templo, sed ankaŭ faris donacojn al si el lia trezorejo. Lia riĉaĵo ankaŭ altiris konkerintojn. Sub Roboam, Sisak rabis lin, sub Amasias, reĝo Joaŝ de Izrael, Nebukadnecar atakis lin, kaj aliajn. Sed li ankaŭ foje ricevis donacojn de fremdaj princoj. En la 1-a jarcento p.K., Reĝino Helena de Adiabene (Asirio) kaj ŝiaj filoj Izates kaj Monobazos eĉ konvertiĝis al judismo. La dinastio, kies grandioza tombo **farita** en Jerusalemo estas ankoraŭ bone konservita hodiaŭ, forte favoris la templon ekde tiam, kaj Adiabeanaj princoj partoprenis en la Juda Milito kontraŭ la romianoj kun arma forto. Antaŭ ĉio, tamen, grandegaj amasoj da pilgrimantoj alportis la postulatajn donacojn. Dum la reĝa periodo, ĉiu vira Izraelido devis iri al la Jerusalema sanktejo tri fojojn jare. Kaj post ekzilo oni povis fari oferojn nur kie estis specialaj magazenoj por stoki impostojn kaj specialajn kontribuojn. Nur por Pasko, multe pli ol duoble pli da pilgrimantoj amasiĝis al Jerusalemo ol tio

La urbo havis loĝantojn, kaj la tantiemo por starigo de la komercaj standoj ĉe la granda Paska foiro en la ekstera templokorto iris al la ĉefpastro. Sed estis aliaj merkatoj en Jerusalemo, merkato de fruktoj, grenoj, ligno kaj brutoj, eĉ aŭ kcia ŝtono, sur kiu oni vendis sklavojn en la "Sankta Urbo". Kelkaj oferoj, kiel ekzemple la pacofero, la kulpo kaj pekliberigo, falis parte aŭ tute al la pastroj, estis konsideritaj precipe sanktaj, kaj kelkaj devis esti pagitaj kontante. Diasporaj judoj sendis monon dum la Dua Templo-periodo, kiam pli ol miliono da judoj vivis malproksime de Palestino. Preskaŭ ĉiu urbo havis kason por la "Sankta Mono". El kelkaj landoj, el Babilonio kaj Malgranda Azio, venis tiom multe, ke ĝi altiris ne nur la rabistojn, sed eĉ romajn regantojn. Kaj kompreneble "la saĝuloj" rekomendis pilgrimadon eĉ post la detruo de la Dua Templo ĉar ili alportis enormajn enspezojn.⁵⁸

La hebreaj sanktejoj eĉ funkciis kiel bankoj ĉar ili donis pruntojn de siaj trezoroj je interezo, la interezoprocento verŝajne egalrilatante al tiu de najbaraj landoj, kiuj variis de 12 procentoj (en ptolema Egiptio) ĝis 33 ĝis 50 procentoj (Mezopotamio). La Biblio mem, kompreneble, silentas pri tio; Ĝordonis, ke "nenia intereso" estu ŝargita!⁵⁹

Sed pastroj povas elspezi monon kaj donacojn kiel neniu alia - temis kaj temas pri "Dio"! Precipe en financaj esprimoj, la kristana pastraro iĝis obeema studento de la juda pastraro, kiu sciis kiel frapeti en la nacian riĉaĵon "mil malsamaj manieroj" (Alfaric). Kaj kompreneble la ĉefpastro kaj liaj tujaj subuloj prenis la leonparton. Josefo, la juda historiisto, dokumentas per tipaj detaloj la avidecon de la alta pastraro, kiu kompreneble ne rekonis la aliajn templojn de la Eternulo, nek tiun de Jerobeam en Betel, ŝtatan templon kiel tiu de Jerusalemo, nek la du templojn de la Eternulo ekster Palestino, en Elefantino kaj Leontopolo, nek eĉ tiu de la samarianoj - ĉiuj el ili, cetere, apenaŭ reprezentas seriozan konkurencon, almenaŭ laŭ sia altiro al ili.

influis diasporajn judojn. La malsupera pastraro, aliflanke, vivis nebone, devis doni dekonon de sia dekonaj o kaj ne estis garantiitaj la resto. Li ofte estis kaptita de perfortaj ŝtelistoj, kiuj batus ĉiun kiu kuraĝus defendi sin. "Ĝiafoje estis pastroj de alta rango, eĉ ĉefpastroj, kiuj organizis la rabadon" (Alfaric).⁶⁰ Precipe la gvida pastraro ofte ricevis donacojn de la princoj. Do Artĥaŝt diris al Ezra "alportu la arĝenton kaj oron, kiujn la reĝo kaj liaj konsilistoj libere donas al la Dio de Izrael... kaj kian alian arĝenton kaj oron vi ricevas en la tuta regiono de Babel, kune kun tio, kion la popolo kaj la pastroj, voluntas doni por la domo de sia Dio en Jerusalemo. Prenu ĉion kaj aĉetu ĝin... Kion alian alian vi bezonas por la domo de via Dio... vi ricevos ĝin de la trezorejo de la reĝo." Artĥerĥeso ankaŭ malpermesis al Ezra en sia aŭtoritato "trudi impostojn, impostojn kaj doganojn ajnan pastron. . . sur ĉiuj, kiuj servas en la domo de ĉi tiu Dio"⁶¹ .

En la tempo de Neĥemja, ekzistis 4,289 pastroj en 24 klasoj disigitaj, la enspezo de la templo estis tiel bonega ke kromaj stokejoj estis konstruitaj en aliaj grandurboj. Neĥemja ankaŭ postulis "trionon de arĝento ĉiujare por servado en la domo de nia Dio", "brullignon por la domo de nia Dio", "la unuaĉo de nia tero kaj la unuaĉo de ĉiu frukto de ĉiu arbo. . la unuenaskito de niaj filoj kaj niaj brutoj" ktp. Resume, li emfaze " zorgis pri la tributoj , unuaĉoj kaj dekonaj oĵoj ... kiuj laŭ la leĝo estis destinitaj al la pastroj kaj levidoj ; ĉar Jehuda ĝojis pri la pastroj kaj Levidoj." Kompreneble, la riĉa pastraro, kiu reguligis siajn privilegiojn ĝis la plej eta detalo ekde la tempo de la monarĥio, kreskis pli kaj pli da malamikoj ĉiujare. Kaj eĉ la Levidoj - kantistoj, pordegistoj, administrantoj en la templo, servantoj de la pastroj, en iuj kazoj iliaj reprezentantoj - havis streĉan rilaton kun ili foje. Ili rajtis je dekonaj oĵoj de greno kaj vino, kiujn la ekspluatitaj homoj ne pagis.

Kaj en helenisma tempo la pastroj kolektis ankaŭ parton de tio

Levitaj dekonajtoj por pligrandigi sian jam proverban
riĉecon.62 La

klasdiferencoj estas severaj, sed ankaŭ kaj precipe la gvidaj
rondoj estis dividitaj en strikte konservativan grupon kaj pli-
malpli helenigitajn orientulojn aŭ orientiĝintajn helenojn
– religi-kultura kontrasto kiu iom post iom krevas. kondukis
al katastrofo.

Makabea sankta militado

Ekde la konkero de Palestino fare de Aleksandro (332 a.K.), la makedona dinastio de la (pli por-juda) Ptolemeoj regis, kiu estis sekvita en 198 fare de la same makedona dinastio de la (ĉiam pli kontraŭ -judaj) seleŭ kedoĵoj, helenismo ludis ĉiam pli. grava rolo en Judujo.

Precipe ĉar la superaj klasoj, la pastra kaj landa nobelaro, riĉaj komercistoj, kiuj estis altiritaj de la multe supera greka kulturo kaj la multe pli libera, pli malavara vivmaniero, sentis sin "civitanoj de la mondo" kaj lasis ĝin al la amasoj kaj tradicio-konsciaj rondoj, fieraj pri sia izoliteco kaj esti la "sankta semo" de la prapatroj. La grekoj rigardis tion kiel "barbarismon", kaj ekde la dua jarcento a.K. la helenigprocezo jam influis signifan parton de la pli progresema populacio.

La dua libro de Makabeoj priploras la "floradon de helenismo" kaj la "fluon de eksterlandismo". La ĉefpastro Onias III defendis sin. Sed lia propra frato Jazono atingis sian depozicion subaĉetante la reĝon, fariĝis mem ĉefpastro, konstruis gimnasion, ephebejon, en Jerusalemo, kaj oni povis pensi egaligi la politik-religiajn kondiĉojn ĉi tie regantaj kun la multnombraj helenismaj urboj en la lando kaj de Jerusalemo por fari grekan polison. Sed la tradiciistoj ribelis kontraŭ tio. Ili vidis la malnovajn judajn kutimojn, inkluzive de iliaj leĝoj kaj kredoj, en risko.

Estis kreskanta amareco, tumultoj kaj stratbataloj. Fine, severaj reprezalioj estis prenitaj de la energia Seleucida reĝo Antioĥo la 4-a Epifano (la Dio kiu fariĝis videbla) - "la siria Nerono" (kardinalo Faulhaber) - kiu klopodis unuigi sian malbone batitan imperion per komuna sinkreta religio. Do li profanis la templon en Jerusalemo (168 a.K.) (per starigo de altaro por Zeŭso Olimpio super la transformita granda altaro de bruloferoj), malpermesis la judan religion, kaj forbruligis la urbon - ne sen antaŭe ŝteli la templan trezoron.

rabado, almenaŭ 1,800 talentoj, proksimume 15 milionoj da DM (Pli frua provo de Seleucus IV estis malsukcesigita fare de pastroj kiuj alivestis sin kiel anĝeloj surĉevale kaj batis la invadantajn paganojn sub Heliodoro el la sanktejo. Leono la 10-a komisiis Rafaelon por eternigi tion. ekzempla evento sur muro de Vatikano.63)

Estas eble ke la sep "Makabeaj fratoj" kaj ilia patrino mortis proksime de Antioĥio sur la Oronto en la somero de 168. Se ilia ekzekuto estas historia, ne "terura rakonto", ne "martirlegendo", ili nature falis kiel judaj ribeluloj, ne kiel atestantoj de la kredo, "ĉampionoj de monoteismo" (benediktano Bévenot), kiel kiuj la juda kaj kristano. heroo legendo gloras ilin - la solaj "Martiroj" kiujn judoj kaj kristanoj honoras kune. Sed en la 4-a jarcento, la kristanoj prenis la sinagogon en Antioĥio, kiu supozeble enhavis la aviditajn ostojn, turnis la konstruaĵon en preĝejon, turnis la ribelantojn en la "Sanktuloj Makabeoj", kristanajn heroojn antaŭ Kristo, por tiel diri, kaj sendis iliajn restaĵojn. por plia venerado de la mondo.64 Laŭ Elias Bickermann, la sukceso de la rigoraj mezuroj de Antioĥo la 4-a kontraŭ la judoj estus ne nur signifinta ilian finon, sed ankaŭ "malhelpus la aperon de kristanismo kaj islamo"65 .

Estas malfacile imagi kiom alie aspektus la mondo. Sed estas ankaŭ imagebla, ke ĝi eble ne aspektas multe alie. Estu kiel ajn, ne la regxaj mezuroj kaŭzis la ribelon, kio estas ankoraŭ tio, kion oni ofte asertas hodiaŭ, laŭ malnova tradicio, sed inverse: la malfermita ribelo, kiu jam komenciĝis, kondukis al la severa reĝa sankcioj. La eventoj (kies kronologio estas, kiel tiom ofte okazas, varme pridisputata pro la manko de fontoj kaj ilia kritiko) pligrandiĝis. La juda nacia partio plifortiĝis, kaj la "milito de fido" (Bringmann) komenciĝis, "glora faro de la juda popolo" (Bévenot) kaj la Chasidaeans, la fanatike leĝ-observanta sekto konsistanta el pastroj kaj laikoj, elita grupo. de ribelantoj. Kvankam revokita

Antiochus IV en malfrua aŭ tuno 165 a.K. la malpermeso de religio; jes, li kaj lia posteulo Antiochus V iniciatis politikon de trankviligo, packlopodoj kaj amnestio. Sed la ribelantoj vastigis la batalkampon preter Judeo. Kaj kvankam aŭ ĉar sociaj kaj politikaj motivoj estis kunigitaj kun ĝi ekde la komenco kaj fariĝis pli kaj pli gravaj, tiu ĉi "sankta milito" kontraŭ Seleŭ cida regado aperas preskaŭ kiel daŭ rigo de la gloraj kruelaĵoj dum la "konkero" kaj poste, renaskiĝo de antaŭ - ekzilo Israelo. Sub la gvidado de Yahweh, komenciĝas ia nova dispensado, la plej altvaloraj varoj de la nacio denove estas en ludo, kaj la mozaika leĝo estas defendita "kun la glavo enmane, se necese, ĝis la morto" (Nelis). "La renkontiĝpunkto de tiuj liberecbatalantoj estis la altaro de la Sinjoro, kaj ilia slogano: 'Yahweh mia standardo'" (kardinalo Faulhaber). Resume, ĉiuj murdaj deziroj kaj venĝemo rezultas "el pieco" (Wellhausen).⁶⁶

Unua ribela gvidanto de la Makabeoj - ilia ribelo nova ŝtato kaj propra regno, la Hasmonea dinastio - fariĝis pastro kaj murdisto Matatias (= donaco de la Eternulo) el la familio Hasmon. Li mortigis - laŭ la biblia ekzemplo, "en la fervoro de la kredo" - hebrean, kiu volis oferi la ordonon de la reĝa sendito, same kiel la sendito mem, kaj komencis malgrandan militon kontraŭ la siria okupado. Ĉi tio certe estis ankoraŭ sensignifa. Sed post la morto de Matatias en 166 a.K. En la 1-a jarcento a.K., unu el liaj kvin filoj komandis la ribelantojn, Judas Maccabeus (verŝajne de la hebrea maqqaebaet, la martelo), "Karlo "Martell" de la Malnova Interligo", "la heroo kun la sanktoleita glavo", "la animo mem de la batalo « (Kardinalo Faulhaber). Specialaĵoj: Fulmaj atakoj, noktaj atakoj, krimfajro sub kovro de mallumo - »bonŝanca. Kampanjoj" (Benedictine Bévenot). Judaso la Martelisto vastigis la gerilmiliton, eĉ ignorante la ŝtat-ordonon kiu malhelpis bataladon; kaj ĉar la sirianoj estis nuntempe implikitaj en konflikto kun la partoj, li venkis la kontraŭstarajn generalojn ĉe Bet-Horon, Emaus, Betsura, kaptis Jerusalemon, kaj unue purigis la templon.

de la Eternulo pri la "abomeno de dezerto" (Dan. 12:11) de Antioĥo Epifanes kaj havis la estron de la malamika generalo Nikanor pendigita ĉe la pordego de la kastelo (Nikanor-tago kaj - fiksita ĝis hodiaŭ).

Denove Dio mirinde savis Sian popolon. Sed kiam Antiochus IV mortis dum kampanjo kontraŭ la partoj en 163 kaj imperia administranto Lisias ofertis pacon kaj religian liberecon, la ĉefpastro Alcimus kaj la subtenantoj de la inversiga movado, la Hasidim, la pia, akceptis tion. Sed la Makabeoj rezistis kaj nun serĉis ne nur religian, sed ankaŭ politikan sendependecon, ekstermon de la "senpiuloj" en tuta Israelo. Kaj per tiuj ĉi bataloj ili fondis, ŝajne paradokse, sed sufiĉe signife, "la tre helenisma dinastio, kontraŭ kiu la ortodoksuloj militis: plej malfrue en la traktato peto de Judaso al Romo, kiu batalas ankaŭ en la sabato, la pagana medio kun ĝiaj religioj kaj vivmanieroj kaj moroj" (Fischer). Kaj post kiam Judaso verŝis grandegajn kvantojn da pagana sango, li mem falis en 161/60 en senespera batalo kontraŭ Bakĥido, fariĝis prokopto de la juda heroo, kaj eĉ ricevis honoran lokon en la galerio de kristanaj buĉistoj kiel ekzempla religia batalanto kaj soldato.⁶⁷ La plej juna frato de Judaso Jonatano, pro interna tumulto en la Seleucida ŝtato, finfine fariĝis ĉefpastro kaj armea guberniestro de Judujo kun la konsento de la siria reĝo, du brile komplementaj postenoj, estis murdita en 143. Lia frato kaj posteulo. Simon, oficiale nomita "granda ĉefpastro, generalo kaj princo de la judoj", estis murdita en 135 - li tra sia propra bofilo

Ptolemeo. Ja lia ĉefpastraro nun estis hereda. Liaj filoj Matatja kaj Judas mortas kun li; sed lia tria filo, Johano Hirkano la 1-a (135-103), kiu evitis la atakon, iĝis alia stelo de makabea sankta militado kaj efike regis sendependan ŝtaton. Aliancita unue kun la Fariseoj, poste kun la Sadukeoj, la pastra nobelaro de Jerusalemo, Hirkano entreprenis, helpite de ĉiam pli kaj pli grandaj rivalaj bataloj por la sirio.

Trono, grandaj konkeroj, tiaj kiaj ne estis viditaj ekde Salomono. Li efektivigis la perfortan judigon de Idumeo kaj Galileo, ne ordinarajn ekspansiojn aŭ potencbatalojn, sed "religi-apartajn tielnomitajn sanktajn militojn" (R. Meyer). Ĉar "kio estis fakte ŝtelo de tero" estis prezentita "kiel nura reakiro de teritorioj kiuj estis heredo de la patroj donitaj de Dio" (Beek). La ĉefpastro praktikis la pompon kaj ceremonion de helenis-orientaj princoj ĉe sia kortego kaj ne hezitis rabi la grandege riĉan israelan reĝan tombejon je 3 000 talentoj, multajn milionojn da markoj, laŭ Josefo, por replenigi la militan keston.⁶⁸

John Hyrcanus ankaŭ detruis Samarion en kristanaj tempoj tute malaperos el politika historio.

Samario, iam la ĉefurbo de la Regno de Israelo, lerte konstruita sub reĝo Omri (p. 93), ĉi iam estis konsiderita rivalo al Jerusalemo, kaj la samarianoj, miksitaj jud-pagana popolo en la mezo de Palestino, estis pli malamataj de la judoj ol iu ajn alia ol la asira Sargon II la tre fortikigita Samario post trijara sieĝo en 722 a.K. Ruinita en a.K. (p. 95), tio gravis al Jerusalemo same malmulte kiel la detruo de la grandurbo ĉirkaŭ 296 en la Diadochi-bataloj de Demetrios Poliorketes. La samarianoj, kiujn Aleksandro la Granda kelkajn jardekojn pli frue permesis la konstruadon de templo sur Monto Gerizim, evidenta konkurado al la Templo de Jerusalemo, konservante la judan kredon, sed reduktis ĝin. Ili nur rekonsis la Pentateŭkon, la kvin librojn de Moseo, el la "Sankta Skribo" ili estis konsideritaj "malpuraj" de la judoj kaj jam estis malakceptitaj de ili kiam ilia templo estis rekonstruita; John Hyrcanus eldetruis la templon sur Monto Gerizim en 128, sed la samarianoj daŭre konservis "ribeleman pastraron" tie. "Ili eĉ havis la arogantecon deziri mem posedi la veran religion de Israelo" (Daniel-Rops). Kia religio en la mondo asertas esti la malĝusta! Kaj 107 a.K. En la 4-a jarcento a.K., la ĉefpastro Hyrcanus ankaŭ detruis Samarion. (Duonon jarcenton poste ĝi estas konstruita

Tamen, la guberniestro de Romo, Aulus Gabinius, konstruis ĝin denove, kaj baldaŭ poste Herodo meblis ĝin grandioze.⁶⁹)

La filo de Hyrcanus Jonatano, grekigis Alexandros Jannaios (103-76), daŭ rigas la saman politikon - post la unujara regado de sia frato Aristobulo, kiu malliberigis plurajn da siaj fratoj kaj lasis sian propran patrinon malsatmorti en malliberejo. Kiel reĝo kaj ĉefpastro, li gvidas piajn sed ofte "malfeliĉajn" kampanjojn (kiuj estas ĉiuj kampanjoj!) kontraŭ la Ptolemeoj, Seleŭ kedo, Nabateoj, kaj eĉ kontraŭ la Fariseoj, sesjara enlanda milito kun eksterlandaj solduloj, supozeble el la skorio. de la socio. En ĉi tiu milito li restis venka kaj prenis kruelan venĝon. 800 el liaj kontraŭuloj, kiuj batalis "kun la tuta senkompata malpardonado" "kun kiu la piuloj kutimas batali por la posedo de teraj havaĵoj" (Mommesen), laŭdire estis krucumitaj kaj, laŭ Josefo, entute 50 000; homoj mortis. Sed fine, Alexander Jannai, pasia pirato kaj ofte identigita kun la "krimulpastro" de la Qumran-aj tekstoj, regis preskaŭ la tutan Palestinon, imperion preskaŭ same granda kiel tiu de Davido - kelkajn jarojn antaŭ ol ĝi estis konkerita de la romianoj en 64 a.K. a.K. sub Pompejo, la Hasmonean ŝtato estis detruita kaj Jerusalemo, plejparte detruita, denove sinkis en provincan grandurbon. Multnombraj judoj denove estis mortigitaj, kaj verŝajne eĉ pli estis trenitaj al Romo en kaptitecon kaj sklavecon.⁷⁰ Centjara "sankta milito" finiĝis. La plej malmultaj

Makabeoj mortis natura morto. Judaso Makabeo falis en la ribelo, lia frato Jonatano estis murdita, Simono estis murdita, Hirkano la 2-a, nepo de Johano Hirkano la 1-a, estis ekzekutita de Herodo, la romia aliancano, Aristobulo la 2-a estis venenita, lia filo Aleksandro estis ekzekutita, lia frato Antigonus Mattathias. , la lasta Hasmonean princo, ankaŭ estis ekzekutita. La filino de Aleksandro Mariamne, edziĝinta al Herodo en 1937, ankaŭ mortis pro palacitrigoj, same kiel ŝia patrino Aleksandra kaj ŝiaj infanoj Aleksandro kaj Aristobulo. "La

La regado de Herodo estas plejparte tempo de paco por Palestino estis..." (Grundmann).⁷¹

Ĉe la avangardo de ĉiuj ĉi tiuj militoj, imperiismaj militoj, Sed civitaj militoj kaj aliaj abomenaĵoj brilas - ĉu historiaj aŭ ne - la sep "Makabeaj fratoj", sep "sanktuloj". Militisto". Kaj do ĉi tiuj Makabeoj ne nur meritas "de ĉiuj esti honorita", laŭ eklezia kuracisto Gregorio de Nazianzo. "Prefere, tiuj, kiuj kantas siajn laŭ dojn, trovos gloron, kaj tiuj, kiuj aŭ das iliajn laŭ dojn, imitas iliajn virtojn kaj, per ili Pelita de memoro pri ili, faru kiel ili faris.«⁷²

La voĉo estas tipa. La plej famaj kuracistoj de la eklezio superu unu la alian laŭ dante tiujn ĉe la komenco de la ribelo (eble) mortantaj ribelantoj, la "Makabeaj fratoj", kiuj "ankoraŭ estas venontaj la alveno de Kristo en la karno", kiel Aŭ gusteno laŭ das, "por tio la leĝo de Dio ĝis la punkto de rezigni iliajn vivojn", kio estas tia "Grandiaj signoj de venko" starigita, kiel Krisostomo ĝojas. Ŝi iĝis simboloj de la ecclesia militistoj, iliaj kvazaŭaj tomboj en Antioĥio de sinagogo al kristana preĝejo faris (p. 121 f), iliajn tre respektatajn "restaĵojn". Konstantinopolo, al Romo al la preĝejo de S. Pietro en Vincoli, al la Kolonjo Maccabee Church alportis, ŝi mem en Germanio kaj Francio, precipe en la valoj de Rejno kaj Rodano, festis post ŝi Memoro estis jam en la tri plej malnovaj martirologioj. Kaj ankoraŭ en la 20-a jarcento (kie pluraj judaj organizoj, precipe junularaj kluboj kaj cionistoj, "Makabeoj" aŭ Nomante ĝin "Maccabi"), la katolika eklezio ^{>Leksikono por teologio} kaj Preĝejo< laŭ das ĝin kiel "ĉampiono de monoteismo" kaj devigas la eklezion. la festo de la "Sanktuloj" la 1-an de aŭ gusto.⁷³

Nur tiuj, kiuj ne konas la katolikan, pensis tiel ekzisto de kristanaj sanktuloj antaŭ Kristo ŝajnas absurda; al tiu, kiu estas tiel senespere sobra, la logiko estas la bazo de liaj fari konkludojn.

La teologo Jean Daniélou verkis tutan en 1955 Libro pri Nr — La Sanktaj Gentoj de ^{Maljunuloj VOLO<} — "pure scienca studo", sed ankaŭ ne "edifiga".

Hagiografio", sed "teologio de misio". Ni des pli facile povas ignori tian langotordigon, ĉar alie ni ne irus kun prudentaj distingoj kun homo, kiu milde argumentas, ke "ekzistas sanktaj 'paganoj'", "homoj kiuj ne konis Kriston", sed "kiuj jam apartenis al la eklezio"; kaj ĉi tio kun la miriga konkludo, "ĉar ekster la eklezio ne ekzistas savo". Kompreneble, la katoliko povas fidi je Skribo kaj tradicio, je St. Augustine, la tuta antikva eklezio, en kiu almenaŭ la sanktuloj de la Malnova Testamento "okupis gravan lokon", dum hodiaŭ, bedaŭrinde, "ili ne plu havas ĝin", ho, kiel komprenebla, sed ne por Daniélou, "estis malbone forgesitaj estas", ekzemple St. Habel, Ĥanoĥ, Danel, Noa, Ijob, Melkicedek. Eĉ St. Inter ili estas Lot, kiu, kvankam eble ebria, faris "inceston" kun siaj du filinoj, kaj faris tion tiel sukcese, ke ambaŭ gravediĝis (Genezo 19:30 ss.) - "simpla viro, reprezentanto de la ordinara vivo, " skribas Daniélou, sed "ankaŭ modelo de pureco. Lia ekzemplo havas ĉi tie ekzempleran valoron..."74

Sanktaj paganoj - kaj sanktaj militoj.

Ankoraŭ en la du grandaj ribeloj de la 1-a kaj 2-a jarcentoj

La "Sankta Milito" estas praktikata kun ĉia sovaĝeco kaj krueleco, ĉiu apokalipsa frenezo, kaj en la "batalo de la lastaj tagoj" kontraŭ pagana Romo, oni serĉas "la mesianan reĝecon de Dio".

La Juda Milito (66-70 p.K.)

Gvidas la vojon: la zelotoj, nacia juda partio kiu origine konsistis nur el Jerusalemaj pastroj kaj estis fondita en 6 p.K. - reago al la forkapto de Romo de potenco kaj posedo.

Malgraŭ ŝ losilaj diferencoj inter zelotoj kaj kristanoj, ekzistas komunaj trajtoj. Kaj estas apenaŭ hazardo, ke unu el la apostoloj de Jesuo, iu Simono, ankaŭ estas nomita "la fervorulo" en la Evangelio laŭ Luko kaj "la kanaanido" en Mateo, la simpla transliterumo de la aramea qanna'i, "la fervorulo". La zelotoj, al kiuj la hodiaŭ aj esploroj pri la rakonto de Jesuo donas pli grandan gravecon, estis inspiritaj de ĉiaj apokalipsaj flustroj, inkluzive de la orakolo dirante ke en tiu ĉi tempo "unu el sia propra transprenus la mondon". Do ili jam batalis kontraŭ certaj malpatriotaj judoj kaj romianoj du jardekojn antaŭ ol la efektiva milito eksplodis. Vokis "Sikarians" de siaj malamikoj, la "tranĉilviroj" (post ilia armilo, mallonga, kurba klingo, la "sica", kiun ili trafis en la dorson de tiuj, kiujn ili ne ŝ atis), ili komence purigis, precipe inter riĉaj judoj kiuj estis ĉirkaŭ e faris pakton kun Romo pro sia riĉaĝ o - ilia unua viktimo estis supozeble "la ĉefpastro Jonatano" (eklezia historiisto Eŭ sebio). »Ili faris mortigajn agojn en plena taglumo kaj meze de la urbo, miksiĝis kun la homoj, precipe en festotagoj, kaj pikis siajn kontraŭ ulojn per malgrandaj ponardoj, kiujn ili portis kaŝ itaj sub siaj vestoj. Se iliaj viktimoj falis teren, la murdintoj partoprenis en la manifestacioj de indigno kaj estis nekapteblaj pro sia senpartia konduto." Josefo, kiu mem transfuĝinta al la romianoj en la mezo de la milito, insultas la zelotojn kiel rabistoj kaj murdistoj, sed ankaŭ skribas, ke ili havis "multajn sekvantojn" kaj la "amon de la junularo"⁷⁵ .

En la rondo de tiuj ekstremistoj, homoj publike predikis la militon kontraŭ Romo, legis kun plezuro la du librojn de la Makabeoj, kiujn nur la Koncilio de Trento (en la 16-a jarcento) finfine kalkulis kiel "Sankta Skribo" ⁷⁶, kaj ebriiĝis de iliaj "heroaj faroj kaj esperis, ke tio, kio estos plenumita kontraŭ la grekoj, estos kun la helpo de la Eternulo."

por povi ripeti kontraŭ la romianoj. Tiel okazis la "Bellum Iudaicum" (66-70), aventuro tiel sanga, ke ĝi submetis eĉ la romanojn sub grandan armean streĉon.

La pia laboro, gvidata unue de la filo de la ĉefpastra Eleazar ben Simon kaj Zacharias ben Phalek, poste de Johano de Gischala, estis komencita en oportuna tempo: en sabato kun la buĉado de la malmultaj romianoj en la forta fortika kastelo de Antonia en Jerusalema Reĝa Palaco. Antaŭ la transdono, al la ŝipanaro estis promesita vivo, kaj tiam nur unu oficiro, kiu volis esti cirkumcidita, estis pardonita. (Poste la kristanoj ankaŭ ne mortigis judojn, kiuj konvertiĝis!) En la najbaraj grekaj urboj, en Damasko, Cezarea, Askalon, en Skitopolo, Hipopota, Gadara, la helenoj tiam buĉis la judojn, en Damasko supozeble 10 500 aŭ 18 000 judojn, dum La Judaj ribelantoj, nutritaj de sia kredo kaj la grandioza memoro pri la makabea periodo, pli-malpli purigis la tutan Judujon de malplimulto.

La romianoj komencis marŝi. Nur sub la guberniestro

Sirio, Gaius Cestius Gallus, tiam sub unu el iliaj plej bonaj generaloj komisiitaj de Nerono, la iama mulkomercisto Titus Flavius Vespasianus, kiu funkciis tre singarde armee, sed ankaŭ trovis sin malhelpita politike de la morto de Nerono kaj la falo de Galba. Sed en la somero de '68 li konkeris preskaŭ la tutan Palestinon, inkluzive de forbruligo de la monaĥa setlejo Qumran ĉe la Morta Maro, kies grava biblioteko, lastatempe kaŝita en kavernoj en la montoj, estis malkovrita nur meze de la 20-a. jarcento. La samarianoj kiuj partoprenis en la Juda Milito ankaŭ estis malpliigitaj. Cerealis buĉis 11 600 el ili sur Monto Gerizim (p. 109). Sed en Jerusalemo, jam en la teno de Vespasiano, la filoj de Dio trovas sin en malpaco, du judaj partioj batalantaj en la "fama urbo" (Tacitus). Jes, tria grupo batalas kontraŭ ili ambaŭ en la templo - kun ĝia tuja ĉirkaŭaŝo fortikaŝo, la ĉefa bazo de la zelotoj - kaj eĉ festas la temploriton dum la batalo! Dume la amasoj iom post iom malsatis

kaj malsatigitaj, la judoj ponardis unu la alian ĉiutage en stratbataloj kaj la kaptitojn en la kelkarceroj, sed staris ŝ ultro kontraŭ ŝ ultro kontraŭ la romianoj, kiuj ankaŭ havis kaptitojn saltitajn super la glavo aŭ krucumita. Vespasiano, proklamita imperiestro de siaj trupoj, iris al Romo. Sed du jarojn poste, komence de septembro 70, lia filo Tito - kiu jam havis milojn da kaptitaj judoj mortigitaj de sovaĝaj bestoj, en dueloj kaj forbruligitaj vivaj en la palestina Cezareo, en Berytus (Bejruto) kaj aliloke - elmontris la fantomon. al la fantomo Fino al la sangobano. Ĉiu, kiu ankoraŭ vivis en Jerusalemo, nun ununura amaso da ruinoj, estis mortigita aŭ vendita en sklavecon. La templo brulis ĝis la tero, kune kun ĉiuj trezoroj kiujn ĝi amasigis dum ses jarcentoj, en la sama tago kiel la unua. Nur la fortikaĵoj de Herodeion, Machairos kaj Masada estis batalita dum kelkaj pliaj jaroj; tiam la defendantoj kun siaj edzinoj kaj infanoj sinmortigis.⁷⁷

En 71 la venkinto triumfe eniris Romon, kie la Arko de Tito ankoraŭ memorigas al ni pri tio...

La masakro kostis centojn da miloj da viktimoj. Kiel Kartago kaj Korinto, Jerusalemo kuŝis en ruinoj kaj la ĉirkaŭa regiono iĝis imperia domajno. Plej pezaj impostoj - ĝis kvinono de la komenca enspezo - ŝarĝis la venkitojn, kaj bandoj de rabistoj ĉikanis ilian landon. La religia vivo, kompreneble, prosperis. Koncilio de 72 skribistoj estris la judojn; ĝia prezidanto portis la titolon "Princo". Kaj la ĉiutaga Shemone esre, la dekok-peta preĝo, modelo de la Kristana Sinjora Preĝo, estis riĉigita per peto kontraŭ la Minim, la kristanoj, kiu koncernis ilian malbenadon kaj ekstermon.

Ĉar nek en Palestino nek aliloke judoj estis malhelpitaj en la praktikado de sia religio. "Homoj evitis deklari militon kontraŭ la juda kredo kiel tia" (Mommson).⁷⁸ Sed kelkajn jardekojn poste, en la dua provo de "La Fina Milito de Dio", la fiasko estis eĉ pli granda.

"La fina milito de Dio" sub Bar-Kokhba

(131–136)

Jam 115 p.K., la ribelo estis antaŭ ita de diversaj ribeloj en la Diasporo, kie granda nombro da judoj vivis ĉirkaŭ Mediteraneo, laŭ Philo miliono en Aleksandrio sole. Inter ili, la mesiana revo estis malproksima de finita. Kaj kiam la famo de malvenko trairis la imperion dum la milito de Trajano kontraŭ la Partoj (114-117), kaj severa tertremo frakasis Antioĥion kaj multajn aliajn lokojn en Malgranda Azio, la zelotoj ribelis. En Cyrenaica, kie 200,000 ne-judoj estis supozeble mortigitaj, la "reĝo" kaj "mesio" Lukuas-Andreas detruis la ĉefurbon Kireno. Sur Kipro la ribelantoj eldetruis Salamis; jes, oni diras, ke ili murdis 240 000 nejudojn, sendube troigo. Sed neniu judo rajtis plu eniri la insulon; Eĉ ŝi prompiĝintaj Izraelidoj mortis. En Egiptujo, kie la romianoj murdis ĉiujn judojn de Aleksandrio kiel reprezalio, la batalo eĉ daŭris jarojn. Sed ĉi tie kaj ĉie la juda diasporo estis forte trafita je la kapo.⁷⁹ En Palestino mem, la posteulo de Trajano, imperiestro Hadriano (117–138), speciala adoranto de la dioj, konstruis novan urbon, Aelia Capitolina, sur la ruinoj de Jerusalemo kaj anstataŭ ĝi Templo, sanktejo de Jupitero kaj templo de Venuso. Nun Simon ben Kosiba (Bar-Kochba) 131 malfermas gerilmiliton tiel ampleksan kaj murdan, ke la imperiestro mem aperas sur la sceno. Bar-Kochba (la aramea: Filo de la Stelo , tielnomita post sukcesa ribelo, dum en talmudaj fontoj la venkita estas nomita Ben Kozeba, Filo de Mensogoj) kaptas kontrolon en Jerusalemo. Li estas konsilita fare de rabeno Akiba, kiu salutas lin - kun klasika

mesiana vorto - kiel la "Stelo de Jakobo", la savanto de Israelo. La ĉefpastro Eleazar ankaŭ apogas lin, sed Bar-Kokhba mortigas lin kun siaj propraj manoj kiam Eleazar poste konsilas lin kapitulaci.

Intertempe, tamen, homoj en la juda lando estis en bona humoro dum du jaroj, komencis denove kun la templokulto en Jerusalemo kaj proklamis novan epokon de libereco - ĝis imperiestro Hadriano sendis kvar legiojn sub sia plej bona generalo, Julius Severus, a. multe da helptropoj kune kun granda floto kaj la romianoj movis akiris grundon por tirado. Laŭ Dio Cassius, kiu tamen ŝatas troigi, 580.000 judaj militistoj estis mortigitaj, 50 fortikaĵoj, 985 vilaĝoj estis detruitaj, kaj dekoj de miloj da homoj estis sklavigitaj. Mommsen nomas ĉi tiujn nombrojn "ne nekredeblaj", ĉar la batalado estis senĉesa kaj la vira loĝantaro verŝajne estis masakrita ĉie. Virinoj kaj infanoj inundis la sklavmerkatojn, malaltigante prezojn. Finfine, Beth-Ter (nuntempa Bittir), vilaĝo okcidente de Jerusalemo, falis, kie Bar-Kokhba mem mortas laŭ nekonataj manieroj. Teamoj de bovoj plugis la templolokon kaj la ĉirkaŭaĵon. La zelotoj tamen tute ekstermis la romanojn, nur nun rekonante religian frenezon kiel la realan kialon de juda ribelo. "Dum 50 jaroj," skribas la Talmudo, "neniu birdo estis vidita fluganta en Palestino." Neniu Izraelido estis permesita eniri Jerusalemon sub doloro de morto, kaj la okupo estis duobligita. Nur en la 4-a jarcento la judoj povis plori la falon de la "Sankta Urbo" ĉiujare la 9-an de Av.

Kaj nur en la 20-a jarcento, la 14-an de majo 1948, ili denove formis judan ŝtaton: Eretz Israelo.⁸⁰

2-a ĉapitro

La dumiljara batalo kontraŭ Judoj estas malfermita

"Ĉar kion vi povas diri, mia kara judo?"

La hl. Doktoro de la Eklezio Johano Krizostomo ¹

"La judo estu malhonorita."

La St. Eklezia Doktoro Basil ²

"Iliaj gvidantoj estas krimuloj, iliaj juĝistoj estas kanajloj... ili estas
99 fojojn pli malbona ol la nejudoj."

La St. Doktoro de la Eklezio Efrem³

"...eĉ pli malbona ol la diablo."

La St. Doktoro de la Eklezio Athanasius⁴

»Du specoj de homoj, kristanoj kaj judoj«, »Lumo kaj
Mallumo«, "pekulo", "murdinto", "movis malpuraĵon".

La hl. Eklezia Doktoro Augustine⁵

»Persekuto de tiuj, kiuj pensas malsame, estas la monopollo de la homoj ĉie
Pastraro."

Heinrich Heine ⁶

Krom Palestino, la judoj vivis en paganaj tempoj
sed prefere bona.

Certe la antisemitismo ekzistis delonge. Plej malnova
Dokumenta pruvo: la aramea Elefantina papirusoj. 410 a.K. BC
sanktejo de la Eternulo estis detruita en Elefantino (vidu p. 103),
verŝajne ĉar la judoj estis kontraŭuloj de egipta sendependeco
kaj estis simpatiantoj de persa eksterlanda regado. Ĉirkaŭ 300
v. Kontraŭ judismo ŝajne jam estas disvastigita,
Ekzemple, onidiro baldaŭ cirkulis ke la judoj venis de
lepruloj. Por tia malamikeco estis ĉefe
religia, ankaŭ politika, malpli ekonomia kaj apenaŭ
rasaj kialoj.⁷

Post la ribeloj sub Nerono, Trajano kaj Hadriano ili aperis
Judoj - almenaŭ 7 ĝis 8 procentoj de la totala populacio

Riĉa - kvankam ofte konsiderata danĝera por la publiko. Ili daŭ re estis konsideritaj suspektindaj. Ilia aroganta malestimado al ĉiuj aliaj kulturoj, religioj, nacioj, kaj ilia socia izoliteco (amixia) estis trovitaj maltrankvilaj. La mezurita Tacitus, kiu akuzas ilin pri malestimo al la dioj kaj la patrujo, parolas pri ilia fremdeco, ilia alieco (diversitas morum). Kaj kiel ĉe li, la - certe ne sen sekvoj - kontraŭ judaj deklaroj faritaj de aliaj paganoj, la pli maljuna Plinio, Juvenal, la "lerneja aŭ toro" en la Mezepoko, kaj Kvintiliano, kiu ludis rolon en la instruado en la frua moderna. periodo, klarigeblas precipe per impresoj, kiujn la Juda Milito (p. 112 ff) postlasis. Sed Seneca, jam 65-jara, devigita sinmortigi unu jaron antaŭ la komenco de ĉi tiu milito, ankaŭ skribas: "La kutimoj de la plej malbonaj homoj jam akiris tian potencon, ke ili estis enkondukitaj en ĉiujn landojn; Ili, la venkitoj, donis leĝojn al siaj venkintoj."8

Toleremo de la juda religio fare de la pagana ŝtato

Sed eĉ la regantoj de Romo kutime ekzercis toleremon kontraŭ la judoj - plejparte farmistoj, metiistoj, laboristoj, neniam karakterizitaj kiel komercistoj - kaj foje montris al ili simpatian. Ili ĝuis specialajn rajtojn, precipe en la Oriento, kiel ekzemple la ŝtata abato-privilegio.

Ili ne devis iri al romiaj tribunaloj ili preferis siajn proprajn juĝistojn. Cezaro forte kuraĝigis ŝtaton. Aŭ gusto donis riĉajn donacojn al la templo en Jerusalemo. Ĉi tie, laŭ la imperia fundamento, ĉi tie ĉiutage oni buĉis virbovon kaj du ŝtatajn afidojn por la "plej alta dio". La plej proksima amiko de Aŭ gusto, Agrippa, ankaŭ favoris la judojn. Tamen, la iom ekscentra Kaligulo (37-41), kiu postulis sian propran templon, aperis publike en la formo de diversaj diaĵoj, inkluzive de inaj, havis gefratan geedziĝon kun sia fratino Drusilla kaj eĉ volis havi sian bildon starigita en la Sankta. de Sanktaj en Jerusalemo, forpelis la judojn la pli grandajn partajn urbojn, kie ili aparte estis

estis multaj. Sed eĉ la imperiestro Klaŭdio, antaŭ ol li atakis la Judojn de Romo, estis eldoninta edikton favore al ili en la jaro 42 kaj permesis al ili liberan observadon de iliaj kutimoj en la tuta imperio. Kompreneble, li ankaŭ avertis kontraŭ misuzo de sia amika emo kaj malestimo al la kutimoj de aliaj popoloj. Aliflanke, la edzino de Nerono, Poppaea Sabina, estis denove fervora protektanto de judismo. Ĝenerale, la romia registaro kutime montris "konstantan deziron alĝustigi ĉiujn justajn kaj maljustajn postulojn de la judoj laŭ eble" (Mommsen).⁹ Eĉ post la konkero de Jerusalemo, la imperiestroj neniam batalis kontraŭ la juda kredo; li estis religio licita. Vespasiano kaj liaj posteuloj donis al la judoj la privilegiojn kiuj jam estis konceditaj fare de Cezaro kaj Aŭgusto. Kiel ĉiu romia civitano, judoj povis geedziĝi, fari kontraktojn, akiri posedaĵon,

plenumi publikajn oficojn, posedi sklavojn kaj pli. Iliaj komunumoj ankaŭ havis la rajton administri siajn proprajn aktivaĵojn kaj, laŭ limigita mezuro, sian propran jurisdikcion. Eĉ post la Bar Kochba ribelo (p. 115 ff), Hadriano kaj la sekvaj regantoj donis al ili liberan kultadon kaj sendevigon de tiuj ĝeneralaj civitaj devoj kiuj estis malkongruaj kun iliaj kredoj. Eĉ en la latinaj provincoj, apenaŭ iliaj limigoj estis truditaj kontraŭ ili, ili rajtis konstrui sinagogojn, nomumi regantojn kaj daŭre liberigis ilin de militservo pro konsidero al sia religio.¹⁰

Ĉar eĉ hodiaŭ la kredo de primitivaj homoj havas neniun

Ĉar la pretendo pri absoluteco de "supera" estaĵo estas konata, ankaŭ toleremo regis en antikva helenismo. Ekskluziveco kontraŭ diris politeismon principe. Patriotaj sektoj povis kombini kun eksterlandaj sektoj. Homoj estis malavara, amikeca kaj kolegia, havis ĉiujn diojn preĝitajn, kredis ke ili povas trovi sian propran en aliaj, kaj ili tute ne okupiĝis pri "konvertiĝo".

Netoleremo, diras Schopenhauer, estas nur esenca por monoteismo, sola Dio, "laŭ naturo, ĝi aluza Dio kiu ne donas vivon al iu alia. Aliflanke, estas

politeismaj dioj, laŭ sia naturo, toleremaj: ili vivas kaj lasas vivi: unue ili volonte toleras siajn kolegojn, la diojn de la sama religio, kaj tiam ĉi tiu toleremo etendiĝas ankaŭ al fremdaj dioj." Sed kredo je unu dio ŝajnis senfrukta al la paganoj egaleco, diigo de la universo, ateismo. Nenio estis al ili pli fremda ol la ideo, ke "ĉiuj dioj de la nacioj estas idoloj", ol la juda "Vi ne havos fremdajn diojn antaŭ mi", ol diaĝo, kiu neniam laciĝas krei: "Mi estas la Sinjoro". , "Mi estas la Eternulo", "Mi estas la Eternulo, via Dio" - tio estis dirita dek ses fojojn nur en la mallonga 19-a ĉapitro de Levitiko! Ne estas paralelo en paganismo al la pakto inter la Eternulo kaj lia "elektita popolo", sigelita per "interligosango". Kaj nenio pri la Judoj vekis tiom da kolero kiel la konduto, kiun ilia fido trudis al ili. Léon Poliakov eĉ asertas: "Nenio krom ilia adoro!"¹¹

Interpreto Kristana

Sed la kristanoj, por la judoj kompreneble falsaj instruistoj, konvertis la kredon je la "elekto" de Israelo en la postulon de kristanismo je absoluteco, kaj la judan mesianismon en la mesaĝon de la reveno de Kristo - la unua grava paŝo en la evoluo de la frua eklezio: la apartigo de kristanismo de ĝia juda patrinreligio.

Ne la judoj, la kristanoj nun estis "Israelo de Dio"; ne la kristanoj, la judoj nun apostatis. Do la Malnova Testamento estis forprenita de ili kaj uzata kiel armilo kontraŭ ili: monstra fraŭdo nomata interpretatio Christiana; senprecedenca, unika evento en la tuta historio de religio kaj preskaŭ la sola originala trajto de kristana religia historio. "Viaj skribaĵoj," diris Sankta Paŭlo en la 2-a jarcento. Justino, "aŭ prefere ne via, sed nia!" Precipe ĉar, kiel Justino scias, "kiam ili legas ĝin, la judoj ne komprenas ĝian signifon."

Ĉar, en hartiga ekzegezo, ilia supozata spirita signifo estis ludita kontraŭ la reala kaj oni supozis, ke la judoj komprenis "nenion pri la Skriboj". La eklezio nur rilatis al kio estis favora, laŭdo, promesoj, ĉiuj noblaj herooj aŭ kio ĝi konsideris esti, precipe la patriarkoj kaj profetoj, dum ĝi identigis la sinistrajn figurojn, la gangsterojn, kun la judoj kaj interpretis ĉiujn minacajn paroladojn laŭe. La "martiraj ostoj" de la makabea periodo (p. 105 f, 110 f), konservitaj en la ĉefsinagogo de Antioĥio ekde la 2-a jarcento a.K., estis preterpasitaj kiel kristanaj kaj faritaj, en la pli posta 4-a jarcento.

En la 19-a jarcento, la forigo de la tomboj igis ajnan plian kultadon malebla por la judoj. Anstataŭe, la kristanoj mem festis la feston en aparte pompa maniero, kiu ankoraŭ hodiaŭ estas parto de la eklezia jaro.¹² Tiu tuta kontraŭjuda polemiko

senigis la judojn de tio, kion la kristanoj povis uzi. Jes, kristanismo, rikanas Gabriel Laub, ne povus estiĝi, se ĝi "estis internacia en la malnovtestamenta tempo".

Konvencio pri kopirajto donita«. Jam en la 1-a jarcento, kristanoj nomis Abrahamon "nia patro" kaj asertis: "Moseo, en kiu vi metas vian esperon, estas fakte via akuzanto En la 2-a jarcento, kun Moseo, ili jam pruvis la aĝon kaj reputacion de." kristanismo. Kaj fine, "la gvidantoj de la Hebreoj" estas simple "niaj prapatroj"¹³ .

La kristana teologio bele sistemigis ĉion ĉi – kaj pli –. La Malnova Testamento estis la "antaŭ ulo", la pli malgranda pli frue por la pli granda poste: kristana teologio parolas pri la "tavola motivo". La Malnova Testamento estis nur relativa, la Nova absoluta: kristana teologio parolas pri la "absoluteda motivo".

La Malnova Testamento ekzistis tiel, ke en la Nova "la Skribo plenumiĝus": "plenummotivo". Kompreneble, ĉio ŝ ajnis "pli bona" nun, "pli granda", "pli perfekta", "pli": "motivo superi." Ĉio, kio ne vere taŭgis, estis ŝ anĝita: "motivo por ŝ anĝo". Kio tute ne konvenis, estis abolita: "foriga motivo". Antaŭ ĉio, la judoj mem ne taŭgis pro sia nekredemo: "apostazia motivo"¹⁴ .

Kiel mi diris: »interpretatio Christiana«! Religio rabas - kaj poste insultas, batalas kaj persekutas la rabitan religion dum du jarmiloj.

Sed ĉi tio devis esti farita ĉar ĉio en kristanismo ne estis estis pagana, venis tute de la judoj: ilia Dio, ilia monoteismo, la eklezia liturgio, se ne helenisma, la ekskludo de virinoj de la servo de la Vorto, la Liturgio de la Vorto mem, la Sinjoro-Preĝo kune kun multaj aliaj preĝoj, la malbeno kaj ekskomunikaĵoj de la pastraro, malgraŭ amo al najbaroj kaj malamikoj, uzitaj frue kaj ofte; krome, la armeoj de anĝeloj (kiujn ankoraŭ estis kondamnitaj de la eklezio en la 4-a jarcento!), la idoj de malnova politeismo, kun la arkianĝeloj ĉe la kapo; multnombraj ceremonioj, kiel la surmetado de manoj ĉe preskribo aŭ bapto; la fastaj tagoj kaj festoj, Pasko, Pentekosto... La vorto Kristo (el la greka "Christos") estas traduko de la hebrea "mashiach" aŭ "Mesio"¹⁵ .

Sed la hierarkio de judismo, la divido en ĉefpastroj, pastroj, levitoj kaj laikoj, ankaŭ fariĝis la ĝusta modelo.

en konstruado de kristanaj komunumoj. La paraleloj estas tiel okulfrapaj ke la malfrua juda eklezia sistemo estis vidita kiel la modelo por plene evoluinta romkatolikismo. La koncepto de dogmo necesa por savo estis adoptita, kiel estis la emfazo de episkopa tradicio. La kontantadministrado de la eklezio estis organizita en simila maniero al la administrado de la juda sankta fonduso. Eĉ la kristanaj katakomboj estis modeligitaj laŭ la subteraj tombejoj de la judoj. Same, katolika morala teologio havas sian antaŭulon en la kazuistiko de rabena morala instruo. Post ĉio, kristana moralo estas plejparte juda. Michael Grant trovas "90 procentojn" de ĉi tiu "jam en judismo... inkluzive de bonfarado; "La voko ami sian malamikon estis la plej evidenta novigo" - sed fakte ankaŭ ĝi estis konata delonge: en budhismo, ĉe Platono, stoikuloj, eĉ Jeremio kaj Jesaja, ŝajnis "bongusta afero" vangofrapi. ies vango kaj multe hontinda. ¹⁶ Sed ĝuste kiel bastardo kristanismo hontis pri sia deveno kaj sia manko de originaleco. Kaj ĉar, kiel estas komprenebla, la judoj ne rekonis la subite kristanan karakteron de sia kredo, sed prefere volis daŭre esti la "elektita popolo" de Dio, la kristanoj nun atakis la judojn kaj aliĝis al ilia misio - kun la sovaĝa maltoleremo

de ilia nomada idolo en menso, unu afero el la plej venĝemaj religiaj idoloj de la mondo. Ili agitiĝis precipe en la rondoĵoj antaŭe laboritaj de judoj kaj atingis "grandan parton" de sia sukceso "koste de judismo" (Brox).¹⁷

La antisemitismo de la Nova Testamento

Paul, la fakta fondinto de kristanismo, donis la tonon. Ĉar same alloge kiel la apostolo, la «kunlaboranto de Dio», kiel li modeste sin nomas, kantas pri amo, li kuraĝigis la plej monstran malamon, kiel rekonis ĉiuj de Porfirio ĝis Voltaire, al Nietzsche kaj Spengler. Li iĝis klasikaĵo de maltoleremo, la prototipo de la prozelitisto; brila trejnisto ankaŭ de la stilo, kiu senhonte manovras inter neklara konformeco kaj senkompata severeco, kiu tiam starigas precedencon, precipe en la ĉefa eklezio; agitanto tiel malvastmensa kaj opiniema ke kristanaj teologoj de la nazia epoko desegnis paralelojn de liaj parokanaroj al la "normoj de la bruna armeo de Hitler" kaj deliris pri "SA de Jesuo Kristo." (Goethe diris: "Se oni donus al Sanct Paulen episkopejon, / Poltrier fariĝus maldiligenta stomako / Kiel aliaj samideanoj."¹⁸)

Paul (kiu ankaŭ estas vaste rigardita kiel la kreinto de kristanismo en judismo) malfermis sian batalon kontraŭ la judoj kaj daŭrigis ĝin dum sia tuta vivo. Li preferas prediki en sinagogoj, preskaŭ la "deirpunkto kaj bazo" (Hruby) de sia misio. Sed alie la kristanoj, precipe la naciaj kristanoj, estas nun la vera Israelo – plej malnova pruvo: Gal. 6, 16. Tial li ŝatas svati la naciojn kaj, per la "falo" de la judoj, "alportas savon al la nacioj". Li skuas siajn vestojn antaŭ la judoj: "Via sango estu sur viaj kapoj", post kio li daŭrigas: "De nun mi puriĝos al la nacioj "La nacioj ... atingis justecon", sed la judoj "La leĝo de justeco ne estis atingita, ili oferas "por Dio, sed kun nescio." Kaj "Dio ne plaĉis al la plimulto el ili, ĉar ili estis jxetitaj en la dezerton"¹⁹.

Kompreneble ankaŭ la judoj batis. germanaj katolikoj emfazis tion aparte sub Hitler, ekzemple en la libro (kun preĝeja — Sanktuloj germana patrujo◁ permeso presi), kie la judoj Paŭlo, ĉi tiu "miraklo de la spirito kaj graco", "kalumnias, malbenas kaj persekutas" la judojn mem

konspirante kontraŭ "la malamata 'amiko de la nacioj'", la judoj planas "mortigi lin", la "judoj baldaŭ denove pensos pri atencoprovoj" kaj Paŭ lo flugas "el la sinagogoj kiel leprulo aŭ suferanta persono". de la pesto", pafis "en ĉiujn mizerojn de la ĉielo", en arbarojn kaj dezertojn ĝis la voraĝaj bestoj" kaj tiel plu.²⁰ Fakte, la judoj

plurfoje skurĝis la apostolon. Kaj tiu ĉi puno, kiu devis havi grandan estontecon en la kristanismo, estis tiel kruela, ke la batoj foje trafis la "nudajn ostojn" kaj la homoj foje cedis al la torturo. Sed Paŭ lo ludas la Malnovan Testamenton kontraŭ la judoj tute sensenca maniero. Li ankaŭ akuzas ilin persekuti la profetojn kaj mortigi Jesuon - poste unu el la plej efikaj stereotipaj sloganoj de la eklezio. En realeco, ĉi tiu procezo en la Evangelioj estis "evidente nur truko", mallerta ĉe tio, "por ŝanĝi la ĉefan respondecon" por la ekzekuto de Jesuo "sur la judojn" (Guignebert). Paŭ lo akuzas la judojn, ke ili adultas, ŝtelis kaj prirabis la templon. Li klarigas

ĝenerale,

refalo en judismon estas same malbona kiel refalo en paganismon. En la plej malnova atesto de la Nova Testamento, li kondamnas la judojn "ĝis la fino de la mondo". Jes, "la plej bela anoncisto de la Evangelio" (katolika Walterscheid) uzas la samajn stereotipajn frazojn kiel la antikvaj antisemitoj kaj nomas ĉiujn intelektajn kaj religiajn posedaĵojn de la judoj "malpuraĵo"²¹.

La Agoj de la Apostoloj plurfoje markas ilin kiel "perfiduloj kaj murdistoj", kaj la Epistolo al la Hebreoj kiel homoj kiuj "ŝtonmortigis, torturis, segis en duope, mortigis per la glavo." La Evangelio laŭ Johano, la plej kontraŭ juda teksto en la Biblio, prezentas la judojn kiel kontraŭulojn de Jesuo pli ol kvindek fojojn. Ili serĉas lian vivon preskaŭ konstante. Ili aperas kiel la epitomo de malboneco, idaro de la diablo. Kontraŭ judismo estis ĉefmotivo de tiu ĉi evangeliisto, kaj la rezulto estis kruda nigrablanka desegnaĵo: tie la filoj de Dio, lumo, vero, kredo, tie la filoj de Satano, nokto, mensogo, "herezo". "Pli akra," skribas

Teologo Weinel (1928), "neniam juĝis judismon entute." La Apokalipso insultas la judojn kiel "Sinagogo de Satano"²² .

Sed la ekleziaj patroj prenas tion, kion ili bezonas de Paŭ lo, Johano kaj la aliaj inspiritaj homoj de la Biblio. Ekde 70, judismo kaj kristanismo estas divorcitaj ĉie en la diasporo; kreskas kontraŭ judaj polemikoj.²³

Eklezia kontraŭ judismo de la 2-a ĝis la 4-a jarcento jarcento

La kreskanta malamikeco kontraŭ judoj en fruaj tempoj estas konstatita per la verkadoj de la Patroj aevi apostolici, la Apostolaj Patroj; termino unue uzita de la patristikuloj de la 17-a jarcento por kelkaj homoj, kiuj vivis baldaŭ post la apostoloj - kiam "la tero estis ankoraŭ varma pro la sango de Kristo" (Jeronimo).

La sola el ili, kiun ni pli bone konas, estas Ignaco, episkopo de Antioĥio en Sirio, skribas en pluraj epistoloj kontraŭ la judoj en la frua 2-a jarcento. "Se iu devus paroli al vi pri judismo," predikas Ignaco, "ne aŭ skultu lin judaj instruoj estas "falsaj instruoj", "ruzo", "malnovaj legendoj kiuj ne utilas", "malbonaj trukoj". kaj estas "kiel tombaj kolonoj kaj kadavrodeponejoj". La judoj "ne ricevis gracon", sed prefere persekutis "la profetojn de Dio-lumita".

„Forigu do la malbonan fermentaĵon...“24 Baldaŭ, kiel la

Nova Testamento, la tuta kristana literaturo kalumnias la judojn, kiuj murdis la profetojn – kvazaŭ ili estus senĉese buĉitaj. Tamen la Malnova Testamento, kiu nomas multajn profetojn el multaj jarcentoj, raportas entute pri du murdoj de profetoj²⁵ – kontraste, laŭ la Biblio, la profeto Elija sole buĉis 450 pastrojn de Baal (p. 95).

La Epistolo de Barnabas, verkita en Sirio ĉirkaŭ 130, tre honorita de la antikva eklezio kaj foje nombrita inter ĝiaj legolibroj, neas al la judoj ilian "Sankta Skribo". Ili tute ne komprenis ŝin "ĉar malbona anĝelo ĉasis ilin." Kontraŭe, la verkisto de la letero, nacia kristana instruisto, videble lumigita, ofertas specimenojn de multe pli bona kompreno. Ekzemple, la malpermeso manĝi rostitajn kuniklojn signifas, ke oni ne rajtas esti knaba molestisto aŭ simile, ĉar la kuniklo multobligas sian anuson ĉiujare. "Dum tiom da jaroj kiel li vivas, li havas tiom da malfermoj." Ankaŭ la nekonata aŭ toro ne plu rekonas la judojn kiel havantajn interligon kun Dio. Ili estis "ne pro siaj pekoj

inda". Kristo venis ne laste "por ke li plenigu la mezuron de peko por tiuj, kiujn liaj profetoj jam persekutis ĝismorte." Tiel Jerusalemo kaj Israelo estas "konsentitaj al detruo"26 .

La St. Justino, ĉefa apologiisto de la 2-a jarcento, estas - kiel Tertuliano, Atanazio kaj aliaj - ĝojigitaj pro la terura ruiniĝo de Palestino fare de la romianoj (p. 116), la detruo de ĝiaj urboj, la elpelo de la loĝantoj. La sanktulo opinias ĉion ĉi kiel ĉiela juĝo, "ĝuste kaj bone, ke tio okazis al vi... vi malvirtaj filoj, malĉastaj idoj, infanoj de prostituitinoj". Jen kiel "milda Justino" (Harnack), kies festo estas celebrata ekde Leono XIII. (d. 1903) registris la romian Brevieron kaj Misalon la 14-an de aprilo, la judoj kun inundo de skandalaj invекcioj. Li nomas ilin spirite malsanaj, malvirtuloj, blindaj, lamuloj, idolanoj, malĉastuloj, plenaj de ĉiu malvirteco. Li ĵaluzas, ke ĉiuj akvoj de la maro ne povas ilin purigi. Jes, tiu homo, kiu, laŭ la eklezia verkisto Eŭsebio, estas "tute en la servo de la vero", mortas pro la "proklamo de la vero", kaj asertas, ke la judoj kulpas pri la maljusto "ke ĉiuj aliaj homoj. fari" - kalumnio, kiun eĉ Streicher sub Hitler ne superis. Tamen, benediktina Prior Groß perdas

»Leksikono por teologio kaj Preĝejo«, 1960, eĉ ne silabo pri la furioza antisemitismo de Justino. Fakte, en 1970, li ankoraŭ brilas kiel "ekzempla figuro" en "Historio de la Antikva Eklezio en Edukado"!27 En la fino de la 2-a jarcento, Melito de Sardes - baldaŭ poste kalkulita

inter la grandaj steloj de la Eklezio de Azio. Minora de sia kolego Polikrato el Efeso - faris unu timigan paroladon. Ĉar episkopo Melito plurfoje punas la "maldankemon" de la judoj kaj ankaŭ ŝarĝas ilin per la "terura vorto pri deicido... kiel heredita kulpo" (katolika Franko).

»Maldankema Israelo...

Liaj benoj al vi estas netakseblaj!

Sed vi honte repagis al li per

maldankemo

kaj vi rekompencis al li bonon pro malbono,
ĝojon pro sufero, kaj vivon
pro morto.

Vi estus devinta morti por li." Sed ne,

minacas la voĉo de ĉi tiu "viro, kiu estis ankoraŭ prilumita de reflekto de la frua kristana epoko kaj honorita kiel profeto" (Kvastoj) el sia prediko, kiu estis nur redaktita de papirusa manuskripto en 1940: "Vi mortigis la Eternulon meze de Jerusalemo!

Aŭ skultu ĝin, ĉiuj generacioj,
kaj vidu:

Neaŭ dita murdo okazis..."²⁸ En la

frua 3-a jarcento, la romia episkopo Hippolytus, studento de St. Ireneo kaj unu el la "Malnovaj Katolikaj Patroj", venena broŝuro "Kontraŭ la Judoj", la "Sklavoj de la Nacioj".

Sed ili ne estu sklavigitaj dum 70 jaroj, kiel en Babilonio, ne 430, kiel en Egiptujo, sed "ĉiam"! La St. Cipriano, kiu, tre riĉa, estis unue raŭmisto kaj poste,

eksedziĝinte de sia edzino, iĝis Episkopo de Kartago en 248, diligente kolektis kontraŭ judajn bibliajn dirojn - municion por kristanaj antisemitoj ĝis la

Mezepoko. Jes, la fama martiro, distingita per "mildeco, varmkora filantropio"

(Ehrhard), instruas: la judoj havas "la diablon kiel sian patron" - kiu ankoraŭ estis

elmontrita en la "Stürmer" dum la nazia epoko! Eklezia verkisto Tertuliano nomas la sinagogojn "la fontoj de persekuto" (fontes persecutionum), kvankam

la judoj tute ne partoprenis en la persekutado de kristanoj en la dua, tria kaj

kvara jarcentoj. Kompreneble tiaj akuzoj estas parto de la repertuaro

de interreligia komunikado aŭ mensogoj. Tertuliano ankaŭ scias, ke judoj ne iras

al la ĉielo, ke ili eĉ ne havas Dion en komuna kun kristanoj, kaj eĉ asertas:

"Eĉ se Israelo lavus ĉiujn siajn membrojn ĉiutage, ĝi neniam estus pura

Eĉ la nobla Originoj.", baldaŭ esti hereza, konsideras ĉiujn instruojn de nuntempaj judoj esti sensencaĵo kaj malplena

babilas, kaj denove akuzas ŝiajn prapatrojn pri "la plej abomena krimo" "kontraŭ la Savanto de la tuta homa gento... Tial estis necese, ke la urbo, en kiu Jesuo tiom suferis, estu tute detruita, ke la juda popolo; devus esti forpelita el sia patrujo estis forpelita..." Kaj la letero de Diognetus, kiun la hodiaŭa teologio ankoraŭ atestas pri alta nivelo de penso kaj lingvo, mokas la kutimojn de la judoj kaj nomas ilin stultaj, superstiĉaj, hipokritaj, ridindaj, senpiedaj. - mallonge, ĝi ofertas "tutan katalogon de malvirtoj de la judoj" (C.

Schneider).29

En la 4-a jarcento, la potenco de la pastraro ankaŭ pliiĝis Antisemitismo konstante pliiĝas. "Kontraŭ judismo," diras teologo Harnack, "faris ĉiam pli perforta en la eklezio Tra la jarcentoj, pli kaj pli da "patroj" skribis batalajn broŝurojn "Kontraŭ la judoj". Tio komenciĝas, laŭ kelkaj mankantaj pamfletoj, kun Tertuliano (kiu poste elfalis), la romia kontraŭ-episkopo Hippolytus (p. 128), kaj daŭras tra St. Doktoro de la Eklezio Augustin (p. 511 ff) sur St. Eklezia kuracisto Isidoro de Seviljo en la 7-a jarcento

Jarcento. La kontraŭ juda traktado fariĝas "literatura ĝenro" en la eklezio (Oepke).30.

Gregorio el Nissa, ankoraŭ hodiaŭ famkonata kiel granda teologo, kondamnis la judojn - preĝe - per unu sola suada kiel: murdistoj de la Sinjoro kaj murdistoj de la profetoj, malamikoj de Dio, homoj malamantaj Dion, kiuj malestimas la leĝojn, defendantoj de la diablo, blasfemantoj, kalumniantoj, raso de Fariseoj, pekuloj, ŝatnistoj, malamikoj de integreco, asembleo de Satano, ktp. Ja, kiel laŭdis "strikta katolikoj" en centpaĝa flama broŝuro dum la Dua Vatikana Koncilio, "eĉ Hitler ne faris tiom da akuzoj kontraŭ la judoj en tiom malmultaj vortoj kiel ĉi tiu sankta episkopo antaŭ 1600 jaroj"31 .

La St. Atanzio (vidu Ĉapitro 8), unu el la "plej gravaj fenomenoj en eklezia historio" kaj sendita "per dia providenco" (Lippl), ne nur malbone atakas paganojn kaj "herezulojn" dum sia tuta vivo, sed ankaŭ la judojn, iliajn

"Perverseco", "frenzo", "frenzo" kiu "kiel tia venas de la perfidulo Judaso". "La judoj deflankiĝas de la vero", la judoj "furioras ... eĉ pli malbona ol la diablo."

"La judoj nun havas la justan punon pro sia neado; ĉar ili ankaŭ perdis sian prudenton kune kun sia urbo."³² La eklezia historiisto Eŭsebio, Episkopo de Cezarea, parolas ofte kaj ne sen kontentigo pri la sorto de la judoj,

preskaŭ senĉese certigante ke "kun la tempoj de Pilato kaj la krimoj kontraŭ la Savanto venis la malfeliĉo de la tuta popolo"; ke ekde tiam "en la urbo kaj tra Judujo ne finiĝis ribeloj kaj militoj kaj atakoj kontraŭ atakoj". Kaj kiam "post la ĉieliro de nia Savanto, la judoj, krom la krimo kontraŭ la Savanto, faris ankaŭ la plej multajn ofendojn kontraŭ liaj apostoloj" - ŝtonumado de Stefano, senkapigo de Jakobo, la "sennombraj danĝeroj de morto" de la "aliaj apostoloj" -, "Tiam la juĝo de Dio finfine eksplodis kontraŭ la judoj pro iliaj multaj indignoj... kaj tute ekstermis ĉi tiun rason de malvirtuloj el la homa historio"³³.

Ĉi tiu kontraŭ-juda teologio de historio, la triumfo super la "Krimoj" de la judoj, kiel oni ree diras, ilia "nepriskribebla malfeliĉo", "ĉiam novaj malfeliĉoj", "ĉiam pli granda malfacilaĵo", kun la judoj "senkomplete buĉataj", kun "30 000 judoj piedpremitaj". Malsato kaj la glavo... miliono kaj cent mil judoj pereis, kaj la kontentigo de kiom "teruraj la spertoj" de la deicidoj estis, ĉio ĉi verŝajne efikis al la unua kristana imperiestro, kies favoro estis tre episkopo Eŭsebio. ŝajne venkis frue kaj super kiu li ankaŭ havis grandan influon.

Ne estas hazardo, ke kontraŭ juda leĝaro jam fariĝis pli severa sub Konstantino (p. 272 f).³⁴

Eklezia kuracisto kaj antisemita Efrem

La St. Ephräm (306–373), honorita kun la plej alta titolo de la Katoliko, nomita "Zither of the Holy Spirit", "Milness", "God's Peaceman", iĝis unu el la plej sovaĝaj malamikoj de la judoj, kaj ne nur de lia tempo. Ĉar kiel li, kiu devenis el kristana familio, estis dependigita de insultoj kiel knabo kaj iam brutale ŝtonmortigis bovinon de malriĉulo dum horoj, li poste skurĝis la judojn. Kiel profesoro ĉe la kristana kolegio de Nisibis (kp. p. 301, 335 ss) en la lando inter Eŭfrato kaj Tigriso, li nomis ilin fiuloj kaj sklavo, frenezuloj, servistoj de la diablo, krimuloj, kun nesatigebla sangosoifo. , "99 fojojn pli malbonaj kiel la nejudoj."

Por la Doktoro de la Eklezio, la "decidoj" nun fariĝas "murdintoj" ĝenerale! Kompreneble, St. Antisemita, li ankaŭ kantis la plej malnovajn himnojn kaj iĝis "la unua Kristnaska kantisto de Kristanismo." »Koruso de virgulinoj, kiun li formis, prezentis liajn kantojn en la preĝejoj. De tie ili faris sian vojon, entuziasme akceptita de la popolo, tra la tuta Malgranda Azio... kantata evangelio, kiu ne postulis klarigon" (Katolika Hümmeler).³⁵ Ankaŭ la kontraŭ judismo de Efrem ne postulis klarigon.

La sanktulo, kiun la Eklezio memorigas dufoje jare kiel rezulto de siaj atingoj (la orienta la 28-an de januaro, la okcidenta la 18-an de junio), senlace alfrontis la radiantan purecon de katolikismo kaj la profetojn kun la "frenezulo", la "feto." kaj la "murdo" de la juda popolo. "Saluton, kara Eklezio, de ĉiu buŝo vi estas libera... de la fetoro de la malbonodoraj judoj, asertas Ephräm, kiu nur estis promociita al doktoro ecclesiae en 1920, "volas doni sian iaman malsanon al la!" sana; Per tranĉado, brulado kaj medikamentoj destinitaj al siaj propraj malsanoj, ĝi celas disŝiri la sanajn membrojn... La malĝentila sklavo klopodas meti siajn proprajn ĉenojn sur la liberajn."³⁶ "La admirinda Efrem" (Theodoret) urĝe sugestas, ". la granda klasikaĵo de la Siria Eklezio" (Katolika Altaner): la juda popolo havas la profetojn kaj eĉ havas Dion

murdita, ĉu ĝi ne nur buĉas ĉiujn aliajn? "Ĝi havas
Ĝi kostis tro multe da sango, do ĝi ne povis ĉesi mortigi.
Tiam ĝi murdis malkaŝe, nun ĝi murdas kaŝe... malriĉulo,
forkuru de li (la juda popolo); ĉar via morto signifas nenion por li kaj
via sango! Ĝi prenis la sangon de Dio sur sin, ĝi devus esti tie
forkuras de via sango? ...Dio pendigis ĝin sur la kruco...
Ili (la Judoj) buĉis la profetojn kiel sendifektajn ŝafidojn
for. Kuracistoj venis al ili, sed ili fariĝis la samaj
Buĉistoj. Forkuru kaj savu vin de la frenezaj homoj, prenu
rapidu vian rifuĝon en Kristo! ... (Filo de Dio) venis al la semo
Abraham, sed la heredantoj fariĝis murdistoj."37

La relative longa artikolo pri Efrem en 1959 de la benediktano Leksikono por
teologio kaj Preĝejo<, kaj teologo
Edmund Beck (Romo), skribis, mencias sovaĝan kontraŭ judismon
ĉi tiu sanktulo sen eĉ vorto.38

Eklezia kuracisto kaj antisemito Johano Krizostomo

Johano Krizostomo (354-407) atakis la "mizerajn, senutilajn" judojn pli furioze ol Efrem kaj, se ne pro tio, tiam almenaŭ malgraŭ tio, estis Krizostomo, "Goldmund", ekde la 6-a jarcento, kaj la (fina) sigelo" ekde la 7-a el la Patroj."39 En multaj skribaĵoj kaj ok longaj incendiaj paroladoj kiujn la ekstere nerimarkebla,

ofte malsana, malfortvoĉa, sed populara predikisto ("Predikado faras min sana") donis en 386. /87 en sia naskiĝurbo Antioĥio, estas malmultaj malvirtoj kaj krimoj, kiujn li ne atribuas al la judoj. (En prediko, en kiu li ĝuste komence asertis, ke li atingis la celon, gajnis la venkon kaj fermis la judojn, li parolis tiel longe, ke li raŭ kiĝis - kaj daŭ rigis sian batalon la sekvan tagon: estis la Festeno de Pekliberigo .40)

La filo de altranga oficiro kaj iama advokato, kiu vidas la taskon de la predikisto ĉefe en "kuraĝigo", en "konsolo", ĉar "la tuta Skribo" enhavas nur konsolajn aferojn, punas la "ĉiam murdan spiriton" de la judoj. , " ilia murdemo kaj sangovoluta." Same kiel certaj "bestoj posedas malutilan venenon", Krizostomo scias, "vi, kiel viaj patroj, estas plenaj de murda deziro." Precipe la judoj de la tempo de Jesuo "faris la plej grandajn pekojn", estis "blindaj", "sen skrupuloj de konscienco", "instruistoj de malboneco", "de tre speciala malvirteco de animo", "murdistoj de patroj kaj patrinoj" . Ili "mortigis siajn instruistojn per siaj propraj manoj", same kiel ili mortigis Kriston, "kapitalkrimon" kiu "nanas ĉiujn fiagojn"; pro kio ili estus "terure punitaj", "malakceptataj" - "ne simple laŭ la kutima kurso de la monda historio", ne, ĝi estus "venĝo de la ĉielo", "venĝo tiel neeltenebla", ke ĝi detruus; "ĉio, kio iam ekzistis antaŭ e, estu

inter la judoj aŭ ĉiuj en la mondo, superita en hororo"41 .

La patronsanktulo de predikistoj, kies skribaĵoj (dek ok volumoj en Mignes Patrologia Graeca) festas la 20-an-jarcentan benediktanon Chrysostomos Baur kiel "neelĉerpebla trezoro", "bildo de la intima geedziĝo de la kristana spirito kaj helena beleco de formo", kaj kontinue insultas la judojn kiel diablo, pli malbone ol la sodomidoj, pli kruelaj ol bestoj. Li plurfoje akuzas ilin, kies kulto kaj kulturo forte altiris la antioĥajn kristanojn, pri idolkulto, fraŭdo, ŝtelo, ŝtelo, glutemo kaj lasciveco. Judoj vivas nur laŭ siaj stomakoj, siaj instinktoj, kaj scias nenion alian ol manĝi, trinki kaj bati la kapon sange. "En sia senhonteco ili eĉ superas porkojn kaj kaprojn." - "La predikoj estas plejparte en nobla, altnivela konversacia tono" (Baur). Krizostomo, kies skribaĵoj estis pli vaste disvastigitaj kaj legitaj ol tiuj de iu ajn alia eklezia patro, kalumniis la judojn pli malvirte ol iu ajn antaŭe. La "plej granda viro de la antikva eklezio" (Theiner), kiu siaflanke plendas: "Estas vere nenio pli neeltenebla ol insultoj", instruas, ke oni ne pli asociiĝu kun judoj ol kun la diablo, ke ili "ne estas pli bonaj ol porkoj kaj kaproj", "pli malbona ol ĉiuj lupoj kune", jes, murdis siajn infanojn per siaj propraj manoj - kiujn li poste devis rebati: Eĉ se ili ne plu (!) mortigas siajn proprajn infanojn, ili ankoraŭ havas mortigis Kriston, kio estas pli malbona. »La Judoj kolektas la korusojn de lasciuloj, la homamason de malĉastaj virinoj, kaj trenas la tutan teatron inkluzive de la aktoroj en la sinagogon. Ĉar ne estas diferenco inter sinagogo kaj teatro. La sinagogo ne estas nur teatro, ĝi estas malĉastdomo, kavo de ŝtelistoj kaj rifuĝejo por malpuraj bestoj, loĝejo por diabloj. Kaj ne nur la sinagogoj estas loĝejoj de rabistoj, komercistoj kaj diabloj, sed ankaŭ la animoj de la judoj mem." Kristanoj ne devus konsulti judajn kuracistojn, sed prefere "morti" kaj deturni sin de ĉiuj judoj "kiel de la pesto kaj de epidemio de la homa raso". Kaj ĉar la judoj estis "kontraŭ Dio

Se ili mem pekis, ilia sklaveco havos «senfinan» kaj, male, «malboniĝos kun ĉiu tago»⁴².

Streicher preskaŭ paliĝas apud ĉi tiu "predikanto per la graco de Dio" (Baur). Sed eĉ post la Dua Mondmilito li daŭre estis meritigita je "grandeco", "homeco" kaj "sento de humuro kiu odoras kiel rozoj" (Anwander); "vigla, kora lingvo" kiu kapablas "paroli rekte al homoj hodiaŭ" (Kraft); La homilioj de Johano estas "verŝajne la nuraj el la tuta greka antikveco, kelkaj el kiuj daŭre estas legeblaj hodiaŭ kiel kristanaj predikoj" (v. Campenhausen); dum Hümmeler, el ĉiuj homoj, sub Hitler, "en tempo de malordo", la "rava elokventeco" kaj neaŭdita de la Doktoro de la Eklezio.

„Povo super la animoj.”⁴³ Johano

Krizostomo ofte kaj forte revenas al la eterna sklaveco de la judoj kaj minacas Paŭlon kaj la profetojn per „plej severa puno” pro ilia nekredemo.

Eĉ se Paŭlo eble serĉas kialojn, kiuj „aperigas ĉion en pli milda lumo”, Johano kontente konstatas: “Sed kiel la aferoj staras, li ne trovas. Jes, tio, kion li diris, fakte nur rezultigas eĉ pli seriozan akuzon kontraŭ ili,” rezultigas “alian kondamnon de la judoj”, “oblikvo”. Kaj la malbeno de la profeto: "Iliaj okuloj mallumiĝos, tiel ke ili ne povas vidi, kaj iliaj dorsoj fariĝos tute malvastaj" tute ne postulas komenton por la sanktulo. Ĉar: “Kiam estis la judoj tiel facile kapti kiel ili estas nun? Kiam estis tiel facile kapti? Kiam Dio tiel streĉis ŝian dorson? Kaj plie, ne ekzistas savo de ĉi tiuj malbonoj.”⁴⁴

Kiam la judoj estis tiel facile kapti kaj kapti - ĉu tio ne signifas inciti la ĉasadon de judoj? Por "Johano, la granda lumo de la mondo" (Teodoreto), judoj estas "kiel neraciaj bestoj", plenaj de "ebrieco kaj obezeco... ekstrema malboneco... ne akceptu la jugon de Kristo kaj ne tiru la plugilon. de doktrino .. Sed tiaj bestoj, kiuj estas senutilaj por laboro, estas maturaj por buĉado. Tiel estas ankaŭ por ili: ili elektis labori kiel

pruvitaj senutilaj kaj tial fariĝis maturaj por buĉado.

Tial Kristo ankaŭ diras: 'Venigu miajn malamikojn, kiuj ne volis min kiel reĝon super ili, kaj ekstermu ilin (laŭ vorte: buĉu ilin) (Luk 19:27)'.⁴⁵ Franz Tinnefeld pravas diri ĉi tion malfacila. "vidi neniun

konkretan alvokon por la murdo de judoj ĉi tie." Kaj la rilato inter tiaj malamaj paroladoj kaj kontraŭ judaj agoj en la oriento de la imperio "estas tre verŝajna, kvankam ne provebla, En siaj predikoj al la judoj, Johano - aparte metodike perfida - sisteme metas "Kriston" en sian buŝon. kiu estas nur signifita kaj interpretata metafore Paraboloj venas, kiel ĉi tie de la parabolo de la konfinitaj pundoj. La vorto ne diras "Kristo"; Jesuo nur citas la reon parolante al siaj servistoj!⁴⁶ Signife, Krisostomo ofte insistas

la "iama vicvivo" de la judoj - ĉar lia greko konis la nuntempajn. Sed li ne povus esti morale pli ligita al ili ol al la kristanoj. La iama judaro, aliflanke, estis "vivinta malpie kaj faris malĉastado, eĉ malĉastado de la plej malbona speco... adoris la oran bovidon... profanis la templon", "murdis profetojn, malkonstruis altarojn", mallonge. , judismo estis "al ĉiu speco de malvirteco enprofundiĝis "kaj ĉi tiu "ĝis troo"⁴⁷ .

Nun aferoj ofte aspektis alie. Kaj en Antioĥio, la orienta imperia ĉefurbo kun granda juda komunumo, ili ne estis trovitaj tiel neallogaj: homoj konsultis siajn kuracistojn, festis siajn festojn, dancis nudpiede kun judoj en la merkato, partoprenis en siaj fastoj, ĵuris per la sankta libro de la sinagogo, petis la benon de la rabeno, kiu eble provokis Johanon Krizostomon. Sed, li skribas, "tre strange - la malvirto ĉesis, sed la puno pliiĝis, kaj tute ne estas espero, ke aferoj ŝanĝiĝos. Ĝis ne daŭris tiel dum 70 jaroj, ne 100 aŭ 200, sed 300 kaj multe pli, kaj ankoraŭ ne estas videbla ombro de espero.

Kaj vi ne praktikas idolkulton aŭ ion similan

vi antaŭ e kuraĝis. Kio estas nun? ... Jen kion profetas la Profeto, kiam li diras: 'Krampi ŝi in tute reen.' "Ĉar, laŭ Goldmund, ĝuste tion signifas "la senfina daŭro de puno", "senfina mizero"48.

La Sankta Judaj malamikoj Hieronimo kaj Hilario de Poitiers

Ankaŭ la jam venena plumo de la eklezia kuracisto Hieronymus eligas ne malgrandan kvanton da malamo al judoj - kiuj, cetere, estis implikita en la dolora pereco de sia kolego Krizostomo per siaj "servutuloj" (Grützmacher) por sia ĉefa kontraŭulo.

La kontraŭjudismo de Hieronimo troviĝas ĉefe en lia klarigo de la Biblio, precipe en la komentario pri Jesaja, kie la polemikoj kaj okulfrapa mokado kontraŭ la malĉasta espero de la judoj por la estonteco trapenetas la tutan libron - cetere ankaŭ kontraŭ la kristanaj Chiliastoj ("duono Judoj" por li, "la plej mizera el homoj"), kiuj atendis miljaran regadon de Kristo jam sur la tero, justecon kaj feliĉon ĉi tie, disvastigitan kredon je antikva kristanismo, kunhavitajn ankaŭ de Ireneo, Tertuliano, Victorinus von Poetavium kaj Laktanz. Sed laŭ Hieronimo, la judoj denove tute ne komprenis la "Sanktan Skribon". Li mokas ilin, mokas ilin, deklaras ilian tutan eskatologion kiel fraŭdo. Li elokvente laŭdas la triumfon de kristanismo super la judoj, kiuj kompreneble ankoraŭ rajtas malbeni kristanojn trifoje tage en siaj sinagogoj sub la nomo de la Nazareanoj. Li punas ilian fierecon, precipe ilian monomon, kaj, tiel granda estas lia malamo, e ne volas scii pri la konvertio de Israelo en la fino de la tempo, kiel iam faris Pauxlo mem.⁴⁹ E la leteroj de Hieronimo al Agusteno, mem fervora; malamiko de judoj, esprimu lian akran malemon. Li akuzas la judojn je "nescio" kaj "malico". Li nomas ilin "blasfemantoj".

Li instrukas Aŭgustenon: "Ĉe Jesuo Kristo nek cirkumcido nek prepucio kalkulas..." Aŭ li asertas: "Judaj kutimoj kunportas ruinon kaj morton por kristanoj. Kiu observas ilin, ĉu li estas judo aŭ nacia kristano, estas

fiulo, kiu enamiĝis al la diablo." Ĉi tio temas pri aferoj el "la sinagogoj de Satano"⁵⁰ .

En la okcidento, la Sanktulo, kiu venas de la gaŭ la nobelaro, rifuzas. Hilario de Poitiers (ĉirkaŭ 315–367), "la batalanto kun la arda amo de Kristo kaj la pasia fido al Kristo" (Antweiler), por manĝi kun judoj, jes, nur por resendi ilian saluton.

Kaj tiu riĉa, perforta homo de la Biblio, la malbona tirano kaj trompanto, kies pereco estas profetita en la Psalmo 52, nature simbolas, laŭ Hilario, la judan popolon, kiu, posedata de Satano, ĉiam faras nur malbonajn aferojn. "Ili estas nek filoj de Abraham nek filoj de Dio, sed raso de vipuroj, kaj la servistoj de peko, la filoj de diabla volo Kaj ĉar ili estas ekskluditaj de la ebleco esti pravigita, "estas forviŝi." ilin el la libro de vivo." Nur la arianoj, diras Hilario, eĉ pli koleras kontraŭ Kristo. Ĉar S^t, Episkopo, tro trafe nomita "Atanazio de la Okcidento", atingis multe pli grandajn meritojn kiel batalanto kontraŭ "herezuloj" (p. 160 f) kaj fariĝis Doktoro de la Eklezio en 1851, la plej alta honoro por katolikoj; El ĉiuj papoj, nur du ĝuas ilin.⁵¹ La kontraŭ judismo de aliaj ekleziestroj en la Okcidento, Ambrozio kaj Aŭ gusteno, estas poste dokumentita (p. 438 ss, 511 ss).

La intenseco de la frua kristana malamikeco kontraŭ judoj apenaŭ povas esti mezurita pensu sufiĉe granda. Eĉ sub Hitler, en 1940, Carl Schneider "malofte en la historio antisemitismo estis tiel fundamenta kaj senkompromisa... kiel en frua kristanismo." Sed tio estis antaŭ ĉio la laboro de la pastraro, al kiu la popolo, kaj baldaŭ ne nur la popolo, aŭ skultis multe pli ol hodiaŭ, kies paroladoj ankoraŭ ne estis akceptitaj en kronika senkuraĝo.⁵² Eĉ Paŭlo el Samosata, la seksama paŝtisto. de Antioĥio ekde 260, riproĉis ĉiun, kiu restis trankvila dum predikoj.

Homoj aplaŭdis kiel en la cirko kaj teatro. Ofte estis blovado de tukoj, kriado, stamfado, eksaltado, hekatado sonorita tra la katedraloj: ortodoksa kredanto! Dektria Apostolo! Anatemato al ĉiu, kiu instruas alie! Precipe ĉe la aperoj de Krizostomo,

kies aplaŭ dplenaj malamaj tiradoj estis registritaj de pluraj stenografoj, la kongregacio laŭ dire kondukis freneze, kvankam li mem ofte petis trankvilon kaj deklaris, ke la preĝejo ne estas teatro kaj la predikisto ne estas komikulo. Sed la spiritaj demagogoj ĝuis la aplaŭ dojn, fakte postulis laŭ don, kiel episkopo Paŭ lo, aŭ dankis per komplimentoj, kiel la monaĥo Hesychius de Jerusalemo. Aŭ gustino ankaŭ estis akceptema al aplaŭ doj kaj nur abomenis tion de la malĝusta flanko - la pekuloj. [53](#)

Kontraŭ -judaj mensogoj de la eklezio kaj ilia influo al ŝtatego

Esplorado kompilis la kontraŭ -judajn monstraĵojn de la antikva eklezio. Eltiraĵojn mi jam menciis aliloke, sed pro ilia graveco ili estas ripetataj ĉi tie laŭ vorte: „La judoj tute ne estas popolo de Dio, sed devenas de egiptaj lepruloj. Dio malamas ilin kaj ili malamas Dion. Li ne akceptas ilian oferon; ili malhonoras lin pli ol la naciojn. Ili komprenas nenion pri la Malnova Testamento, ili falsis ĝin, nur kristanoj povas denove purigi ĝin. La judoj ne volas ajnan spiritecon, neniun kulturon, ili estas la epitomo de malbono, filoj de Satano, ili estas malmoralaj, ili persekutas ĉiun virinon, ili hipokritas, ili mensogas, ili malamas kaj malestimas la nejudojn. Kristanoj ankaŭ ŝatas pruvi kiel kontraŭ -judaj la profetoj mem foje juĝas la judojn." Plue: la judoj krucumis Kriston. La Evangelioj jam senkulpigas la romian guberniestron kaj ŝarĝas la »Nur judojn, kaj tio pliiĝas poste. Ne estas la romaj soldatoj, sed la judoj, kiuj turmentas kaj mokas Jesuon, la naciojn sin turnas al li sur la kruco; Sed same kiel ili mortigis la Sinjoron, ili ŝatus mortigi ĉiujn kristanojn, ĉar "la judo restas la sama ĉiam". Tiajn frazojn verkas ne kristanaj fanatikuloj, sed trankvilaj kaj noblaj homoj kiel Klemento el Aleksandrio, Originoj kaj Krizostomo apud radikalaj... Povas esti diferencoj inter judoj kaj kristanoj. Sed la judoj rajtas plenumi sklavan servon al la kristanoj.⁵⁴ Laŭ la antikvaj ekleziaj kuracistoj, iliaj kontraŭ judaj traktatoj

neniu kompromiso

Inter la Mezepoko kaj la moderna epoko, la judoj devas resti konstante disaj, vagante tra la mondo sen hejmo, estante sklavoj de la popoloj. Laŭ eklezia instruisto Hieronimo, ili neniam plu konstruos sian templon en Jerusalemo; neniam plu, laŭ eklezia instruisto Krizostomo, estos unu popolo en unu lando; sed devus, pli vigla

Laŭ Aŭ gusteno, pruvo, por tiel diri, de la "vero" de kristanismo ne povas esti tute detruita. Prefere, la vorto de la Kristomurdistoj, "Lia sango estu sur ni kaj niaj infanoj", devas esti plenumita en ili ĝis la fino de la tempo.⁵⁵ La sola literatura antisemitismo en la plej malnova kristanismo.

ankaŭ influis eklezian leĝaron ekde la frua 4-a jarcento. Por la kristanoj, la judoj fariĝas "popolo krime kulpa" (Poliakov).⁵⁶

La alta pastraro sisteme detruas la plejparte bonan rilaton de kristanoj kaj judoj kaj malfaciligas ajnan socian kontakton inter ili. La kristana popolo, emfazas katolika Kühner, estis "nur instigita kaj hardita de siaj ekleziestroj"! En 306, la Sinodo de Elvira (suda Hispanio) malpermesis, kun severa puno, manĝi kun judoj, permesante al ili beni la kampojn, intergeedziĝon inter ili kaj kristanoj, kaj jes, ĝi eĉ malkonsentis pri kontakto kun judoj sub la minaco de ekskludo de komuneco. La Sinodo de Antioĥio malpermesis la komunuman festadon de Pasko en 341. Klerikoj devus do esti senpovigitaj kaj forpelitaj, eĉ deportitaj post vizitado de sinagogo.

Kaj balda abundas antisemitaj sinodaj dekretoj.⁵⁷ Sed ankaŭ la laika venis sub eklezian influon.

Leĝaro ekstreme kontraŭ juda.

Dum la juda religio antaŭ e estis permesita kompreneble (p. 119 ss), ĝi nun estis ĉiam pli limigita kaj subpremita.

La kristanaj imperiaj dekretoj nomis ilin "fiaj sektoj", "secta nefaria, iudaica perversitas, nefanda superstitia." Ilia kulto estis akuzita je cenzuro kaj ĉiu misio estis malpermesita. Certe jam estis kontraŭ judaj leĝoj sub individuaj paganaj regantoj; sed la kristanaj imperiestroj reprenis ilin en pli severa maniero. Jam en 315, Konstantino deklaris konvertiĝon al judismo kapitalkrimo: la konverta judo kaj la konvertita kristano devas pekliberigi per morto (vd. p. 272).

Tiamaniere ankaŭ la kristana ŝtato minacis geedziĝon inter judoj kaj kristanoj, nome la judaj geedzoj ekde 339 kaj ambaŭ geedzoj ekde 388. La filoj de Konstantino punis la konvertiĝon de kristano

pri judismo kun konfisko de ĉiuj posedaĵoj kaj la geedziĝo de judo kun kristano same kiel la cirkumcido de sklavoj kun mortopuno (p. 315 f). Judoj baldaŭ estis senigitaj de siaj civitanrajtoj. Ili estis neitaj kristanaj rajtoj, iliaj testamentaj povoj estis limigitaj, kaj ili estis forĵetitaj el multaj profesioj, la kortegaj oficejoj, la jurprofesio (la milicia palatina kaj togata), kaj ankaŭ el la armeo (404) - leĝo kiu estis en forto ĝis la 19-a jarcento restis kaj reaperis kun Hitler. En 438 ili estis nomitaj netaŭgaj por plenumi ajnan oficon. Nur la ĝenerale evitita multekosta dekurionato, la urbokonsiliaj sidlokoj, estis devigita al ili plurajn fojojn "por ke ni ne faru al tiuj malestimindaj homoj utilon kiam ni volas kondamni ilin" (Teodosio la 2-a). Negravaj malobeoj jam kostis sian posedaĵon aŭ sian vivon.⁵⁸

Laŭ lastatempa sistema kompilo

Jam en la 4-a jarcento, la kristanaj imperiestroj kontraŭ batalis la judojn laŭ leĝe per: nedifinita puno, limigo al la vendo de sklavoj, eksproprieto de certaj sklavoj, monpunoj, limigoj al testamentoj, limigoj al geedziĝo, konfisko de posedaĵoj kaj la mortopuno. Ĉi-lastaj jam estis truditaj al Konstantino la 1-a, Konstantino la 2-a kaj Teodosio la 1-a. Laŭ la Kodekso Theodosianus, judoj vivas malĝuste kiel falsaj kredantoj. Ili estas malprudentaj, morale malsuperaj, abomenaj, malpuraj, ilia vivrigardo estas infekta kiel mortiga malsano. »Ĉi tiu tuta vortprovizo de persona kalumnio estas kvazaŭ komparo kun tiu de la unuaj tri jarcentoj p.K. Ekzistanta materialo pruvas, ke ĝi eniris la lingvon de romiaj leĝoj nur ekde Konstantino" (Lengenfeld).⁵⁹

Imperiestroj de la malfruaj 4-a kaj fruaj 5-a jarcentoj toleris la judoj foje ankoraŭ havis laŭ leĝajn rajtojn, sed ofte estis tro malfortaj por aserti sin kontraŭ la kristanoj, kiuj ĉiam pli ŝtormis, malkonstruis, bruligis kaj ekspropietis sinagogojn (p. 438 ss). La ĉiam pli perforta persekuto estis influita ankaŭ de ekonomiaj, malpli rasaj motivoj, sed religiaj estis decidaj. En antikvo kaj la frua Mezepoko, kontraŭ-juda leĝaro ĉiam estis bazita sur sole religiaj kialoj. Kiel

Harnack citas la unuaniman vidon de la kristanaj verkintoj de la post-apostola periodo ke "Israelo fakte estis la post-eklezio aŭ la eklezio de la diablo ĉiam Poseditaj fare de la diablo, jes, diabloj mem, ⁶⁰ .
havas kompreneble longe." estis posedita ĉiuj kristanoj de aliaj kredoj.

3-a ĉapitro

La demonigo de kristanoj fare de kristanoj komenciĝas

— Ĉu Dio pereigus tiujn, kiuj vin ĝenas!

La hl. Paul ¹

"Sed mi avertas vin pri la bestoj en homa formo."

La St. Ignatius ²

»Ne nur por montri ĝin, sed por vundi ĝin de ĉiuj flankoj ni la besto."

La St. Ireneo ³

"Por ĉiu, kiu ne konfesas, ke Kristo aperis en la karno estas, estas antikristo... estas de la diablo... estas la unuenaskito Satano."

La St. Polikarpo ⁴

»Ne ĉiuj herezuloj estas kristanoj. Sed se ili ne estas kristanoj, ili estas ŝi diabloj"; "Buĉu brutojn por infero."

La hl. Doktoro de la Eklezio Hieronimo ⁵

»Sed se ni prenas armilojn unu kontraŭ la alia, tiam ni devas ne plu estas diablo por pereigi nin. Ĉiu milito estas malutila, sed ĉefe la interna milito. Sed nia milito estas eĉ pli malutila ol la interna milito."

La St. Doktoro de la Eklezio Johano Krizostomo ⁶

»Ili ne parolas por sia religio kun modereco kaj Tolereblo, kiun ilia granda instruisto instruas al ili per faroj kaj vortoj predikis, sed ... kun varmego kvazaŭ ili estus malpravaj."

Lichtenberg ⁷

»Apenaŭ ili predikis Kriston, ili ekakuzas sin unu la alian esti antikristoj... kaj kompreneble estis sub Eĉ unu el ĉi tiuj teologiaj kvereloj, kiu ne aperas absurdaĵoj kaj fraŭdoj."

Voltaire ^{8-a}

Same kiel la kristanoj tuj - parole - atakis la judojn, antaŭ ol ili iris verbis ad verbera, de insultado ĝis batado, ĝis rabo, elpelo en la granda murdo de multaj miloj, ankaŭ ili argumentis, tuj kaj kun ĉiu perforto, inter si, ĝis ili disfalis baldaŭ komencis mortigi unu la alian, kio komenciĝis pli frue ol oni kutime kredas.

Komence de kristanismo ekzistis neniu "ortodokseco"

Laŭ eklezia instruado, kristanismo komenciĝas per "ortodokseco", per "ortodokseco", al kiu poste sekvis "herezo" (aĵo resis = la elektita opinio) kiel devojiĝo, por tiel diri, de la originalo, ĝia falsigo. La termino "herezo", jam ĉeestanta en la Nova Testamento, aperas unuafoje en klare negativa maniero ĉe episkopo Ignaco komence de la 2-a jarcento, kiu ankaŭ estis la unua kiu uzis la terminon "katoliko" - jardekojn antaŭ ol ekzistis Katolika Eklezio. Sed la vorto "herezo" origine ne havis la signifon, kiun ĝi akiris. Bibliaj kaj judaj aŭ toroj komence ne uzis ĝin kiel kontraston al la - naskiĝanta - fenomeno de ortodokseco. Prefere, eĉ en klasika literaturo, "herezo" komence nur rilatis al iu scienca, politika aŭ religia vidpunkto, grupo aŭ partio. Iom post iom, tamen, la termino ekhavis la guston de izoleco ĝi estis misfamigita, kaj la "herezulo" iĝis "herezulo", kvankam tiu ĉi termino mem iĝis ofta nur ekde la 12-a jarcento.⁹ Sed la skemo: unue "ortodokseco"; tiam "Herezo", tio

la eklezio bezonas konservi sian fikcion de supozeble seninterrompa apostola tradicio estas nenio krom posta konstruo kaj evidente estas malĝusta - same malĝusta kiel la instruado de tiu ĉi tradicio mem. La rigardo de la historio kiu metas puran, nekoruptitan instruadon ĉe la origino de kristanismo kiu estis makulita dum la tempo de herezuloj kaj skismuloj - "ĉi tiu populara apostateorio", li mem skribas hodiaŭ .

Katolika teologo Stockmeier, "ne respondas al historia realeco." Fakte, tia evoluo ne povis okazi ĉar ne ekzistis homogena kristanismo ie ajn por komenci.

Ekzistis nur loze tenitaj kredoj kaj principoj. Sed ekzistis "certe" nek "aŭ toritata kristana kredo nek iu specifa kanono de Kristana Sankta Skribo" (ER Dodds).¹⁰ Eĉ recurri al Jesuo ne utilas, ĉar la plej malnovaj kristanaj skribaĵoj ne estas la Evangelioj, sed la leteroj de Paŭlo esence kontraŭ diras. la Evangelioj, sen mencii aliajn gravajn problemojn ĉi tie.

La fruaj kristanoj ne sekvis la samajn sed prefere tre malsamajn fluojn kaj formojn de tradicio. Eĉ en la frua komunumo, almenaŭ du frakcioj konkuris: "helenistoj" kaj "hebreoj". Estis ankaŭ ekscitita argumento inter Paŭlo kaj la fruaj apostoloj. Kaj tio, kio poste estis demonigita kaj persekutata, ofte estis pli proksima al la originoj ol la "ortodokseco", kiu tiam heretikigis ĝin. Ekzemple, pro kialoj de potencpolitiko, per kio teologio, la supozeble "ĝusta" kredo, estis plurfoje prezentita por povi pli bone batali eklezi-politikajn konkurantojn (vidu precipe Ĉapitro 8). Aŭ pro konvenaj kialoj, ĉar tia kredo korespondis al la regantaj kredoj de areo. En certaj lokoj de Malgranda Azio, Grekio, Makedonio, sed precipe en Edeso, Egiptio, do en granda parto de la antikva mondo, kristanismo estis predikata ekde la komenco (!) en formo kiu ne kongruis al tio, kio estis poste nomata "ortodoksa." vokis! Sed kompreneble en ĉiuj ĉi tiuj kampoj ĝi estis konsiderata kristanismo por ekscelenco. Iliaj adeptoj ankaŭ malestimis aliajn kredantojn, kiel ortodoksajn kristanojn, same arogante kaj mallarme kiel ili malrigardis ilin. Ĉar ĉiu direkto, eklezio, sekto konsideris sin kiel la "fakta", la "vera" kristanismo.¹¹ Tio signifis ke ekzistis nek "pura doktrino" en la protestanta signifo.

komence de la nova kredo, ankoraŭ katolika eklezio.
Prefere, ĝi okazis post la apartigo de juda sekto de

ilia juda patrinreligio kiel dua grava paŝo, la apero de la naciaj kristanaj komunumoj sub la gvidado de Paŭlo - ofte en akra konflikto kun la judaj kristanoj, la originaj apostoloj en Jerusalemo. Tiam, en la unua duono de la 2-a jarcento, estis formita la Preĝejo de Marcion, kiu enhavis la tutan Romia Imperion kaj estis verŝajne pli internacia ol la Malnovkatolika Eklezio kiu aperis en la dua duono de la jarcento, kiu transprenis preskaŭ ĉion el Marcion, la kreinto, escepte de la bazaj religiaj ideoj ankaŭ de la unua Nova Testamento.

La Malnovkatolika Eklezio aperis post la komunis opinio inter 160 kaj 180. La antaŭe laŭleĝe sendependaj komunumoj nun kuniĝis, serĉis interkonsenton pri kristana doktrino kaj decidis kiu devus esti konsiderata "ortodoksa" kaj kiu ne devus. Ankaŭ ĉi tiuj preĝejoj ne estis preta, senŝanĝa fortikaĵo de "ortodokseco", sed prefere estis aparte flekseblaj. Kaj la "herezuloj" kaj "herezoj", kiuj baldaŭ aperis en kreskanta nombro, ne enpenetris en la eklezion de ekstere - tio "estas pruveble nehistoria" (v.

gazonoj). Prefere, tiuj "herezuloj" kutime venis de interne. Sed ĉar la plej multaj el iliaj skribaĵoj estis detruitaj, la informoj pri ili estas tre unuflanka, distordita kaj ofte tute erara.¹² En la posta 2-a jarcento, kiam la katolika eklezio

formiĝis, la pagana filozofo Celsus mokas (p. 207 ss.), Ĉar la kristanoj kreskis al granda nombro, inter ili estiĝis dividoj kaj partioj, kaj ĉiu volas krei siajn adeptojn - "ĉar tion ili serĉis de la komenco".

"Kaj pro la homamaso ili denove apartiĝas kaj poste kondamnas unu la alian; tiel ke ili havas nur unu komunan, por tiel diri, nome la nuran nomon... sed alie, kelkaj el la partioj pensas unumaniere kaj la alia pensas alimaniere!" En la frua 3-a jarcento, Episkopo Hippolytus de Romo scias 32, fine de la 4-a jarcento.

En la 19-a jarcento, episkopo Philaster de Breŝo identigis 128 konkurantajn kristanajn sektojn (kaj 28 antaŭ-kristanajn "herezojn!"). Sed tie

politike senpova, la antaŭ konstantina eklezio, same kiel ĉe la judoj, komence nur vorte furiozis en la "hereza" batalo, kaj krom la ĉiam pli serioza disrompo kun la sinagogo, estis ankaŭ ĉiam pli malama konfrontiĝo kun ĉiuj kristanoj de malsamaj kredoj. . Por la ekleziaj patroj precipe, ĉia devio de la kredo estas la plej malbona peko. Tio alportis dividadon, perdon de subteno, kaj perdon de potenco. En polemikoj oni nek celis vere ekkoni la vidpunkton de la alia nek, ĉar ofte estis neeble aŭ danĝera, oni plene klarigis sian propran vidpunkton. Prefere, la nura celo estis "bati la kontraŭ ulon per ĉiuj disponeblaj rimedoj" (Gigon). "Antikva socio ne antaŭ e konis tiajn religiajn disputojn pro sia tre malsama, ne-dogma kompreno de religio" (Brox).¹³

"Herezo" en la Nova Testamento

Denove Paŭ lo, "la inventinto de kristanismo" (Nestor), gvidis la vojon. Kiel judo, li observis la ŝ tonumon de Stefano kun "plezuro" kaj eĉ petis la ĉefpastron aŭ toritaton por ĉasi la sekvantojn de Jesuo ekster Jerusalemo. Li "furoris kontraŭ la eklezio" kaj "snufis per minacoj kaj murdoj kontraŭ la disĉiploj de la Sinjoro." Paŭ lo mem konfesas, ke li persekutis ilin "treege"; "ĉe la morto", diras la Agoj de la Apostoloj - eble ĉia tendenca troigo, eĉ legendo, por ke lia konvertiĝo aperu pli grandioza, sed denove konforma al lia fanatika naturo.¹⁴ Priskribita de la "plej nobla inter la batalantoj" (Gregorio de Nazianzo), la "atleto de Kristo" (Krisostomo kaj Aŭgusteno), vidas sin kiel skermisto kiu "ne elfaras trukojn en la aero." Oni scias ankaŭ delonge, ke la cirkonstancoj facile formas sin al "strategiaj taskoj" por li, ke li estas plena de frazoj el la milita kampo, ke li vidas sian tutan ekzistadon kiel "militia Christi" kaj

jam evoluigis multajn frapajn mekanismojn per rimedoj. el kiuj tiam la papoj strebas al mondregado. Laste sed ne malplej, tio validas por lia elasteco, lia oportunistama paktado kiam neniu alia elekto ekzistas; por la lerta alĝustigo de tiu, kiu nomas «kunheredantoj de la nacioj» kaj laŭdas sian oficon «ĉar mi estas apostolo de la nacioj» se necese, li certe predikas: «Ankaŭ mi estas Izraelido», «Ni estas judoj». laŭ naturo kaj ne kiel judoj." Gentildevenaj pekuloj Por ke li fine deklaras plene: "Mi fariĝis ĉio por ĉiuj...", jes: "Sed se la vero de Dio fariĝos pli glora por lia laŭdo." mensogu (!), kial do mi ankoraŭ estos pekulo estos juĝita?"¹⁵ Sed speciala modelo por Romo, kiu demonigis ĉiujn aliajn kredojn, estis la fanatikulo Paŭ lo, la klasikulo de la maltoleremo; Li efektive havas "ŝlosilan rolon en la komencoj de tiaj disputoj" (Paulsen).¹⁶

Tio montras lian rilaton al la originaj apostoloj, inkluzive de Petro.

Ĉar antaŭ ol eklezia legendo fabrikis la ideala paro de la Apostoloj, Petro kaj Paŭlo - en 1647, papo Inocento "Ribelo", "perforta malpaco", eĉ la Agoj de la Apostoloj konfesas. Paŭlo, al kiu Kristo "donis la oficon prediki repacigon", rezistas al Petro "al sia vizaĝo", akuzas lin pri "hipokriteco", kaj kun li, Paŭlo raportas, "ankaŭ la aliaj judaj kristanoj hipokritis." Li mokas la Jerusalemajn gvidantojn kiel "arko" aŭ "super-apostoloj", kies reputacion li estas indiferenta, kaj malakceptas ilin kiel "mutiligitaj", "hundoj", "mensogantaj apostoloj". Li plendas pri "falsaj fratoj kiuj invadis", pri dividoj kaj partioj kiuj estas nomitaj laŭ li, Petro kaj aliaj. Li akuzas siajn kontraŭulojn pri envio, malamo, malpaco, konfuzo, incito, sorĉado, falsado de la kredo kaj malbenas ilin plurfoje. Aliflanke, la frua komunumo mem akuzas lin je ĉio, inkluzive de avideco kaj financa fraŭdo, insultas lin kiel malkuraĝa, nenormala, freneza, kaj volas eltiri siajn proprajn distriktojn for de li. Agitantoj el Jerusalemo rompas en liajn teritoriojn, kaj eĉ Petro, la "hipokritulo," "kontraŭas la herezon de Paŭlo" en Korinto. La argumento eĉ intensiĝas ĝis ili ambaŭ mortas kaj daŭras poste. La (Paŭlina) letero al Tito insultas la judajn kristanojn kiel "parolantoj kaj trompuloj" kies buŝoj devas esti "haltigitaj", dum la (jude-kristana)

La Evangelio de Mateo nomas la naciojn hundoj kaj porkoj.¹⁷ Dio, ekkrias Origines, donas sian saĝon en la Biblio „en ĉiu letero”.¹⁸ La ĉefaj leteroj de Paŭlo, kiu komencas lian laboron per boksa matĉo. komparas tiujn kiuj plenumas "militistan servon" por Kristo estas ĉiuj polemikoj. Kapsuloj kiel Apolos aŭ Barnabas ne longe restas ĉirkaŭe; ĉe li restas gejunuloj, kiel Timoteo, novuloj kiel Tito, adapteblaj homoj kiel Luko.¹⁹ Ĉar la amo de Pauli – malsame de tiu de la sinoptiko Jesuo – estas nur por la samideanoj! Kaj teologo kaj Nietzsche amiko

Overbeck (kiu konfesis: "Kristanismo kostis al mi la vivon. Ĝis la mezuro, ke mi ... bezonis mian vivon por forigi ĝin") sciis, kial li skribis: "Ĉiuj belaj flankoj de kristanismo estas ligitaj al Jesuo, ĉiuj malagrablaj; unuj al Paŭlo.

Paŭlo precipe trovis Jesuon nekomprenebla." La fanatikulo laŭ vorte transdonas la damnitajn al "Satano", kio signifas, ke ili efektive devus morti! La puna sankcio trudita al la korinta sangomisuzanto - kun tipe pagana religiema formulo - estas celita kaŭzi lian fizikan morton. La malbeno de Petro ankaŭ havas mortigan efikon al Ananias kaj Sapphira. Petro kaj Paŭlo kaj kristana amo! Jes, kiu ne sekvas lin, Paŭlo, "la glavo lin formanĝos"! Ĉiu, kiu instruas malsame - eĉ se ĝi estus "anĝelo el la ĉielo" li. "Ĉu Dio pereigus tiujn, kiuj vin perturbas!" Sed la apostolo (kiu ankaŭ avertas kontraŭ "filozofio kaj malplena trompo, bazita sur la instruoj de homoj") starigas alian flaman signalon por pli posta populara eklezio (kaj nazia) kutimo: en Efeso - kie homoj parolis "en lingvoj, kie". eĉ la ŝvitaj apostolaj - , estas malbenita. "Malbenu lin!" tondras subvestoj kaŭzis disvastiĝon de malsano, diablo - multaj kristanoj (malnovaj magiaj artoj, lacaj de la novaj) "tiris librojn kaj bruligis ilin antaŭ ĉiuj. La valoro estis kalkulita je 50,000 draĥmoj. Tiel la vorto kreskis per la potenco de la Sinjoro..."²⁰

Speguloj jam estas menciitaj en la Nova Testamento vasta gamo de rivalaj skoloj, "herezuloj kaj doktrinoj de la diablo", "kiuj disvastigas mensogojn kun hipokriteco", sian "nespiritajn, lozan babiladon kaj la kvereladon de malvere tiel nomata scio"; Ĉiuj tiuj, kiuj pensas malsame, estas jam denigrataj, "manĝante siajn vortojn kiel kancero", ili nur "marŝas laŭ siaj deziroj", ili estas profunde "en la deliro de karnaj deziroj", en la "koto de diboĉo". Jam en la Nova Testamento, "herezo" estas blafemo, kaj kristanoj de aliaj kredoj estas "malamikoj de Dio".

per ekscelenco, la kristanoj nomas kristanojn "sendiaj homoj", "sklavoj de pereco", "makuloj de malpuraĵo kaj honto", "infanoj de la malbeno", "infanoj de la diablo", "senraciaj bestoj, kiuj laŭ sia naturo estas; kreita nur por la celo de... ŝi kaptas kaj forĵetas." Jam "la vero de la proverbo estas konfirmita en ili: 'Hundo revenas al sia vomo kaj Porko, post la inundo, ruliĝas reen en sia sterko'". Jam estas minaco, ke Dio "mortigis tiujn, kiuj faris. ne kredis"; Tie oni jam citas: "La venĝo estas mia, mi volas repagi."21

"Estas ege utile legi la Sanktan Skribon," vigla

Johano Krizostomo, "kiu direktas la spiriton al la ĉielo".22

En realeco, tio jam regas en la Nova Testamento

Ekstrema maltoleremo, ĝi malsukcesas ajnan kontakton kun la ne-ortodoksuloj ĉar li estas "pekulo". "Ne enkonduku lin en la domon kaj ankaŭ ne salutu lin." postulo, kiu estis farita ĉi tie multfoje – kaj poste tre ofte. La "Dia Skribo" plue instruas: "Evitu herezulon, kiam li estas admonita unufoje kaj denove, kaj sciu, ke tia homo estas tute malprava Ŝ ajne tio estis jam la praktiko de la apostoloj, kiuj jam skribis "pri granda". krimuloj inter kristanoj « plendis (JA kaj A. Theiner). Almenaŭ Polikarpo el Smirno, unu el la "Apostolaj Patroj", kiu aŭ dis la apostolon Johano en sia junaĝo kaj laŭ dire konvertis "multajn herezulojn" raportas: Johano estis la disĉiplo de la Sinjoro, kiam li volis bani sin en Efeso, sed kiun Cerinto vidis tie, tuj denove forkuris kun la krio: "Ni forkuru!" Ĉar oni devas timi, ke la banejo disfalos, ĉar en ĝi troviĝas Cerinto, la malamiko de la vero."23 La rakonto reiras al la eklezia patro Ireneo. Sed kiu

Cerinth vere estis daŭre estas kontestata hodiaŭ. En katolika tradicio li prezentiĝas kiel gnostikulo, chiliast kaj judaizer. Ĉiukaze, unu el liaj teruraj "herezoj" estis la deklaro, ke Jesuo "ne naskiĝis el la virgulino", kiel tio ŝajnis al Cerinto.

neebla, sed prefere "la filo de Jozefo kaj Maria" kaj do egala al ĉiuj aliaj homoj, li ankaŭ povis "fari pli ol ĉio en justeco, prudento kaj saĝo".²⁴ Kun kelkaj limigoj, ĉi tio ne sonas stulte. . Kaj jen kiel ĝi sonis

Ŝajne jam por multaj en la antikveco. Sed eĉ en tiu tempo, "ortodoksa kredanto" ne povis bani sin kun "herezulo" sen devi timi morton - laŭ la legendo, la "fablo", kiun unue rakontis St. Ireneo, skribas Eduard Schwartz, estis metita survoje "kun sofistika malvereco por meti la gloron de nereakta disĉiplo de la apostoloj ĉirkaŭ sian kapon..." Eklezia verkisto Eusebi, kiu kunhavis la historion de Ireneo, aldonas: "La apostoloj kaj iliaj disĉiploj konservis unu la alian Ili estis tiel defendaj kontraŭ tiuj, kiuj falsigis la veron, ke ili eĉ ne konversaciis kun ili."²⁵

Malrespekto al gepatroj, infanoj, "malĝustuloj". Martiroj" pro Dio

tia La eklezio ĉiam respektis konduton, precipe la "Communio in sacris" estis multfoje malpermesita, preĝado kun kristanoj de aliaj konfesioj, vizitado de iliaj preĝejoj, diservoj, oficiala kontakto kun ilia pastraro, kaj kompreneble ajna eklezia komunumo kun ekskomunikitaj homoj. Paŭ lo jam konfesis pri siaj parokanaroj, ke ili "mordas kaj formanĝas unu la alian". Laŭ la Nova Testamento, "amara ĝ aluzo kaj propra malpaco" estis senbrida eĉ inter la "ĝustaj kredantoj", "malkonkordo kaj ĉiaj malbonaj agoj", "kvereloj kaj milito". "Vi murdas kaj estas enviaj", "vi vivas en bataloj kaj disputoj..."²⁶

Kiom ofte frapis la glavo, kiun Jesuo akriĝis, pelante la filon kontraŭ la patron, la filinon kontraŭ la patrinon - "kaj la malamiko de viro estos lia domo". Kiaj scenoj, disputoj, dividoj, precipe en la plej malaltaj, malkleraj klasoj — tragedioj ĝis hodiaŭ ! Kiel malvastmensaj, kaŝ aj bigotoj venenis familiojn, instigis kontraŭ gepatroj, edzoj, edzinoj, instigis malhomecon, forlasis preskaŭ ĉiujn sociajn rilatojn, foriris, forpelis, iris al la monaĥejo - Krizostomo kondamnis ĉiun, kiu malhelpis siajn infanojn fari tion. Kristanaj sklavoj ankoraŭ stimulis junulojn ŝ anĝi sian kredon kaj kontraŭ stari siajn patrojn kaj instruistojn.²⁷ Sed la ekleziestroj precipe instigis maldankemon, malobeemon kaj ĉian malkompaton kiam temas pri ilia afero.

Klemento de Aleksandrio: "Se iu havas malpian patron aŭ fraton aŭ filon ... li ne devus konsenti kun li aŭ konsenti kun li, sed li devus dissolvi la karnan domaron pro sia malamikeco ...

Kristo estu la venkinto en vi." Eklezia instruisto Ambrozio: "La gepatroj rezistas, sed ili volas esti venkitaj..."

Unue, venku, Virgo, infanan dankemon. Se vi venkos la familion, vi venkos ankaŭ la mondon." Laŭ la eklezia instruisto Krizostomo, oni ne devas rekoni siajn gepatrojn ĉar ili malhelpas asketan vivon. Eklezia instruisto Cyril de Aleksandrio malpermesas "respekton por gepatroj kiel malkonvena kaj danĝera" kiam "fido suferas damaĝon." "La leĝo de amo por infanoj kaj fratoj kaj fratinoj ankaŭ devas preni malantaŭ an seĝon kaj finfine, por piuloj, morto devas esti donita prefero super vivo."

Eklezia kuracisto Hieronymus movas la monaĥon Heliodoros (poste Episkopo de Altinum apud Aquileia), kies amo al lia patrujo, al lia nevo Nepotiano, baldaŭ igis lin reveni hejmen el Oriento, por rompi kun sia popolo: "Eĉ se via neveto pendas sur via kolo, ankaŭ via patrino povas esti; kun ŝiaj haroj en malordo kaj disŝiritaj vestoj montras la mamojn, sur kiuj ili nutris vin, eĉ via patro, kuŝanta sur la sojlo, povas petegi vin: paŝu kuraĝe preter via patro, kaj forkuru kun sekaj okuloj al la standardo de Kristo!" (Ĉi tie), Hieronimo karakterizas ĝin kiel esti por si Forlasinte siajn gepatrojn kaj fratinojn, la plej granda ofero estis la rezigno de la ĝojoj de riĉa tablo, de abundega vivo - sia propra konfeso!) Doktoro de la Eklezio Papo Gregorio la 1-a: "Por kiu ajn; avide deziras eternajn bonojn devus ... rezigni nek patron, nek patrinon, nek edzinon, nek infanojn... atentu." Kolumbano la Pli Juna, la apostolo de Germanio, iris super sia patrino, kiu kuŝis sur la tero plorante, kaj kriis, ke ŝi ne revidos lin en ĉi tiu vivo. Kaj jarcentojn poste, kun forta eĥo de Hieronimo, kiu mem ŝtelis de tiom da literaturaj figuroj, la eklezia kuracisto Bernhard skribis: „Se via patro estus ĵetinta sin trans la sojlon, se via patrino estus nudinta la mamojn kaj montris al vi la mamojn sur; kiun ŝi nutris vin... . piedpremu vian patrinon! kaj kun sekaj okuloj, kuru al la standardo de la kruco!"²⁸ Kun sekaj okuloj, jes, kun malamo kaj moko oni eĉ rigardas ilin.

Martiroj de aliaj kristanaj kredoj.

Laŭ la aŭ gustena aksiomo »Martyrem non facit poena sed causa": Oni fariĝas martiro ne per la puno (kiun oni suferas) sed per la kaŭzo (kiun oni reprezentas), la plej grava eklezio strikte malpermesis la veneron de nekatolikaj martiroj. Laŭ la Sinodo de Laodicea (Frigio) en la 4-a jarcento, ili estis "falsaj martiroj" kaj "malproksime de Dio". Laŭ Cipriano, Krizostomo kaj Aŭgusteno ili verŝajne sian sangon sencela (nur tro vere, kompreneble) kaj restis krimuloj. La fanatikeco de Aŭgusteno pruviĝas per lia dikto: Eĉ ĉiu, kiu permesus al si esti forbruligita vivanta por Kristo, estus certigita pri eterna turmento en la infero, se ili ne apartenus al la Katolika Eklezio.

Kaj preskaŭ jarcenton poste, Fulgentius, Episkopo de Ruspe, instruis en simila maniero - en skribo kiu, en la Mezepoko, estis konsiderata aŭ gustena, trovis multajn legantojn kun neŝancelebla kredo, "ke neniu herezulo aŭ skisma ... povas esti; savita, ĉu." Se nur li estus doninta tiom malavare almozon aŭ eĉ verŝajne sian sangon por la nomo de Kristo!"²⁹ Katolikoj, kiuj preĝis en martiraj kapeloj de "herezuloj" estis malpermesitaj, aŭ almenaŭ

ekskomunikitaj, ĝis ili pagis sian pentofaro, kaj la herooj de la kredo de la alia partio ofte kun ili superŝutitaj per la plej skandalaj kalumnioj. Cipriano, Tertuliano, Hippolito, Apolonio kaj aliaj atingis mirindajn aferojn.

Ĉi-lastaj, ekzemple, asertas de la montanisto Aleksandro, ke li estis "rabisto" kaj ke li estis kondamnita "ne pro sia kredo" sed pro sia "rabo", kiun li, kompreneble, "faris kiel defalinto". "Kaj foje oni eble eĉ ne kalumniis! Dum la propra flanko ĉiam kredas, konfesas, suferas kaj mortas pro la vero, ĉiu alia flanko estas profunde mergita en nekredemo, envio, malico, obstineco, falsaj oĝoj, trompo, perfido - la kontraŭherezaj krioj, kiuj sonis tra la jarcentoj. Anstataŭ fakta refuto - kiel ĝi povus? - plejparte nur demagogio kaj demonigo. "La kalumnio de la kontraŭulo ludas pli grandan rolon en ĉi tiuj rondoj ol, ekzemple, skribaj pruvoj" (Walter Bauer).³⁰

Frua kristana literaturo montras tion eĉ ekster la Nova Testamento.

La alta kanto de amo kaj la "bestoj" de la 2-a jarcento

(Ignaco, Ireneo, Clemens Alexandrinus)

Jam la unua letero de Klemento, la plej malnova skribo de la "apostolaj patroj", verkita en Romo ĉirkaŭ 96 - de la supozata tria posteulo de Petro - misfamigas la estrojn de la korinta opozicio, kiuj nun turnas sin al Oriento kaj volas apartigi sin de la Okcidento, kiel "varmegaj kaj aŭ daciaj homoj", kiel "gvidantoj al malbona ĵaluzo", al "kvereloj kaj malpaco". Ili "ŝiras kaj disŝiras... la membrojn de Kristo; ili manĝas, trinkas, estas grasaj, grasaj, malprudentaj, vantaj, fanfaronuloj kaj fanfaronuloj, hipokrituloj kaj malsaĝuloj", "granda malhonoro..." - "granda malhonoro..." unu Kanto de ĉio pardonema, ĉiodaŭra amo, kiu estas reflektado de dia amo. Paŭlo ankaŭ ne parolis pli bele" (Hümmeler).³¹ En la 2-a jarcento Ignaco el Antioĥia saltis en la arenon —

sanktulo kiu fondis la "monarkian episkopejon" kaj tiel finfine devigis la vidon por la tuta Romkatolika Eklezio ke ĉiu komunumo aŭ eklezia provinco povus nur esti gvidita fare de unu episkopo; per kio, laŭ episkopo Ignaco, "oni devas rigardi la episkopon kiel la Sinjoron mem por kompreni" (Bultmann) - akuzas ĉiujn kristanojn de aliaj kredoj je esti "reprezentantoj de morto", "poluantoj", "sovaĝaj bestoj!" "frenezaj hundoj", "bestoj", iliaj dogmoj "malbonodora rubo", ilia diservo "diabloservo". Falsaj instruistoj, nomas Ignaco - kies "devoteco al Kristo... estas transdonita al lia lingvo" (Zeller), kies "plej forta kvalito" estas "mildeco" (Meinhold) - vi devas eviti falsajn instruistojn kiel sovaĝaj bestoj.

Ĉi tiuj estas koleraj hundoj, kiuj mordas sekrete," estas "lupoj kiuj ŝajnas fidindaj" - "mortiga veneno".³²

La metafora uzo de ĉi tiu vorto estas ofta en la Patristika literaturo, kiu ŝatas kompari "herezulojn" kaj "herezojn" kun magiistoj - eĉ Petro figuras kiel "maleficus", simile al Paŭlo, la magiisto Simon kiel "magus maleficus" portas kun si ladskatolojn, en sia ^{–, kiuj enmetis sian venenon} koro, sur la lango. , sub liaj lipoj, la veneno de mortigaj bestoj, la veneno de vipuroj, kaj denove kaj denove, eĉ pli danĝere, veneno administrita en dolĉa mielo.

Ĝia efektiva uzo estas atestita por kristanoj ekde almenaŭ la 4-a jarcento, ekzemple por imperiestro Konstantino, kiu verŝajne venenis sian filon Crispus (p. 264) aŭ, baldaŭ poste, por subaĉetita pastro kiu murdis uzante venenitan komunuman vinon (p. 307). Tiam estas antaŭ ĉio altrangaj kristanoj, reĝinoj kaj reĝidinoj, kiuj mortigas per venenita sankta kaj malpli sankta vino - "En la lakto de Dio miksiĝas malbona gipso", kiel diras nenomita aŭ toro...³³ Vivas "herezuloj" laŭ la juda stilo", diras Ignaco, diskonigis

"malveraj instruoj", "malnovaj fabloj, kiuj ne estas bonaj". "Kiu malpurigis sin per tio, tiu iros en la neestingeban fajron," "tuj mortos." La falsaj instruistoj ankaŭ "mortas en sia malpaco". "Mi avertas vin pri la bestoj en homa formo." Episkopo, kiu rigardas sin kiel "la tritiko de Dio" kaj kiu, eĉ en la 20-a jarcento, estis laŭdita pro "kora gajnanta mildeco" (Hümmeler) kaj "tempa honorita lingvo" (kardinalo Willebrands), estas la unua kiu uzis la vorton "katoliko", La konfeso hodiaŭ havas 700 milionojn da kristanoj - kvankam Pierre Bayle (1647-1706), unu el la plej honestaj pensuloj ne nur de sia tempo, skribis kaj pravigis, ke "ĉiu deca homo faru ĝin".³⁴

kiel

devus esti rigardata kiel insulto, nomata katolika ^{fariĝi}

Je 180, la sanktulo furiozas. Ireneo, Episkopo de Lyon, "Kontraŭ la Herezoj." Li estas la "unua eklezia patro" ĉar li estis la unua, kiu antaŭ supozis la katolikan eklezion kiel koncepton kaj diskutis ĝin teologie; sed la unua ankaŭ komenciĝas per la "demonigo de la falsa instruisto kiel persono", kiu "deklaras la alian kredon esti konscia malbona" (Kühner).³⁵

Ireneo atakis, same kiel multaj gravaj ekleziaj aŭ toroj antaŭ ĉio, la gnostikismo, unu el la plej danĝeraj kontraŭ uloj de la kristanismo. Li reprezentis eĉ pli severan, eĉ pli pesimisman dualismon kaj estis certe pli maljuna, kvankam liaj originoj estas obskuraj kaj multe restas kontestata ĝis hodiaŭ . Sed ĝi disvastiĝis nekredeble rapide, en konfuza nombro da varioj. Kaj ĉar ĉiaj aferoj estis pruntitaj el kristana tradicio, la eklezio entute konsideris Gnozon kiel kristana herezo kaj batalis ĝin, sen povi "konverti" ununuran gnostikan lernejon aŭ sektan gvidanton. Katolika Erhard koncedas ke kelkaj gnostikuloj prezentiĝis "fascinaj al membroj de la ekleziaj komunumoj" pro siaj personaj avantaĝoj. Ekde ĉirkaŭ 400, tamen, la katolikismo sisteme detruis la eksterordinare riĉan literaturon de tiu ĉi religio. Kaj eĉ en la 20-a jarcento (en kiu tuta gnostika biblioteko estis malkovrita proksime de Nag-Hamadi en Supra Egiptio en 1945/46) la pastraro kalumniis Gnozon - tiun ĉi "invadita veneno", la "grego de veneno", kiu devus esti "elradikigita". ". estis (Baus).³⁶ Ireneo punas la "fantazion" de la gnostikuloj, "la trompon

de ilia trompo kaj la malboneco de ilia eraro." Li nomas ilin "bufonoj kaj malplenaj sofistoj", homoj kiuj "permesas al frenezo transpreni", kaj "nepre freneziĝas." Jes, tiu ĉi sanktulo, kies gravecon por la teologio kaj la eklezio apenaŭ povas esti sufiĉe alte taksata (Kameloto), krias en sia ĉefa verko "Ho, ve kaj ve" pri la malsano de la "herezuloj". Aŭ : "Ĉi tio iras preter la aws kaj veoj kaj ĉiu krio de lamenta kaj krio de doloro." La eklezia patro precipe denuncas la hedonismon de siaj kontraŭ uloj. La Marcosians, kiuj penetris en la Rodano-Valon, kie Ireneo renkontis ilin, laŭ dire ŝ atis kapti nobelajn kaj riĉajn virinojn, kiuj tamen ĉiam estis pli preferindaj al la katolikoj ol malriĉuloj. Certe iuj gnostikuloj estis libertinanoj, sed aliaj estis rigoraj asketoj. Sed Ireneo plurfoje insistas pri sia malĉasteco. La "plej perfektaj", li asertas, "faras ĉion, kio estas malpermesita, sen timo

... servu troe la voluptojn de la karno ... sekrete malpurigas la virinojn, kiuj instruas al ili sian doktrinon. La Gnostika Marko, kiu instruis en Azio, kie li laŭ dire dormis kun la edzino de diakono, havas "malgrandan demonon kiel sian asistanton" kaj estas "antaŭ ulo de la Antikristo", ulo kiu "delogis multajn virojn kaj ne unu. malmultaj virinoj". "Kelkaj el iliaj migrantaj predikistoj ankaŭ delogis multajn virinojn." La pastroj de Simon kaj Menandro ankaŭ servas "sensen plezuron", "uzas sorĉojn kaj magiajn sorĉojn, kaj praktikas ampociojn." Same la sekvantoj de Carpocrat. Kaj Ireneo eĉ insultas Marcionon, kiu estas tiel etike senriproĉa, kiel "senhonta kaj blafema". "Ni ne volas nur montri la beston, ni volas vundi ĝin de ĉiuj flankoj."³⁷ Je la komenco de la 3-a jarcento, por Klemento de Aleksandrio, "herezuloj" estas homoj "kiuj trompas ĉiujn", "tre". malbonaj homoj", nekapablaj "inter "Distingi inter vera kaj malvera", nekonataj

kompreneble ankaŭ kun la "vera Dio", kaj denove terure malvarmeta.

Ili "transdonas sin al voluptoj kaj malobservas la interpreton de la Skribo en la avantaĝoj de siaj propraj deziroj." Ili "tordas", "misuzas", "seksperfortas", mallonge, Klemento, kiu estas ankoraŭ hodiaŭ laŭ data de katolikoj pro sia "intelekta amplekso kaj komprenema mildeco", simple nomas kristanoj de aliaj kredoj tiujn, kiuj havas nek la "diajn dekretojn". " nek la "tradiciojn de Kristo." "Ni konas "tiujn, kiuj ŝajnas timi la Sinjoron, sed pekas kaj per tio fariĝas kiel porkoj".

"Ĝuste kvazaŭ iu fariĝus besto de homo... estas la kazo de tiuj, kiuj malestime tretis eklezian tradicion."³⁸

La "bestoj en homa formo" de la 3-a jarcento jarcento

(Tertuliano, Hippolito, Cipriano)

Komence de la 3-a jarcento, Tertuliano, el Kartago, filo de suboficiro kaj provizora advokato en Romo (kie, kiel li mem diras, li malplenigis la tason da plezuro ĝis la limo), skribas "Proceduraj obĵetoj kontraŭ la herezuloj" - kaj tuj poste, dum la lastaj du jardekoj de lia vivo, mem "herezulo", montanisma kaj akralanga estro de sia propra partio, la tertulianistoj. En sia "Praescriptio", tamen, la mokema, rapidspira tunisiano, kiu regis ĉiujn registrojn de retoriko, "pruvas" ke katolika instruo estas originala kaj tial vera, sed ke ĉiu herezo estas novigo, ke la "herezulo" estas ne kristano, ke lia kredo estas prefere eraro, sen digno, aŭ toritato, disciplino.

(Poste, kun la sama sprita, kolera elokventeco, la polemikisto pasie denuncas la katolikojn, kies institucian koncepton de eklezio li kreis, kies doktrino pri peko kaj graco, bapto kaj pentofarado, kies kristologio kaj dogmo de la Triunuo - eĉ la termino Trinity venas de li - li modeligis havas.)

Kompreneble, la homo, kiu ankoraŭ apartenas al la eklezio, kiu estas fakte nomata la fondinto de Katolikismo, avertas urĝe kontraŭ ĉia disputo kun "herezuloj". Ĝalportas nenion krom "Ŝoko al la stomako aŭ la cerbo." Li eĉ tute neas la Skribojn al "herezuloj". Ili ĵetas "sanktaĵojn al hundoj kaj perloj, eĉ se ili estas malveraj, al porkoj." Ili mem estas "kun malĝustaj mensoj", "falsantoj de la vero", "ravaj lupoj". Tertuliano "konas nur batalon; la kontraŭulo devas esti mortigita" (Kötting).³⁹

En la sama tempo, Hippolytus, la unua kontraŭepiskopo de Romo, traktis 32 herezojn en sia Refutatio, 20 el kiuj estis gnostikaj. El ĉiuj hereziologoj de la antaŭkonstantina periodo, li plej multe dividis pri la gnostikuloj - kaj tute ne havis personan konon pri ili! Li nur uzis ĉi tiujn "herezojn" por promocii sin

pafi sian veran kontraŭ ulon, la romian episkopon Callist, kaj la "herezon" de la "kalistianoj".⁴⁰
Laŭ Hippolito, kiu iam diris, ke li volas eviti la aperon de

"malfamo", multaj "herezuloj" denove estas nenio. sed "fraŭdoj, plenaj de
malsaĝeco", "senperaj sciaĵoj", specialistoj pri "magio kaj sorĉoj, ampocioj kaj rimedoj de
delogo". "Simon sensignifa kaj malice reinterpreteblas la leĝon de Moseo La Noetoj estas la "fokuso
de katastrofo por ĉiuj." La Enkratitoj "estas kaj restas ŝvelitaj." La Perata
sekto estas "sensencaĵo", "malsaĝa". La Montanistoj lasas sin esti "transprenitaj de virinoj";
ŝiaj "multaj stultaj libroj" estas "neteneblaj kaj ne valoras eĉ vorton." La Docetistoj reprezentas
"konfuzitan, nesciencan herezon." Kaj eĉ la sindonema, etike tre estiminda Marcion estas nur
"plagiatulo", "kverelema", "multe pli freneza" ol aliaj, de "eĉ pli granda senhonteco", lia "lernejo
plena de absurdaĵo kaj hundeca vivo", "sendia herezo". ". "Marciono aŭ unu el liaj hundoj",
skribas kontraŭ episkopo, sanktulo kaj ĉevalpatrono Hippolito kaj finfine asertas
esti "trarompinta la labirinton de herezoj ne perforte" sed "per la potenco de la vero".⁴¹
Senkompata batalo kontraŭ homoj de aliaj kredoj estas kondukata ĉirkaŭ la En la mezo de la
3-a jarcento ankaŭ St. Episkopo Cyprian, la kreinto de la nazia slogano: La diablo estas la
patro de la judo (p. 129) kaj jam tipe aroganta reprezentanto de sia gildo. Li jam
postulas, ke oni staru antaŭ la episkopo "kiel oni iam faris antaŭ la paganaj bildoj de dioj"
- kvankam la Johano Kristo diras: "Kiel vi povas kredi, kiuj ricevas honoron unu de la alia?"⁴²
Por Cipriano, Judoj kaj Gentoj. estas la samaj liaj kristanaj kontraŭuloj de la
diablo, ili "ĉiuj ... atestas ĉiutage sian venenan frenezon per sia kolera voĉo". Ĉar dum ĉiu katolika
skribo "spiras pian senkulpecon", la deklaroj de la "perfiduloj de la kredo kaj kontraŭuloj
de la Romkatolika Eklezio", la "senkompataj subtenantoj de hereza malvirteco", estas plenaj de
"iaspecaj bojantaj insultoj kaj insultoj," kaj ili mem estas "plenigitaj de flamado kaj ĉiam

malbona degeneranta malkonkordo", en "Raboj kaj Krimoj"⁴³ .

Cipriano insistas, ekzemple en sia 69-a letero, ke "herezulo" estas "malamiko de la paco de nia Sinjoro": "ke

Herezuloj kaj apostatoj egale ne havas la Sanktan Spiriton"; "ke ĉiuj, kiuj kuniĝas kun apostatoj kontraŭ la regantoj kaj episkopoj en senhonta aŭ daco, elmetas sin al kulpo kaj puno"; ke ili "ĉiuj senescepte estas punitaj", ke ili "perdas ĉian esperon", ke ili ĉiuj "povas en la plej grandan ruinon", ke ĉiu el tiuj diabloj "pereas". Kun "herezuloj", la sanktulo pravas el la ofte referita al la Malnova Testamento, oni povas ne "eĉ manĝi panon kaj trinki akvon", "eĉ ne dividi surteran manĝaĵon kaj sekularan trinkaĵon", des malpli "la savan akvon de bapto kaj ĉiela akvo". graco." . Kaj kun la Nova Testamento li instigas ke "herezulo estu evitita kiel "malvera, memkondamnita pekulo"

« 44 .

Episkopo Cyprian ne toleras ajnan kontakton kun kristanoj de aliaj kredoj. "La apartigo etendiĝas al ĉiuj areoj de vivo" (Girardet). Por Cipriano, kiu plurfoje ellaboras "verajn listojn de herezuloj" (Kirchner), la katolika eklezio estas ĉio kaj ĉio alia estas esence nenio. Li plurfoje laŭdas la eklezion kiel sigelitan fonton, fermitan ĝardenon, akvan paradizon, kiel "patrinon", el kiu nur "la obstina partia spirito kaj hereza tento" volas forŝiri la ortodoksajn kredantojn, kiuj nun aperas kiel "blekantaj kaj vagantaj ŝafoj." kiel "glorokovritaj, kuraĝaj militistoj", kiel "armea tendaro de Kristo", homoj, al kiuj li promesas vidi la turmenton de iliaj persekutantoj dum la tuta eterneco por pliigi ilian ĉielan plezuron! Sed ĉiu, kiu ne estas en la eklezio, devas morti pro soifo, ĉar ili staras (vorto, kiu preskaŭ senĉese ripetas) "ekstere" (foris): terura loko, kie ĉio ŝajnas malplena, malĝusta, kiu staras "ekstere" estas; , same kiel mortinta "Ekster" "la lumo cedas al mallumo, fido al nekredemo, espero al malespero, racio al eraro, senmorteco al morto, amo al malamo.

Vero de mensogoj, Kristo la Antikristo". "Ekster" ĉiuj malsatiĝas kaj malboniĝas, "ekstere" ĉiuj ne estas baptitaj, nur verŝita per akvo, malpurigita, ne pli bona ol paganoj. Cipriano havas nenion komunan kun "herezuloj", kun skismuloj, inter kiuj li tute ne distingas, nek Dion nek Kriston, la Sanktan Spiriton, nek kredon nek la eklezion. Ili ĉiuj estas malamikoj al li - alieni, profani, haeretici, schismatici, adversarii, blasphemantes, inimici, hostes, rebelles; Resume, ili estas ĉiuj: antikristo.⁴⁵

Sed tio restas la kutima tono en interdenominacia komunikado. Dum oni laŭdas sian propran preĝejon kiel "hospitalo", "akveca paradizo", la instruoj de siaj kontraŭuloj ĉiam estas "sensencaj, konfuzaj", "fifamaj mensogoj", "sorĉado", "malsano", "frenezo", "koto". "Pesto", "blekado", "sovaĝa hurlado" kaj "jakado", "sonĝoj kaj babilado de maljunaj edzinoj", "la plej granda malpieco". Kristanaj konkurantoj ĉiam estas "ŝveligitaj", "iluziitaj", "pensas, ke ili estas pli ol la aliaj", ili estas "ateistoj", "malsaĝuloj", "mensogantaj profetoj", "unuenuaskito de Satano", "buŝpeco de la diablo", "bestoj en homa formo", "drakoj elsputantaj veneno", "frenezaj"; Foje, ekzorcismo estas eĉ uzata kontraŭ ili. "Herezuloj" ĉiam estas morale suspektindaj, depravatataj, "manĝuloj", "amiĝintaj al siaj korpoj kaj tute karnaj mensoj", nur zorgantaj pri "satigado de la stomako kaj la eĉ pli profundaj organoj". Ili faras "senhonta malĉasteco" ili estas kiel kaproj, kiuj tiras al si multajn kaprojn, kiel ĉevaloj, kiuj henas post ĉevalinoj, gruntantaj gravedaj porkinoj; Por la katolika Ireneo, la Gnostika Marko igas sian popolon preti per "ampocioj kaj magiaj kuraciloj" "por hontigi iliajn korpojn." Laŭ la Montanist Tertuliano, katolikoj trinkas kaj seksumas dum siaj komunumfestoj. Katoliko Kirill bedaŭras la Montanists kiel infanbuĉistoj kaj manĝantoj. Kristanoj inter si! Eĉ Augustin kriis: "Ne pensu tion

Herezoj povus ekesti de kelkaj animetoj ĉirkaŭ vagantaj. Nur grandaj homoj produktis herezojn.«⁴⁶

Kompreneble, li mem ankaŭ ĉasis ilin dum sia tuta vivo. Kaj jam helpe de la "sekulara brako" (p. 469 ss, 492 ss)!

"Se estus tempo," asertas katolika Antweiler,
"Se iu povus fanfaroni pri objektiveco, tio estis tiu de la ekleziaj
patroj Kaj aldonas: "La kvara jarcento estas aparte grava ĉi tie."47

La "Dio de Paco" kaj la "Filoj de la Diablo" en la 4-a jarcento

(Paĥomio, Epifanio, Bazilio, Eŭ sebio,
Johano Krizostomo, Efrem, Hilario)

En la 4-a jarcento tamen, dum plu okazis novaj dividoj, ĉar sektoj, skismoj, herezoj disvolviĝis pli kaj pli memfide, pli sendepende, la kontraŭ herezaj krioj fariĝis eĉ pli severaj, pli agresemaj, kaj la batalo kontraŭ ĉio ne-Katoliko fariĝis pli kaj pli laŭ leĝe pruvita, kaj ĝi iĝis nenio patologia agitado kaj agoj, formala "antaŭ malsano" (Kaphan).⁴⁸ En la 4-a jarcento, St. Paĥomio, la unua kristano

Fondinto de monaĥejo (ĉirkaŭ 320) kaj la plej frua aŭtoro de - kopta - monaĥa regulo, "herezulo" kiel la pesto. La "Abato Generalo", kiu skribas kelkajn el siaj leteroj en sekreta lingvo, rekonas "herezulojn" per odoro kaj deklaras: "Ĉiu homo, kiu legas Origeno, iras al la plej malalta infero La tuta opero de ĉi tiu plej granda antaŭ konstantina teologo (eĉ la fanatika Atanazio Ankoraŭ alte klera kaj diligente defendita), Paĥomio ĵetas Paĥomion en Nilon.⁴⁹ En la 4-a jarcento episkopo Epifanio de Salamis - juda defalinto kaj malaminda, fantazia antisemito - avertis pri 80 "herezoj" en sia "medicino". brusto" (Panarion), eĉ de ili 20 a.K.! Ĉiu "herezo" tiel iritas la sanktulon, ke la

malgranda kvanto da klara pensado, kiun la naturo donis al li, eĉ pli ŝrumpas en abomeno. Lia arda fervoro por la kredo estas inverse proporcia al lia kompreno - kio estas nedisputata hodiaŭ, iam la sanktulo. Sed tio ne malhelpis Hieronimo'n, lian kunbatalanon, laŭdi lin kiel "patrem paene omnium episcoporum et antiquae reliquias sanctitatis"; same kiel la Dua Koncilio de Niceo (787) donis al Epifanio la titolon de "Patriarko de Ortodokseco". En lia

"Medicinkesto", tiel konfuzita kiel komplika kaj longventa, streĉante la paciencon de la leganto, la fanatika, bigota episkopo volas kuraci ĉiujn morditajn de venenaj serpentoj, ĝuste la "herezulojn", per multe da "antidoto". En la plej ampleksa "konkurso de herezuloj" ĝis nun, la "Patriarko de Ortodokseco" povis "komuniki la plej sovaĝajn kaj plej neverŝajnajn novaĵojn kiel faktojn kaj, se necese, eĉ postuli sian propran atestanton" (Kraft). Jes, ankaŭ la ĉefpaŝtisto de Kipro elpensas tute novajn "herezojn" el elpensitaj "herezaj" nomoj.⁵⁰ Kristana historiografio!

En la 4-a jarcento, eklezia instruisto Bazilo "la Granda" trovas tiel nomataj herezuloj plenaj de "ruzo", "malfamo", "kalumnio", "nuda kaj senhonta blasfemo". "Herezuloj" ŝatas vidi "ĉion el la malbona flanko", fari "diablan militon", havas "kapojn pezajn de vino", estas konfuzitaj de "ebrieco", "freneza", "abismo de hipokriteco", de "senpieco". "

La sanktulo opinias, ke "persono, kiu estis edukita kun malĝustaj instruoj, ne povas pli rezigni la malvirton de herezo ol maŭro povas iam ŝanĝi sian haŭtokoloron aŭ panterojn siajn makulojn" - tial herezoj devas esti "markitaj" kaj "elradikigitaj." ⁵¹ Eŭsebio de Cezareo, la "patro de eklezia historio" naskita inter 260 kaj 264, kiu poste

pli kaj pli akiris la favoron de imperiestro Konstantino, nomis unu teruran "herezon" post la alia. La fama episkopo, por la hodiaŭaj teologoj nur "malmulte riĉa je penso" (Ricken SJ), "teologie nekompetenta" (Larrimore), punas grandnombre "malverajn, delogajn virojn": Simon la Magiisto, Saturnino el Antioĥio, Basilides el Aleksandrio, Karpokrato - "lernejoj de herezuloj malamikaj al Dio" kiuj laboras kun "trompo" kaj faras "la plej malbelajn abomenaĵojn".⁵²

Sed "novaj herezoj" ĉiam altiras la kapon. Cerdo estas "juĝita pro malbonaj instruoj", Marcion, kiel diras Ireneo, "igas ĝin eĉ pli ofta per siaj senhontaj blasfemoj", kaj Bardesanes "ne tute forskuas la malpuraĵon de la malnova eraro"; Tiam Novatus aperas kun sia "kompleta

"Malhoma vido," venas Mani, "la frenezulo, nomita pro sia diabloposedata herezo", "barbaro", armita "per la armilo de mensa konfuzo", liaj "malveraj kaj malpiaj doktrinoj" - "mortiga veneno". 53 Ankaŭ Johano Krizostomo, la granda malamiko de la judoj (p. 133 ss), rigardas "herezulojn" nur

"filojn de la diablo", "bojantajn hundojn" - la bestaj komparoj estas precipe popularaj en la batalo kontraŭ "herezulojn".

En lia komentaĵo pri romianoj, Chrysostom batalas kun Paŭlo, "ĉi tiu spirita trumpeto", ĉiuj nekatolikaj kristanoj kaj citas kun kontento: "La Dio de paco (!) dispremos Satanon sub viajn piedojn Krizostomo avertas kontraŭ la "ruzo de la malbonuloj", ilia ". peka naturo", ilia "Malsano" venas de "la ruino de la eklezio", "la skandalo", "la divido", kaj divido venas de "la kompato kaj la aliaj pasioj." "Herezuloj" havas "servistojn de la ventro kiel instruistojn" kaj, kiel denove Paŭlo, servas "ne al nia Sinjoro Kristo, sed al ilia ventro". Li diras la samon en sia letero al la Filipianoj: "Kies Dio estas la ventro." Kaj en la letero al Tito: "Malbonaj bestoj, maldiligentaj ventroj!" Sed: "Kiu ĝojas en paco, hontigos la detruantojn de la paco. Li ne diras: 'Li subigos ilin', sed: 'Li dispremos ilin,' kaj ... ne nur ilin dispremos, sed: 'sub viaj piedoj.'" Do Krizostomo apelacias en prediko al kristanoj, publikaj blasfemuloj. - kaj en tiu tempo judoj, paganoj kaj "herezuloj" estis longe konsiderataj tiaj; Hereziarkoj estis laŭ vorte nomitaj "Antikristo" - por esti alfrontitaj kaj, se necese, batataj.⁵⁴ En la kazo de la eklezia kuracisto Efrem, la judo-malamo (p. 131 f), liaj kristanaj kontraŭuloj figuras kiel "la teruraj malvirtuloj, " "la manĝema lupo," "la malpura." Porko".

Markion, la unua kristana preĝejo fondinto (kreinto ankaŭ de la unua Nova Testamento kaj radikala kondamnanto de la Malnova), kiu komprenas la evangelion de Jesuo "pli profunde ol ĉiuj siaj samtempuloj" (Wagemann), Efrem simple malakceptas la racion, sed akceptas "blasfemon" kiel armilon. Li estas "iluziita", "la frenezulo", "unu

Prostituitino kiu kondukas senhonte" kaj liaj "apostoloj" estas nenio krom "lupoj".

Ankaŭ en Bardesanes, Syriac Bar Daisan (154-222), la patro de siria poezio, unu en la tribunalo de Abgar IX. Edukitaj teologoj, astronomoj kaj filozofoj loĝantaj en Edessa, kies instruoj estis la superrega formo de kristanismo por Edessa kaj la Osrhoëne ĝis la 4-a jarcento, vidas Efrem nur "magazeno plena de fiherboj", la "arketipo de blafemo; Li estas virino kiu sekrete malĉastas en ŝia dormĉambro, "legio de demonoj en ŝia koro kaj Nia Sinjoro sur ŝiaj lipoj."

Jarcenton post jarcento la eklezio denunciis Bardesanes kiel gnostikon. Hodiaŭ ni scias, ke Bardesanes apenaŭ povas esti nomata gnostiko li estis "tre persona kaj sendependa menso" (Cerfaux), reprezentanto de ne maloriginala sinkretismo de kristana penso, greka filozofio kaj babilona astrologio, kiu pereis, eĉ se Bardesanoj ankoraŭ ekzistis; en la fruaj tagoj 8-a jarcento. Efrem ankaŭ malbone kalumnias Mani, noblan persan

Origino kies religio malpermesis militservon, adoradon al imperiaj bildoj kaj ajnan aliĝon al eksterlandaj sektoj. Naskita en 216 proksime de la parta loĝejo de Seleucia-Ctesiphon, Mani estis kreskigita fare de la anabaptista sekto de la Mandaeans, influita fare de Bardesanes, ĝis li estis finfine tiritita en la religian politikon de la sasanidaj reĝoj, por sia budhano (vojaĝo al Hindio!) , babilonaj, iranaj kaj kristanaj ideoj Ekzistanta doktrino sub reĝo Bahram I mortis en katenoj ĉirkaŭ 276: "La plej grava religiema gvidanto de la tempo", fondinto de "monda religio, preskaŭ ... la monda religio" (Grant). Tamen, por Efrem, la apostoloj de Mani estas nur "hundoj". "Ili estas malsanaj hundoj... tute frenezaj, kaj ili devas esti frapitaj malsupren Mani, "kiu tiel ofte lekis la drakon, kraĉas la amaron por siaj sekvantoj kaj la akra por siaj disĉiploj." senĉese elfosas siajn ekskrementojn kiel porkoj." Kaj tiel eklezia instruisto Efrem fermas sian 56-an himnon kontraŭ "la filoj de la serpento sur la tero": "Saluton, kara Eklezio, el ĉiu buŝo, vi, kiu estas libera de la malpuraĵo kaj malpuraĵo de la

La adeptoj de Marcion, la frenezulo, vi, kiuj estas puraj de la gisto kaj la maljusteco de la sekvantoj de Mani, kiuj estas liberaj de la malpureco de la trompo de Bardaisan kaj ankaŭ de la fetoro de la fetoraj Judoj.⁵⁵ u oni povas lerni. malami, lerni malpurigi, ie ajn ,

senhonte blafemi, mensogi, kalumnii, do al la sanktuloj, la plej grandaj sanktuloj de kristanismo! Ili trenas ĉion, vere, kio ne pensas kiel ili en la defluejon - kristanoj same kiel judoj (p. 131 f) aŭ "senkompate ĉiuj paganaj rubaĵoj" (Ephram), ĉar li kompreneble ankaŭ konsideras paganojn kiel nenio alia ol "sensaĝaj malsaĝuloj , "trompantoj ĉiurilate", por homoj, kiuj "ĉiuj mensogis", kiuj "manĝas kadavrojn" kaj mem estas "porkoj", "grego kiu malpurigas la mondon..."⁵⁶ .

›Herooj kaj Sanktuloj‹ Kompreneble, Efrem pentras - aprobita de la eklezio sub Hitler kaj en amasa cirkulado - kiel "larmoj fluas sur lian vizaĝon pro interna emocio" kaj klarigas sian akrecon "nur pro la varmego de tiuj jaroj da lukto kaj pro la sankta indigno de iu. Dio-ama menso...; ĉar lia tuta estaĵo estas paca kaj trankvila. Kiam li leviĝis por matena adoro post nokto de dormo, la Spirito de Dio tuj venis sur lin..."⁵⁷ Sed ĉi tio estas ĉiam malbona afero, kiel oni povas vidi de la eklezia instruisto Hilario, kiu ankaŭ malkonstruas judojn (p.

137 f.) kaj nacioj, tiuj ĉi "senhontaj," "sangovidaj", ĉi tiuj sensencaj "jugitaj kaj gregigitaj bestoj", kiuj "koncipis kaj naskis siajn idaron preskaŭ kiel la idoj de korvoj",⁵⁸ sed kies ĉefaj malamikoj estas la ". herezuloj."

Kreskante en Gaŭlio en la frua 4-a jarcento, li batalis ĉefe kontraŭ la Arianoj kaj, laŭ katolika Hümmeler, batalis "ĉi tiun peston ĝis sia lasta spiro" eĉ post 1,500 jaroj. Tamen, Hilario, kiu estas komence venkita de sia kontraŭulo, episkopo Saturnino de Arles, kaj kiu jam plendas, ke "nun estas tiom da diversaj kredoj" "kiel ekzistas vivmanieroj", eble sentis des pli pravigita tiurilate. ĉar li estas nur kontraŭdirita "kun esprimi falsajn kredojn povas", ĉar li predikas "sonan doktrinon",

"Heroldo de la sana kredo" kaj ĝuste pro tio, post esti forigita de la Sinodo de Biterrae (Béziers) en 356, li estis provizore en ekzilo en Frigio, ĉar "oni ne povas elteni aŭ di nian sanan instruon"59 .

Konstancio la 2-a verŝajne forpelis Hilarion apenaŭ pro religiaj kialoj, sed prefere pro politika "kriminala".

Sed estis ĝuste lia ekzilo en la Oriento (356–359) - finfine tiel ĝena por la arianoj, ke ili resendis hejmen al la "konfliktiganto de la Oriento" - donis al li la libertempon plene kompletigi sian ĉefan laboron kontraŭ ili: dek du libroj. Inter Anōdender Manko de imago, insultoj plenigas la paĝojn. Ĉar: „La subita, sovaĝa detruo de urboj kaj iliaj regantoj ne furiozis tiel detruo [!] ... kiel ĉi tiu katastrofa herezo”, estis al la „eklezio, kiu estas ... la komunumo de la Antikristo”60. ruino de la reganta dinastio .

Li estis tiel mirigita de Hieronymus, ke li persone kopiis Hilary-verkon en Treviro, laŭ dita de Aŭgusteno kiel potenca defendanto de la eklezio kaj laŭ dita de Pio la 9-a. Elektita Doktoro de la Eklezio en 1851, la sanktulo, kun elfluoj pri bapto, la Triunuo, kaj la batalo de Satano kontraŭ Kristo, nun moviĝas de la ledo kontraŭ "malvirteco kaj malsaĝeco", "la glitigaj volvaĵoj de la vojo de la serpento", "la veneno de malvero", "la kaŝita veneno.", "ĉia veneno", la "frenozo de la falsaj instruistoj", ilia "febra varmo", "pesto", "malsano", "mortigaj inventoj", iliaj "falsoj", "kaptiloj", ilia "perforta frenozo", la "elspezo de mensogoj kiujn ili uzas Vortojn" kaj tiel plu.61 Hilario - "malfavora al ĉiuj frazoj" - "la unua dogmatiko kaj konata ekzegeto de la Okcidento." "

(Altaner), en kiu "ortodoksa" esplorado reprezentas "preskaŭ

frapan progreson de la Vortoj" kaj tiel plu.61 perspektivo", "talento kaj graco", kiel estas la kazo kun "ĉiu potenca kaj sendependa personeco de la Katolika Eklezio" (Antweiler) – Hilarius tiel plenigas dek du librojn per "la plej bona kontraŭ-aria skribo" (Anwander). La monotonan inundo de malamo nur interrompas eĉ pli lacigaj klarigoj, pli bone:

'De trinitate',

Malklaraĵoj de la "Trinity", certe malfacila temo, eĉ St.
Ekleziaj instruistoj ne bazitaj sur dogmo. Prefere, li reklamas en alia
ĉefa publikaĵo, >De
sinodis, por Eŭropa teologio, por ligo
de la orientaj "homoiusios", la moderaj arianoj, kun la
"homousios" de la Okcidento! (Vidu p. 356). Restante tiel neamata
de sia propra eklezio (381), la suspektato tamen daŭre krias: "Kia
erara obskureco kaj malsaĝa monda saĝo!" Ho malsaĝa
aŭ daco de blinda malpieco!" "Vi nekompetenta malsaĝeco de
hereza malpieco, kiajn mensogojn vi, de freneza spirito, alportas
kontraŭ ĝi?"

La St. Hieronimo kaj lia "buĉbrutaro por infero"

Aliflanke, la eklezia kuracisto Hieronimo, riĉa kaj el bona katolika familio, estas facile kredita en sia konfeso "ke mi neniam indulgis la falsajn instruistojn, ke estis mia koro deziro ke la malamikoj de la eklezio ankaŭ fariĝu miaj malamikoj. ."

Fakte, Hieronimo batalis la "herezan" batalon tiel fervore, ke la paganoj provizis por li per municio, eĉ, ekzemple, el eta libro pri la virgeco kiun li gloris. La sanktulo, evidente ankoraŭ volupta kiel en la plej varmaj tagoj de sia juneco, estis adresinta ĝin al Eustochium, tre juna roma virino el antikva nobelaro, deksepjara, lia studento, "disĉiplo", ankaŭ vera sanktulo (ŝia festotago: la 28-an de septembro), la Hieronimo, kiel tiu lia moderna kinejo, la teologo Georg Grützmacher, "konigas nin kun ĉia malpuraĵo kaj ĉiuj malvirtoj" – "abomena"⁶³ .

Sed dum Hieronimo ekvarmigis sin ĝis la punkto de kolero kontraŭ la "herezuloj" kaj fojfoje mem estis nomita "herezulo", li ŝtelis el literaturo kie ajn li povis kaj samtempe provis impresi per sia grandega erudicio. Do li skribas Tertuliano preskaŭ laŭ vorte sen nomi lin. Aŭ li ricevas sian tutan medicinan scion de la granda pagana Porphyrios (vd. p. 210 ff), denove sen ajna referenco al li. La "hida mensogeco de Hieronymus" (Grützmacher) estas ofte malkaŝita.⁶⁴ Ankoraŭ sonas malsovaĝe el lia sankta buĉo, kiam li "ŝtelas paĝojn kaj paĝojn" (Schneider) el Origines, kiujn li ankaŭ "skribas senhonte".

"blasfemoj" estas supozitaj; kiam li nomas Basilides la "plej aĝa falsa instruisto, distingita per lia nescio" kaj Palladius "homo de humila menso". La kutima tono de tiu ĉi persono trairas eĉ pli klare, kiam li kalumnias "herezulojn" kiel "dukzurajn, kardmanĝantajn azenojn" (li nomas ankaŭ la preĝon de la judoj, nur subhomoj por li, la brakado de azenoj);

kiam li komparas kristanojn de aliaj kredoj kun "porkoj" kaj "buĉas bestojn por infero", kiam li tute ne nomas ilin kristanoj, sed prefere "diabloj". »Omnes haeretici christiani non sunt. Si Christi non sunt, diaboli sunt.«⁶⁵ Ĉi tiu plej sankta doktoro de la eklezio, kiu estos

pli detale ekzamenita ĉi tie (ĉar la pure teologia verkisto ne havas propran ĉapitron, kiel la ekleziaj politikistoj Atanzio, Ambrozio kaj Aŭgusteno), iĝis malamiko, provizore aŭ eterne, eĉ perforte kun homoj de via propra partio. Ekzemple kun la Patriarko Johano de Jerusalemo, kiu ĉikanis Hieronimo'n kaj liajn monaĥojn en Betleĥemo dum jaroj. Aŭgusteno, eĉ pli, kun Rufino el Akvileo, per kiu ĉiukaze, almenaŭ ŝajne, temis pri Origeno.⁶⁶ Origeno, kies patro Leonidas martiriĝis en 202, same kiel li mem estis turmentita sub Decio sen retraktado, jam estis mortinta 254 . mortis (ĉirkaŭ la aĝo de 70). Estas necerte ĉu tio ŝuldiĝas al la sekvoj de la suferado. Sed Origeno estas certe unu el la plej noblaj kristanoj el iuj.⁶⁷

La studento de Klemento de Aleksandrio reprezentis kristanan teologion ĉie en la Oriento en sia tempo. Kaj longe post lia morto, multaj, verŝajne la plej multaj el la konataj episkopoj de la Oriento, alteestis lin, inkluzive de la ekleziaj doktoroj Bazilo kaj Gregorio de Nazianzus, kiuj kune verkis rikolton de liaj skribaĵoj, la "Philokalia". Eĉ preĝeja instruisto Atanzio protektis Origenon kaj apelaciis al li. Ankoraŭ hodiaŭ, katolikaj teologoj denove superverŝas lin per laŭdo, kaj la eklezio verŝajne jam delonge bedaŭris lian iaman kovrilan herezon.⁶⁸ En la antikveco estis preskaŭ konstanta diskutado pri Origeno, kvankam, kiel kutime, homoj ofte nur ŝajnigis kredi; precipe ĉirkaŭ 300, 400 kaj la mezo de

la 6-a jarcento, kiam imperiestro Justiniano kondamnis la naŭ frazojn de Origeno en edikto en 553, kun la aprobo de ĉiuj episkopoj de la imperio, precipe Patriarko Mennas de Konstantinopolo kaj Papo Vigilio. La reganto estis motivita de (eklezia) politika kialo: la provo

reunuigi la teologie dividitajn grekojn kaj sirianojn en ilia komuna malamo al Origeno. Sed estis ankaŭ dogmaj kialoj - kiuj ĉiam estis kelkaj el la "eraroj" de Origeno, kiel lia subulo kristologia, laŭ kiu la Filo estas malpli granda, ol la Patro, la Spirito malpli ol la Filo, sendube pli kongrua kun la frua kristana kredo ol la poste dogmo. Aŭ lia doktrino de apokatastazo, universala repaciĝo: la neado de infero, abomenaĵo kiu estis nek imagebla por Origeno nek kongrua kun la kompato de Dio kaj estis fondita en la Nova Testamento (konfirme apud la instruoj kontraŭ e).

eterna

69

La disputo pri Originismo ĉirkaŭ 400 reiras al embarasa predika afero inter la episkopoj Epifanio de Salamis kaj Johano de Jerusalemo en la loka entombigpreĝejo en 394 kaj alportis Hieromon en perfortan konflikton kun la eklezia verkisto Rufinus de Aquileia.⁷⁰ Rufin, monaĥo- pastro kiu vivis dum ses jaroj ĝis 377, en Egiptujo, tiam vivis

kiel ermito proksime de Jerusalemo antaŭ ol li revenis al Italio en 397, fuĝante de la visigotoj de Alariko, kaj mortis en Mesino en 410. Li estis amikoj kun Hieronimo ekde siaj studentaj tagoj kaj, kiel li, entuziasma tradukisto de la Origeno. En la nova disputo, aliflanke, Rufin, malgraŭ kompatinda manovrado kaj ortodoksa kredkonfeso antaŭ papo Anastazio, deviis malpli de Origeno ol Hieronimo, kiu iam estis rakontita fare de St. Gregorio de Nazianzo estis ardigita por Origeno kaj festis lin altgrade. Sed kiam li komencis esti akuzita pri herezo, Hieronimo, ĉiam maltrankvila pri la lasta ortodokseco, tuj ŝanĝis sian fronton. Li nun markis Origenon, efektive, punis sian spiritisman doktrinon pri la detruo de korpoj kiel "la plej terura el ĉiuj herezoj", per kiu, plej malbone, li kutime agadis kvazaŭ li ĉiam kondamnis Origenon.⁷¹ Samtempe tamen tamen, Rufin Kiam li pravigis sin al la suspektema papo Anastazio, li donis drastan baton kontraŭ Hieronimo en du libroj: plejparte troigaj, distordaj, foje malveraj invекcioj.

estis ofte ne plu konsiderataj Origeno entute, sed devis nur renkonti Jeromon, kvankam foje ili ankaŭ renkontis lin. La akuzoj de Rufin ke Hieronimo rompis sian ĵuron ne legi pliajn klasikaĵojn estis veraj; ke en epistolo al sia tre juna amiko Eustochium, li nomis ŝian patrinon Paula bopatrino de Dio; ke li unue gloris Origeno kiel "la plej granda instruisto de la Eklezio ekde la Apostoloj", tiam portretis lin kiel la patrono de mensogoj kaj falsĵuro; ke li estis la sanktulo. Ambrozio estis atakita anonime kiel "korvo" kaj "tonĉnigra birdo". "Sed se vi poste kondamnis ĉiujn tiujn, kiujn vi iam laŭdis, kiel Origeno, Didimo, Ambrozio, kial mi plendas, kiuj estas pulo kompare kun tiuj, kiujn vi nun disŝiras min, kiujn vi antaŭe skribis en viaj laŭdaj leteroj. ...«.72

Eklezia patro Rufin,

laborema, tamen maloriginala, malgraŭ kelkaj heterodoksoj — kion tio signifas tiutempe! - ĝisfunde ortodoksa, karakter-saĝa miksaĵo de kuraĝo kaj memmento, perfidio kaj hipokriteco, estis metinta la tutan baron de siaj sagoj inter edifa komenco kaj edifa konkludo, kiel korespondis kaj respondas al pia kristana kutimo. Antaŭ ĉio, laŭ la vortoj de la Evangelio, Feliĉa estas vi, kiam vi estas persekutataj, kiel lia Sinjoro Jesuo, la ĉiela Kuracisto, li volis silenti responde al la akuzoj de Hieronimo, li diris komence.

Kaj fine, verŝinte venenon kaj galon, li skribis: "Ni ne respondu al liaj insultoj kaj kalumnioj; ĉar nia instruisto Jesuo instruis nin silenti pri tio."73 Hieronimo koleris. Kaj kvankam li sciis pri la

atako de Rufin nur el onidiroj, el leteroj de aliaj, li tuj ekmovis sian timitan plumon. Supera ol sia kontraŭulo je scio, eltrovemo kaj stila povo, sed egala je insulto kaj senskrupuleco, la sanktulo saltis sur tion, kio estis tro senprotekta aŭ malvera, triumfe kaptis la puran malicon de Rufin por povi des pli bone kovri sian propran, ignorita. liaj veraj akuzoj kaj sidiĝis Liaflanke, duonveraj aŭ malveraj aferoj estis kaŝitaj en la mondo, jes, supozis Rufin, kun siaj patronoj per mono de la Roma Seĝo.

volante transpreni kaj sekrete dezirante la morton de la kontraŭ -origenisma papo Anastazio.⁷⁴ Nun Rufin fumis. Estis vigla

korrespondado inter la du ekleziaj patroj. Ili akuzis unu la alian je ŝelo, falsaj ŭroj, kaj falsaj ŭroj. Rufin minacis Hieronymus per raporto ne al la spirita tribunalo sed al la sekulara tribunalo se li ne silentos, same kiel aliajn plej intimajn revelaciojn el sia vivo. Hieronymus respondis: "Vi fanfaronas pri sciado de krimoj kiujn mi, kiel mia iama plej bona amiko, konfesis al vi. Vi volas treni ŝelon en publike kaj pentri min per miaj koloroj. Mi povas ankaŭ pentri vin per viaj koloroj." Kaj meze de la tuta malico, moko, la inundo de vero kaj mensogo, Hieronimo ankaŭ alvokas la "Peranto Jesuo" kaj plendas ke "du maljunuloj prenas la glavon pro herezuloj, precipe ĉi tie ili ambaŭ volas esti konsiderataj katolikoj.

Kun la sama fervoro, per kiu ni laŭdis Origenon, ni nun kondamnu tiun, kiu estis kondamnita de la tuta mondo. Ni kunigu la manojn, kunigu niajn korojn..."⁷⁵

Sed nenio rezultis el tio. Jerome, li ne estu sanktulo kaj doktoro de la eklezio, ĝojis pro la novaĵo pri la morto de Rufin en 410: "La skorpio mortis sur la tero de Sicilio, kaj la hidro kun la multaj kapoj fine ĉesis sibli kontraŭ ni." en marŝado de testudo Gruntante laŭlonge... Interne Nerono, ekstere Kato, ĝisfunde hibrida figuro, kiun oni ŝatus diri, ke li estas monstro formita el malsamaj kaj kontraŭaj naturoj, nova besto laŭ la vortoj de la poeto: De antaŭe leono, de drako malantaŭe, kaj meze mem ĥimero."⁷⁶ Doktoro Hieronimo, kiu insultis Rufin, kiam ajn li parolis pri li, vivantoj aŭ mortintoj, eĉ kverelis kun la eklezia kuracisto Aŭgusteno, kvankam; la - multe malpli perforta konflikto venis de la pli juna Augustin.

Augustine unue aperis en 394, kiam li ankoraŭ estis simpla pastro Hieronymus, jam unu el la plej famkonataj

Kristana klerulo estis. Kompreneble, Jerome ne ricevis tiun ĉi leteron tiutempe. Kaj la dua letero de Aŭgusteno, skribita en 397, atingis lin nur en la jaro 402 – kaj krome nur kiel kopio sen subskribo. Karakterizaĵoj kiuj devis vekti la suspektojn de Hieronimo ekde la komenco. "Sendu al mi ĉi tiun leteron subskribitan kun via nomo aŭ ĉesu inciti maljunulon, kiu loĝas sola kaj silente en sia ĉelo!" Kaj certe eĉ pli kolerigis Jeromon, ke Aŭgusteno, kvankam ĝentile, decidite kritikis la faman Biblian ekzegeton en siaj epistoloj. kelkfoje kritikita ne sen malicaj konsiletoj, eĉ "per lanco peza kiel Falarica", potenca ĵetlanko. "Sed se vi akre kritikis miajn vortojn kaj postulos kontadon pri miaj skribaĵoj, se vi insistas pri ŝanĝoj, postulos retirojn kaj turnas al mi malbonajn okulojn ...", skribas Hieronimo, al Aŭgusteno - du sanktuloj, du doktoroj de la eklezio inter mem - maksimume nur "unu Pinpiko" maltrafis, ne, ion "eĉ pli malgrandan."

Laste sed ne malplej, eble ĝenis la famkonatan homon, ke Aŭgusteno nescie petis lin daŭrigi sian tradukon de grekaj Bibliaj interpretistoj en la latinan, precipe tiun, kiun li plej ŝatis (!) citi en siaj skribaĵoj, Origeno, kiu delonge havas; poste estis etikedita "herezulo estis sur lia nigra listo.⁷⁷ Kompreneble, la viro en Betleĥemo rekonis ke tiu afrikano, kiu sendis al li pli kaj pli severan kritikon de sia Biblia traduko, estis egala por li, ke li ne estis." a Rufin, kontraste al kiu li estis konsiderata "vir trilinguis" (Hebraeus, Graecus, latinus) povis fanfaroni: "Mi, la filozofo, retoro, gramatikisto, dialektikisto, hebrea, greka, latina, la trilingva, vi, la dulingva, kiuj havas tian scion pri la greka kaj la latina, ke la grekoj konsideras vin latino kaj la latinoj opinias, ke li estas greko." Ne, tio ĉi tie ne eblis, kaj do Hieronimo pli-malpli kaŝis sian koleron en la interŝanĝo de batoj, kiuj sekvis. Li kuris, li skribis, havis sian tempon, kaj ĉar Aŭgusteno nun kuris kaj faris grandajn paŝojn, li povis permesi al si iom da ripozo. Li petis la episkopon ne ĝeni lin, ne defii maljunulon, kiu silentis

ne fanfaroni pri sia scio kaj ne konsideri lin "reklamanto de mensogoj", "heroldo de mensogoj". Estas la konata "infana fanfaronado" akuzi famajn virojn por mem famiĝi. "Kiel junulo, ne incitu la maljunulon sur la kampo de la Sankta Skribo, por ke ne plenumiĝu en vi la proverbo: La laca bovo estas pli peza."⁷⁸

Hieronimo, kiu ankaŭ rifuzis kritiki la skribaĵojn senditajn de Aŭgusteno (li havis sufiĉe da rilato al sia propra), plurfoje petis Aŭgustenon malsovaĝigi sin. Se li volus brili per sia stipendio kaj "lasi sian lumon brili", estis sufiĉe da plenumebaj junuloj en Romo, kiuj certe kuraĝus aliĝi al Biblia disputo kun episkopo. Hieronimo, mem sen rango en la hierarkio, kiu eble ofendis lin eĉ pli ol la emerĝanta famo de Aŭgusteno, ankaŭ rememoris la strangan sorton de liaj unuaj leteroj. La prokrastita transdono estis (laŭ liaj konfiduloj, "veraj servistoj de Kristo") intencita, "serĉanta famon kaj la aprobon de la homoj... Multaj devus vidi kiel vi atakas min dum mi timas timas, kiel vi, la Akademiuloj, vi ĉerpas el la plenkreskulo, dum mi, la malklerulo, scias nenion diri. Vi devus aperi kiel tiu, kiu ordonis silenton el mia babilemo kaj metis sur ĝin la necesajn bridojn." La flatado de Aŭgusteno, aliflanke, diras Hieronymus, nur celis mildigi la kritikon al si mem. Li ne konsideris lin kapabla, "por uzi konatan esprimon, ataki min per glavo ŝmirita per mielo." Fine li eĉ deklaris, ke li estas sekvanto de la ebionito "herezo".

Aŭgusteno reagis, kiel de la komenco, ĝenerale kontrolite, sed sen cedi, kaj Hieronimo ne plu respondis sian lastan leteron, sed tamen batalis apud li kontraŭ la «herezuloj».⁷⁹ Kion sanktulo atingas. estas sin

kontraŭ la patroj de la eklezio Pli-malpli malĝentile, la mallonga verko de Hieronimo, verkita en unu nokto laŭ sia propra konfeso, montras ĝaŭlan pastron, kiu estis > Kontraŭ Vigilantius<, komence de la 5-a jarcento. Jarcento, same klare kiel pasie la terura

La kulto de relikvoj kaj sanktuloj batalis kontraŭ ĉia asketismo, monaĥismo kaj celibato, kvankam ankaŭ episkopoj subtenis ĝin.

"La mondo produktis multajn monstrojn," li diris Jerome lia fiasko. "Nur Gaŭ lio ankoraŭ ne nomis monstron sia propra... Tiam Vigilantius, aŭ pli ĝuste Dormitantius, subite aperis por batali kontraŭ la spirito de Kristo kun sia malpura spirito, "malpura menso", "homo kun tordita kapo, inda". de la Hipokrata kortumo", "dormkapulo", "mastro de drinkejo", "lango de serpento", "blasfemanto". Li atestas pri siaj "diablaj ruzoj", "senfida veneno", "blasfemo", "senbridaj diatriboj", "monserĉado", "ebrio", kaj ke li estas "la patro de Bakĥo", "desegnante en la koton, ". " "anstataŭ la standardo de la kruco." la standardo de la diablo. Li skribas: "la vivanta hundo Vigilantius". "Ho, vi monstro, kiu devus esti alportita al la fino de la mondo!" "Ho, honto! Li laŭ dire havas episkopojn kiel kunuloj en sia kolerego ... ". Li ŝercas: "Sed vi dormas dum vi estas maldorma kaj skribas dum vi dormas, ke Vigilantius rompis siajn librojn "dum ronkado dum ebrio" kaj ŝprucis "sian malpuran malpuraĵon de la abismo ene de li." Li estas terurigita de la senhonteco de Vigilantius. Li lasis sian monaĥejan ĉelon nuda je noktomezo dum subita tertremo! La amiko de Eustochium ankaŭ scias ke la "dormemulo lasas ŝiajn voluptojn sovaĝi kaj duobligas la naturan fajron de la karno tra ŝiaj konsiloj, aŭ pli ĝuste, estingas ĝin tra sekskuniĝo kun virinoj. Ja nenio distingas nin de porkoj, ne restas distanco inter ni kaj la senraciaj bestoj, inter ni kaj la ĉevaloj..." kaj tiel plu.80 Ankaŭ Hieronimo same malĝentile polemigis kontraŭ la monaĥo Joviniano. , kiu estis aktiva en Romo.

Jovinian turnis de radikala asketismo al pano kaj akvo evoluis al iom pli mondamika vivmaniero kaj la

La bon-ricevita opinio, kiun li bazis ankaŭ sur bibliaj bazoj, estis ke fasto kaj virgeco ne estas specialaj meritoj, ke virgulinoj ne estas pli bonaj ol edzinoj, ke ripetitaj geedziĝoj estas permesitaj kaj ke ĉielaj plezuroj iam estos la samaj por ĉiuj. Hieronimo, aliflanke, konkludis el la Nova Testamento ke la geedziĝo de kristanoj, kiun li ne povis tute malakcepti kiel la aferoj staris, devas esti oportuna geedziĝo. »Se ni sin detenas de sekskuniĝo, ni honoras virinojn. Se ni ne sindetenas de tio, tiam anstataŭ honori ilin ni evidente faras la malon, insultas ilin." Sed li mem, la furioza gloristo de monaĥaj idealoj, tiom insultis Jovinian, ke unu el liaj romiaj amikoj, Domnio, donis al li. listo de la ofendaj partoj de la diatribo por plibonigi aŭ almenaŭ klarigi, kaj eĉ la iniciatinto de siaj du libroj Pammachius, bofilo de la amiko de Jeronimo Paula, aĉetis la ekzemplerojn en Romo kaj konfiskis ilin.

"Kontraŭ Joviniano",

Signife denove: Hieronimo nur kuraĝis ĝeti siajn traktatojn kontraŭ Jovinian nur post kiam du sinodoj kondamnis lin komence de la 1990-aj jaroj; sinodo en Romo sub episkopo Siricius, unu en Milano sub Ambrozio, al kiu la akcepteblaj opinioj de Jovinian ŝajnis esti nenio pli ol "sovaĝaj hurloj" kaj "japado". Aŭ gustino ankaŭ flaris "herezon" kaj apelaciis al la ŝtato Por igi siajn tezojn pli konvinki, li skurĝis la monaĥon per plumba tranĉilo kaj sendis al dalmata insulo kun siaj kamaradoj. "Kion oni faras antaŭ Dio kun pia koro, ne estas krueleco", skribis Hieronimo.⁸¹ La "ĉefa lerteco" de Hieronimo fakte konsistis el "igi siajn kontraŭ ulojn aperi kiel malnoblaj kanajloj" (Grützmacher).

Tio estis la tipa polemika stilo de sanktulo, ekzemple la pastro de sia naskiĝurbo Stridono, Lupicinus, kies malamiko li fariĝis, insultis kaj poste mokis per la diro: "Kardoj estas taŭga salato por buŝo de azeno."

Pelagio, kun kiu li iam estis amiko, nomas lin stultulo grasa kun kaĉo, diablo, korpulenta hundo, "giganta besto kaj bone nutrita kaj kapabla fari pli da malbono per siaj piedoj ol per siaj dentoj." Ĉi tiu hundo devenas de la fama irlanda raso, ne malproksime de Britio, kiel ĉiuj scias. Tiu ĉi hundo devas esti detruita per unu bato de la spirita glavo, kiel la Cerbero de la fablo, por silentigi lin por ĉiam kune kun Plutono, lia mastro." Kaj la sama polemikisto akuzas siajn kontraŭulojn, "ĉiujn falsajn instruistojn": "Eĉ se ili ankaŭ venas kun ni "Ili ne povas mortigi per la glavo, al ili neniel mankas la volo fari tion Sed dum la homo de Dio estis tiel kun la vaste respektataj."

82

Asketo Pelagio ĉirkaŭ iras, li povas glori asketismon kaj monaĥismon, al kiuj la plej multaj el liaj operoj estas dediĉitaj, per nekredeblaj altaj fabeloj, ĝis tia grado, ke Lutero ankoraŭ ĝemas en siaj tabelparoladoj: "Mi ne scias pri iu instruisto; al kiu mi estas tiel malamika kiel Hieronymo..." Ĉu li - lia literatura debuto - rakontas la historion de nuntempa kristana virino, kiu, supozeble maljuste akuzita pri adulto, estis kondamnita al morto de malbona juĝisto, kiu estis kaŝita kiel pagano kaj, post teruraj torturoj, kiuj estis lerte elpensitaj, estis kondamnita al morto de du ekzekutistoj sep fojojn vane estas trafita de la glavo. Ĉu Hieronymus - "en sia tempo la plej granda klerulo pri kiu la kristana eklezio devis fanfaroni" (JA kaj A. Theiner) - priskribi monaĥon, kiu kuŝante en kavo, neniam manĝas pli ol kvin figojn tage, aŭ tiun, kiu havas... Vivas 30 jarojn per nur iom da pano kaj malpura akvo, aŭ li povas famigi en la mondo la legendan Paŭlon el la Tebaido, kies ekziston li mem dubas, per harlegaj rakontoj, ekzemple asertante (dum li mokas la skandalajn mensogojn de aliaj pri Paŭlo), korvo alportis al li duonan panon ĉiutage dum 60 jaroj - "la plej bona romanverkisto de sia tempo" (Kühner).⁸³ Kun senerara instinkto homoj levis ĉi tiun parte malvarmsangan kalumnian, parte, false laŭ dante Jeromon, kiu estis foje konsilisto kaj sekretario de papo Damaso, tiam

Estro de monaĥejo en Betleĥemo, kiu estis tre populara en la Mezepoko, finfine iĝis la patrono de kleraj lernejoj aŭ teologiaj fakultatoj kaj asketoj. Jes, Jerome povus facile fariĝi Papo.

Almenaŭ li mem atestas, ke, laŭ preskaŭ ĉies opinio, li ŝajnis destinita al la plej alta pastraro. "Mi estis nomita sankta, humila, elokventa Sed liaj intimaj rilatoj kun diversaj sinjorinoj de la roma nobelaro vekis la ĵaluzon de la pastraro. La morto de juna knabino, kiun la koleraĵoj apenaŭ malĝuste vidis kiel kaŭzita de la "detestabile genus monachorum", ankaŭ igis ĝin malebla por li esti en Romo. Kaj tiel li fuĝis, baldaŭ sekvita de siaj amikoj, la urbo de siaj ambiciaj revoj.⁸⁴ En la 20-a jarcento, tamen, Hieronimo ankoraŭ "brilis" en la granda eldono redaktita de episkopo Buchberger de Regensburg, malgraŭ certaj "ombraj flankoj", ". per sia integreco kaj majesta strebado, per fervoro de pentofaro kaj neplaĝebla severeco al si mem, per sincera pieco kaj varma amo al la Eklezio". "Li estis altestimata fare de la plej bona de lia tempo" (Schade). Tamen, teologo tiel renoma kiel Carl Schneider, unu el la elstaraj

fakuloj pri antikva kristanismo, akuzas hodiaŭ la Doktoron de la Eklezio, kiu altiĝis al la plej alta digno de la Katolika Kirko kaj la plej alta teologia fakultato, pri la "plej stultaj malsaĝecoj," "la "plej senskrupulaj kalumnioj kaj falsaj oĵoj", kaj "mendanda intrigo." kaj patologia vanteco, impulso kaj perfidio", "falsigo de dokumentoj, intelekta ŝtelo, eksplodoj de malamo, denuncoj..."⁸⁵ Foje la ekleziestroj de la forpasinta. 4-a jarcento konfesis tion

Jarcento mem la "interna milito", en retorikaj krioj aŭ veraj plendoj.

"Mi aŭ dis niajn patrojn diri," skribas Johano Krizostomo, "en la pasinteco, dum la persekutoj, jes, estis veraj kristanoj, Sed nun, li demandas, kiel oni povas ankoraŭ konverti paganojn? »Per referenco al mirakloj? Ili ne plu okazas. Per la ekzemplo de nia ŝanĝo? Li estas tra kaj tra

koruptita. Per amo? Nenie troviĝas spuro de ĝi." Ĉio estas detruita kaj neniigita. "Ni, kiuj estas destinitaj de Dio por resanigi aliajn, bezonas resanigi nin mem."86

Eklezia doktoro Gregorio de Nazianzo, kiu plurfoje evitis siajn spiritajn devojn per fuĝo, ekkrias simile: „Kia malfeliĉo! Ni atakas unu la alian kaj formanĝas unu la alian... Ĉien oni puŝas la kredon; En personaj disputoj oni devas uzi tiun ĉi respektindan nomon. Do estas nature, ke la nacioj malamas nin. Kaj, kio estas pli malbona, ni eĉ ne povas diri, ke ili eraras... Jen kion alportis al ni la interna milito.”87

Kaj en la jaro 372, la eklezia kuracisto Bazilio ankaŭ esprimis sian suferon - malesperante trovi plendon "tiel granda kiel la malfeliĉo": "La respekto de homoj, kiuj ne timas la Sinjoron, serĉas la vojon al la ekleziaj oficejoj: jam la prezidanteco signas kiel prezon de malpieco, tiel ke la plej granda blasfemo por la episkopa oficejo ŝajnas esti la plej taŭga... la dominemaj homoj malŝparas la monon de la malriĉuloj nur por sia propra uzo kaj por donacoj... Sub la preteksto, ke ili batalas por religio, ili kaŝe batalas kontraŭ personaj malamikoj. Aliaj tamen, por ne respondeci pri siaj plej grandaj abomenaĵoj, instigas la popolojn kvereli unu kun la alia, por ke iliaj kruelaĵoj ne altiru atenton meze de la ĝenerala malboneco.”88

Certe Bazilo ĉi tie denuncas antaŭ ĉio "la malbonon de herezo", kiu disvastiĝas de la limoj de Ilirio ĝis la Tebaido kaj jam formanĝis "duonon de la mondo". Sed ankaŭ "Herezuloj" estas kristanoj! Kaj la episkopo eksplicite mencias "la plej bedaŭrinda afero el ĉiuj estas, ke eĉ la parto kiu ŝajnas esti sana estas dividita en si", ke apud la "milito de ekstere" ekzistas ankaŭ "interna tumulto" kaj "la malferma batalo de la herezuloj." ' ankaŭ tiu 'inter tiuj ŝajne ortodoksaj.'

4-a ĉapitro

La atako kontraŭ paganismo okazas

“Ĝu la sanktuloj... Iliaj buŝoj levu Dion; ŝi
Ili havos en siaj manoj akrajn glavojn, Por venĝi
punu inter la nacioj, punu inter la popoloj kaj iliaj reĝoj
ligu ilin per katenoj, kaj iliajn eminentulojn per feraj katenoj, por ligi ilin
Ili estos juĝitaj... Haleluja!”

Psalmo 49,5

“Kaj kiu venkas kaj konservas miajn farojn ĝis la fino, tiu
Mi donos potencon super la nacioj; kaj li nutros ilin per ili
fera bastono, kaj ĝi estos kiel potisto
frakasi.”

La 2. Revelacio de Johano f.

»Sed ankaŭ vi, Plej Sankta Imperiestro, estos devigita puni vin
kaj vi estas devigita puni, kaj tio estos farita al vi laŭ la legxo de
Dio plej alta ordonis ke via severeco malhelpos la krimon de
persekuti idolkulton ĉiumaniere.”

Eklezia patro Firmicus Maternus

1

»Du mezuroj estis aparte gravaj al Firmicus: la
Detruo de didomoj kaj la persekuto de tiuj de aliaj kredoj
ĝis morto.”

Karlo Hoheisel

2

Kvankam kristanismo kontraŭ batalis judojn kaj "herezulojn" kun ĉiu "sankta" kolero ekde la komenco mem, ĝi komence tenis sin iom kontraŭ la paganoj, de la kristanaj verkistoj de la 4-a jarcento. Jarcento nomita "Héllenes" kaj "éthne". La tre kompleksa esprimo "paganismo", kiu ampleksis kaj religian kulton kaj la intelektularon, ekskludis nur kristanojn, judojn kaj pli postajn mahomedanojn. Kompreneble, ĝi ne devenas de scienco, sed de teologio, reiras al la malfrua juda-Novtestamenta periodo kaj estas konforme negative etikedita. En la latina ĝi unue estis tradukita kiel "gentes" (post Sankta Ambrozio: la "arma diaboli"), poste, kiam la sekvantoj de la malnova religio plejparte vivis nur en la kamparo, kiel "pagani", "paganus". La vorto uzata por priskribi la nekristanon, kiu unue aperis en du latinaj surskriboj ekde la komenco de la kvara jarcento, signifis "kampara" en laika uzo, sed ankaŭ "civila" kontraste al "militista". "Pagani", t.e. homoj kiuj ne estis soldatoj de Kristo, estis tradukita en la gotiko kiel "thiudos", "haithns", kaj en la malnovaltgermana kiel "heidan", "haidano", verŝajne: Pli Wilder!3 Kun tiuj "sovaĝuloj" ĝi funkciis kristanismon komence sufiĉe

milde ĉirkaŭ e. Rimarkinda fakto. Ĝi anoncas la jarmil-longan taktikon de la ĉefa eklezio kiel eble plej multe ŝpari plimultojn por povi pluvi, tolerite de ili, kaj poste, se eble, detruu ilin. Kun plimulto: kontraŭ toleremo, sen ĝi: por ĝi — klasika katolikismo ĝis hodiaŭ ! Kompreneble, eĉ en nia tago Karl Barth, la reformita teologo kaj religia socialisto, deklaris, ke religio enhavas nenion krom idolkulto kaj devas esti "tute elradikigitaj por fari lokon al revelacio"⁴.

La kristanoj komence aperis al la paganoj nur kiel Judisma sekto, judaj disidentoj, al kiuj la antipatio kontraŭ la judoj estis transdonita des pli ĉar ili ankaŭ kunhavis sian maltoleremon kaj religian malmodestecon, sed eĉ ne reprezentis unuecan nacion kiel ili. Baldaŭ fragmentiĝis en sennombrajn grupojn, ili ankaŭ estis konsideritaj fare de la Aĝaj Kredantoj

"sendia." Ili ankaŭ evitis la publikan vivon, kio igis ilin morale fifamaj. Resume, ili estis vaste malestimataj, kulpigitaj pri pesto kaj malsato kaj fojfoje kriis: "La kristanoj al la leonoj!" (por juda aŭ toro, Léon Poliakov notas: strange konata tono). La ekleziaj patroj de la antaŭ konstantina periodo emfazis religian toleremon, faris brilan virton el sia bezono, daŭ re postulis liberecon de adoro, konsideron, asertis sian paciencon kaj bonecon kaj asertis, ke ili estas ankoraŭ sur la tero sed jam marŝas. en la ielo ami, ne malami iun, ne repagi malbonon pro malbono, elteni maljuston prefere ol kazi in, ne procesi, rabi, bati, mortigi.⁵ Inter la paganoj preskaŭ io estis "honta," ili trovis

Kristanoj konsideras sin "justaj kaj sanktaj". "Kaj ĉar ili scias, ke ili eraras, ili lasas sin esti batitaj de ili..." Atenagoro instruktas al la paganaj imperiestroj ĉirkaŭ 177 "ke oni devas permesi al ĉiu la diojn de sia elekto." Ĉirkaŭ 200 Tertuliano ankaŭ rekomendis religian liberecon; Oni preĝu al la ĉielo, alia al la altaro de Fides, unu adoru Dion, alia Jupitero; Estas "homa rajto kaj afero de natura libereco por ĉiu adori tion, kion li konsideras bona, kaj la adorado de Dio fare de unu alportas nek damaĝon nek utilon al la alia..." Origeno mencias longan serion da similecoj inter pagano kaj Kristana Religio, por altigi sian propran reputacion, ne toleras ajnan insulton al la dioj, e ne en okazoj de evidenta maljusteco.⁶ Iaj ekleziaj patroj eble parolis tiel pro konvinko, iuj pro kalkulo kaj oportunismo.

La kontraŭ pagana temo komence kristanismo

Sed kiom ajn ili postulis religia libereco - tamen ili atakis judojn kaj "herezulojn", same ankaŭ la paganoj. La polemikoj, aliflanke, sporadaj, preskaŭ hazarde komence, baldaŭ transprenas

larĝa spaco, kaj ekde la fino de la z. En la 19-a jarcento, kiam vi jam sentas vin pli forta, vi agas pli decideme. La nomoj de ses kristanaj apologiistoj kaj tri apologiistoj (de Athenagoras, Tatian, Theophilos) estas jam konataj de la regado de Marko Aŭrelio (161–180).⁷ La kontraŭpaganaj temoj estas multaj, sed (eĉ poste) plejparte tre disaj. Ili koncernas paganan teogonion kaj mitologion,

politeismon, la naturon de la dioj, la naturon de iliaj bildoj, ilian fabrikadon, la diablan originon de "idolkulto". Ĝestis konsiderata la plej grava krimo por kristanoj kaj kondukis al ekskludo en la unuaj tri jarcentoj.⁸ La argumentoj en la frua kristana literaturo - kaj pretere - certe ne estas superfortaj, kaj ankaŭ estas "malsukcesaj" en literaturaj terminoj (Wlosok). Ĝi malmulte influas publikan opinion aŭ eĉ politikon, kaj ĝi similas al si mem - malklara, morna, spirite malriĉa fluo - plejparte konfuze tra la jarcentoj. Estas multaj objetoj de

kristanoj al la paganoj mem, certaj akuzoj de la eklezia historiisto Eŭsebio, de la eklezia kuracisto Atanazio, ofte jam de la presokratoj! Laste, sed ne malplej, la skandalaj kronikoj de la ĉielo de dioj, tro obscenaj trajtoj de mitologio, estis multfoje kritikitaj en antaŭkristana tempo, sed ankaŭ la bildaj reprezentadoj de la kultaj dioj estis longe disputitaj.⁹ Kristanoj trovis la antikvaj mitoj esti ofendaj, evidenta ĝeno, ĉar "malmoralaj"; superflua de "amores", "cupiditas", malvirtoj.

En sep kortuŝaj libroj, Arnobio de Sicca, la instruisto de laktado, akuzas iliajn diojn je havi rason "kiel hundoj kaj porkoj kontraŭ la homoj".¹⁰ Li kritikas ilin ke kiujn la hontinda buŝo abomenas eĉ menciigi sub nomo." Li kritikas ilin ke ili fordonis sin al pasio "kiel nebreditaj bestoj", "kun freneza deziro al reciproka sekskuniĝo", al la "malpuraĵo de kopulacio".

Arnobio, kiel aliaj "patroj", prezentas tutajn listojn

de la plej altaj amoroj, Jupitero estas pasia pri Cereso, li pariĝas kun Leda, Danae, Alkmeno, Elektra, mil aliajn virgulinon kaj virinojn, la knabon Katamito — „Jupitero devas ĉie fari tion, por ke ŝi ajnas kvazaŭ la malfeliĉulo naskiĝis; ..., do nur por planti la semojn de Krimeo, la materialon por insultoj kaj la komunaĵo, en kiun la tuta malpuraĵo elverŝas el la teatraj kloakoj, el teatroj, kiuj, laŭ Arnobio, efektive devus esti malkonstruitaj, detruitaj, same kiel multaj skribaĵoj kaj libroj bruligitaj. 10 Ĉar rompas dio geedziĝo estas miloble pli malbona ol

iu sendas la inundon! La rakontoj pri la dioj de Homero kaj Heziodo ŝajnis al kristanoj nekredinde ridindaj. Tamen, se la Sankta Spirito trempis junulinon sen malobservi ŝian virgecon, unu el la plej famaj katolikoj de la antikveco, Ambrozio (kies "grandeco" kompreneble "ne kuŝas en la originaleco de la penso": Wytzes), pruvis tion kun mortiga seriozeco. tra la vulturoj, kiuj ankaŭ sen seksaj rilatoj kun siaj idoj. »Vi volas konsideri ĝin nebla ĉe la Dipatrino, kies eblecon vi ne neas ĉe la vulturoj? Birdo naskas sen masklo, kaj neniu kontraŭ diras tion; kaj ĉar Maria naskis kiel fianĉinon, la ĉasteco estas pridubita."

La paganoj enterigante bildon de dio, lamentante ĝin kaj havante ĝin resurektita kun aklamo, estis denove ridanta afero por la kristanoj - sed ilia propra Sankta Vendredo kaj Paska liturgio estis tre sankta. Ne unu joton malpli grava ol la pruvo de la resurekto de St.

Ambrozio: la metamorfozo de la silkvermo, la kolorŝanĝo de la kameleono kaj la leporo kaj la resurekto de la fenikso-birdo!11 La kristanoj suspektis, ke la

Maljunaj Kredantoj

havas la estaĵon.

anstataŭ la Kreinto, kaj ripetiĝanta "revelacio" estis la naturo de la bildoj de la dioj: "Oni falas antaŭ la laboro de siaj manoj", lamentas Jesaja.

"Ili havas buŝon kaj ne parolas", mokas la Psalmo 115, "ili havas okulojn kaj ne vidas, ili havas orelojn kaj ne aŭdas, ili havas nazojn kaj ne flaras..." En realeco, la antikva mondo identigis

Religio ĉi tiuj bildoj havas nenion komunan kun la dioj. Ili estis nur "simbolaj reprezentadoj, sed ne la diaĵoj mem" (Mensching). Sed por la kristanoj, la dioj estis "mortintaj kaj senutilaj" (Aristido), ili povis "nek vidi nek aŭ di nek iri" (Revelacio de Johano). Kaj laŭ Gregorio el Nissa, tiama stela katolika teologo, la senmoveco de la statuoj de dioj eĉ estis transdonita al iliaj adorantoj! Jes, ĉi tiuj idoloj, "malplena nenio", kiel eklezia historiisto Eŭsebio rekonis, kaŝis "multe da honto". Ili estis plenigitaj per ostoj, rubaĵoj kaj pajlo, rifuĝejo por insektoj, blatoj kiuj timis lumon, musoj kaj nestaj birdoj. Minucius Felix, Klemento de Aleksandrio, Arnobio kaj aliaj pli-malpli priskribas la malpurigon de la sanktaj bildoj - "kiel sub la volbo de la templo la hirundoj flugas ĉirkaŭe, faligante la fekaĵon, kaj malpurigante jen la kapojn, jen la vizaĝon de la diaĵo. Barbo, okuloj, nazo... Ruĝiĝu do pro honto..." La dioj, mokas ariana episkopo Maximin, estas ruinigitaj de araneoj kaj vermoj.

Kaj la "Martyrium Polycarpi" vidas ilin fekundigitaj per hunda sterko.¹²
Terura kiel estas ilia kultado, naturo: ilia produktado.

Tertuliano metas ilin, kun adulto kaj malĉasteco, ĉe la supro de ĉiuj mortigaj pekoj. Ĉar la kristanoj sagace rimarkis: la dioj estis hakitaj, ĉizitaj, rabotitaj, gluitaj - „oni pafitaj en ceramikfornoj, glatigitaj per moviĝantaj feroj kaj fajliloj, tranĉitaj kaj tajlitaj per segiloj, boriloj kaj hakiloj, kaj ili estis ebenigitaj kun aviadiloj. Do ĉu tio ne estas trompo?" Kaj foje ili "eble" eĉ "devenis el la juvelaĵoj de putinoj, la belaĵoj de virinoj, el kamelaj ostoj..." (Arnobio). Athenagoras asertas ke la produktanto de ĉiu dio daŭre estas konata; tute depravataj artistoj, laŭ Origeno, samspecaj kiel ĵonglistoj kaj venenistoj.

Ili estis plenaj de ĉiu malboneco, Justino la Sanktulo sciis.
Malamiko de judoj (p. 127), ili ankaŭ delogis siajn junajn sklavojn, kiuj estis komplicoj en la diabla laboro.¹³

Multaj kontraŭpaganaj akuzoj, se ne la plej multaj, povus kompreneble ankaŭ esti direktitaj kontraŭ la kristanoj.

Kiel raportas Klemento de Aleksandrio kaj Arnobio, multaj artistoj kreis diojn surbaze de homaj modeloj, eĉ surbaze de "malhonorindaj prostituitinoj"; Praxiteles, ekzemple, la Knidian Afrodito post sia amanto Cratina. Sed ĉu ne originis analoge bildoj de Madono kaj sanktuloj, figuroj el la biblia historio? Ĉu Fra Filippo Lippi ne plurfoje pentris la monaĥinon Lucrezia Buti (lia estonta edzino, forrabita de li en 1456) kaj ŝian infanon kiel Maria kun la bebo Jesuo? Dürer eternigis la konkubinojn de kardinalo Albrecht II de Majenco (1514-1545), Käthe Stollenfels kaj Ernestine Mehandel, ne kiel la filinoj de Loth Lukas Cranach eternigis Ernestine kiel "Skt. Ursula", Grünewald la Käthe kiel "Skt. Katharina en la mistika geedzeco»?

Minucius Felix, afrika advokato laboranta en Romo, kritikis la portadon de bildoj de dioj en paganaj procesioj. Sed en kristanaj paradoj oni kunportis tutajn amasojn da sanktuloj – ĉefepiskopo Albreĥto de Magdeburgo eĉ havis korteganon en la relikvujo kiel "vivanta sanktulo". Kaj se episkopo Eŭ sebio vidas trompon ĉe infanoj kaj nematuraj plenkreskuloj en la starigo de la dioj, kion ni povas vidi en la sanktaj gipsaj kapoj prezentitaj milionoj da fojoj?14 Plue: Kontraŭ paganaj polemikoj abomenas klini sin antaŭ la faroj de homaj manoj — sed la kristanoj sin klinas antaŭ Kristo kaj la Sanktuloj. Ili mokas la kسادon de "idoloj" - kaj kisas sanktajn bildojn kaj relikvojn mem. Ili deklaras, ke

la apero de la dioj ne pruvas ilian ekziston — ĉu la apero de Kristo pruvas lian? Aŭ gusteno venas supren: la "idoloj" ne protektas homojn en milito - la bildojn de sanktuloj? Clemens, Arnobius kaj aliaj mokas templofajrojn kaj la detruon de temploj - miloj da preĝejoj viktimiĝis nur de la Dua Mondmilito. (Kaj Lichtenberg jam ridis pri ilia fulmstango.) La kristanoj kredas, ke la materialo de la dioj povus servi al io pli bona; La dioj devas esti protektitaj kontraŭ ŝtelistoj "sub potencaj seruroj kaj grandegaj stangoj, sub baroj, ŝtaraĵoj" (Arnobio) - la kristanaj preĝejoj trezoroj ankaŭ. Neniu fido je Dio! Kristanoj kritikis, ke la romia religio kaj la Romia Imperio finiĝis

Ekestis krimoj — jes, la kristanaj eklezioj, ne la kristanaj imperioj?15 Kio staris malanta la

idolkulto estis kompreneble la diablo, tuta armeo da malpuraj estuloj. Ekde la komenco, kristanoj kredis je spiritoj kaj estis poluitaj per magio, same kiel la paganoj, kaj kredis ke la kulto de la dioj estas fakte kaŭ zita de demonoj; Kelkaj, kiel Tertuliano, ankaŭ vidis la cirkon, la teatron, amfiteatron kaj stadionon kiel ligitajn al tio. Nur la demonoj, asertas la ekleziaj patroj, estas tiuj, kiuj kreas la trompon de la dioj, trompas la paganojn kaj malhelpas ilin adori la kristanan Dion, kiun la Sankta. Parodi la krucon en bildo de dio, farante la orakolojn iliaj iloj, la idolojn iliaj kaŝ ejoj, la paganajn miraklojn, nutrante la poetojn per altaj rakontoj - kaj sin mem

kun la sango kaj graso vaporo de la kultaj oferoj.

16

Gravas tamen, ke ĉio ĉi maldungo, akuzo kaj mokado nur iom post iom pliiĝas, fariĝas pli severa, kaj ke komence, kiel malaperanta minoritato, homoj ankoraŭ surmetas sufiĉe bonan vizaĝon pri la malbona ludo. Preskaŭ la tuta mondo estis pagana, kaj la kristano kutime agas milde kontraŭ la supera potenco, jes, li devas interkonsenti kun ĝi, sed nur por povi likvidi ĝin iam.

La plej maljuna kristana aŭ toro montras tion denove.

Kompromisoj kaj malamo en la nova testamento

La predikoj de Paŭ lo kontraŭ nacianoj estas kutime pli moderaj ol tiuj kontraŭ "herezuloj" kaj judoj. Ne nur unu fojon li ludas la nacianojn kontraŭ la judoj (p. 124). Li plurfoje ostente turnas sin "al la nacianoj". Kiel li mem volas esti "la apostolo de la nacianoj", nomas la nacianojn "kunheredantoj", promesas "savon al la nacianoj", kaj ankaŭ laŭ das la (paganajn!) aŭ toritatojn, kiuj estas "de Dio", reprezentas "la ordono de Dio," kaj " "Mi ne portas la glavon vane" (kiu ja detranĉis lian propran kapon - kaj malgraŭ lia civitaneco, li estis submetita al la romia puno de vipado trifoje.

Kaj li estis malliberigita sep fojojn.¹⁷ Kompreneble, e

Paŭ lo ne povas lasi la nacianojn solaj; li vidas ilin "marŝ i en la vanteco de iliaj mensoj, mallumigitaj en la kompreno", en "malscio", "obtuzeco", "malmoleco", en "praktikado de ĉiu malhonesteco", "ĉia maljusteco, malico, avareco, malvirteco, plena de envio". kaj murdo "Ili estas," diras Paŭ lo, "indaj je morto laŭ la leĝo de Dio"! "Idolkulto" rezultas ankaŭ en malĉasteco kaj avareco - konforme al la tradicio de judismo, kiun li tiom malamas - kaj li plurfoje mencias "idolantojn" en la sama spiro kiel rabistoj. Sed li ankaŭ nomas ilin blasfemantoj, sekse malmoralaj homoj, ebriuloj, laŭ tbus antoj, kalumniantoj kaj malestimantoj de Dio. Kaj tiel li avertas kontraŭ iliaj festoj, malpermesas partoprenon en la kulto de iliaj "idoloj", iliaj sakramentaj festenoj, en "la komunumo de la diablo", "la diabla pokalo", la "diablotablo" - fortaj vortoj.

Kaj iliaj filozofoj? "Ĉar ili pensis, ke ili estas saĝaj, ili fariĝis malsaĝuloj."¹⁸

Sed malamo al paganismo flamas ankaŭ aliloke en la Nova Testamento.

Senhezite, la unua letero de Petro egaligas la vivmanieron de Old Believer kun "ebrieco, glutemo, drinkado kaj abomena idolkulto". La Revelacio de Johano insultas Babilonon - nomo kiu reprezentas Romon kaj romian regadon -

"Loĝejo de diabloj", "malliberejo de ĉiuj malpuraj spiritoj". Ĝeĉ metas la "idolantojn" apud la murdintoj, apud "la nekredantoj kaj malvirtuloj kaj murdistoj", la "malĉastuloj kaj sorĉistoj... kaj ĉiuj mensogantoj, kies parto estos en la lago, kiu brulas per fajro kaj sulfuro". Por paganismo, "la besto", apartenas "kie Satano loĝas", "la trono de Satano estas." Do la kristano devas paŝti la naciojn "per fera vergo, kaj kiel potisto li devas disrompi ilin." Ĉiuj fruaj kristanaj verkistoj, eĉ, emfazas EC Dewick, la plej liberalaj, adoptis "ĉi tiun senkompromisan malamikecon"¹⁹.

La kalumnio de la kosmo, la paganoj Religio kaj kulturo

(Aristido, Atenagoro, Tatian, Tertuliano, Klemento kaj aliaj)

Ĉirkaŭ la mezo de la 2-a jarcento, unu el la plej fruaj apologiistoj, Aristides (en pardonpeto malkovrita nur en 1889 en la monaĥejo de Sankta Katarina sur Sinajo) denunciis la diigon de akvo, fajro, ventoj, suno, kaj ne laste la kultado de la tero Loko por "la feka malpuraĵo de homoj, sovaĝaj kaj malsovaĝaj bestoj... la sanga malpureco de murditaj homoj", "kadavroujo". Sed la aparta kolero de ĉi tiu kristano - kiel multaj el nia tempo, kiuj mokas "la obskuran kaj turmentan mantelon de egipta mitologia lingvo" (McKenzie) - falas sur la egiptojn. Ĉar ili estis "pli simplaj kaj malraciaj ol ĉiuj popoloj de la tero", ili mem sanktigis la beston (kvankam en la historio de la religio estas dubinde ĉu bestoj kiel tiaj iam estis konsiderataj dioj kaj ne nur iliaj manifestiĝoj). Sed al la eklezianoj tio ŝajnis esti la finfina skandalo kaj inda je ĉiu cenzuro. Ili ĉiam estis kolerigitaj pro la adoro de teriomorfaj dioj, la adoro de fiŝoj, kolomboj, hundoj, azenoj, la bovoj kaj virŝafoj, sed ankaŭ ajlo kaj cepoj. "Kaj la mizeruloj ne rimarkas en ĉiuj ĉi aferoj, ke ili estas nenio (!)..."²⁰

La tuta besta regno - nenio! La planta mondo: nenio! La deziro: nenio! Kaj la mondo de la dioj: "frenezo", "sendia, ridinda kaj malsaĝa parolado" - kaŭzante "ĉion malbonan, malbelan kaj aĉan": "grandan malvirton", "daŭrantajn militojn, grandajn malsatojn, maldolĉan malliberecon kaj kompletan malkovron," ĉio el tio rompas pro paganismo, "pro tio sole".²¹ En la posta dua jarcento, Atenagoro ankaŭ vidas de Ateno.

Dio, la patro de la racio, en senraciaj estaĵoj, tio

Dioj adoritaj en bildoj de homoj, eĉ de birdoj kaj reptilioj. Sed la kristano estas singarda kaj klarigas ke "ĉiu devas esti permesita elekti la diojn de sia elekto"; Li certigas sin, ke li ne intence atakas ŝiajn bildojn, kaj eĉ ne neas ilian miraklan efikon – io simila, cetere, eĉ por Aŭ gusto! Kaj kiel humila, preskaŭ submetiĝema, Atenagoro en sia "Peto por la kristanoj" petas de la paganoj Marko Aŭ religio kaj Komodo "pri toleremon", laŭdas ilian "saĝan registaron", "bonkorecon kaj mildecon", "senliman pacon kaj amon al la homaro"; ilia Ilia "sopiro al scio", ilia "amo al vero", "profitoj", jes, donas al ili honorajn titolojn, kiujn ili eĉ ne meritas.²² Samtempe tamen ĉirkaŭ 172, en Oriento, Tatjan, la Sirio, jam faris provokan filipon pri paganismo. Ĉar por la studento de Sankta (kiu kristaniĝis en Romo). Justino kaj la pli posta gvidanto de la "herezaj" Enkratitoj, por la "barbara filozofo Tatian", kiel li nomas sin, paganoj estas fanfaronadoj, sensciaj

homoj, argumentantoj kaj sikofantoj. Ili estas plenaj de "malmodoro" kaj "plibeligitaj frazoj", estas lascivaj kaj mensogoj. Iliaj institucioj, iliaj kutimoj, ilia religio kaj scienco, ĉio estas "stulta", "multfaceta malsaĝeco", "freneza". En sia "Parolado al la Konfesantoj de Grekio", Tatian kalumnias la "glorecon de la romianoj", la "vendsakadon de la atenoj" kaj la "sennombran amason de viaj senutilaj poetoj, malĉastistinoj kaj bonfarantoj." La iama studento de la sofistoj akuzas Diogenon pri "malmodereco", Platonon pri "glutemo", Aristotelon pri "nescio", Ferecido kaj Pitagoro pri "babilado de maljunaj edzinoj", kaj Empedoklo pri "fanfaronado". Safo estas "laĉa, amofreneza virino", Aristipo "hipokrita lasciulo", Heraklito "fiera aŭ todidakto", mallonge: "Ili estas bruaj, ne instruistoj", la kristanoj mokas, "vorte laŭ tvoj e, sed malforta-. pensataj en sia scio" , kaj ili "promenas kun najloj kiel sovaĝaj bestoj"²³ .

Tatian kondamnas la antikvan retorikon, la lernejon, la teatron, "tiujn prelegejojn, kiuj... amuzas sin per prelegoj pri bastardoj"; li mem malkonstruas la skulptaĵon (pro ĝia temo, ĝiaj modeloj), kaj ĉiam renovigas tion, kion la mondo ankoraŭ hodiaŭ admiras,

greka poezio kaj filozofio; per kio li plurfoje alfrontas la paganan "ventofrapadon", "malsaĝecon", "malsanon" kun la kristana "monda saĝo", kaj la "batalajn kaj trompajn instruojn de trompitaj demonoj" kun la "instruoj de nia scienco".

Ĉiu, kiu aprezas filozofion, asertas Tatian, eniras ĝin
Preĝejo. "Ni ne estas malsaĝuloj, vi sekvantoj de la greka doktrino, kaj ni parolas neniujn ŝercojn", "kaj ni ne mensogas", "stulta ^{viaj} parolado estas..." Ankaŭ la abomena rakonto de Tatjan apartenis al "kiu vero mi mi". estas la heroldo." Gentoj manĝas viandon el kristanismo por malhelpi ilian resurekton!²⁴ Kun ĉi tiu parolado – "ununura damna akuzo kontraŭ la "La tutaj atingoj de la helena spirito en ĉiuj kampoj" (Krause) - komenciĝas tiu obscena degenero de la tuta pagana kulturo, kiu estas poste sekvata de ĝia ostracismo kaj preskaŭ forgeso en la Okcidento dum pli ol jarmilo.

Sed dum kritika esploristo kiel Johannes Geffcken nomas la sirian Tatian "orienta malamiko de edukado", "afektita hipokritulo", "fanfaronanta postakademiulo", "malprofunda pensulo" kaj "mensoganta persono kun ekstreme malmulte da honesteco al aliaj kaj sin," oni defendas sin Ĉe la katolika flanko, ankaŭ en la 20-a jarcento, la „beleco kaj utileco” de la ĉefa enhavo de la citita skribaĵo, kiun eklezia historiisto Eusebi raportis jam en la 4-a jarcento, ke ĝi „ĝuas la plej granda famo" inter multaj. Ankaŭ al ĉi tiu episkopo ŝajnas "la plej bela kaj utila el ĉiuj verkoj de Tatian"²⁵.

Sed Tatian staras nur en tiu fronto de la antikva preĝejo, kiun gvidis St. Ignaco (kiu malakceptas ĉian kontakton kun pagana literaturo, inkluzive de preskaŭ ĉiuj lernejoj lecionoj) kaj la episkopo Polikarpo de Smirno, kiu pensas same, kondukas al la eklezia verkisto Hermias kaj lian same malĝentilan kaj malriĉan "mokon de la paganaj filozofoj" al preĝejo. patro Ireneo, la antioĥena episkopo Teofilo kaj aliaj, kiuj malamas la tutan antikvan filozofion, kondamnas ĝin kiel "mensogan fib", kiel "aventurisman, sensencaĵon aŭ frenezon aŭ strangecon".

aŭ ĉio samtempe." Ĉiuj reprezentantoj de greka kulturo disvastiĝis, laŭ St. Teofilo, spirito tre modesta, sed en unu el la plej respektataj episkopaj sidejoj, nur "torento da vortoj", "senutila parolado", ili trovis "eĉ la plej etan fajron de vero", "eĉ la plej malgrandan grajnon de; ĝi" Tertuliano blovas la saman kornon. Estas vere, ke li povas, en duplice, kiel devus kristanoj, pledi por toleremo, ke homoj preĝu al Jupitero kaj al la altaro de Fides, kaj li povas protesti kontraŭ ²⁶.

"forpreno de ies religia libereco kaj malpermeso al ili la liberan elekton de; ilia diaĵo." Sed li mokas ankaŭ : kion havas komuna filozofo kaj kristano, studento de Grekio kaj tiu de la ĉielo, falsanto de la vero kaj ĝia renoviganto, ŝtelisto kaj gardisto de la vero? Do ĝenerale, kvankam li mem vivas per ĝi, li rigore rifuzas filozofion, kaj eĉ rompas la bastonon super la greka kulturo entute. Nenio rilatas al kristanismo, sed ĉio rilatas al tilado, malsaĝeco, demonismo, kaj kiam oni alproksimiĝas al la vero, ĉu koincido aŭ ŝtelo?27

Tamen, la kulto de la dioj aperas al li kiel la epitomo de peko, kiel la kulmino de sep mortkrimoj, pri kiuj Tertuliano ĝenerale akuzas la paganojn - esence ne pli, sed ankaŭ ne malpli, plejparte kiel personigitaj kaj diigitaj fortoj de la naturo aŭ seksaj potenco. Sed kiel apenaŭ iu alia frua kristano, Tertuliano batalis preskaŭ sisteme kontraŭ tiu ĉi kulto. Li kontente notas la malmulte da respekto de la paganoj por siaj propraj idoloj kaj siaj religiaj kutimoj. Li mokas la senlivecon de la dioj, la malindecon de iliaj mitoj, li mokas, mokas, li indignas, ke kristano ne povas iri ien sen renkonti diojn. Li malpermesas al kristanoj ajnan agadon, kiu rilatas al "idolkulto", la kreadon de bildoj de dioj kaj ilian vendon, kaj ankaŭ ĉiujn profesiojn kiuj servas la paganismon, inkluzive de militservo.28

Je la komenco de la 3-a jarcento, eĉ amiko de greka filozofio kiel Clemens Alexandrinus malestimas en sia "Admono al la nacioj" ĉiujn "respektatajn mitojn", "la sendiajn sanktejojn", "ankaŭ la aliajn specojn de aŭ gurdirado, aŭ eĉ frenezo, senvaloraj orakolejoj ĉiuj "vere frenezaj sofismaj lernejoj por nekredantaj homoj kaj hazardludejoj plenaj de plena frenezo." Koncerne la "misterojn de la sendiuloj", Klemento ankaŭ volas "malkaŝi la fraŭdon kaŝitan" en ili, "ilian sanktan frenezon". Tiuj ĉi "orgioj estas plenaj de trompo", "tute malhomaj", "semoj de petolo kaj ruino", sendiaj kultoj, kiuj ŝajne nur efikas "sur la plej malbonaj barbaroj inter la trakioj, sur la plej grandaj malsaĝuloj inter la frigio la superstiĉoj inter la Grekoj"²⁹.

Ĉio, kio estas vere bela, plena de signifo, la sanktigo de la steloj, la suno, al kiu preĝis precipe la persoj, la sanktigo de la tero, ĝiaj plantoj, fruktoj, la akvo, kiun uzis precipe la egiptoj (por longe ekzistis nur la akvo de Nilo) trovis veneron, ne malpli ol erotismo kaj sekseco, ĉi tiu eklezia patro, kiel Aristido antaŭ li (p. 192 f) kaj post li, Firmicus Maternus aŭ eklezia kuracisto Atanazio en sia "Oratio. contra gentes", en kiu ĉi tiu episkopo ne nur diigis bildojn, homojn, bestojn, sed ankaŭ tiujn de la steloj kaj elementoj, vidante la bazon de ĉiu pagana pieco en nenio alia ol seksa eksceso, en amoralco.³⁰ La antikvaj kristanoj kutime havis malmulte. kompreno de la fascina ciklo de vivo celebrata de paganismo Vegetaĵaro, ĝia natura mitologia interpreto bazita sur antikva fekundeca simboleco, partopreno en teluraj, kosmaj eventoj, la profunde pia resonado, kiun kaŭzis en tiuj homoj la beleco kaj pleneco de la ekzistado.

"Ĉio, kio koncernas ĉi tiujn diojn," skribas Plutarko de la egipta religio, "estas rilata al plugado, semado ktp.

"Ili estis, kiel multaj aliaj, simbolaj figuroj por kresko kaj kadukiĝo.³¹ Sed ankaŭ Klemento el Aleksandrio rekonis en ili

Formoj de adoro por la suno, luno kaj steloj, por la tero kun sia fekundeco, ĝiaj ĝojoj, nenio krom "kromaĵoj de malsaĝeco", "neado de Dio kaj superstiĉo", "la glitigaj kaj danĝeraj devojiĝoj de la vero, kiuj kondukas la homon malsupren. el la ĉielo kaj en la abismon falu". "Ve al tia malpieco!" krias Klemento. Kial vi forlasis la cxielon kaj honoris la teron? ... Ĉu vi (ĉar mi volas ripeti ĝin denove) ... venigis piecon sur la teron... Sed mi kutimas piedpremi la teron, ne adori ĝin."³² Ĉi tie, kie la tero. estas piedbatita, piedpremita, bruas

preskaŭ - eĉ pli klare ol ĉe Aristido - la eĥo de la Malnova Testamento "Submetu ilin al vi ĉi tie io pli kaj pli ruiniga, kies sekvoj apenaŭ estas supertakseblaj!" Ĉi tie, la "natura kosmo"

estas anstataŭ igita per "eklezia kosmo", radikala religia antropocentrismo, kies diversaj efikoj kaj "progresoj" daŭras post la mezepoka eklezia regado kaj kondukas, kiel

A. Hilary Armstrong vive skribas, al "tute homaro". centrira teknokrata paradizo, kiu komencas aspekti al pli kaj pli da ni pli kaj pli kiel infero³³.

La protestanta teologo Albrecht Peters tamen signifoplene laŭdis tion en 1968 kun eksplicita referenco al la supre menciita Biblia misio: "Renkontante Dion, la homo estis samtempe liberigita de la kosmaj elementaj potencoj, de la devigo idoligi tion, kio troviĝis en la mondo, estante kontraŭa al tio.

a Dio donis **UNU**mondo kreskis kune en unuecon... li al homo la ŝancon por interna libereco **Sekularigado**, ankaŭ ..., konservis la sensorĉitan (!) mondon teknike preni kontrolon de... Ĉi tiu sekularigo en la areo de kristanismo superas ĉiujn antaŭajn fenomenojn de sekularigado laŭ internaj aspektoj

forton kaj, en sia teknika regado de la mondo, trenas ĉiujn kulturojn en sian kirlakvon."34 Kiel la glorado de la

kosmo, Clemens Alexandrinus ankaŭ demonigas tiun de sekseco, precipe ĉar ĝi estas intime ligita al la pagana kulto, sisteme batalita en la "Protreptikos", "kun viaj demonoj kaj dioj kaj duondioj, se iuj estas nomataj tiel, same kiel oni parolas pri duonazenoj (muloj)." En iliaj domoj, Klemento esprimas koleregon, egaligante la diojn kun diabloj, la paganoj "reprezentas la malpurajn dezirojn de demonoj en bildoj", dediĉas "monumentojn de senhonteco al la dioj", "malgrandaj patofiguroj kaj nudaj knabinoj kaj ebriaj satiroj kaj erekituloj". . "Generativaj membroj" - "en virto vi estas spektantoj, sed en malbono vi fariĝis konkurantoj". "Ho, kiel evidenta estas la senhonto!"35 Klemento jam povis deklari, ke "ĉiu ago de pagano estas peka", li jam povis insinui tiujn "kiuj adoras idolojn", kiuj baldaŭ distingos, vorto post vorto, sennombrajn kristanajn monaĥojn" Malpuraj haroj, malpuraj, ĉifonaj vestaĵoj, ili neniam aŭ dis pri bano, iliaj longaj ungoj estas kiel la ungegoj de sovaĝaj bestoj", Clemens jam povis kritiki la malnovajn sanktejojn kiel "nur tomboj kaj malliberejoj", li jam povis por kritiki la bildon de dioj La egiptoj diras, ke ĝi estas besto, kiu taŭgus en kaverno aŭ sur sterko, do oni apenaŭ miros, ke post sia venko la kristanismo atakas la paganojn en maniero antaŭe neaŭdita. 36 La Sinodo de Elvira ankaŭ havis komence de la 4-a

En la 19-a jarcento, longa serio de kontraŭpaganaj regularoj estis eldonitaj - dekretoj kontraŭ "idolkultado", pagana magio, paganaj kutimoj, kontraŭ la geedziĝo de kristanoj al paganoj, al iliaj pastroj - kaj trudis altajn kaj severajn ekleziajn punojn por tio. . (Por paganaj kultoj - kiel pri mortigo kaj malĉasteco - ne de komuneco eĉ en artikulo mortis.) Sed sendepende de tiaj malpermesoj, la koncilio bremsis tro evidentajn piemajn esprimojn, almenaŭ tiom kiom kanono 60 ne rekonis kiel martiron iun ajn kiu helpis; detru

ke "idoloj" pereis.

37 Fine oni konsideris,

Kristanismo ankoraŭ ne estas permesita religio.

Post la puĉo tamen la tono estas tute alia. La granda turnopunkto nun komenciĝas en la konflikto kun la Malnovaj Kredantoj, markita antaŭ la jaro 311, kiam imperiestro Galerio akceptis kristanismon, kvankam kontraŭ vole (p. 205), kaj ĝis la jaro 313, ĉar imperiestro Konstantino ĉiam pli esprimis sian simpatiojn por tiu ĉi religio. riĉeco da privilegioj (pp 224 f, 235 ff). Aliancite kun la plej forta potenco en la mondo, ne nur la tono de la kristanaj paktoj, sed ankaŭ la maniero kiel ili estas rigardataj ŝanĝiĝas konsiderinde kaj preskaŭ subite.³⁸

La persekuto de kristanoj en la spegulo eklezia historiografio

Antaŭ ĉio, la nacioj faros nun, baldaŭ post la lasta Persekuto de kristanoj, ĝuste tiuj persekutadoj estis tenataj kaj tuj giganta troigita - bone en la 20-a jarcento, kie kristanismo jam estas en sia dua duono

Fine de la 1-a jarcento li vidas "vadi en sia propra sango", fanfaronas pri la "immensa amaso da heroaj figuroj", "tiuj, kiuj Fruntoj markitaj de la sango de martiroj dum la dua jarcento tiri tra" (Daniel-Rops); per kio oni apenaŭ , 1956 (!), koncedas ke ekzistis "ne milionoj" (Ziegler). Pli serioze Esploristoj foje ne taksis la nombron da kristanaj viktimoj senkontesta, al 3000, al 1500 - Kiom ajn en ĉiuj tri jarcentoj! problema ĉi tiu nombro povas esti: la kristanoj mortigitaj en Mezepoko kaj modernaj tempoj pli da judoj ofte en unuopa Jaro, kelkfoje ĉe ununura tago! 39

Kristano same estiminda kiel tiu, kiu mortis en 254 Origeno (vd. p. 171) - kies propra patro estis martiro kaj kiu ankaŭ estis torturita mem - nomita la nombro de kristanoj Martiroj estis "malgrandaj kaj facile kalkuleblaj". Fakte, plej multaj estas Kvankam "martiraj agoj" estas falsitaj, multaj paganaj imperiestroj tute ne estas faktaj martirecoj. Dum la ŝtato ne estis persekutisto de kristanoj, ĝi tute ne protektis kristanojn ĉikanitaj pro ilia religio. En realeco, multaj renkontis Old Believer-oficialuloj estis kiel eble plej mildemaj al kristanoj. Ŝi donis al ili tempon por pensi, ignoris regularojn, permesis al ili Fraŭ do, liberigis ilin el malliberejo aŭ perfidis kristanojn laŭ leĝe Trukoj tiaj, sen nei ilian kredon, absolvis ilin povus fariĝi. Ili resendis denuncantojn al si mem hejmen kaj ofte agnoskis iliajn provokojn trankvile.

Eĉ episkopo Eŭ sebio, la "patro de eklezia historio", neniam laciĝas diri al ni vera en la unua duono de la 4-a jarcento Servante terurajn rakontojn pri la malbonaj paganoj, la malbonaj

Persekutantoj de kristanoj. Por tio li uzas la tutan okan libron de sia verko, pri kiu "Eklezia Historio", certe validas ankaŭ tio, kion fakulo diras precipe pri la 9-a kaj 10-a libroj de tiu ĉi verko (nia preskaŭ nura fonto por pli malnova eklezia historio!): „Emfazo, parafrazo, preterlaso, duonvero kaj "Eĉ falsado de dokumentoj anstataŭ as la sciencan interpreton de sekuraj dokumentoj" (Morreau)40 .

Denove, la kristanoj, la "vere mirindaj militistoj", estas martirigitaj de la malbonaj paganoj - fakte de episkopo Eŭ sebio - kaj estas disĉiritaj per skurĝoj, torturoj kaj skrapiloj, iliaj stomakoj, bovidoj, vangoj kaj kruroj estas rompigitaj, iliaj nazoj estas fortranĉigitaj, Oreloj, manoj, ceteraj membroj mutilitaj. Eŭ sebio svingas vinagron kaj salon en la vundojn, trapasas akrajn kanojn tra la ungojn kaj fingrojn, bruligas la dorson per bolanta plumbo kaj rostas la suferantojn sur krado "por longaj turmentoj". Kaj tra ĉio ĉi kaj multe pli, ĉi tiuj herooj estas firmaj, de bona kuraĝo, en bonega formo. "Jes, ili ĝojis kaj kantis kantojn de laŭdo kaj danko al la Dio de la Universo ĝis sia lasta spiro."41 Aliaj kredantoj, Eusebi scias, estis "laŭ ordono de la

"Demonservistoj" estis enprofundigitaj en la profundon de la maro, estis krucumigitaj, senkapigitaj - "foje eĉ cent viroj kune kun malgrandaj infanoj (!) kaj virinoj en ununura tago... La glavo de la ekzekutisto iĝis malakra... la ekzekutistoj. devis anstataŭ igi unu la alian pro elĉerpiĝo " Ankoraŭ aliaj estis akuzitaj je "hommanĝantaj bestoj", aproj, ursoj, panteroj.

"Ni mem ĉeestis (!) ĉe ĉi tiuj bataloj kaj vidis, kiel aperis la dia potenco de nia Savanto Jesuo Kristo, al kiu estis celita la atesto... Kaj kiam ajn la bestoj eksaltis, ili cedis, kvazaŭ haltigitaj de; dia potenco, ĉiam reen." La episkopo raportas pri kristanoj - "estis kvin entute" - kiujn "kolera virbovo" devis disĉiri: "Kiom li stampis per siaj piedoj kaj puŝis siajn kornojn tien kaj tien. kaj, tra ruĝ-arda fero incitiĝis, kolerego kaj ruiniĝo snufis, li estis repuŝita de la sankta Providenco."42

Kristana historiografio!

Eŭ sebio iam mencias "tutan urbon en Frigio loĝata de kristanoj", kies loĝantoj estis forbruligitaj "kune kun siaj virinoj kaj infanoj" - sed bedaŭ rinde preterlasas la nomon de la loko. Ĝenerale, kvankam li plurfoje estis ĉeestinto, li kutime stude evitas pli precizajn informojn, sed konstante famas kun "sennombraj homamasoj", konas "grandajn amasojn", iujn ekzekutitajn per glavo, jen bruligitajn, "sennombrajn homojn kun virinoj kaj infanoj" (!), kiuj mortis "pro la instruo de nia Savanto... diversmaniere". „Iliaj heroaj faroj estas preterpriskribeblaj.“⁴³ Menciindas, ke en 335 ĉe la Koncilio de Tiro (p. 373) la egipta episkopo Potamono de Herkleja akuzis episkopon Eŭ sebio pri apostato dum la persekuto. Kompreneble, tio estas nepruvita kaj, kiel tiel ofte okazas, i povus esti ankaŭ kalumnio kontraŭ enoficista frato de frato en oficejo.⁴⁴

La persekuto en Gaŭ lio en 177 sub Marko Aŭ relio (161-180), la filozofo sur la imperia trono (kies "Mem-Kontempladoj" ankoraŭ estis admirita de Frederiko la 2-a de Prusio), Eŭ sebio laŭ das "dekmiloj da martiroj". La martirologioj de la persekuto en Gaŭ lio sub la nomo de Marcus Aurelius - 48 martiroj. Kaj ili restas ĉe ni

›Leksikono por

teologio kaj Preĝejo< ok martiroj foriris; la sankta Blandina »kun St. Episkopo Potinus kaj ses aliaj kamaradoj“.

Kontraste, la nombro de la martiroj poste en Gaŭ lio estis "aparte ... granda" (C. Schneider).⁴⁵ Eŭ sebio, kiel liaj samtempuloj

ankoraŭ sciis, ne plu povis taksi dekojn da miloj la persekutado de kristanoj de Diokleciano, kio estis, kontraŭ la volo de la grava reganto, la plej severa el ĉiuj Admiri (pli ol) plendi pri viktimoj. (Persekutoj ofte estas bonvenigitaj de ekleziestroj. Eĉ de 20-a-jarcentaj papoj.

Komence de la 19-a jarcento oni povas legi ĉi tion.⁴⁶ Persekutoj bruligas pulvoron, proksimigas homojn – la plej bona propagando tra la epokoj!) Eŭ sebio, kiu publikigis apartan verkon „pri la martiroj en Palestino“ kaj skribas en sia preĝejo; historio: "Ni konas tiujn el ili, kiuj estas en Palestino... sin

distingita", Eusebi ne plu mencias "dekmil",
sed entute 91 martiroj. En 1954, de Ste
Croix en la ~~Harvard Theological Review~~
Eklezia historio", kun dek ses martiroj restantaj - en
la plej malbona kaj dekjara persekutado de kristanoj en la antikveco
Palestino eĉ ne du jare. Malgraŭ ĉio, unu el liaj konservus
la hodiaŭ a defendanto eraras en la konkludo, ke Eŭ sebio "havas nenion".
havis sciencan konsciencan" (Wallace-Hadrill).⁴⁷

Sed eĉ la paganaj imperiestroj, senditaj de "Dio",
Reprezentantoj de lia "ordo" (p. 191) nun estis anstataŭ igitaj per la
la plej malbona malpuraĵo de la ekleziaj patroj. Ĉu ili estis por
Atenagoro en la malfrua jarcento estis ankoraŭ afabla kaj milda, saĝa
kaj verema, paca, bonfara, soifa je scio (p. 193),
Ili estis punitaj kiel monstroj jam komence de la 4-a jarcento
senekzempla.

La paganaj imperiestroj - retrospektivo

La kristana hurlado de triumfo malfermiĝis ĉirkaŭ 314, t.e. tuj post la renverso, Lactantius estis tiel simila en > De la Tipoj de morto persekutanto - temo, stilo kaj nivelo al la diatribo ke multaj ne volis atribui ĝin al "Cicero Christianus" por longa tempo, dum hodiaŭ ĝia aŭ tentikeco estas (preskaŭ) nediskutebla. Estas malmulte, ke Lactanz ŝ paras la romiajn imperiestrojn en tiu ĉi verko - publikigita en Gaŭ lio kiam li kreskigis la filon de Konstantino Crispus - la "kontraŭ ulojn de Dio", la "tiranojn", kiujn li egaligas al lupoj, priskribante kiel predantojn, "bestojn". La turniĝo estis apenaŭ kompleta kaj jam, kiel komentis von Campenhausen, "la malnova ideologio de martiroj kaj persekutado de la eklezio estis forblovita kaj preskaŭ transformita en ĝian malon" 48 .

Imperiestro Decio (249-251), persekutisto de kristanoj kiuj volis gvidi pacan reĝimon laŭ moneroj ("pax provinciae"), estis, laŭ historiaj fontoj, bonega viro ĝis li estis venkita fare de la gotika gvidanto Kniva ĉe Abrittus. en Dobroĝo kaj falis, Por Lactanz, Decio estas "malamiko de Dio", "malestiminda monstro," finfine manĝita de "predantoj kaj birdoj". Lactanz asertas ke Valeriano (253-260), kiu ankaŭ persekutis la kristanojn kaj tiam mortis en persa kaptiteco, estis "haŭ tigitaj kaj pentrita kun ruĝa farbo por esti konservita en la templo de la barbaraj dioj en memoro pri la glora triumfo iĝi".

Diokleciano (284-305), kiu nomis malriĉan Lactanz al Nikomedio kiel "rhetor Latinus" kaj ne tuŝ is lin eĉ dum la persekuto de Lactanz en la imperia ĉefurbo, nomas la eklezian patron "granda en inventado de krimoj."

Kaj Maksimiano (285-305), la kunimperiestro de Diokleciano, Lactanz rakontas al ni, "ne neis siajn malbonajn dezirojn en la plej iometa." "Kien ajn li iris, la virgulinaj estis deŝ iritaj de la brakoj de siaj gepatroj por esti tuj haveblaj." 49 Sed "la malvirtuloj de ĉiuj kiuj iam vivis" superis la bofilon de

Diokleciano, imperiestro Galerius (305-311, la laktancon). por la

konsiderita la fakta verkinto de la pogromoj kiuj komenciĝis en 303. Sekve, li turnis sian atenton "al la mistraktado de la mondo."
Kiam ajn "la senkompata" volis "ĝui sin", li vokis unu el siaj ursoj, "tre simila al li laŭ sovaĝeco kaj grandeco", kaj manĝigis ĝin al homoj. "Kaj kiam iliaj membroj estis disŝiritaj, li povis ridi kun granda ĝojo, kaj li neniam vespermanĝis sen homa sango"; "nur fajro, krucoj kaj sovaĝaj bestoj estis ĉiutagaj kaj oftaj aferoj" kaj nur "ĝenerala arbitreco" regis. Homoj kaj dorlotbestoj mortis dum kolektado de impostoj. »Restis nur la almozuoj... Sed jen, la bonkora homo ankaŭ kompatis ilin, por ĉesigi ilian mizeron. Li igis ilin ĉiujn kunveni, elkondukite sur boatojn kaj enprofundi en la maron.⁵⁰ Kristana historiografio!

En ĉi tiu "unua kristana kontribuo al la filozofio kaj teologio de la historio" (Pichon), Laktanz ne forgesas aserti, ke li kolektis "ĉiujn ĉi eventojn ... kun konsciencia fideleco", "por ke la memoro pri tiaj grandaj eventoj ne estu perdita aŭ estonta historiisto distordas la veron"!⁵¹ Kiel puno de Dio, Galerio ricevas kanceron, "maligan ulcero sur la malsupra parto de la genitaloj" - Eŭ sebio parolas pli

diskrete pri tiuj partoj "kiujn oni ne povas nomi". La ekleziaj verkistoj Rufinus kaj Orosius poste skribis rakontojn pri memmortigo. Laktanz, aliflanke, ĉar Galerius estis konsiderita "sovaĝa barbaro" en historiografio (Altendorf), ĝuas priskribi la kurson de la malsano tra paĝoj (li ankaŭ, aliloke, kiel episkopo Cyprian [p. 161], dolĉigas la kredantojn tra ĉio el ilin Eterneco rigardas la mizeron de la damnitaj): "En la korpo formiĝas vermoj. La odoro ne nur penetras en la palacon, sed disvastiĝas tra la tuta urbo! ... "Ĝin manĝas vermoj kaj kun neeltenebla doloro la korpo dissolviĝas en putriĝon..." Episkopo Eusebi aldonas: "La kuracistoj estis tiuj, kiuj flaris la ege abomenan odoron.

simple ne povante ĝin elporti, demetis, la aliaj, kiuj... ne povis trovi kuracon, estis senkompate ekzekutitaj."52 Kristana historiografio!

La morte malsana Galerio, kies finon la ekleziaj patroj pentris en ĉiuj koloroj de antikvaj temoj, dekretis la "Edikton de Nikomedio" la 30-an de aprilo 311. La dekreto ĉesigis la persekutadon de kristanoj - ĉi tie denove pravigita de la Diokleciana ŝtata ideologio - kaj igis kristanisman religio licita permesante, eĉ ordonante, al kristanoj restarigi siajn preĝejojn, "sed kondiĉe ke ili neniel malobservu la ordoleĝon". Tamen, pro tiu certe ne tre amike vortigita "Magna Carta" de la nova religio, Galerio, kiu kelkajn tagojn poste mortis en Serdica, donis "laŭ dindan atestaĵon pri sia persona integreco" (Hönn); Kristanoj fariĝis "por la unua fojo en la historio".

"En certa mezuro laŭ leĝe agnoskita" (Grant).53 Galerio, kiu regis super la Danubaj provincoj kaj Balkano, kun Sirmio kiel la preferata loĝejo, la imperio volis renovigi sin politike kaj religie laŭ la ideoj ĉe la kortego de Diokleciano. Li ne estis la monstro, kiu fontis el la plumoj de Lactanz kaj aliaj ekleziaj patroj, sed, laŭ pli fidindaj fontoj, kvankam sufiĉe maldelikata, li estis bonintenca kaj justa.

Aurelius Victor, urba prefekto de Romo en 389 kaj verkinto de romia imperia historio, atestas pri la "maldelikateco" kaj "malvirteco" de la antaŭa paŝtisto same kiel "kapabloj kun kiuj la naturo distingis lin." Li laŭdas, interalie, lian akiron de fekunda tero en Panonio (la provinco de Valeria nomita laŭ sia edzino Valeria, kiu estis inklinata al kristanismo), la ekstermado de enormaj arbaroj, kaj la drenado kiun li donis al Lago Pelso, eble Lago Balaton, en la Danubon.

54

Laktado, kompreneble, nur lastatempe, kiam kristanismo estis enkondukita ankoraŭ subpremita, kriis: "Ne necesas perforto kaj ĉi tio maljusteco; ĉar religion oni ne povas devigi"; "kun Vi devas argumenti la kazon per vortoj, ne per batado," "per

Pacienco, ne per krueleco, per fido, ne per krimo"; Laktanz, kiu ĵus nomis la "radikon de justeco kaj la tutan bazon de egaleco" la frazon "ke oni ne damaĝu la proksimumon tion, kion oni mem ne volas suferi; ke oni juĝas laŭ si, kiel sentas la proksimumo", tiu ĉi laktado nomas nun la paganaj regantoj krimuloj kontraŭ Dio kaj ĝojas, ke el ili "ne restas nek ŝoso nek radiko". "Ili kuŝas sur la tero, kiuj rezistis al Dio; Tiuj, kiuj renversis la sanktan templon, falis en eĉ pli granda falo - malfrue, sed profunde kaj merite.

En kontrasto, la eklezia patro festas la amasmurdon de Konstantino de Frankoniaj militkaptitoj en la Treviro-amfiteatro. Kaj je la fino de siaj "Mortoj de la persekutantoj" li superfluas dankon al la "eterna kompato de Dio" pro tio, ke li "fine rigardas malsupren sur la teron, ke li degnas restarigi sian gregon, kiu estis parte..detruitaj kaj parte disjxetitaj de rabemaj lupoj por kunvenigi kaj pereigi la malbonajn bestojn... La Eternulo ekstermis ilin kaj forbalais ilin de la tero. Do ni celebru la triumfon de Dio kun ĝojo, celebru la venkon de la Sinjoro per laŭdaj kantoj! Ni ...« kaj tiel plu.55

Kaj ankaŭ alia ŝatata de Konstantino, eklezia historiisto Eŭsebio kondukis laŭe kaj kalumniis la paganajn imperiestrojn ne malpli. Li havis Valerianon "buĉi malfeliĉajn infanojn, oferi infanojn de malfeliĉaj gepatroj, traserĉi la internaĵojn de novnaskitoj, tranĉi kaj haki la bildojn de Dio." Eŭsebio sekvis imperiestron Maksentius en simila maniero, inkluzive de la buĉado de leonoj kaj gravedaj virinoj (aldone al la kvazaŭa amasmurdo de senatanoj; vidu p. 220). Sed tiajn aferojn oni ofte diris pri paganoj ĝi estis preskaŭ topos de eklezia historiografio kaj estis supozita de Galerio, Maksimiano, Severo kaj kompreneble imperiestro Juliano, la "apostato". Ĝi povus esti malfacila por Eŭsebio, viro kiu en sia "Praeparatio evangelica" priskribis la malpuraĵon kaj malbonecon de paganismo same kiel la majeston kaj grandiozecon de virto de sia propra flanko en dek kvin libroj.

pruvis, Eŭ sebio, al kiu la tuta helenismo sin enkarnigis en formo de diablo, "pagana demono, kiu malamas bonon kaj amas malbonon", kiu atakis la tiel noblajn kristanojn "kiel kolera hundo", en "besta frenezo". .", "kun katastrofaj kaj animkoruptaj venenoj", kiu sendis "ĉiun sovaĝan beston kaj ĉiun monstron en homa formo kontraŭ ni." Do Eŭ sebio nun ĝojas, ke Konstantino "persekutis la homojn mem, kiuj faris tion kaj punis ilin per la dia puno kiu estis ŝ uldata"; ke la regantoj nun "kraĉas en la vizaĝojn de mortintaj idoloj", "tretas la leĝojn de demonoj" kaj ridas pri pagana "frenezo"; "la tuta idaro de dioj malaperis... de la vido de la homoj", "la sovaĝaj bestoj, la lupoj kaj ĉiaj kruelaj kaj rabemaj bestoj..."⁵⁶ Sed antaŭ ol ni rigardu la novajn, la kristanajn moŝ tojn, lasu ni mallonge retrorigardu la unuajn du grandajn kontraŭ ulojn de kristanismo, ĉar iliaj

atakoj montras, kiel fruaj paganoj sagace pridubis la deklarojn de la ekleziaj patroj, ofte konvinke refutis ilin kaj eĉ reduktis ilin al absurdaĵ o.

Celsus kaj Porphyrios - la unuaj gravaj kontraŭ uloj de kristanismo

Kvankam la kontraŭ kristanaj skribaĵoj de tiuj filozofoj estis preskaŭ memkompreneble detruitaj de la unuaj kristanaj imperiestroj, ili ankoraŭ povus esti parte rekonstruitaj el traktaĵoj skribitaj de iliaj kontraŭ uloj; la verko de Celso devenas ĉefe de Origeno, kiu en 248 verkis respondon de ok libroj, en kiuj la plej influa kristana teologo de la frua periodo klare trovas malfacile refuti Celson, des pli malfacila ĉar liaj argumentoj ofte havas sencon por li. sin mem. Origeno, sed unu el la plej respektindaj kristanoj iam ajn (p. 171), provas ĉiajn senkulpigajn, mallongigas la esencajn, tute preterlasas ilin – malgraŭ ripetitaj asekuroj kontraŭe! Li ankaŭ atribuas siajn proprajn inventojn al Celso, kiu sendube skribas en tendenca maniero sed ĉiam baziĝas sur faktoj, kaj nomas lin kiel eble plej ofte frenezulo de unua ordo, kvankam ĝuste lia propra respondo provizas la "plej bona kontraŭ pruvo" (Geffcken).⁵⁷ La "Vera Vorto" (« Alethés Logos) de Celsus, en la posta 2-a jarcento.

Verkita en la 19-a jarcento, ĝi estis la unua polemiko kontraŭ kristanismo. Kiel diatribo de platona filozofo, ĝi estas kutime relative lerta, nuancita, foje sobre asertema, foje ironia, kaj ne tute malpacigema. Ĝi ankaŭ toro ŝajnas bone konita en la Malnova Testamento, en la Evangelioj, kaj ankaŭ konata kun la evoluo de la kristanaj komunumoj, aŭ toro pri kiu ni persone malmulte scias, sed kies verko ne malkaŝas, ke li estas frivola.⁵⁸ Celsus sagace rekonis la plej malfortikajn punktojn. Ekzemple, la mikso de kristanaj instruoj unuflanke el judismo, aliflanke el stoika, platona, egipta, persa elementoj, el kredo je la mistero. Li trovis "ĉi tiujn aferojn esprimatajn pli bone de la grekoj... kaj sen pompaj manieroj kaj anoncoj, kvazaŭ ili venis de Dio aŭ la Filo de Dio." Celsus mokas la supozon de la judoj kaj

Kristanoj, ilia ridinda malmodesteco pri esti elektita: "Unue estas Dio, kaj poste ni estas similaj al Li, kreitaj de Li kaj similaj al Li en ĉio; Ĉio estas submetita al ni, la tero, la akvo, la aero kaj la steloj, ĉio estas tie por ni kaj ĝi devas servi al ni." Kontraste, Celso komparas "la rason de judoj kaj kristanoj" kun "svarmo". de vespertoj aŭ kun Formikoj elirantaj el siaj nestkavernoj, aŭ kun ranoj sidantaj ĉirkaŭ marĉo, aŭ kun lumbrikoj..." kaj opinias, ke la homo ne havas tiajn esencajn avantaĝojn super bestoj kaj estas nur parto de la kosmo, ĝia kreinto temas pri la tutaĵo.⁵⁹ Celso jam demandas sin kial Dio efektive venis malsupren. »Ĉu por ke li povu ekkoni la kondiĉojn inter homoj? Ĉu li ne scias ĉion? Do li scias ĝin, sed ne korektas ĝin..." Kaj se Dio venis, kial tiel malfrue? Kaj kial nur parto estu savita, sed "la tuta restanta homa raso estu forbrulita"? Kiel povas tute detruita korpo reviviĝi kaj reakiri sian originan staton? „Ĉar ili ne scipovas respondi

tion, ili recurre al la plej absurda senkulpigo, ke ĉio estas ebla por Dio.”⁶⁰

Celsus, majstro de religia-historia komparo, ankaŭ vidas nenion novan en la morala instruo de Jesuo. Li asertas - prave - ke kristana etiko estas "la sama kiel tiu de la aliaj filozofoj kaj ne estas respektinda aŭ nova scienco". Li eĉ trovas la ordonon ami siajn malamikojn "tre malnova kaj bonege esprimita antaŭ e", nur ne en tia "kampara formo".

Por pruvi tion, li longe citas la faman fragmenton el la Kritono 49 B-E de Platono, la dialogo inter Sokrato kaj Kritono, kiu emfaze klarigas, ke oni ne devas "neniam fari maljustaĵon", "eĉ kiam maljusto estas farita al ni. " "eĉ se oni spertas tiom da malbono"; "ke neniam estas ĝuste fari maljuston aŭ reciproki kun maljusto, aŭ se oni mem suferas malbonon, defendi sin farante malbonon siavice..."

Celso eĉ sugestas, ke jam antaŭ e

La diaj viroj de Platono tenis la saman vidon; verŝajne aludo al pitagoraj instruoj.⁶¹ Kun la tuta religia-historia rajto, la pagano insistas, ke ke Kristo tute ne ŝajnas nekutima apud Heraklo, Asklepio, Dionizo kaj multaj aliaj, kies vivo estis ne malpli helpema kaj mirinda ol lia. "Aŭ ĉu vi opinias, ke tio, kion rakontas la aliaj, estas fablo kaj ankaŭ validas por ĝi, dum vi, aliflanke, kredas, ke la rezulto de la teatraĵo estis taŭge aŭ kredeble elpensita, nome lia ekkrio sur la stango, kiam li mortis, kaj la tertremo kaj la mallumo?" Mortantaj kaj reviviĝantaj diaĵoj, mitaj kaj historiaj, ekzistis antaŭ Jesuo, kaj liaj mirakloj ankaŭ estis atestitaj antaŭ li, por tiel diri, kune kun amaso da aliaj "heroaĵoj" kaj "faroj de la ĵonglistoj." "Ĉar tiuj homoj povas fari tiajn aferojn, ĉu ni devas konsideri ilin filoj de Dio?" Kompreneble, al tiuj "kiuj volas esti trompitaĵoj, multaj aliaj kiel Jesuo povus aperi"⁶².

Celsus plurfoje emfazas, ke kristanoj venas el la plej nekleraj, mirakloserĉaj rondoj, kaj ke ilia instruado venkas nur super la "plej simplaj homoj", "ĉar ĝi mem estas simpla kaj mankas scienca karaktero". Sed el kleraj homoj, kiuj ne povas trompi ilin, diras Celsus, la kristanoj "rapide fuĝis". Por fari tion, ili allogis la neklerulojn rakontante al ili "grandegajn aferojn" kaj klarigante ke "oni ne bezonas atenti la patron aŭ la instruistojn, sed nur kredi ilin. Ili parolus nur stultajn kaj frenezajn aferojn... Ili solaj sciis vivi, kaj se la infanoj sekvus ilin, ili estus feliĉaj, fariĝus... Tiel ili parolas. Sed se ili rimarkas, ke proksimiĝas instruisto pri edukado kaj lerta homo aŭ eĉ ilia patro mem, tiam la pli singardaj inter ili rapide forkuras; Sed la pli aŭ daciaj instigas la infanojn malobei, flustrinte al ili, ke ili ne volas kaj ne povas diri al la infanoj ion valoran en la ĉeesto de sia patro kaj instruistoj; kun tiaj nekompetentaj kaj torditaj homoj, kiuj estas tute koruptaj, profunde en la

Kiam ili eniris malbonon kaj nur punis ilin, ili ne volis havi ion ajn rilaton al tio. Se la infanoj volus, ili forlasu la patron kaj la instruistojn..."⁶³ Oni apenaŭ povas dubi pri la enhavo de tiaj frazoj, konsiderante kiel fanatike

la ekleziaj patroj pelis ilin al la plej kruda malrespekto al siaj gepatroj multe poste, kiel baldaŭ ; ĉar ĉi tiuj kontraŭ diras iliajn celojn (p. 152 ss).

Jarcenton post Celsus, Porfirio daŭ rigis la literaturan Batalu kontraŭ la nova religio. Naskita en Tiro (Fenicio) ĉirkaŭ 233, Porfirio vivis en Romo dum jardekoj en 263, kie li iĝis la plej grava studento de Plotino, pensulo kiu, malgraŭ sia tuta virto, laŭ eklezia patro Firmicus, estis laŭ regule refutita de sia mizera morto. de lepro. El la dek kvin libroj de Porfirio, frukto de konvalesko en Sicilio, nur kelkaj estis konservitaj tra citaĵoj kaj eltiraĵoj. La verko mem ~~vikimitiĝis de la kristanoj~~ ordonoj de la kristanaj regantoj, unue Konstantino, poste, en 448, la imperiestroj Teodosio la 2-a kaj Valentiniano la 3-a: la unua malpermeso de libroj por la intereso de la eklezio.⁶⁴ Bedaŭ rinde ni scias multe malpli pri ĉi tiu broŝuro ol ni faras pri tiu de Celso. Ke Porfirio konis la "Veran Vorton" oni povas en la plej bona kazo supozi. Nature, iuj aferoj revenas,

sonante pli-malpli same. Porfirio ankaŭ demandas, kion faris la popoloj de tiom da jarcentoj antaŭ Kristo? "Kial estis necese, ke li venis nur lastatempe kaj ne antaŭ ol sennombraj homoj pereis?" Porfirio laboras pli sisteme ol Celso, estas pli klera, supera al li kiel historiisto kaj filologo, kaj konas la historion eĉ pli precize? Kristanaj skribaĵoj. Li eniras pli detale, akre kritikas la Malnovan Testamenton kaj la Evangeliojn, kaj persiste elmontrante iliajn kontraŭdirojn, li fariĝas antaŭulo de raciisma biblikritiko. Li decide neas la diecon de Jesuo. "Eĉ se unu el la grekoj estus sufiĉe obtuza por kredi, ke la dioj loĝas en la statuoj, li havus multe malpli malklaran ideon.

kiel tiu, kiu kredas, ke la dieco eniris en la uteron de la Virgulino Maria, ke ŝi fariĝis fetu kaj post la naskiĝo oni metis vindaĵojn."⁶⁵ Ankaŭ Porfirio kritikis Petron kaj precipe Paŭlon, kiun li li

ŝajne – ĉar multaj homoj trovas ĝin aparte abomena ĝis hodiaŭ (p. 124). Li konsideras lin vulgara, malhela viro, magiisto, kaj akuzas lin pri avareco, kiel jam faris kristanoj (p. 149), kiel Paŭlo mem klarigas: „Kiu iam militas pro sia propra salajro? Kiu paŝtas ŝafaron kaj ne manĝas la lakto de la ŝafaro?" La apostolo ankaŭ referencas al Moseo: "Ne buŝumu la bovon, kiu draŝas." Porfirio eĉ asertas, ke ĉar Paŭlo estis malriĉa, li deziris ĉi tion - lia ĉefa celas preskaŭ siajn propagandajn vojaĝojn – lanugi naĝajn riĉajn virinojn. Eĉ St.

Hieronimo ne prenis malpeze la akuzon ke kristanaj komunumoj estas regataj de virinoj kaj ke la favoro de virinoj determinis ĉu ili estas akceptitaj al la pastraro.⁶⁶ Krome, la pagano kritikis la kristanan doktrinon de savo.

Eskatologio, la sakramentoj, bapto, komuneco; La akuzo pri malracio kaj malracio estas en la centro de lia atako, kaj insultoj certe ne mankas. Post ĉio, Frederik Poulsen juĝis en 1949: "La verko de Porfirio estis verkita kun tia aro da erudicio, rafinita intelektismo kaj religia kompreno, ke neniu kontraŭ eklezia traktaĵo iam atingis antaŭe aŭ poste. La tuta biblia kritiko de modernaj tempoj estas antaŭ vidita ĉi tie, tiel ke la moderna esploristo kapjesas en rekono ĉe unu punkto." Kaj la teologo Harnack skribis: "Eĉ hodiaŭ, Porfirio ne estis refutita." "Li pravas en la plej granda parto de tio, kion li fundamente asertas."⁶⁷ Kompreneble, krom kritikaj klerismo-elementoj, Porfirio ankaŭ havas multajn templimajn elementojn, kiel floran kredon je orakoloj kaj demonoj. Same, multe de la laboro de lia antaŭulo nun ŝajnas naiva. Sed en 1969 teologo Ahlheim ankaŭ atestis, ke Celso faris "devagan kritikon de la bildo de Jesuo".

Evangelioj". Kaj se Celsus konkludas "ne nepaceble", sed prefere per alvoko al kristanoj partopreni en la ŝtata vivo kaj en la militservo, la teologo poste opinias, ke ili nur tro feliĉas plenumi postulon kiel tiu farita de Celso. »De unu tago al alia, sub Konstantino, ili prenis la flankon de la potenculoj, la premantoj. La malfeliĉa alianco de trono kaj altaro komenciĝis.«68

La sekva ĉapitro montras la komencon de ĉi tiu alianco, kiu daŭre havas gravajn sekvojn ĝis hodiaŭ .

5-a ĉapitro

La St. Konstantino, la unua kristana imperiestro. »Signo de dek sep jarcentoj Eklezia historio"

»En ĉiuj militoj, kiujn li entreprenis kaj gvidis, li brile venkis
...«

Eklezia Doktoro Augustine¹

»Li sola havis Dion, la plej altan inter la romiaj imperiestroj
Sinjoro, adorata kun nekredebla [!] pieco, li sola kun
Sincere proklamas la instruojn de Kristo, li sola sia eklezio
ĉiuj gloris kiel neniu en vivanta memoro, li sola
Elradikiĝo de politeismo kaj ĉia idolkulto ekstermita
aboliciita."

Episkopo Eŭ sebio de Cezareo²

»Konstantino estis kristano. Ĉiu, kiu agas tiel kaj ĉefe tiel
agas en mondo, kiu estas ĉefe pagana, estas kristana, kaj
Kristano en koro, ne nur en ekstera ago."

La teologo Kurt Aland³

»Imperiestro Konstantino staris kiel brila ekzemplo por kristanismo
d.Gr. antaŭ viaj okuloj."

La Teologo Peter Stockmeier⁴

»Lia mensa sinteno estis ankaŭ tiu de vera kredanto
...«

La teologo Karlo Konstruo⁵

»... ĉi tiu monstro Konstantin... Ĉi tiu malvarmsanga kaj
hipokrita brutulo tranĉis la gorĝon de sia filo,
strangolis sian edzinon, murdis sian bopatron kaj
lia bofrato kaj konservis klikon ĉe sia kortego
sangavida kaj bigota kristana pastro, el kiuj unu
duono de la homaro sufiĉus
"Por inciti la buĉadon de aliaj."

Percy Bysshe Shelley⁶

La noblaj prapatroj kaj la teruro ĉe Rejno

Konstantino, naskita ĉirkaŭ 285 en Naissus (Nis), la areo de la hodiaŭ a Sofio, falsis sian familian historion, la religion de sia patro kaj liajn originojn frue.

Konstancio la 1-a Kloro havis sian karieron kiel protektanto, Imperia korpogardisto, iĝis armea tribunano, pretoria prefekto, Cezaro en 293 kaj imperiestro super la okcidenta parto de la imperio en 305. Li estis pagano, kvankam, supozeble, nefanatika.

Sed Konstantino poste prezentis lin kiel kristano, kiel "tre ŝatata de la dia vorto" (Eŭzebio). Nun Konstancio estis la nura el siaj kunregantoj kiuj nur malstreĉite observis la ediktojn de Diokleciano kontraŭ la kristanoj. Sed li ankaŭ - laŭ Eŭzebio "neniel implikita en la milito kontraŭ ni" - ordonis la eksigon de kristanoj el la armeo; Li efektive sentis sin pli altirita al Marso, la dio de milito, la dua en la malnova triunuo de Jupitero-Marso-Quirinus. Kaj eĉ Laktanz raportis la detruon de preĝejoj fare de Konstancio. Estas eĉ martiraj agoj de Gaŭlio, lia teritorio, kio kompreneble ne signifas multon.

(p. 199 ss).

Kiel Konstantino trovis la religion de sia patro kompromisa, same faris liaj prapatroj. Konstancio estis iliro de pli malalta deveno. Paganaj imperiestroj ofte malkaŝe konfesis tion. Vespasiano, ekzemple, la "Mulio" (mulisto), "de malhela deveno kaj sen ia praula grandiozeco" (Suetonio), ofte vizitis sian naskiĝlokon, lasis la domon de sia patro en ĝia origina stato kaj trinkis de la malgranda dum festoj kaj ferioj dum sia tuta vivo arĝenta pokalo de lia avino Tertulla. Konstantino, aliflanke, atribuis al sia patro - tiel etikedeante siajn proprajn kunregantojn uzurpantojn - la devenon de imperiestro Klaŭdio la 2-a Gothicus, la fama konkerinto de la gotoj; Jam atestita sur moneroj en 314 por legitimi sian propran diktatorecon. Eklezia historiisto Eŭzebio ankaŭ laŭdas "praula nobelaro".

Kaj la patrino de Konstantino, St. Helena, baldaŭ pasigita kiel brita princino, estis pagana gastejestro (stabularia) de

Balkanoj. Antaŭ sia unua geedziĝo (al imperiestrino Teodora), Konstancio Kloro longe vivis kun ŝi tiu sanktulo en konkubineco, poste en bigamio. La grekorumia supera klaso nomis Konstantinon la "idoj de konkubinoj". Eĉ la eklezia instruisto Ambrozio skribas pri Helena, ke Kristo levis ŝin "de la karcero ĝis la trono". (Sed kiam en 326, dum ilia "pilgrimado" al la "Sankta Lando", episkopo Eustathius de Antioĥio faris similajn komentojn pri ili, Konstantino sendis lin en ekzilon, de kiu li neniam revenis.)

La gvidaj paganaj familioj malestimis Helena pro siaj originoj, kaj la estonta sanktulo, "inspira, aŭ toritatem kaj tute senhezite" (Benoist-Méchin), nun, subtenata de kristanoj, faris ŝin apartigi Teodora de Konstancio, kunigante ilin kaj ilian familion. en unu Por elpuŝi la flankajn flugilojn de la palaco kaj sekurigi la tronon por sia propra filo.⁷

Malgraŭ la kristana propagando, Konstantino estis nekutime militema kaj timema, ĝi ŝajnis promesplena, de neniu krimo kaj neniu krueleco. Eĉ lia patro, kiel la plej okcidenta el la kunregantoj de Diokleciano, loĝanta en Augusta Treverorum (Treviro), kie lia palaco okupis la tutan nordorientan parton de kio tiam estis kosmopolita grandurbo, faris militon preskaŭ konstante. Li laŭdire mortigis, kaptis, trenis for kaj sklavigis milojn da Frankonanoj, sed daŭre figuris sur la katolika flanko en la 20-a jarcento kiel la "milda kaj laŭleĝa princo" (Bihlmeyer). Kaj kvankam "la tuta vivo", kiel asertas Eŭsebio, li estis "plena de mildeco kaj bonvolemo", "ege amika kaj bonkora al ĉiuj", li batalis malfacilajn batalojn ĉe la Rejna fronto, batalis kontraŭ piktoj kaj skotoj kaj gajnis multajn venkojn. inter 293 kaj 297 Venkoj super la uzurpantoj Carausius kaj Allectus, de kiuj li elprenis Brition. Kaj lia filo Konstantino, kiu longe estis kvazaŭ ostaĝo kun Diokleciano, jam akompanis Dioklecianon dum kampanjoj en Egiptujo, batalis sub Galerio kontraŭ la persoj, la sarmatoj, kaj ankaŭ elstaris en unuopa batalo kontraŭ "barbaroj" kaj sovaĝaj bestoj - ne ĉiam memvole, sed "la mano de Dio protektis la junan militiston" (Laktanz)⁸.

Kiam Konstancio la 1-a Kloro mortis la 25-an de julio 306 en Eboracum, la hodiaŭ a Jorko en Anglio, post venko super la piktoj, la trupoj tuj faris la junan Konstantinan imperiestron. Tamen, Galerius, reale kaj formale la unua Aŭ gusto nun ene de la Tetrarkia sistemo, rekonis Konstantinon nur kiel Cezaro. Lia altiĝo estis kontraŭ leĝa ago, interrompanta la ordon de la dua tetrarkio, ja danĝere interrompante ĝin; intencita, kompreneble, blanka Episkopo Eŭ sebio, "longe antaŭ e de Dio mem, la Reĝo de reĝoj." Laŭ ekleziestro Laktanz, la "unua kaj plej grava afero de Konstantino estis permesi al kristanoj praktiki sian religion denove. Tio estis lia unua dekreto, la restarigo de la sankta religio." Nun mastro de Britio kaj Gaŭ lio, li prirabis Hispanion en 310, ne malplej por fortranĉi Romon de la hispana grenprovizo kaj amarigi Maksencion kontraŭ Maksencio tra malsato. Antaŭ ĉio, Konstantino gvidis multnombrajn landlimajn militojn, kiuj igis lin teruro tra la Rejno - kvankam, kiel lia patro, li estis "laŭ naturo", diras Eŭ sebio, "milda, afabla kaj humana kiel nur unu povas esti", tial Dio. donis al li "ĉiujn kuŝ itajn ĉe la piedoj de eblaj barbaraj triboj". "De la komenco mem" "agresema strio iĝis videbla" en lia ekstera politiko, ĉar li kutime portis militojn "en malamikan teritorion en kontraŭ atako" (Stallknecht). En 306 kaj 310 li malpliigis la brukterojn, ŝtelis ilian brutaron, bruligis iliajn vilaĝojn kaj amase ĝetis la kaptitojn al la bestoj en la areno. "Vi ankaŭ neatendite atakis la Brukterojn; Sennombraj homoj estis mortigitaj," ekkriis ĉefparolanto en Treviro, la oficiala imperiestra loĝejo ekde 293. "Tiu el la kaptitaj viroj, kiuj estis maltaŭgaj kiel soldatoj pro sia malfidindeco kaj kiuj estis maltaŭgaj kiel sklavoj pro sia sovaĝeco, estis senditaj al la cirko kiel puno; Pro sia nombro ili lacigis eĉ la sovaĝajn bestojn." Eĉ por tiu tempo, tio estis nekutima kaj terura. La juna imperiestro sufokis ribelojn en sango, venkis la Alemanni (kiujn jam estis forte trafitaj fare de lia patro) kaj la Frank en 311 kaj 313 kaj havis iliajn reĝojn Askaricus kaj Merogaisus disĉirita fare de malsataj ursoj por publika okulo sukeraĵo. (La paganaj Frank indulgis militkaptitojn - kaj la

Alemana reĝo Eroko sugestis la altecon de Konstantino al imperiestro en Eboracum en 306.9)

Sed Konstantino, kiu havis siajn viktimojn prezentitaj al la rabo en la Treviro-Areno - la deka plej granda el la 71 konataj amfiteatroj de antikveco kun almenaŭ 20,000 sidlokoj - estis tiel bone ricevita ke li igis tiun prezenton permanenta fiksaĵo. Kiel la "Franconiaj Ludoj", ili estis la ĉiujara kulminaĵo de la sezono de la 14-a ĝis la 20-a de julio. (Eblas, ke la "frankaj" reĝoj Askariko kaj Merogaisus estis fakte Bructerians aŭ Tubantes.10)

Dum la juna reganto dorlotis Treviron per tiaj plezuroj, li ankoraŭ havis tri kunimperiestrojn en la Romia Imperio: en la okcidento, Maksencio, kiu regis super Italio kaj Afriko de Romo; en la oriento Maximinus Daia, kiu regis la ne-eŭropan parton de la imperio (ĉiuj provincoj sude de la Taŭro inkluzive de Egiptujo), kaj Licinius, kiu regis la Danubaj regionoj (Panonio kaj Raetia).

Sed Konstantino trovis netolereblajn tri aliajn imperiestrojn kaj komencis detrui la sistemon de tetrarkio de Diokleciano, kreitan por plifirmigi la grandegan imperion. Li komencis detrui la ekzistantan "ordonon" per unu milito post alia kaj la forigo de unu kunreganto post alia, tiel ligante la imperion kun la kristana eklezio. Tiu "revolucio" de Konstantino kondukis al la plej granda renversiĝo en la historio de kristanismo ĝi alportis novan regan klason, la kristanan pastraron, sed retenis la malnovajn rilatojn bazitajn sur milito kaj ekspluatado; Ĝi nomiĝis:

la komenco de la "metafizika monda epoko" (Thieß)11 .

Milito kontraŭ Maksencio

Por sekurigi sian flankon, Konstantino unue alianciĝis kun la unu sinjoro de la Oriento, Licinio, atendis la morton de imperiestro Galerio kaj tiam, kontraŭ la konsilo de tiuj ĉirkaŭ li - pro pura "kompato por la subpremataj loĝantoj de Romo" (Eŭ sebio) - subite atakis sian kunreganton en la okcidento, Maksencion, kies situacio similis tiun de "ĉirkaŭ ita sovaĝa besto" (Groag).¹²

Kompreneble, estas multaj historiistoj kiuj, kiel tiel ofte, konsentas kun Konstantino ĉi tie serĉi helpon. Seeck, ekzemple, kiu ŝatas defendi la agresemulon, ne nur principe asertas, ke "la neregebla militheroo" "eĉ evitis ĉiujn militojn, kiuj ne estis truditaj al li", sed formulitaj precipe rilate al Maksencio, kiom ajn malfacile. Konstantino provis, Por eviti la batalon, "li jam delonge vidis ĝin veni kaj plej zorge prepariĝis por ĝi." Seeck skribas pri Maksencio: "Kvankam li intencis fari agreson, li konservis la plimulton de sia armeo en Romo por protekti sian indan personon kaj ekipis la grandurbon per grenprovizoj por nedefinita tempodaŭro." Maksencio komandis malgrandan trupon neadekvate preparitan por la milito kaj probable tial li ne kaŝis sian pacan sintenon. Kontraste, Konstantino konis "nur ĉi tiun celon de pli granda regado" (Vogt), tiun de universala monarkio - "principatum totius orbis adfectans" (Eutrop). Jam delonge preparite, li deĉenigis veran propagandon kontraŭ la "tiraneco" de la romianoj. Kaj la eklezio baldaŭ aliĝis kaj demonigis Maksencion senmezure.¹³ En realeco, Maksencio (romia imperiestro 306-312), kiu ĉesigis la persekuton de kristanoj, publikigis la Edikton de Galerio (p. 205), kiu donis al la kristanoj kondiĉan liberecon. de religio en 311, adoptita, skrupule observita, eĉ superita en Romo kaj Afriko. Episkopo Optatus de Mileve ĝuste nomas lin la Liberiganto de la Eklezio. Li ja forpelis la ĉefpaŝtiston de Romo Eŭsebio kaj lian posteulon Marcellus, sed nur pro sangaj disputoj.

post neklaraj elektoj: "pura polica mezuro" (Ziegler). Pere de li - tio estis pli ol la edikto kondiĉita kaj estas des pli rimarkinda ĉar Maksencio laŭdire kaptis la templan posedaĵon - la roma kristana komunumo ricevis la konfiskita preĝeja posedaĵon (inkluzive de la tero), ili ricevis novajn tombolokojn kaj la ebleco de neĝenata praktikado de la eklezia diservo kaj libera elekto de episkopoj. Maksencio sekvis la saman tolereman religian politikon al la afrikaj kristanoj. Kelkaj el liaj avantaĝoj por la pastraro poste estis transdonitaj al Konstantino. Maksencio ne estis pli malkompetenta ol aliaj regantoj kaj precipe prizorgis la ĉefurbon. Aklamita de la komenco kiel "konservator urbis suae", li neniam forlasis Romon kaj konservis la romian tradicion de la grandurbo kiel neniu alia imperiestro. Malgraŭ lia mallonga regado kaj malfacila situacio ĉiurilate, li kreis grandegajn konstruaĵojn, inkluzive de, memore al sia filo, la Cirko ĉe la Via Appia, la granda duobla templo de Venuso kaj Dea Roma (detruita de fajro) kaj la "plej granda, kovrita strukturo" de klasika antikvo, la "Basilica Constantiniana", kiun Konstantino nur kompletigis. Kiel neniu alia imperiestro de la malfrua periodo, li zorgis pri la vastiĝo de la vojreto, precipe ĉirkaŭ Romo, sed ankaŭ tra Italio, eĉ ĝis la rando de la afrika dezerto. Kaj li certe ne estis la malnobla tirano, kiun la klerikala malama propagando igis lin esti. Kvankam li postulis grandegajn impostpagojn de la grandaj terposedantoj, klaso kiu baldaŭ estis tre populara ĉe la eklezio, li estis, ne malplej pro tio, populara ĉe la homoj por longa tempo. Tio ŝanĝiĝis nur pro manko de greno kaj malsato kaŭzita de longedaŭra perdo de Afriko (de kontraŭ-imperiestro) kaj perdo de Hispanio, kiun Konstantino jam prenis de li en 310.14 Certe Maksencio, kiu grandparte ŝparis la homoj de la ĉefurbo, obeis la kamparaj loĝantojn lanugis, aldonis novajn impostajn ŝarĝojn al la antaŭaj, sed ĉefe ricevis sian monon de kie ĝi estis preskaŭ senlima. Farante tion, li devus esti komparita kun tiuj kiuj estas nemezureble riĉaj sed ĝis nun estis ŝparitaj

Senataj terposedantoj, kiuj devis pagi siajn servojn en oro, frekventis perforton kaj forpelis, malliberigis kaj forigis multajn el ili sen jura juĝo. En realeco, neniu senatano estas konata estinti mortigita fare de Maksencio. Prefere, ni vidas la gvidajn romiajn aristokratojn, kiujn "la glavo de la ekzekutisto terure batis" (Seeck), reen en oficejo kaj digno sub Konstantino. Kaj same kiel ili antaŭ e, malgraŭ ĉio, maldigne omaĝis al imperiestro Maksencio, ili baldaŭ poste omaĝis al imperiestro Konstantino.¹⁵ Kvankam estas do malhistorie portreti la militon de Konstantino kontraŭ Maksencio kiel krucmiliton, kiel la liberigon de la Eklezio. de

la jugo de fanatika tirano, kvankam Konstantino mem estis la malamiko ne povas esti kulpigita pro malamikeco al kristanoj, kvankam eĉ kristanaj fontoj atestas la tolereman sintenon de Maksencio, la pastraro baldaŭ transformis rabon en specon de religia milito.

16 el Maksencio vera monstro.

Tio komenciĝas kun Eŭ sebio, kiu eĉ ne kapablas diri, "per kiaj misfaroj ĉi tiu viro sklavigis siajn regatojn dum sia tiraneco en Romo." "Li falis en ĉiun krimon, ne lasis neniun malpiecon kaj senhonestan agon nefarita, kaj faris ĉiajn adultojn kaj malpuraĵojn... Ĉiuj, civitanoj kaj oficistoj, alta kaj malalta, timis lin kaj multe suferis pro... la sanga brutaleco de la tirano... La nombro de senatanoj, kiujn li ekzekutis, ĉar li serĉis ilian riĉaĵon, ne estas kalkulebla. Li amase murdis ilin, jen sub ĉi tio, jen sub tiu preteksto... jen malfermante gravedulinojn, jen serĉante la internaĵojn de novnaskitaj infanoj... por elvoki demonojn kaj kristanan historiografion!

la por eviti militon (!).«17

La kristanoj disvastigis la kalumnian bildon de la "sendia tirano" tuj post la falo de la imperiestro; ili tute falsis lian biografion. Ili portretis la voluptojn de reganto kiu en realeco gvidis proksiman familian vivon.

Ili raportas la profanadon de virinoj kaj knabinoj fare de li, la malliberigon de siaj edzoj kaj patroj, sangavidaj

maulings. Ili eĉ fantazias pri lia furiozo kontraŭ la kristanoj. Resume, la karikaturo de universale malamata despoto, kiu estas same malkuraĝa kiel terura, kreiĝas dum la sekvaj jarcentoj. Eĉ kritikaj esploristoj kiel Schwartz kaj Ernst Stein estas influitaj de ĝi. Kaj koncize raportas tiu redaktita de episkopo Buchberger de Regensburg

teologio kaj ›Leksikono por
Preĝejo< pri Maksencio, menciita en nur kelkaj linioj: "Kruela kaj malĉasta tirano".¹⁸

Aliflanke, Groag montris en detala aprezo de la imperiestro ke Maksencio, ĉirkaŭ ita de malamikoj kaj konstante en teruraj malfacilaĵoj, estis paca menso, sen ajna milita strio, ke li ne vidis la batalon kiel finon en si mem, ke li ne partoprenis militekzercojn, kaj ke li estis, kompreneble, bonega armea gvidanto elektis ke lia konduto direkte al la romia kaj kartaga eklezio devus neniel montri tiranajn aeron, sed prefere toleremon, "laŭ dindan kombinaĵon de bonvolemo kaj toleremo. kun firmeco." Energio ankaŭ rivelas pasion por konstruado de "admirinda grandiozeco" kaj administrado de strikte reguligita administra aparato. „Tradicio ne povas doni eĉ unu konkretan pruvon por lia supozata krueleco.“¹⁹ Nur kiam Maksencio perdis Afrikon kaj baldaŭ poste Hispanion, tiel ke en Romo eksplodis terura malsato (p. 219), li ankaŭ perdis popularecon inter la romia popolo, kiu. li antaŭe havigis abunde.²⁰ Sed dum la atako de

Konstantino io okazis, por tiel diri, "kun Dio", ja kun "diaj gastigantoj".

La agresemulo, kiu pasigis longan tempon por prepari militon kaj ankaŭ deklaris ĝin, transiris la Okcidentajn Alpoj per devigaj marŝoj en la printempo de 312 sen renkonti ajnan reziston kun nur ĉirkaŭ kvarono de sia forto, eble 25,000 ĝis 30,000 piedsoldatoj kaj kavalerio - "malpli ol Aleksandro la Granda en la kampon", laŭ das unu parolanto. Parto de la ekspedicia korpuso, kiu estis jam akompanata de episkopoj, konsistis el ĝermanaj triboj, kaj la rapida antaŭeniĝo de la invadintoj, kiuj estis nombre superaj en norda Italio, estis timiga.

eĉ la oficiroj de Konstantino. "Fidante je dia helpo" (Eŭ zebio), li kaptis la limfortikaĵon de Segusio (Susa) en unu el siaj popularaj fulmaj ofensivoj. Kun la sama fido je Dio kaj novaj taktikoj kontraŭ la kirasaj rajdantoj de la malamiko, li venkis en malferma kampobatalo proksime de Torino kaj alia, precipe sangaj, antaŭ Verono, kie ili ponardis unu la alian ĝis malfrua nokto kaj Maksencio perdis sian plej bonan generalon, la pretorian prefekton Pompeianus Ruricus. Konstantino metis la garnizonon en katenojn, prenis la gravan limfortikaĵon de Aquileia kaj sturmis kontraŭ Romo. La 28-an de oktobro li staris ĉe la Pons Milvius, la hodiaŭa Ponte Molle. Sed Maksencio - tre diskutata problemo - forlasis la murojn kaj batalis en senkaŝa batalo kun la Tiberio malantaŭ si, kvankam la ĉefa korpo de lia armeo ne serioze batalis, sed la Pretorianoj falis al la lasta viro sen rezigni. Li kaj kelkaj liaj soldatoj dronis en la rivero - "laŭ la dia profetaĵo: "Ili enprofundiĝis kiel plumbo en la profunda akvo" (Eŭ zebio). Aŭ kiel Laktanz scias: "la mano de Dio regis super la batalkampo."²¹ Kun ni al venko, en la tuta historio de la eklezio kiel turnopunkto.

laŭ dita kristana Imperio, Konstantino estis helpita fare de ĝermanaj trupoj, precipe la auxilium (soldulkontingento) de la cornuti (korno-ornamita), kiu estis de decida graveco; Pro dankemo, li ŝajne enkondukis ilian ŝildsimbolon en la romian armeon.²² La ekleziaj patroj desegnas - per antikva kristana arto -

Paraleloj de la sinkigo de la Egiptoj en la Ruĝa Maro, eĉ de la La damaska vizio de Paŭlo pri la mondhistoria buĉado (senmortigita, por tiel diri, de la fresko de Rafaelo) kaj interpreti ĝin kiel tuja dia voko de la "nova Moseo". Arĝenta medaljono de Ticinum (315) prezentas lian triumfon ĉe la Pons Milvius kiel la providencon de la kristana Dio: "la plej frua sekulara-oficiala pruvo de la kristanigo de la ideo de mondregado de Konstantino" (Alföldi). Kaj Eŭ zebio kaj Laktanz faras - helpe de kontraŭdiraj legendoj (tio estas:

"piaj" mensogoj) - tiu ĉi venko super Maksencio fariĝis venko de ilia religio super la malnova. Farante tion, ili fondis politik-militeman religiecon kiu estis tute nova en kristanismo kaj daŭre havis laŭvorte ruinigan efikon tra la Karolingo, la Otonanoj kaj la Unua kaj Dua Mondmilitoj, la tielnomita imperia teologio. Fakte, la venkita Maksencio, kies patro Konstantino jam estis mortigita du jarojn pli frue, toleris kaj favoris la kristanojn ekde la komenco, sed aliflanke lia kontraŭulo ankaŭ adoris la gaŭlan Apolonon ĝis Heraklo en 310. Ekde tiam kaj por longa tempo, la nevenkita suna dio aperis sur la moneroj de Konstantino, same kiel Jupiter Conservator kaj Marso, kvankam la Sol Invictus oficiale tenis sian propran por la plej longa tempo kaj daŭre ludis rolon en la enkonduko de dimanĉo, mortas. Solis (321), kiu estas la kontraŭ-juda Imperiestro evidente anstataŭigis la sabaton kun la Kristana Sinjoro Tago. Sed en la lastaj jaroj da lia vivo, Konstantino havis sin prezentita en porfira statuo kiel Helios, kaj unu tagon antaŭ lia morto, leĝo sanktigita "ke la paganaj pastroj devus eterne esti liberaj de ĉiuj pli malaltaj ŝarĝoj." Kiel li mem opiniis, ke li neniam ŝanĝis la Dion, al kiu li preĝis.

En Romo, Maksencio estas elkaptita el la koto, la distranĉitan kapon estas superŝutita per ŝtonoj kaj ekskremento dum la triumfa marŝo, poste portita al Afriko, kaj finfine la filo de la venkito kaj liaj politikaj subtenantoj ankaŭ estas mortigitaj, kaj la tuta domo de Maksencio estas ekstermita. "Vi proponis pli da mildeco ol vi petis," festas Konstantin, unu el la ĉefaj prelegantoj.

"Kia feliĉo estas en Romo por tia bonvola venko Sed kvankam Konstantino venis kun la slogano de liberigo, li baldaŭ figuris, en ŝtono kaj sur moneroj, kiel la "liberiginto de la urbo" (Liberatori urbis). "restariginto de publika libereco" kaj "plej bona imperiestro" (restitutor publicae libertatis, optimus princeps), li efike baldaŭ senigis la "liberiton" de ajna politika potenco.²³

Unua privilegio de la kristana pastraro

La venkinto ĉeigis la paganan oferon por Jupitero Kapitolino la 29-an de oktobro kaj subtenis la kristanan pastraron tuj post la batalo; Estis pli da kristanoj en Italio kaj Afriko ol en Gaŭlio. Kaj en Romo, kie la Senato konstruis al li la triumfan arkon kiu ankoraŭ hodiaŭ staras proksime de la Koloseo, li eble jam donis al episkopo Miltiado la domus Faustae kune kun ĝiaj teroj, la imperiestra palaco, unufoje al la Laterani-familio, tiam, kiel heredonto de ŝia patro Maksimiano, al sia dua edzino Apartenanta al Fausta.

Ĉar Fausta ne estis kristano, Konstantino verŝajne nur transdonis Lateranon al la eklezio post sia murdo. Ĉiukaze, la romia papo plibonigis sian loĝejon konsiderinde.

La konstruaĵo restis la papa loĝejo ĝis 1308. Krome, la reganto jam instrukcias la episkopojn vastigi iliajn preĝejojn aŭ konstrui novajn, disponigante "riĉan subtenon de siaj rimedoj" (Eŭzebio). En Afriko, nun subigita al li sekve de lia venko, je la jarŝanĝo 312/13 li redonis al la eklezioj ilian konfiskitan posedaĵon, eĉ se ĝi nun apartenis al privatuloj. Li eksplicite ordonas al Anylinus, la prokonsulo, ke tiu ĉi posedaĵo "de civitanoj aŭ aliaj personoj ... ĝardenoj kaj domoj kaj ĉio" estu resendita al la eklezio "en ĝia tuteco kiel eble plej rapide"²⁴.

Konstantino ankaŭ subtenas la altan pastraron per mono.

Kartago tuj ricevis plurcent mil markojn por la "legitima kaj plej sankta Romkatolika Eklezio". Post la kupto de Romo, la imperiestro mem informis la episkopon Cecilian ke li komisiis Ursus, "la tre respektatan financan administranton de Afriko", "por ordigi la pagon de 3,000 folles al via severeco." La sumo - "follis" estis sako de ĉirkaŭ 100 markoj - devis esti disdonita al la episkopoj laŭ listo de ricevantoj ellaborita fare de kortega episkopo Hosius de Cordoba, la eklezia politika konsilisto kaj persona amiko de Konstantino. Se necese, pluaj sumoj (kiuj metus pezan ŝarĝon sur la ŝtatan trezorejon) povus sekvi. Ĉar la imperiestro logas la ĉefpaŝtiston

Kartago (kiu povis elteni la skismajn donaciistojn nur ĉar Konstantino subtenis lin amase), same kiel Romo - kondiĉe, kompreneble, ke ĝi akceptis la sakramentan teologion de St. Cipriano malkaŝis!): "Sed se vi rimarkas, ke la sumo... ne sufiĉas por ĉiuj, tiam vi povas sekure peti la sumon, kiun vi ankoraŭ opinias necesa de Heraclid, nia domajna administranto Kaj jam en 313 tie." estis kunvena Sinodo en Romo - kvankam ne en la "Papo" - sed en la imperiestra palaco!²⁵ Sed la reganto malakceptis la prokonsulo de Afriko, Anylinus. emfazis, ke "grandaj danĝeroj atendas la ŝtaton", se "la plej alta respekto al la plej sankta, ĉiela potenco" estos neglektita, tial estas ankaŭ necese, ke tiuj "kiuj dediĉas siajn servojn al tiu ĉi sankta religio kaj kiuj nomas ilin klerikoj". "resti tute libera de ĉiuj ŝtataj servoj unufoje por ĉiam." La kristana pastraro estis tiel agnoskita kiel privilegiita klaso.²⁶ La malavara konkerinto, kiu de tiam sentis sin konfidita de speciala misio kiel «protektanto (famulus) de Dio», nun havis antaŭ si la du potenculojn de la Oriento; Maximinus Daia, kiu estis en Antiokio, kaj Licinius, kiu loĝis en Serdica.²⁷

Milito kontraŭ Maximinus Daia

Maximinus Daia (romia imperiestro 309-313), posteulo de Galerio, estis rigora persekutisto de kristanoj sub Diokleciano en sia domajno, la diocezoj de Oriento kaj Egiptujo. Laŭ la Toleredikto de Galerio, publikigita en Nikomedio la 30-an de aprilo 311 (p. 205), Maksimino faris koncedojn, rezervitajn, certe, kontraŭ vole. Sed la decida turniĝo al toleremo de kristanoj ankaŭ ĉeestas "plene" en li (Castritius) kaj la aserto de Eŭ sebio ke Maximinus Daia konservis la edikton de Galerio de toleremo sekreta kaj certigis "ke ĝi ne iĝas konata en la lokoj sub lia aŭtoritato" estas pruvita esti malvera. Kio estas vera, tamen, estas tio

Episkopo Eŭ sebio preterlasis la nomon de Maximinus en sia kopio de la edikto! Maksimino certe ne publikigis ĝin laŭ vorte - formale neniel nekutima - kaj verŝajne nur sub premo de siaj kunregantoj, eble ankaŭ de la Armena Milito en kiu li estis implikita. Post ĉio, ĉi tiu imperiestro reestablis paganismon per unuigita eklezia sistemo kaj faris kontraŭ-kristanan propagandon, kiel fari la falsan "Agojn de Pilato" deviga legado en lernejoj. Maximin ankaŭ akceptis la peton de la aŭtoritatoj en Nikomedio, Tiro kaj aliaj lokoj por forpeli la kristanojn el la grandurboj "se ili persistos en sia malbenita frenezo" kaj promesis "ĉian loĝejon kiel rekompenco por la "pie strebado" de la kandidatoj. ."

Laŭ Eŭ sebio kaj Laktanz, la reganto mem stimulis la kontraŭ-kristanajn petojn de la grandurboj, sed tio, kvankam en lia spirito, estis evidente ne vera.

Sed, laŭ Eŭ sebio, "la plej malpia viro kaj la plej furioza malamiko de pieco" superis imperiestron Maksentius en malboneco. Li estis "malamiko de la nobeluloj kaj la kontraŭulo de ĉio, kio estas bona", eldevigis "nedireblajn monsumojn", pliigis "sian fieron ĝis frenezo", falis en ebrion ĝis sensenteco, kaj ankaŭ estis "superita de neniuj en glutemo kaj diboĉo," "ne povus moviĝi tra urbo sen ĝi"

“Malhonoru virinojn kaj forrabi virgulinon” kaj tiel plu en la familia senco.²⁸
Kompreneble,

Maksimino Daja ne restis senpuna. La “patro de la eklezia historio”, jes, “patro de la monda historio” (Erhard), neniam laciĝas raporti pri la venĝaj agoj de la bona Dio: “La kutima pluvo kaj pluvego de nuboj ne plu falis en la kutimaj kvantoj vintre; ... Neatendita malsato .. plus la pesto kaj alia malsano kiel bonuso... tiel ke sennombraj viroj, virinoj kaj infanoj blindiĝis.” Ne sufiĉas - ni jam konas la "zorgon" de Dio pri lia popolo el la juda historio (1-a ĉapitro), Tiam estis la milito kun la armenoj. Resume, bataloj, malsato, pesto, malsano, nuboj, homoj ŝanceliĝis "kiel fantomoj", iliaj kadavroj plenigis stratojn kaj placojn, "eĉ fariĝis manĝaĵo por hundoj". Kaj ĉi tiu: nenio krom la ĉiela respondo al "la aŭdaca aroganteco de la tirano kontraŭ la Dieco", "kaj al la decidoj de la urboj kontraŭ ni"²⁹.

Kiel tiom da apologiistoj, episkopo Eŭsebio estas obsedita

Emo kalumni ĉion, kio estas malamika al kristanoj, per "piaj" troigoj aŭ mensogoj.

Ekzemple: Maximinus Daia persvadis la Antioĥenojn "por peti lin kiel specialan gracon ne permesi al kristano loĝi ilian urbon iel ajn." Aŭ: la imperiestro ne permesis ke la Edikto de Galerio estu afiŝita. Aŭ: la regilo de la financo de la urbo, Theoteknos, "pelis sennombrajn homojn al siaj mortoj". Fakte, tiam nur kelkaj kristanoj fariĝis martiroj, Eŭsebio mem konas nur tri laŭ nome - kaj Jacob Burckhardt jam sciis, kial li nomis la "patron de la eklezia historio" ne nur la "plej naŭ za el ĉiuj panegintoj", sed ankaŭ "la unua ĝisfunde malhonesto de la Antikveco"³⁰.

Kompreneble, laktado ne estas unu joto pli honesta. Eĉ post li estis imperiestro Maksimino, kiu provizore ĉesigis la persekutadon de kristanoj Malŝato de Galerius - eĉ suspendita en lia domajno (inter julio kaj novembro 309), "senkompata

"Monstro", lia malŝ paro "senmezuro", lia diboĉo ĝis tia grado, ke "neniu antaŭ li povus egali lin".

» Eŭ nukoj kaj almetistoj sentis ĉion. Kie ajn pli nobla vizaĝo estis trovita, patro kaj edzo devis flankenpaŝi... "Kaj se "kristano falis en liajn manojn... li sekrete igis lin sinki en la maron". Ĉi tiu tono ankaŭ iĝis ekzemplo por la kalumnio de la imperiestro ĝis hodiaŭ, tiel ke, krom izolitaj provoj de rehabilitado (de Stein, A. Piganiol), ankaŭ modernaj historiistoj preskaŭ unuanime kondamnas la "zélote du paganisme" (Grégoire).³¹ En realeco, Maksimino estis Daia tute ne estas nekompetenta reganto. Al li nek mankis sento de

administrado nek de literaturo kaj scienco, kiujn li antaŭ enigis malgraŭ sia malbona fono kaj eduko. Sed lia persekutado de la kristanoj en 311/312, kiu cetere estis sufiĉe "modera", kiel resumas la plej lastatempa kaj plej profunda studo pri tiu ĉi reganto, "estis kaŭzita de postuloj de lokaj aŭtoritatoj, kiuj estis ekonomie motivitaj kaj kiujn la imperiestro ne povis ignori pro evidentaj kialoj" (Castritius). La praktikado de kristanismo serioze minacis la ekonomian bonfarton de la urboj, de kiuj la monarko forte dependis.³² Maksimino ne estis fremda al certaj religiaj ideoj.

Eĉ la reskripto, per kiu li respondas al la petoj de la urbo, montras: "Ili (la paganoj) vidu la statojn de la larĝaj ebenaĵoj, kiel ili floras, kiel svingas iliaj oreloj kaj la herbejoj, kiujn la trankviliga pluvo ornamas per herboj kaj floroj Aeron, kiu fariĝis denove milda kaj tute trankvila. Ĉiuj devus ĝoji, ke per nia pieco kaj respekto, niaj oferoj, la potenco de la potenca kaj forta Marso estis kvietigita kaj esti feliĉa kun la serena paco kaj trankvilo, kiujn ili ĝuas en sekureco."³³ La paco estis, kompreneble, ne aŭspicia. Tio estis certigita fare de Konstantino kaj Licinius, speciale "levita supren fare de la Reĝo de reĝoj, la Dio de ĉio kaj

Savanto, du viroj amataj de dio kontraŭ la du plej malpiemaj tiranoj." Post la elimino de unu, Maksencio,

Konstantino renovigis la pakton kun Licinius en Milano en februaro 313 kaj donis al li sian fratignon Constantia kiel sia edzino por fortigi la ligan. Ambaŭ imperiestroj rekonis kristanismon kiel laŭ leĝan subjekton en konstitucio, la tielnomita Edikto de Milano, kaj proklamis plenan religian liberecon en la Romia Imperio kun speciala referenco al kristanoj. Post la malvenko de Maximinus, ili ankaŭ devis ĝi toleremon en la Oriento; sed ĉiu kulto nun estis laŭ leĝe same valida kiel la alia.

Maksimino, kiu konstruis templojn en ĉiuj urboj, restarigis tiujn, kiuj estis detruitaj, kaj eĉ disponigis korpogardiston por la plej fervoraj paganaj pastroj, facile vidis kio venos. En la severa vintro de 312/13, dum Licinius estis for, li invadis sian teritorion el Sirio, prenis Bizancon kaj Herakleon, kaj la 30-an de aprilo 313, sur la "Campus Serenus" proksime de Tzirallum, li interbatalis kun la malamiko kiu jam havis komencis la kampanjon entreprenis kristanan devizojn; Por eklezia patro Laktanz jam estis vera religia milito, sed ankaŭ por Johannes Geffcken ĝi estis "la unua vera religia milito en la mondo". Licinius, al kiu la antaŭan nokton aperis "anĝelo de Dio", ordonis foriri la kaskojn por preĝi la sekvan tagon, liaj buĉistoj levis "sian manojn al la ĉielo", kriis al Dio trifoje - "kaj nun, iliaj koroj plenaj de kuraĝo, ili remetis siajn kaskojn kaj levas siajn ŝildojn..." Ne mirinde, ke "tian amason da malmultoj da soldatoj estis falĉita" kaj "granda nombro estis masakrita." La religio de amo kun la militfarbo! Maximin mem, alivestita kiel sklavo, povis eskapi en freneza paŭzo al Nikomedio kaj de tie kun siaj homoj trans la Tauride Montoj al Kilikio. Sed li mortis en Tarso en la sama jaro, supozeble pro memmortigo aŭ malsano, kiam la trupoj de Licinius jam antaŭeniris sur la urbon per tero kaj akvo.

Eŭ sebio disponigas du kontraŭdirajn raportojn, farbojn sed ankaŭ la fino de Maximinus, kiu estis "konsumita de nevidebla fajro sendita de Dio", estis denove ĝuita por longa tempo. Laktanz eĉ asertas, ke Maximin „dum kvar tagoj, en la ekscito de frenezo, prenis teron per siaj manoj kaj formanĝis ĝin kvazaŭ vorace. Kiam li tiam post longa kaj

Dum li kuris sian kapon kontraŭ la murojn en terura agonio, liaj okuloj elŝprucis el siaj kavoj. Nur nun, post kiam li perdis la vidpovon, li ekvidis Dion sidantan en juĝo super li kun diakonoj en blankaj roboj... li konfesis Kriston, petegante kaj ree petegante, ke li kompatu lin."34. Kristana historiografio!

Sed la "Bona Novaĵo" nun havis sian tutecon por la unua fojo Romia Imperio estis venka, kaj "la ceteraj malamikoj de la frukto de Dio", laŭ Eŭzebio, la anoj de Maximinus Daia, "ĉiuj estis mortigitaj ... post longa ĉeno de turmentoj"; "Precipe tiuj," la episkopo ĝojkrias, "kiuj, por flati lin, furiozis kontraŭ nia religio en malhumila trompo." Fakte, skribas Eduard Schwartz, Licinius "dokumentis sian simpatian por la eklezio esence kaŭzante teruran masakron inter la pagana medio de Maximin, kiu estis salutita kun krioj de triumfo fare de la kristanoj."

Kiaj ajn edzinoj kaj infanoj de aliaj imperiestroj aŭ cezaroj estis ankoraŭ vivantaj nun mortis. Inter tiuj murditaj estis la filo de imperiestro Severus, Severianus, kiu estis mem murdita en 307; Murdita la filo de la imperiestro Galerio, Kandidian - mortanta, lia patro iam rekomendis lin al Licinius; sed eĉ murdis - kaj plej brutale - Priska kaj Valeria, edzinon kaj filinon de Diokleciano, kune kun infanoj, malgraŭ la petoj de la maljuna reganto, kiu delonge memvole abdikis kaj mortis en la sama jaro. La edzino de Maximinus Daia kaj liaj infanoj, okjara filo, sepjara filino kaj la fianĉino de Kandidian estis murditaj. Kaj "tiuj, kiuj iam fanfaronis pri sia parenceco kun la tirano... ankaŭ suferis la saman sorton en ekstrema malhonoro", mallonge, tutaj familioj estis eliminataj, "la malbonuloj estis ekstermitaj" (Eŭzebio). Jes, "ĉiuj malpiuloj", ĝojas ankaŭ Lactanz, nun "ricevis la konvenan rekompencan pro siaj faroj en la vera kaj justa juĝo de Dio", kaj ŝi vidis la mondon renversita, tiel "ke restis el ili nek trunko nek radiko" 35 .

Milito kontraŭ Licinius

Du imperiestroj malaperis; "Du homoj amataj de Dio", laŭ Eŭ sebio, daŭ re estas tie. "Memorante la avantaĝojn, kiujn Dio donis al ili, ili (!) antaŭ ĉio purigis la mondon de malamikeco kontraŭ Dio." Ĉiam la plej grava komerco sur la tero. Kaj Konstantino verŝajne batalis kontraŭ Licinio en Balkano en 316 (ne jam 314), ĉar, laŭ li, "la plej alta diaĝo konfidis al li la kontrolon de ĉiuj teraj aferoj per sia ĉiela regado". La 8-an de oktobro okazis batalo apud Cibalae ĉe la Sava, kie Konstantino, "brila ekzemplo... de kristanismo" (katolika Stockmeier), laŭ dire detruis pli ol 20 000 el siaj malamikoj. Tio estis sekvita ĉe Philippopolis per unu el la plej malbonaj masakroj de tiu tempo, kiu, aliflanke, restis nedecidita.

Post ĉio, Konstantino prenis preskaŭ ĉiujn eŭropajn provincojn de sia bofrato (hodiaŭ Hungario, Bulgario, Rumanio, Dalmatio, Makedonio kaj Grekio), kaj denove venis al interkonsento kun li, kiu ne plu estis "amata de Dio" sed "la malbona malamiko" (Eŭ zebio), preparita dum jardeko, samtempe tamburante por kristanismo, ĉar jam ekzistis areoj en la oriento, ekzemple en Malgranda Azio, kie kristanoj konsistigis preskaŭ duonon de la loĝantaro, kaj dek jarojn poste atingis finan solvon.³⁶

La "savanto kaj bonfaranto" estis implikita en la decida batalo preparis religi-politikajn agojn, eĉ en la lando de la diablo, kie multaj kristanoj aliĝis al Konstantino, Licinius estis misfamigita kiel "la ĝenerala malamiko de la civilizita mondo" kaj ĉirkaŭ is lin per alianco kun la armenoj, kiuj jam estis kristanoj. (Ĉapitro 6), kaj ankaŭ batalis la militon kiel krucmiliton, kiel "religian militon" (Katholik Franzen), "certe ... kiel milito de religio" (CTHR Ehrhardt): kun armeaj pastroj, la labarum). , la inicialoj de Kristo, kaj normoj de la korpogardisto, kaj ĝenerale "plena de pli alta entuziasmo" (Eŭ sebio). Aliflanke - kie Licinio revivigis paganismon kaj batalis la eklezion malpermesante sinodojn, forigante kristanojn el la armeo kaj ŝtatservo, malfaciligante la kultadon, per punoj kaj

Agoj de detruo - se ili estis sekurigitaj per orakoloj kaj oferoj, bildoj de dioj nun marŝis kontraŭ la kruca standardo, kontraŭ la "fremda dio" kaj lia "honta signo". En realeco temis pri aŭtokratio, la universala monarkio.

Nekutime grandaj armeoj - eĉ la limoj estis nudigitaj - avancis unu kontraŭ la alian en la somero de 324: 130,000 viroj supozeble kaj 200 batalŝipoj same kiel pli ol 2000 transportoj sur la flanko de Konstantino, 165,000 viroj (inkluzive de forta gotika kontingento gvidita fare de Princo Alica) kaj 350 Militŝipoj sur tiu de Licinius, kiu postulis masivan rabadon de la tuta imperio. La 3-an de julio, proksime de Adrianopolo, Licinius

Armeo, venkis sian floton ĉe la Helesponto, kaj la 18-an de septembro li ankaŭ perdis la lastan kaj plej malfacilan raŭndon ĉe Chrysopolis (Scutari), tuj kontraŭ la Ora Korno, jam sur la azia bordo de la Bosporo.³⁷

Tute evidente: decido el la ĉielo. Ne nur Konstantino denove preĝis, "sankta kaj pura", sed ankaŭ liaj trupoj, trifoje sinsekve, kiel eksplicite ordonite, kaj per laŭta voĉo: "Dio sola, ni rekonas vin! Reĝo de regantoj, ni vin agnoskas! Helpantoj en bezono, ni petas vin! Ni esperas venkon de via helpo kaj venkos la malamikon per dia forto..." Baldaŭ poste, 40,000 kadavroj kovris la kampon. Tiam, sub la deksepjara Crispus, ili ramis la malamikan ŝiparon en Dardaneloj, kies reston, mirakle, estis detruita de uragano sur la klifoj de Gallipoli; 130 ŝipoj kaj 5 000 maristoj pereis. (Sed jam en 1959, la katolika teologo Stockmeier komentis la konstantinan buĉadon: "Ĉiu kristana imperiestro provis kopii ĉi tiun bonegan ekzemplon; ĝi povus ankaŭ esti aludita laŭvole por meti idealon [!] antaŭ la okuloj de la princoj.") Licinius restis malantaŭ Chrysopolis daŭre havis proksimume 30,000 virojn. Per la propeto de Konstantia, Konstantino promesis al li sian vivon sub ĵuro jaron poste li sufokis lin en Tesaloniko (Saloniko), kie li laŭdire konspiris kun la gotoj; ankaŭ lia generalisimo Martinianus. Ĝenerale, en ĉiuj urboj de la

En la Oriento, multaj elstaraj Licinius-partizanoj estis mortigitaj, tra tribunaloj kaj sen ili. Post pli ol dekjara civila milito, ĉiuj agresaj militoj de Konstantino, ĉi tiu "generalo venkanta de ĉiuj popoloj", kiel li lasis nomi sin, "gvidanto de la tuta mondo" - kaj kristanismo estis finfine la venkinto en la romia Imperio.³⁸ Kiam la sinteno de Konstantino estis ankoraŭ neklara, Licinio estis la patrono de la Romia Imperio. Licinio ŝajnis esti kristano kaj estis kompreneble

svatita de Eŭsebio. La fama episkopo, kiu ŝanĝis la postajn versiojn de sia verko ne nur laŭ "sia respektiva scio" sed ankaŭ laŭ sia "politika kalkulo" (Vogt), tiam superverŝis Licinion per flatado. Post kiam ambaŭ imperiestroj formis aliancon, Eŭsebio kaj Laktanz ankaŭ laŭdis ambaŭ kiel la elektitaj de Dio. Ili estis "ambaŭ distingitaj per sia saĝeco kaj timo de Dio." Eŭsebio ankaŭ koncedas pri Licinius ke li "daŭrigis" labori por la avantaĝo de la kristanoj tra leĝoj, honoroj de la episkopoj, kaj donacoj de mono. Sekve lia kapo, kiel tiu de Konstantino, aperis sur moneroj kun "nimbo", aŭ reolo: simbolo de ilia interna dia lumigado. Sed kiam Licinius iĝis kontraŭulo de Konstantino, la "patroj" korektis siajn tekstojn kaj demonigis Licinius. Jes, Eusebio forigas tutajn trajtojn pri li en postaj eldonoj de sia eklezia historio. Ĉi tiu nun "paragono de virto kaj pieco", Licinius nun iĝas "monstro de malvirteco kaj volupto" (Barnes), la "senkompata", "sendia", "la Di-malamanta viro", "la plej senleĝa viro". "la mizantropo". Li estas frapita per "denaska malico kun terura blindeco", "troo de krueleco", kaj "persekutas al frenezo". La Koncilio de Niceo (p. 362 ss) minacis per ekskomunikado al ĉi tiu, kiu revenos al sia servo.³⁹ La buĉado mem montris, kiel brutala Licinius povas esti.

de la imperiestraj familioj, pri kiuj la ekleziaj patroj kompreneble ankoraŭ ĝojis (p. 229 p.).
Eĉ tute senkulpaj filozofoj

laŭ dire fariĝis liaj viktimoj. Li estis fakte malamiko de supera edukado, precipe de juro, "ĉi tiu venena plago de la ŝtato", kiel li diris. Aliflanke, Licinius neniam venis same proksima al kristanismo kiel Konstantino, malgraŭ ĝia pli granda disvastiĝo en la Oriento. Li certe ne pensis pri doni al la eklezio ŝtatajn funkciojn. Li ankaŭ pruvis sin pli bona en la areo de administrado kaj ekonomia politiko. Li limigis la kortegon, la penon, la elspezojn kaj severe atakis la posedantojn de grandaj riĉaĵoj. Samtempe, li estis ligita al kampanoj per siaj originoj kaj provis helpi tiun ege mistraktitan klason.⁴⁰

Tamen la plej kristana imperiestro kaj la baldaŭ pli kaj pli riĉa Ecclesia agis tute alimaniere, kaj iliaj buŝpartoj dividis la homaron en bonon kaj malbonon – skemo jam bone konata al la Malnova Testamento, la Nova Testamento kaj ankaŭ al nekristanaj partoj de la mondo, kaj kiu egalrilatis al la historia teologio de Konstantino mem.

Ĝrestis senĉesa eklezia praktiko, precipe kiam temas pri agitado de kolektivoj, ĝis hodiaŭ, kiam la mondo, denove dividita en Orienton kaj Okcidenton, aŭ das multajn aferojn el la buŝo de siaj gvidantoj, ne tiom malsimilaj al la mutiga strategio de la tempo. Ĉiu siatempe fariĝis la diablo, kiu batalis kontraŭ la Eklezio kaj la kristanismo, multaj imperiestroj de la antaŭ konstantina epoko, poste ankaŭ Maksencio, Maksimino Daja kaj fine Licinio – dum siaflanke „la ĉiosaĝa kaj dio-amata gvidanto." "figuroj, "tute bonintenca imperiestro" kiu... Diablo ankaŭ donis "signojn de sincera bonvolemo" kaj honoris lin kun "la plej alta bofamiliano" kaj partopreno "en la praula nobelaro kaj imperia sango" (kp. p. 214 f.)

41.

"Sed la malhela rebatis malbone; tra la malboneco de la senpiedaj tiranoj", tra "malpia kaj terura milito", "sen konsidero al ĵuroj, sango kaj traktatoj." Vane, kompreneble, Dio mem estis "amiko kaj rifuĝejo kaj protektanto de Konstantino", tiel ke li eskapis "la insidaj provoj de la malbonuloj", kaj ke li aperis sur la sceno kaj batalkampo de la historio "kvazaŭ el profunda mallumo kaj la plej malhela nokto

granda lumo kaj savanto samtempe", ke li, la "bonfaranto", "protektanto de la bono", la "supera princo", la "savanto", "gajnis triumfon kaj venkon super la senpiedaj kiel meritita rekompenco. pro lia pieco", kaj nur "forigante kelkajn (!)

"Fiuloj povus savi la plej grandan parton de la homaro tiel rapide (!)".

Licinius kuŝis "frakasita sur la tero. Sed Konstantino, la plej potenca venkinto, distingita per ĉiu virto de timo antaŭ Dio, ekposedis la Orienton, kiu apartenis al li kun sia filo Crispus, la plej amata imperiestro de Dio, kiu estis kiel sia patro en ĉio... Nun ĉiuj timas; estis forigita el la homoj tiujn, kiujn ŝi iam subpremis. Ili festis festajn tagojn en splendo kaj splendo. Ĉio pleniĝis de lumo.«42

Kreskanta favoratismo por la katoliko pastraro

Paradizo nun evidente komenciĝis sur la tero; almenaŭ por la "kortega episkopo" de Konstantino kaj la katolika hierarkio, kiuj kondukis same submetiĝeme al la imperiestro, kiel skribas Eŭsebio - "en la tono de la psalmisto kiam li parolas pri Dio" (Kühner). Kompreneble estis aliaj, kiuj ankaŭ ĝojkriis: la ekleziaj kuracistoj Ambrozio, Krizostomo, Hieronimo kaj Cirilo el Aleksandrio. Ili havis sufiĉe da kialo. Ne nur kristanismo pasis de esti subpremita al agnoskita, promociita religio, sed la Katolika Eklezio kaj ĝiaj prelatoj baldaŭ ĝuis ĉiam pli grandajn privilegiojn kaj fariĝis potencaj kaj riĉaj.⁴³

La favoroj de Konstantino estis ne nur limigitaj al tiuj post la venko ĉe la Milvia Ponto en 312 (p. 224 f) kaj ne al Romo, kie la Liber pontificalis, la oficiala papa libro, estis "impona bildo de la rapide floranta riĉaĵo de la romiaj preĝejoj." peris (Caspar). Ĉar ĉi tiuj preĝejoj, la Laterana Baziliko, Sankta Petro, Sankta Paŭlo, nun havas posedaĵojn ne nur en la urba areo, en la tuja ĉirkaŭaĵo, sed ankaŭ en suda Italio kaj Sicilio. La imperiestro testamentis varojn al la pastraro

Sirio, Egiptujo, en Tarso, Antioĥio, Aleksandrio kaj aliaj urboj, per kio la donacoj en la Oriento alportis, krom mono, valorajn importaĵojn, maloftajn spicojn kaj spicojn, kiuj estis profite vendataj en Romo. Resume, kreiĝis la fundamento de la fifama "Patrimonium Petri", pri kiu ni ofte devos trakti estonte.⁴⁴

Konstantino ankaŭ havis "la librojn inspiritajn fare de dio ... kopiitaj kaj distribuitaj en grandiozaj kontekstoj." Antaŭ ĉio, tamen, li konstruis monumentajn bazilikojn, denove "en la plej grandioza maniero, eĉ koste de la imperia trezoro." sep nur en Romo. Li ornamis ilin malavare per oro kaj arĝento kaj, ofte eĉ pli malavare, donacis nemoveblaĵojn en Italio, Afriko,

Kreto, Gaŭ lio, kiu ĉiujare donis pli ol 14,000 solidi, pli ol 200 funtojn da oro, por ununura preĝejo. Konstantino ankaŭ donis pli ol tunon da oro kaj preskaŭ dek tunojn da arĝento al la romia eklezio sole. La plej granda kaj finance bone dotita "domo" en Romo, la Baziliko Constantiniana, ŝ uldis sian lokon al armeaj postuloj kaj estis logike konstruita sur la substrukturo de kazerno, la antaŭ a loĝejo de la equites singulares imperatoris, la kavaleriogardistoj. Neniu alia ol Maksencio jam komencis konstrui ĉi tiun "Baziliko de Konstantino" (p. 219).

45

Konstantino - en kies tempo la ekvacio okazis (en greka kaj latina) de la vorto "preĝejo" aplikita al la paroĥa kaj preĝejo, sed ĉi-lastaj estis ofte nomata ankaŭ "templo" (templum), aedes kaj aliaj - Konstantino daŭ re donacis preĝejojn en Ostio, Alba, Napolo, ankaŭ en Malgranda Azio kaj Palestino, kaj Ili devus, li skribas al Eŭ sebio, esti "indaj je nia grandioza amo", signoj de danko pro la venko. Multaj el ili estis konstruitaj post la detruo de ekzistantaj paganaj temploj kaj financitaj, laŭ peto, fare de ĝentilaj kaj armeaj aŭ toritatoj. "Li donis instrukciojn al la guberniestroj de la orientaj provincoj por donaci malavare kaj abunde", raportas Eŭ sebio.

Li instigas episkopon Macarius de Jerusalemo "ke ne nur devus esti konstruita baziliko kiu estas pli grandioza ol iu kiu povas esti trovita ie ajn, sed ke la resto ankaŭ devus esti tia ke tiu konstruaĵo superbrilus la plej belajn verkojn en ĉiu grandurbo." Post kiam Licinius estis venkita, li laŭ leĝe dekretis por la ŝ telita areo "ke la domoj de preĝo estu konstruitaj pli alte kaj la eklezioj de Dio pli larĝaj kaj pli longaj..., ne por ŝ pari donacojn kaj monon, sed por kovri la konstrukostojn de la imperia trezorejo." Li ordonas al homoj certigi ke "ĉiu zorgo estas prenita" por restarigi ekzistantajn preĝejojn, pligrandigi ilin aŭ krei novajn. "Vi mem kaj per via mediacio la cetera episkaro devus postuli de la komandantoj kaj la provincaj guberniestroj kio estas necesa por tio."

Sed ĉiuj ĉi preĝejoj - en Romo, Baziliko Sankta Petro kaj aliaj pli, en Jerusalemo la Preĝejo de la Sankta Tombo, kiu, konsekrita en la ĉeesto de Konstantino (335), devis superi ĉiujn ekleziojn en la mondo en pompo, en Betleĥemo la Preĝejo de la Nativeco, en Konstantinopolo la eklezioj dediĉitaj al la Apostoloj kaj Paco (Irene), la "Granda Eklezio" en Antioĥio, la preĝejoj en Tiro, Nikomedio - ĉiuj ĉi preĝejoj, konstruitaj "kun riĉa kaj vere imperia grandiozeco", ornamitaj "per tre multaj, nepriskribeble belaj konsekrodonacoj ... el oro, arĝento, altvaloraj ŝtonoj", konsumis gigantajn sumojn. Des pli ke la reganto provizis ilin per "eĉ pli riĉa kaj pli distingita materialo", "sen konsidero al la kostoj en sia abundega malavareco". Des pli ĉar aliaj membroj de lia domo laŭ vorte konkuris kun li en preĝejo, precipe lia patrino Helena. Kortega historiisto Eŭ seĉ neniam laciĝas laŭ di la preskaŭ neelĉerpeblan abundon de imperiaj donacoj. "Ni vidis, kiel la eklezioj leviĝis denove de la tero ĝis nemezureblaj altoj kaj fariĝis multe pli grandiozaj ol tiuj, kiuj estis detruitaj"; "kvazaŭ la iluzio de politeismo jam estis forigita." Kompreneble, dum la tuta 4-a jarcento, nek kristana arta stilo aperis nek ekzistis eĉ unu stilo preferita de la kristanoj.⁴⁷ Sed kial la grandega, la popolo potenca;

...

ekspluata penado por monumentaj preĝejoj konstruajtoj? Ĉu fortostreĉo kiu estis nur superita de imperiestro Justiniano en malfrua antikveco? Ĉi tie estas nur unu ĝusta respondo: Konstantino per tio pruvis "kie li serĉis la subtenon de sia imperio" (Doerries).⁴⁸ Sed tio tute ne estis ĉio.

Eŭ sebio mem plurfoje raportas pri "riĉaj donacoj", foje eĉ "por subteni la malriĉulojn, por instigi la rapidan akcepton de la doktrino de savo" – jes, denove avantaĝon de la pastraro! "Sed en tre speciala maniero li donis multajn donacojn al la Eklezio de Dio kaj ĉefe li honoris "tiujn virojn de pli granda distingo, kiuj."

dediĉis siajn vivojn al dia saĝeco." Ĉe kelkaj sinodoj aŭ preĝejoj ceremonioj, la reganto honoris ilin "per grandiozaj bankedoj kaj trinkfestoj" aŭ "ĉiujn kun donacoj laŭ sia rango kaj digno." "Episkopoj ricevis imperiajn leterojn kaj honorojn kaj monajn asignojn", kio ankaŭ rilatas ĉi tie al Licinius.⁴⁹ Sed Konstantino precipe honoris la pastraron "de la plej alta.

Honoro kaj distingo kaj donis al la viroj, kiel homoj konsekritaj al lia Dio, signojn de lia bonfara emo en vorto kaj faro. Oni legas ree kaj ree, ke "li faris ilin honoritaj kaj enviindaj antaŭ ĉiuj", "donis al ili eĉ pli grandan prestiĝon per siaj ordonoj kaj leĝoj", "malfermis ĉiujn trezorejojn kun imperia grandanimeco kaj disdonis siajn donacojn kun malavara, malavara. mano." Nemalmultaj episkopoj povis imiti la karakteron kaj ceremoniojn de la imperiestra kortego ĉe siaj oficaj loĝejoj. Ili rajtas specialajn titolojn, incensi, esti salutitaj sur la genuoj kaj sidi sur trono, kiu estas bildo de la dia trono.⁵⁰ Al aliaj ili predikas humilecon!

Sed Konstantino "donacis multajn favorojn", kio signifis ke la influo kaj ekonomia potenco de la pastroj kreskis rapide. Do li donis al ili grenon kaj nuligis la leĝojn, kiuj malfavorigis la fraŭlajn kaj seninfanojn. Li donis al la episkopoj la saman rangon kiel altaj oficistoj, sed ili ne devis adori la imperiestron kiel ĉiuj aliaj. Li finfine sendevigis ilin de ĵuroj kaj atestado. Li ankaŭ permesis al ili uzi la ŝtatan poŝtejon, kiun ili jam tiom streĉis sub lia filo Konstancio la 2-a ke ĝi preskaŭ kolapsis en multaj provincoj. (La ŝtata poŝto inkludis la "cursus clabularis", teamon de bovoj al kiuj la episkopoj rajtis, kaj la "cursus velox", pli rapidan sendoservon.) Jam 313, Konstantino liberigis la pastraron de ĉiuj personaj munera, servoj. por la urbo kaj ŝtato, kaj en A pli posta leĝo - ĉar pastraro kutime havas sekundaran laboron - de komercaj impostoj. Kialo: »Estas certe, ke la profitoj,

ke ili devenas de sia metio profitos al la malriĉuloj"! La episkopoj baldaŭ ĝuis tiajn grandajn privilegiojn, ne malplej per sia senimpostigo, ke la imperiestro malpermesis al 320 riĉuloj aliĝi al la pastraro ĉar ili provis eviti impostan premon. En 321 la eklezio ankaŭ estis ĝenerale rajtigita akcepti heredaĵojn. Paganaj temploj estis nur konceditaj la kapablo heredi foje kaj tra specialaj rajtoj. Sed ĝi nun gajnis tiom multe por la eklezio, ke apenaŭ du generacioj poste la ŝtato pasigis leĝojn "kontraŭ la ekspluatado de pia kredo, precipe de virinoj, fare de la pastraro" (Caspar). Tamen, ĝiaj havaĵoj ege kreskis en la venonta jarcento, ĉar pli kaj pli da kristanoj lasis heredaĵon aŭ siajn tutajn havaĵojn al la eklezio pro sia "savo de animoj", kutimo kiu alprenis epidemiajn proporciojn en la Mezepoko: la eklezio posedis trionon de Eŭropo.⁵¹

Kompreneble, ĉi tio principe ne estis nova. Eĉ la paganaj Pastroj jam pro profito ĝetis sin malantaŭ la ŝtaton, batalis kun ĝi, kunlaboris kun ĝi, petis impostsenigon, sendevigon de servoj – kaj pravigis ĉion per sia profito por la ŝtato, por la princoj. Kiel Diodorus Siculus en 59 a.K. Kiam li vojaĝis al Egiptujo en la 1-a jarcento a.K., la pastroj, kiujn li trovis pli inteligentaj ol aliaj homoj, posedis trionon de la tero kaj pagis "neniajn impostojn de iu speco". Jarcenton poste, la prefekto de Egiptio - ŝajne malofta escepto - donis al la pastroj de la krokodila dio de Arsinoë sendevigo de agrikultura laboro. Kaj denove preskaŭ jarcenton poste, kiam romia administra instanco el Egiptio ricevis petojn de "multaj pastroj kaj multaj heredaj profetoj" petantaj disdonon de agrikulturaj devoj, tiuj petantoj alvokis "la sanktajn leĝojn" kaj tiujn de la Prefekto de Egiptujo decidojn jam faritajn. Kelkaj pastroj bazis siajn petojn sur la tempo, kiun ili bezonis por eduki siajn filojn kiel pastrojn - necesan "por la ŝveliĝo de la plej sankta Nilo kaj por la daŭrigo de la eterna regado de la Sinjoro kaj Imperiestro".⁵²

Aldone al la ĝeneralaj privilegioj de la pastraro, ekzistis ankaŭ privataj deziroj kiuj estis prezentitaj. Ĉirkaŭ 336, la katolika episkopo de Oxyrhynchos serĉis sendevigon de la administrado de biendomo kaj de kuratoreco de pluraj infanoj de ŝtatoficisto en tiu grandurbo.

(La sama oficisto ricevis peton de loka "pastro de la templo de Zeŭso, Hera kaj la grandaj dioj asociitaj kun ili, servistoj de la statuoj de la dioj kaj ilia venka ekspansio."53)

Konstantino eĉ donis privilegiojn al ordinaraj kristanoj. Do, post amasa konvertiĝo, li rekompencis la civitanojn de Maiuma, la haveno de Gazao en Palestino, per urboĉarto kiu igis ilin sendependaj de Gazao ĝis la tempo de imperiestro Julian. Estis kompreneble, ke en 325 frigia urbo petis specialajn impostajn privilegiojn simple ĉar ĝiaj loĝantoj estis kristanoj ĝis la lasta homo.⁵⁴ Sed Konstantino fidis al la prelatoj ĝis tia grado, ke li eĉ cedis al ili la ŝtatan povon. Ne nur estis la atesto de episkopo

supera al tiu de "respektataj personoj" (honoriores) kaj neatakebla, sed la episkopa tribunalo nun ankaŭ havis jurisdikcion en ĉiuj burĝaj kazoj (nomitaj "audiencia episcopalis").

Iu ajn povis nun iri al la tribunalo de la episkopo en jura disputo, kies verdikto, Konstantino determinis, estis konsiderita "sankta kaj respektinda". Jes, la episkopo rajtis disdoni justecon eĉ kontraŭ la esprima volo de partio al la proceso; Cetere, tute ne estis apelacio, la ŝtato prefere plenumis la episkopan frazon per siaj povrimedoj – ne hazarde: kiu malakceptas ĉian proceson kaj ĵuron; kiu deklaras: "Homo, kiu faris min juĝanto kaj arbitro la Male de tio Instruu Jesuo, de heredo super vi?"; kiu ordonas, ke kiu volas komenci juran disputon kaj preni la palton, lasu ankaŭ la palton. Kaj krom juĝa aŭ toritato Konstantino ankaŭ donis al la episkopoj la liberon liberigi sklavojn, la t.n.

manumissio in ecclesia. Klerikoj povis doni al ili liberecon sur sia mortolito, eĉ sen atestantoj aŭ skribaj dokumentoj. "Do la eklezio frue kreskis en ŝtaton ene de ŝtato" (Kornemann).⁵⁵ La favoroj de la imperiestro por la kristana pastraro estis tiel konsiderindaj ke multaj urbodelegitoj aliĝis al liaj rangoj kaj Konstantino en 326 "serĉis protekton malantaŭ la nomo kaj oficejo de la pastraro. ."
malpermeso, devis ree ordoni tri jarojn poste: "Ne zorge kaj troe plialtigu la nombron de la pastraro, prefere, kiam mortos kleriko, oni elektu novan, kiu ne havas familiajn ligojn al dekuriona familio (urba konsilantaro).
familio)." Kaj la senlima rajto akcepti testamentajn dispoziciojn, heredaĵojn, baldaŭ gajnis tiom multe por la eklezio, kiel menciite, ke ĝi denove estis retirita en 370, dum, plendas Hieronimo (394), "idolaj pastroj, aktoroj, ĉaristoj kaj prostituitinoj ricevis heredaĵojn povas«.⁵⁶

Konstantino kiel Savanto, Savanto kaj Vikario de Dio

Nun neniu, precipe neniu homo politicus kiel Konstantino, donas senpage ĉiujn ĉi potencon kaj gloron, ĉiujn honorojn, dignecojn, monon, rajtojn. Li ankaŭ ne fordonas ĝin - kiel la stultaj homoj faras sian bonon kaj veon - por "la rekompenco de Dio". Apenaŭ gravas ĝis kia grado la imperiestro, kiu emfazis la kulton al la suno pli ol ĉiuj siaj antaŭuloj, finfine vidis sin kiel kristano, tre polemika problemo inter modernaj historiistoj, ĉu li vivis en epoko en kiu, laŭ esploro, Tipo de liberpensulo ne ekzistis, estis kredanto kaj kiom. Kiam li regis Galion, kie kristanismo ankoraŭ ne ludis nombran rolon, ĝi ankaŭ ne rolis por li. Tio ŝanĝiĝis kiam li konkeris Italion kaj Nordafriko, kie estis signife pli da kristanoj ol en Gaŭlio. Kaj aferoj denove ŝanĝiĝis kun la konkero de la baldaŭa kristana Oriento. Kio estas decida estas tio

Konstantino, la viro de la "turniĝo", la "revoluciulo", estis kaj estas konsiderita kristano, eĉ bonega ekzemplo de kristana princo. Gravas antaŭ ĉio la sekvoj de tiu ĉi politiko, sekvoj kiuj - per la merovingoj, karolingoj, otonanoj kaj la "Sankta Romia Imperio" en la nomoj de Kristanismo kaj ĉio el ĝi kun Helpu Imperio" - daŭras ĝis hodiaŭ. Ĉar kun sia konfeso kaj siaj militoj, Konstantino fondis la kristanan Okcidenton. Jes, Rudolf Hernegger apenaŭ scias pri alia personeco "kies karismo tiel seninterrompe etendiĝas dum dek sep jarcentoj", kaj prave emfazas: "Konstantino" fariĝis la "signaturo de dek sep jarcentoj de eklezia historio".⁵⁷ Konstantino, kiu multe vojaĝis de frua aĝo, ankaŭ estis bone informita

koncerne religian politikon, precipe tra la striktaj, preskaŭ armee disciplinitaj kadroj de la Katoliko, la plej ferma organizo en la malfrua antikva mondo kaj ampleksanta la tutan imperion. Kaj en ĉi tiu preĝejo li verŝajne vidis ion similan al la modelo de sia propra

Reich antaŭ figuras. La konvertiĝo de la imperiestro estis ne nur religie motivita, verŝajne multe pli politike motivita. Kio estis proksime rilatita al nuntempa konscio estis ne laste "arma afero" (Chadwick) - verŝajne komence!

La antaŭuloj de Konstantino timis kristanisman, parte batalita. Li utiligis ĝin al li mem tra la abundo de siaj favoroj kaj privilegioj kaj povis nomi sin "episkopo por la eksteraj aferoj" (episkopos ton ektós) de la eklezio - "c'est-à-dire", mokus Grégoire, "legendarme de l'Église".

Fakte, li rekrutis la pastraron kaj trudis sian volon al ili. "Tre baldaŭ li dominis la episkopejon same kiel ĝian ŝtatservon kaj postulis senkondiĉan obeemon al la ordonoj de la ŝtato, eĉ se tiuj intervenis en aferoj pure internaj al la eklezio" (katoliko Franzen). La eklezio iĝis potenca, sed perdis ĉian liberecon - jam en la 4-a jarcento;

Jarcento rekonita - parto de la imperio, ne la imperio parto de la eklezio. La ŝtato estis pli alta ol ŝi. La episkopoj eĉ danke rigardis supren al la imperiestro, ilia patrono, amiko, protektanto, kaj obeis lin. Li estis ilia mastro, li vokis la konsiliojn kaj li decidis, tiel konfuzita kiel aperas lia propra kristologio - kiel ja ĉiu estas! - ankaŭ en demandoj de kredo, kies formulojn li kaj liaj posteuloj plenumis. Li kaj ŝi faris la eklezion "la ŝtata preĝejo, en kiu la vorto de la imperiestro estas, se ne la plej alta ordono, almenaŭ la aŭtoritata aŭtoritato, kaj ne nur en aferoj de ekstera ordo, sed ankaŭ en demandoj de doktrino" (Aland). Kaj eĉ se Konstantino laŭleĝe ordonis pridubi la viscerajn pluvojn kaj pripensi iliajn komprenojn okaze de malbonaj signoj el la ĉielo aŭ fulmoj, li tamen kristanigis sian propran familion, ricevis bapton mem je la fino kaj plurfoje nomis sin. la savanto elektita de Dio, tiu "Batoro de Savo", "Servisto de Dio", "Homo de Dio". Li deklaris, ke li ŝuldas ĉion, kion li estis kaj povis fari al la "plej granda Dio", li mem festis kiel "Vicarius Christi" (vicarius Christi) kaj enterigis kiel la "dektria apostolo".58

Kvankam Konstantino ne plu rajtis nomi Divus, kiel Diokleciano kaj liaj kunregantoj - pli frue grandaj romiaj regantoj ankaŭ estis nomitaj tiel, kontraste al la Dei de Olimpo - sed ili ankoraŭ rajtis alproksimiĝi al Dio kaj atesti lin. estante "simileco al Dio" en superlativojde venero glori lin. Lia persono restis sacer kaj sanctus paganoj kaj kristanoj egale devis honori lin kiel sacra maiestas kaj devis genuiĝi antaŭ li, kun la ebla escepto de la episkopoj; Ĉio alia kiu venis en kontakton kun li estis konsiderita sankta.

(Terminoj kiel ekzemple sanctus aŭ sanctitas, longe oftaj en paganismo, ankaŭ estis parto de la imperiaj titoloj ekde imperiaj tempoj.)

La centro de la nova de Konstantino, nomita laŭ li

La ĉefurbo estis formita de li mem kaj lia ege grandioza kortego, konstruita en orienta grandiozeco - sur teritorio kvaroble pli granda ol antikva Bizanco "iubente Deo" (laŭ ordono de Dio) kaj fondita kun la helpo de 40.000 gotikaj laboristoj; Cetere, tio signifis ke Romo, kies kopio estis la "nova Romo", estis finfine forigita al dua loko, la greka Oriento iĝis pli kaj pli klare la gvidanto kaj la kontrasto inter la orienta kaj okcidenta eklezioj kreskis pli granda. Farante tion, Konstantino superis la imperion, kiu estis longe diigita, havante sian palacon, formita laŭ la pli frua baziliko, la "domo de la reĝo", ne plu nomita magazeno (castra) sed prefere templo (domus divina). - bildo de la ĉiela tronĉambro. Kiel, longe antaŭ la Papo, li ankaŭ agis kiel la reprezentanto de Dio kaj nomis sin ne nur "kunepiskopo" sed nostrum numen, "nia diaĝo". La predikato "sacratissimus" estas ankaŭ atestita por Konstantino, same kiel por la kristanaj imperiestroj de la venontaj jarcentoj, eĉ por episkopoj.

Sekve, la "sacrum cubiculum", la privata domanaro de la reganto, kiel ĉio, kio koncernis lin propre, akiris "pliigitan gravecon" (Ostrogorsky) en kristanaj tempoj. La tronĉambro ankaŭ estis starigita en la formo de baziliko kiel sanktejo kaj ceremonia ceremonio estis kreita kiu estis preskaŭ ekvivalenta al dia kultado, kaj efektive kies religia karaktero pliiĝis ĉe la kristana kortego en Bizanco ekde Konstantino. [59](#)

En la epoko, kiu konis diigon eĉ de privataj individuoj, la imperiestroj estis delonge konsiderataj (preskaŭ) diaj, kiel dominus et deus, kaj ankaŭ estis festitaj kun diaj honoroj – kliniĝante sur siaj vizaĝoj. Tio komenciĝis longe antaŭ Nero, kiu portis la titolon Cezaro, Divus, Soter, la Imperiestro, la Sinjoro Dio, la Savanto; aŭ antaŭ Aŭ gusto, la Mesio, Savanto, Filo de Dio; aŭ antaŭ Cezaro kaj Oktaviano, la mondsavantoj - kulto de regantoj, kiu havis profundan efikon sur la Nova Testamento kaj la evoluo de la bildo de Kristo, la diigo de Jesuo. Kvankam la eklezio malpermesis oferon por la reganto, ĝi alie adoptis la tutan imperian kulton, inkluzive de la adorkliniĝo; ankaŭ la girlandon de la bildoj de la imperiestro (laureata), kiun la popolo kuregis renkonti per kandeloj kaj incenso, kiel en pagana tempo.⁶⁰ Kompreneble, tiu sindonemo nun celis jam ne la imperiestron, sed Dion, al kiu ĝi estis; ofertite en honoro de la imperiestro; teologia truko, kiu vorte forte emfazis la elementon de

sindonemo, jes, kutime troigis ĝin pardonpete, sed praktike lasis ĉion tia, kia ĝi estis, en Bizanco ĝis la 15-a jarcento. La kristanaj monarkoj ankaŭ daŭrigis la helenajn kortegajn ceremoniojn kaj la imperian kulton. Ili ankaŭ estas adorataj kiel diaj, alparolataj kiel diaĵoj, kaj ili nomas sin tion, eĉ se, ekde Konstantino, ili teorie ne estas plu Dio, sed prefere liaj reprezentantoj. Dio laboras kaj parolas per ili, Li inspiras ilin. La imperiestro, tio estas decida, agas en la nomo de Dio, por tiel diri, kaj tial ne estas submetata al kritiko kaj ne respondecas antaŭ neniu. Lia volo estas leĝo, la ŝtato estas "vera truda ŝtato" (Grant), la konstitucio estas la orienta aŭ tokratio, la regado, la absoluta imperio. La senatanoj estis senpovigitaj, ekskluditaj el la registaro kaj la leĝdona periodo, kaj la malnovaj provincaj parlamentoj preskaŭ malaperis. Esence ne estas temoj – certe neniu homaj rajtoj. Nur la imperiestro, la ŝtato, kies potencon la antikva eklezio unuanime spuras al Dio, ĉi iam pravas. En la konscio de la bizancaj kristanoj, la tuta imperio iĝis corpus politicum mysticum, kaj Konstantino ankaŭ iĝis divus post sia morto.